

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

D 11 43973

VSEBINA KOLEDARJA 1963

Premakljivi liturgični dnevi	2	Indijanski misijon v Grand Portage -	
Zapovedani prazniki	2	<i>P. Bertrand Kotnik, O.F.M.</i>	105
Postna postava	2	Dom - <i>pesem</i> - <i>Marjan Jakopič</i>	120
Državni prazniki v ZDA	2	Obisk - <i>pesem</i> - <i>Marjan Jakopič</i>	121
50. letnik koledarja	3	Slovo - <i>pesem</i> - <i>Marjan Jakopič</i>	122
Koledarski del	4	Srednja Bistrica v Prekmurju - <i>slike</i> -	123
Zlati jubilej komisariata - <i>F.</i>	16	Črenšovci v Prekmurju - <i>slike</i> -	124
Marija roma iz Fatime v Slovenijo -		Svete Gore ob Sotli - <i>slike</i> -	125
<i>Po poročilih sestavil F.</i>	20	Oltar Marije Pomagaj v Ramos Mejia	130
Njeno življenje je bilo Marija - <i>Lojzka Verbic</i>	29	Prekmurski pevski zbor in gostovanja - <i>slike</i> -	132
"Marijino oznanjenje" - <i>Paul Claudel,</i>		Romanje ZOD iz Clevelanda	134
<i>poslovenil dr. Anton Debeljak - predstava</i>		V spomin pisatelju F. S. Finžgarju	135
<i>pri Sv. Štefanu v Chicagi</i>	36	600 in 250 letnica cerkve na Igu	137
Jesenski večer - <i>pesem</i> - <i>Marjan Jakopič</i>	48	Cerkvica sv. Klementa - <i>legenda</i> - <i>F.</i>	139
Svete Gore ob Sotli		Smrt sv. Cirila - <i>pesem</i> -	
<i>P. Odilo Hajnšek, O.F.M.</i>	48 in 125	<i>M. Elizabeta, O.S.URS.</i>	143
Stari red v novem svetu		Na Krki - <i>pesem</i> - <i>M.P.</i>	144
<i>P. Valerian Jenko, O.F.M.</i>	66	Pokojni Ludvik Hoge - <i>P.</i>	145
Kako lepo je bilo - <i>pesem</i> - <i>J.P.</i>	70	Slovenski duhovniki - <i>naslovi</i>	147
Marija, da mi srce! - <i>molitev</i> -		Zahvala - <i>pesem</i> - <i>Marjan Jakopič</i>	152
<i>Poslala Lojzka Verbic</i>	71		
Marijino sredništvo - <i>slika</i> -	72		
Slovensko izseljensko semenišče			
Rozmanova romantika - <i>dr. Filip Žakelj</i>	73		
Marijino oznanenje -			
<i>dramatski prizor</i> - <i>J.P.</i>	101		
Najstarejša Marijina cerkev	103		

Slika na ovitku: **MARIJA POMAGAJ**
Oskrbel Vilko Cekuta,
Toronto, Ontario, Canada

CENA: EN DOLAR

NUMBER 11

Volume 50

Subscription rate: For U.S.A. and Canada \$2.50; Foreign \$3.00. Published once monthly - twice in October - by the Slovene Franciscan Fathers, Lemont, Illinois, in the interests of the Commissariat of the Holy Cross. - Entered as second class matter at the post office at Lemont, Illinois, under the act of March 3, 1879. Acceptance of mailing at special rate of postage provided for in section 1103, act of October 3, 1917. - Authorized July 14, 1945.

Printed by AVE MARIA PRINTERY, Lemont, Illinois

AVE MARIA KOLEDAR 1963

50. LETNIK

UREDILI IN IZDALI SLOVENSKI FRANČIŠKANI
NA AMERIŠKIH BREZJAH

TISK AVE MARIA - LEMONT, ILL., U.S.A.

LETO 1963

... je navadno leto in ima 365 dni. Začne se na torek in se konča na torek.

Ima 4 nedelja po Razglasenju Gospodovem in 25 pobinkoštnih nedelj.

PREMAKLJIVI LITURGIČNI DNEVI

Prva predpostna nedelja: .. 10. feb.
 Pepelnica:..... 27. februarja
 Velika noč:..... 14. aprila
 Vnebohod:..... 23. maja
 Binkošti:..... 2. junija
 Telovo:..... 13. junija
 Presveto Srce Jezusovo:.. 21. junija
 Kristus Kralj:..... 27. oktobra
 Prva adventna nedelja: 1. dec.

ZAPOVEDANI PRAZNIKI

Osmina Roj. Gospodovega... 1. jan
 Vnebohod 23. maja
 Vnebovzetje 15. avgusta
 Vsi Sveti 1. novembra
 Brezmadežna 8. decembra
 Rojstvo Gospodovo 25. decembra

POSTNA POSTAVA za večino škofij v Združenih državah (Med letom se lahko spremeni)

V zakramentu svete spovedi so nam odpuščeni grehi in večne kazni za naše grehe. Za ostale časne kazni pa moramo zadoščevati na tem svetu ali pa v vicah Ker sveta Cerkev pozna slabost človeške narave, ve, da je nevarnost, da bi zadoščevanje za grehe odlagali do konca življenja, zato je določila nekatere dni v letu za pokoro. Največ grehov je storjenih, ker človek ustreza svojim slabim nagnjenjem. Zato nam Cerkev nalaga tako pokoro, da z njo krotimo svoja slaba nagnjenja.

Cerkev je postavila postavo delnega in popolnega zdržka od mesa ter postavo pritriganja v jedi.

Delni zdržek od mesa pomeni, da smejo verniki nad sedmim letom starosti na določene dneve samo enkrat na dan jesti meso, mesne jedi in mesne juhe in sicer pri glavnem obedu.

Popolni zdržek od mesa pomeni, da verniki nad sedmim letom starosti na določene dneve ne smejo jesti mesa, mesnih jedi in mesnih juh.

Pritriganje v jedi pomeni, da se smejo verniki med 21. in 59. letom starosti na določene dneve samo enkrat na dan do sitega najesti. Na te dneve smejo jesti meso, mesne jedi in mesne juhe le enkrat na dan in sicer pri glavnem obedu; ako je na isti dan tudi popolni zdržek, se morajo tudi tega držati.

Za vse od 7. do 21. leta starosti in za vse nad 59. letom starosti velja naslednje:

Popolni zdržek od mesa jih veže vse petke v letu, na pepelnično sredo, dan pred praznikom Brezmadežne in dan pred Božičem.

Delni zdržek od mesa jih veže: kvatrne srede, kvatrne sobote in nabinkoštno vigilio.

Za vernike med 21. in 59. letom starosti velja naslednje:

Popolni in delni zdržek od mesa jih veže kot mladoletne in starčke.

V jedi so se dolžni pritrigati na vse dneve 40danskega posta (razen na nedelje), na kvatrne srede, kvatrne petke in kvatrne sobote, na binkoštno soboto, na vigilio Brezmadežne in na vigilio Božiča.

DRŽAVNI PRAZNIKI V Z.D.A.

Novo leto torek 1. januarja
 Lincolnov roj. dan ... torek 12. feb.
 Washingtonov r. dan . petek 22. feb.
 Materinski dan nedelja 12. maja
 Spominski dan pokojnih ... 30. maja
 Očetovski dan nedelja 16. junija
 Dan neodvisnosti ... četrtek 4. julija
 Praznik dela poned. 2. sept.
 Kolumbov dan ... sobota 12. oktobra
 Dan premirja poned. 11. nov.
 Zahvalni dan četrtek 28. nov.
 Božič sreda 25. decembra

D 454/1972

50. LETNIK KOLEDARJA

Pošiljamo Vam 50. letnik Koledarja Ave Maria za leto 1963. Prvi Koledar Ave Maria je izšel za leto 1913 v velikosti žepne izdaje. Za njim sledi nepretrgana vrsta koledarjev za vsako leto. Šele v koledarju za leto 1922 je začel urednik p. Kazimir Zakrajšek OFM z zaporednim štetjem letnikov koledarja; za leto 1922 je napisal v podnaslov "9. letnik", kar pomeni, da je štel koledar za leto 1914 za prvi letnik. Koledar za leto 1913 je v štetju izpustil. Ni mogoče ugotoviti, ali je bila to pomota ali je to namenoma naredil. Koledar za leto 1913 je izšel v velikosti žepne izdaje, od 1914 pa izhaja koledar v obliki knjige, katere velikost se je le malo spreminjala.

"Koledar Ave Maria za leto 1913" ima velikost 5 1/2 X 3 1/2 inčev; obsega 87 strani in 9 strani reklame. Ta koledarček je zanimiv, ker nam prikaže, kako je p. Kazimir vestno skrbel za slovenske novonaseljence v Združenih državah. V koledarčku so kratka navodila za versko življenje; onim, ki nameravajo priti v Ameriko; opiše razmere v tej deželi; daje natančna in zelo praktična navodila za potovanje in za vstop v Združene države, za čekovni promet itd. Na koncu je tudi seznam slovenskih župnij in slovenskih duhovnikov v Ameriki. Koledarček je lahko služil kot priročnik s praktičnimi navodili, ki so jih tedanji novonaseljenci nujno potrebovali.

"Koledar Ave Maria 1963" je dejansko 51. letnik, a ker so začeli šteti kot prvi letnik "Koledar Ave Maria za leto 1914", ohranjamo še naprej to štetje.

V 50 letnikih našega koledarja je ohranjenih precej zgodovinskih podatkov iz razvoja in življenja slovenskih naselbin in župnij ter iz delovanja slovenskih škofov, misijonarjev in duhovnikov. Največ zaslug za ohranitev zgodovinskih podatkov ima Msgr. Rt. Rev. John Zaplotnik, ki je dolga leta priobčeval življenjepise slovenskih škofov, misijonarjev in duhovnikov. Skrbno in vestno je zbiral zanesljive podatke in tako zbral in rešil mnogo zgodovinskega gradiva. Ob 50 letnici koledarja se mu za njegovo požrtvovalnost in vestnost pri sestavljanju in priobčevanju zgodovinskih spisov zahvaljujemo.

Ob 50letnici koledarja se zahvaljujemo tudi našim zvestim naročnikom, posebno onim, ki nam pomagajo širiti mesečnik "Ave Maria" in s tem tudi koledar. Naročnina za mesečnik je \$2.50 za Združene države in Kanado, za ostale dežela pa \$3.00. Naročnike prosimo, da nam za koledar pošljejo v dar en dolar. Tiskali smo nekaj sto izvodov več kot imamo naročnikov. To je prišlo v navado, ker nekateri žele koledar, čeprav niso naročniki "Ave Maria". Prosimo, priporočajte koledar svojim prijateljem in znancem.

Urednik

JANUAR

Splošni molitveni namen

Spreobrnjenje protestantov

Molimo, da bi želja po edinstvi vodila protestante do spoznanja Cerkve!

Misijski molitveni namen

Uspeh koncila

Molimo, da bi bil vesoljni cerkveni zbor v oporo misijanskemu delu!

Roke zgledajo majhne, a če jih skleneš v molitev, lahko z njimi objameš ves svet. *Fr. J. Keller*

Tvoje breme se zdi neznosno, dokler ga ne primerjaš z bremeni svojih bližnjih.

Edina potrebna stvar za zmago zla je nedelavnost dobrih ljudi.
Edmund Burke

Molitev je okno v ujetništvu tega sveta, skozi katerega gledamo v večnost.

Lunine spremembe:

Prvi krajec: 3. januarja

Polna luna: 9. januarja

Zadnji krajec: 17. januarja

Mlaj: 25. januarja

- 1 T OSMINA ROJSTVA GOSPODOVEGA - Novo leto
- 2 S Ime Jezusovo - Makarij Aleksandrijski, opat
- 3 Č Frančiška Kabrini, devica - Genovefa, devica
- 4 P Angela Folinjska, vd. - Tit, š. - Prvi petek
- 5 S Telesfor, papež in muč. - Prva sobota
- 6 N Razglasenje Gospodovo
- 7 P Lucijan, mučenec
- 8 T Severin, opat - Teofil (Bogoljub), mučenec
- 9 S Julijan in Bazilisa, mučenca - Peter, škof
- 10 Č Gregorij X., papež - Viljem, škof
- 11 P Higin, papež in mučenec - Pavlin Oglejski, š.
- 12 S Alfred, opat - Tatjana (Tanja), m. - Ernest, š.
- 13 N SVETA DRUŽINA - Veronika Milanska, devica
- 14 P Hilarij (Radovan), škof in c. uč. - Feliks Nol.
- 15 T Pavel, prvi puščavnik - Maver, opat
- 16 S Marcel, papež in mučenec - Oton, mučenec
- 17 Č Anton (Zvonko), puščavnik - Marijan, mučenec
- 18 P Priska, devica in mučenka - Liberata, devica
- 19 S Marij in tovariši mučenci - Pija, mučenka
- 20 N 2. ned. po Razgl. - Fabijan in Sebastijan, m.
- 21 P Neža (Janja), devica in mučenka
- 22 T Vincencij in Anastazij, mučenca - Viktor, m.
- 23 S Zaroka Device Marije - Rajmund Penafortski
- 24 Č Timotej, škof in mučenec
- 25 P Spreobrnjenje sv. Pavla - Donat, m. - Ananija
- 26 S Polikarp, škof in mučenec - Pavla, vdova
- 27 N 3. ned. po Razgl. - Janez Zlatousti, š. in c. u.
- 28 P Peter Nolask, spoznavalec
- 29 T Frančišek Saleški, škof in c. uč. - Valerij, š.
- 30 S Martina, devica in mučenka - Hijacinta, devica
- 31 Č Janez Bosko, spoznavalec - Marcela, vdova

MOLITVENA OSMINA ZA CERKVENO EDINOST (od 18. do 25. jan.)

"Naj bodo vsi eno, kakor ti, Oče v meni in jaz v tebi; da bodo tudi oni v nama eno, da bo svet veroval, da si me ti poslal." Jezusova molitev -

FEBRUAR

Splošni molitveni namen

Uspeh koncila

Molimo, da bi se udeleženci koncila prizadevali za splošno dobro Cerkve po medsebojni ljubezni in razumevanju.

Misijonski molitveni namen

Afrika

Molimo, da bi se vladarji novih neodvisnih držav v Afriki zavedali, da Cerkev pospešuje socialno pravičnost!

Na svetu ni nobene nezanimive stvari; so pa ljudje, ki niso sposobni, da bi se zanimali za kaj. *G. K. Chesterton*

Največja napaka kristjanov 20. stoletja bi bila, ako bi pustili svet, da bi se oblikoval in zedinil brez njih, brez Boga ali proti Bogu. - *Kardinal Suhard*

Lunine spremembe:

Prvi krajec: 1. februarja

Polna luna: 8. februarja

Zadnji krajec: 16. februarja

Mlaj: 24. februarja

- 1 P Ignacij Antiohijski, š., m. - Brigita - Prvi p.
- 2 S Svečnica, Darovanje Gospodovo - Prva sobota
- 3 **N** 4. nedelja po Razgl. - Blaž, škof in mučenec
- 4 P Andrej Korsini, škof
- 5 T Agata, devica in mučenka
- 6 S Doroteja (Dora, Rotija), dev. in m. - Tit, škof
- 7 Č Romuald, opat - Rihard, sp. - Julijana, vdova
- 8 P Janez iz Mate, spoznavalec - Juvencij, škof
- 9 S Ciril Aleksandrijski, šk. in c. uč. - Apolonija
- 10 **N** 1. predpostna ned. (septuag.) - Šolastika, d.
- 11 P Lurška Mati božja - Adolf, škof
- 12 T Sedem svetih ustanoviteljev, sp. - Damijan, š.
- 13 S Katarina de Ricci, devica
- 14 Č Valentin (Zdravko), muč. - Ivana Valois, vdova
- 15 P Favstina in Jovita, muč. - Jordan, spozn.
- 16 S Onezim, škof in mučenec
- 17 **N** druga predpostna ned. (sexag.) - Frančišek K.
- 18 P Bernardka Lurška, devica - Simeon, škof
- 19 T Konrad, puščavnik
- 20 S Sadot in tovariši mučenci - Elefterij, škof
- 21 Č Feliks, škof - Irena, devica - Eleonora, devica
- 22 P Stol sv. Petra apostola - Marjeta Kortonska, d.
- 23 S Peter Damijan, škof in cer. uč. - Romana, d.
- 24 **N** tretja predpostna ned. (quinq.) - Matija, apostol
- 25 P Valburga, devica - Donat, mučenec
- 26 T Matilda, devica
- 27 S Pepelnica - Gabrijel Žalostne Matere božje, sp.
- 28 Č Roman, opat - Antonija Florentinska, devica

MESEC KATOLIŠKEGA TISKA

"Zaman gradite cerkve, zaman imate misijone, zaman ustanavljate šole; vse vaše delo, vsi vaši napori bodo uničeni, ako nimate istočasno obrambnega in osvojujočega orožja tiska, to je, katoliškega, zvestega in resnicoljubnega tiska." Pij XII.

Splošni molitveni namen

Uspeh koncila

**Molimo za prenovljenje
Cerkve po prenovljenju
posameznih vernikov!**

Misijonski molitveni namen

Vietnam

**Molimo za domače apostole
v Vietnamu!**

**Nobena stvar ne naredi človeka
bolj zadovoljnega s samim seboj
kot slab spomin.**

**Žena, ki vodi avtomobil iz
zadnjega sedeža, ni nič boljša
kot mož, ki kuha iz obednice.**

**Napuh je spremenil angele v
hudobne duhove; ponižnost
spreminja ljudi v angele.**

Sv. Avguštin

**Ne pusti, da bi te lepe reči v
življenju oropale najboljših
stvari.**

Lunine spremembe:

Prvi krajec: 2. marca

Polna luna: 10. marca

Zadnji krajec: 18. marca

Mlaj: 25. marca

- 1 P Albin, škof - Feliks III., papež - Prvi petek
2 S Neža Praška, d. - Milena, vd. - Prva sobota

- 3 **N** 1. postna nedelja - Anzelm, op. - Kunigunda
4 P Kazimir, spoznavalec - Lucij, papež, mučenec
5 T Janez Jožef od Križa, spoznavalec
6 S Perpetua in Felicita, mučenki - Kvatrna sredo
7 Č Tomaž Akvinski, cerkveni učenik
8 P Janez od Boga, spozn. - Beata - Kvatrni petek
9 S Frančiška Rimska, vdova - Kvatrna sobota

- 10 **N** 2. postna nedelja - Makarij, škof
11 P Sofronij, škof - Krištof Milanski, spoznavalec
12 T Gregor I. Veliki, papež in cerkveni učenik
13 S Teodora, muč. - Kristina, dev. - Rozina, vd.
14 Č Matilda, kraljica - Leon, škof in m. - Evtihij
15 P Klemen Marija Dvorak, spozn. - Ludovika Mar.
16 S Hilarij in Tacijan, mučenca - Herbert, škof

- 17 **N** 3. postna nedelja - Patricij, š. - Jedert (Jera)
18 P Ciril Jeruzalemski, š. in c. uč. - Edvard, m.
19 T Jožef, ženin prebl. Device Marije
20 S Feliks, Larg in Dionizij, mučenci - Evgenij, m.
21 Č Benedikt, opat - Filemon, mučenec
22 P Izidor, poljedelec - Caharija, p. - Lea, vdova
23 S Jožef Oriol, spozn. - Pelagija, mučenka - Oto

- 24 **N** 4. postna nedelja - Gabrijel, nadangel
25 P Oznanjenje Device Marije - Dizma, desni razb.
26 T Emanuel, muč. - Tekla, muč. - Maksima, m.
27 S Janez Damaščan, cer. uč. - Rupert, š. in sp.
28 Č Janez Kapistran, spoznavalec - Sikst III., papež
29 P Ciril, diakon, mučenec - Bertold, spoznavalec
30 S Janez Klimak, opat - Amadej, spoznavalec

- 31 **N** 1. pasijonska ali tiha nedelja - Modest Krški

"Vstopite skozi ozka vrata; zakaj široka so vrata in prostorna je pot, ki drži v pogubo, in mnogo jih je, ki v pogubo po njej hodijo. Kako ozka so vrata in tesna je pot, ki drži v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo"

APRIL

- 1 P Hugon, škof - Venancij, škof
 2 T Frančišek Pavelski, spoznavalec - Leopold, sp.
 3 S Rihard, škof - Sikst I., papež in mučenec
 4 Č Izidor Seviljski, škof in cer. učenik
 5 P Vincencij Ferrerski, sp. - Irena, d. - Prvi p.
 6 S Krescencija, d. - Timotej in Diogen - Prvas.
 7 **N** 2. pasijonska ali cvetna nedelja - Donat, muč.
 8 P Albert, škof in mučenec
 9 T Tomaž Tolentinski, spoznavalec
 10 S Mehtilda, muč. - Apolonij in tov. mučenci
 11 Č VELIKI ČETRTEK
 12 P VELIKI PETEK
 13 S VELIKA SOBOTA
 14 **N** VELIKA NOČ - VSTAJENJE GOSPODOVO
 15 P Velikonočni ponedeljek - Helena, cesarica
 16 T Velikonočni torek - Benedikt Jožef Labre, sp.
 17 S Anicet, p. in muč. - Rudolf, muč. - Robert, o.
 18 Č Apolonij, mučenec - Antija, muč. - Matilda
 19 P Leon IX., papež - Konrad Askulski, spozn.
 20 S Sulpicij, muč. - Neža Montepulčanska, devica
 21 **N** 1. povelikonočna ali bela n. - Konrad Parzh.
 22 P Soter in Gaj, papeža in muč. - Leonida, muč.
 23 T Jurij, muč. - Vojteh (Adalbert), škof in muč.
 24 S Fidelis Sigmarinški, mučenec
 25 Č Marko, evangelist, litanijske vse svetnikov
 26 P Klet in Marcelin, p., m. - Mati dobrega sveta
 27 S Peter Kanizij, cer. uč. - Hozana Kotorska, d.
 28 **N** 2. povelikonočna n. - Pavel od Križa, spozn.
 29 P Peter, mučenec
 30 T Katarina Sienska, d. - Jožef Kotolengo, spozn.

Splošni molitveni namen

Poučenje katekizma

Molimo, da bi se povsod vpeljalo in pospeševalo poučevanje katekizma po novem sodobnem načinu!

Misijonski molitveni namen

Afriški delavci

Molimo, da bi afriški delavci, ki so opustili skupno življenje v svojem rodu, našli oporo v socialnem nauku Cerkve in v njenih organizacijah!

Morda nikoli ne boš imel priložnosti narediti nekaj velikega. Lahko pa postaneš junak tako, da vse svoje najboljše zmožnosti posvetiš vsaki dolžnosti, ki ti jo nalaga dnevno življenje.

Priti skupaj je začetek; ostati skupaj je napredek; delati skupaj je uspeh. H. Ford

Lunine spremembe:

Prvi krajec: 1. aprila

Polna luna: 9. aprila

Zadnji krajec: 17. aprila

Mlaj: 23. aprila

Prvi krajec: 30. aprila

"Če ste vstali s Kristusom, iščite, kar je zgoraj, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji. Kar je zgoraj, po tem hrepenite, ne po tem, kar je na zemlji. Zakaj umrli ste in vaše življenje je s Kristusom skrito v Bogu. Ko se prikaže Kristus, vaše življenje, takrat se boste tudi vi z njim prikazali v slavi"

Kol 3, 1 - 4

Splošni molitveni namen

Uspeh koncila

*Molimo, da bi medsebojna
ljubezen in razumevanje
vodili do zedinjenja
vzhodnih kristjanov!*

Misijonski molitveni namen

Misijonske družbe

*Molimo za misijonske redove
in kongregacije!*

*Sleherni naš dan je zaznamovan
z varstvom Marije, ki silno želi,
biti naša Mati, kadar želimo
biti njeni otroci.*

Sv. Vincencij Pavelski

*Zločinstvo se ne sme končati
na električnem, ampak na otroš-
kem stolu. - J. Edgar Hoover*

*Ako želiš ugaјati vsakomur, bo
hudič prvi, ki ti bo čestital.*

*Vsak trenutek upiranja skušnjav
vam je že del zmage. - Faber*

Lunine spremembe:

Polna luna: 8. maja

Zadnji krajec: 16. maja

Mlaj: 23. maja

Prvi krajec: 30. maja

MAJ

- 1 S Jožef delavec, zaščitnik delavcev - Jeremija
- 2 Č Atanazij, škof in cer. uč. - Boris, spoznavalec
- 3 P Aleksander, papež, in tov. muč. - Prvi petek
- 4 S Monika, vd. - Florijan (Cvetko), m. - Prva s.
- 5 N 3. povelikonočna n. - Pij V., m. - Irenej, m.
- 6 P Judita, mučenka
- 7 T Stanislav, škof in mučenec - Gizela, kraljica
- 8 S Viktor, mučenec - Dionizij, škof
- 9 Č Gregor Nacijanški, škof in cer. učenik
- 10 P Antonin, škof - Gordijan in Epimah, mučenca
- 11 S Filip in Jakob, apostola - Sigismund (Žiga), m.
- 12 N 4. povelikonočna nedelja - Materinski dan
- 13 P Robert Bellermin, škof in cerkveni učenik
- 14 T Bonifacij, mučenec - Justa in Justina, muč.
- 15 S Janez de la Salle, spoznavalec - Zofija (Sonja)
- 16 Č Janez Nepomuk, mučenec - Ubald, škof
- 17 P Pashal Bajlonski, spoznavalec - Brunon, škof
- 18 S Venancij, muč. - Klavdija, m. - Erik, kr., m.
- 19 N 5. povelikonočna n. - Peter Celestin, p. in m.
- 20 P Bernardin, sp. } Križev teden
- 21 T Andrej Bobola, m. } ali
- 22 S Renata, vdova } prošnji dnevi
- 23 Č VNEBOHOD GOSPODOV - Deziderij (Željko)
- 24 P Marija Pomagaj - Ivana, vdova - Servul, muč.
- 25 S Gregor VII., papež - Urban I., papež
- 26 N Nedelja po Vnebohodu - Filip Nerij, spozn.
- 27 P Beda Častitljivi, sp., cer. uč. - Janez I., p.
- 28 T Avguštin, škof in spoznavalec
- 29 S Marija Magdalena Pazzi, devica - Maksim, š.
- 30 Č Feliks I., papež - Ivana Orleanska, dev. in m.
- 31 P Marija Kraljica - Kancijan in tovariši mučenci

"Marijo kličemo v litanijah Vrata nebeška zato, ker je Marija ta vrata odprla, ko je rodila Zveličarja. Marija pa bo svojim otrokom izprosila tudi zveličanje, nam bo odprla nebeška vrata. Marijino otroško počestjenja nam je znamenje zveličanja. In če je zastaran grešnik celo na pragu večnega pogubljenja, še se mu po Marijini priprošnji odpro nebeška vrata." *Slomšek*

JUNIJ

Splošni molitveni namen

Javna nravnost

*Molimo za združen nastop
kristjanov proti uničujoči
javni nenravnosti!*

Misijonski molitveni namen

Daljni vzhod

*Molimo, da bi se evangelij
razširil preko Daljnega
vzhoda!*

Evharistija je točka, na kateri
se srečata Bog in duša: Bog s
vsemi svojimi milostmi, duša s
vsemi svojimi potrebami.

Ako ne bi imeli ogledal, ne bi
bilo toliko zaljubljenosti na
prvi pogled.

Nihče ni bolj živ kot mrtev
svetnik. *Skof Sheen*

Otroci potrebujejo bolj vzorov
kot kritikov.

Vsakdo lahko krmari ladjo, ko
je morje mirno.

Lunine spremembe:

Polna luna: 7. junija

Zadnji krajec: 14. junija

Mlaj: 21. junija

Prvi krajec: 28. junija

1 S Binkoštna vigilijska - Prva sobota

2 N BINKOŠTI - Marcelin in Peter, m. - Erazem

3 P Binkoštni ponedeljek - Klotilda, dev. - Oliva

4 T Frančišek Caracciolo, spozn. - Kvirin, muč.

5 S Kvatrna - Bonifacij, škof in m. - Valerija, m.

6 Č Norbert, škof - Bertrand Oglejski, šk. in sp.

7 P Kvatrni - Ana Garzia, devica - Prvi petek

8 S Kvatrna - Medard, škof - Viljem, škof

9 N PRESVETA TROJICA - Primož in Felicijan, m.

10 P Marjeta Škotska, kraljica - Bogomil, škof

11 T Barnaba, apostol - Flora (Cvetka), devica

12 S Janez Fakundski, spozn. - Bazilid in tov. m.

13 Č Presveto Rešnje Teio - Anton Padovanski, c. u.

14 P Bazilij (Vasilij) Veliki, cer. uč. - Marcijan, š.

15 S Vid, Modest in Krescencija, mučenci

16 N 2. pobinkoštna n. - Očetovski dan - Jošt, opat

17 P Gregor Barbarigo, škof - Adolf, škof - Lavra

18 T Efrem Sirski, cer. uč. - Marko in Marcelijan

19 S Julijana, devica - Gervazij in Protazij, muč.

20 Č Silverij I, p. in m. - Florentina, d. - Prakseda

21 P Presveto Srce Jezusovo - Alojzij Gonzaga, sp.

22 S Pavlin Nolanski, škof

23 N 3. pobinkoštna n. - Jožef Cafasso, spoznavalec

24 P Rojstvo Janeza Krstnika - Neronovi mučenci

25 T Viljem, opat - Henrik, škof

26 S Janez in Pavel, mučenca - Vigilij, škof in m.

27 Č Ema Krška, vdova - Ladislav, kralj in spozn.

28 P Vigilijska sv. Petra in Pavla

29 S Peter in Pavel, apostola

30 N 4. pobinkoštna nedelja - Lucina, d. - Emilijana

"Kako je potrebna medsebojna ljubezen, kako zmernost, kako sramežljivost in čistost, kako ponižnost in zatajevanje! Pa kje se bomo teh čednosti najbolj naučili, kje izpoznali njihovo lepoto, njihovo blažilno moč? Kje? Pred tabernakljem!

Anton Bonaventura Jeglič

Splošni molitveni namen

Učinkovito pridiganje

Molimo, da bi pisatelji in pridigarji zavedno uspoštevali tradicijo in moderne potrebe!

Misijonski molitveni namen

Latinska Amerika

Molimo za uspešno poučevanje katoliških naukov v poljedeljskih predelih latinske Amerike!

Prijaznost je morda najlažji in najvarnejši pripomoček pri dobrih delih.

Z nobeno stvarjo ne škodujemo svojemu značaju bolj kot z napadanjem značaja svojega bližnjega.

Resnica, ki ni združena z ljubljenostjo, izvira iz ljubezni, ki ni resnična.

Sv. Frančišek Saleški

Lunine spremembe:

Polna luna: 6. julija

Zadnji krajec: 14. julija

Mlaj: 20. julija

Prvi krajec: 28. julija

- 1 P Predragocena Kri N.G.J.K.
- 2 T Obiskovanje Marije Device
- 3 S Irenej, škof in muč. - Heliodor, škof in spozn.
- 4 Č Urh, škof - Berta, vdova
- 5 P Anton Marija Zaharija, spozn. - Prvi petek
- 6 S Izaija, prerok - Bogomila, vdova - Prva s.
- 7 **N** 5. pobinkoštna n. - Ciril in Metod, slov. ap.
- 8 P Elizabeta, kraljica in vdova-- Evgenij III., p.
- 9 T Nikolaj in tov. muč. - Tomaž More, mučenec
- 10 S Sedem bratov in tov. mučenci
- 11 Č Pij I., p. in m. - Olga, kneginja - Pelagija, m.
- 12 P Mohor in Fortunat, muč. - Janez Gvalbert, o.
- 13 S Frančišek Solan, spoznavalec
- 14 **N** 6. pobinkoštna n. - Bonaventura, cer. učenik
- 15 P Henrik, spoznavalec - Vladimir, kralj
- 16 T Spomin Karmelske Matere božje - Evstahij, sp.
- 17 S Aleš, spoznavalec - Donata in tov. mučenci
- 18 Č Kamil Lelijski, sp. - Simforoza in sinovi m.
- 19 P Vincencij Pavelski, spozn. - Avrea (Zlata), d.
- 20 S Hieronim Emiliani, spozn. - Marjeta, d. in m.
- 21 **N** 7. pobinkoštna n. - Lovrencij Brundiški, c.u.
- 22 P Marija Magdalena, spokornica
- 23 T Apolinarij, škof in mučenec - Liborij, šk., sp.
- 24 S Kunigunda, devica - Kristina, devica in muč.
- 25 Č Jakob, apostol - Krištof, mučenec
- 26 P Ana, mati preblazene Device Marije
- 27 S Pantaleon, mučenec - Natalija, muč. - Sergij
- 28 **N** 8. pobinkoštna ned. - Nazarij in tov. mučenci
- 29 P Marta, devica - Feliks in tovariši mučenci
- 30 T Abdon in Senon, mučenca - Julita, mučenka
- 31 S Ignacij Lojolski, spozn. - Helena Švedska, m.

"Sveta vera bodi nam luč! Kdor izgubi premoženje, izgubi veliko. Kdor izgubi dobro ime, izgubi še več. Kdor pa izgubi vero, izgubi vse, njemu ugasne luč sredi temne noči!"

Anton Martin Slomsek

AVGUST

Splošni molitveni namen

Katoliska mladina

*Molimo za duhovno vzgojo
katoliške mladine!*

Misijonski molitveni namen

Indonezija

*Molimo, da bi katoličanstvo
v Indoneziji pripomoglo k
državnemu miru in blago-
stanju!*

Je še deveti blagor, ki ga je
treba doleteti osmim, ki jih je
proglasil naš Gospod. Ta je:
Blagor onim, ki so vdani pre-
blaženi Devici, zakaj njihova
imena so zapisana v knjigo
življenja. *Sv. Bonaventura*

Naše večno življenje bo odlo-
čeno z večino glasov. Bog
glasuje zate, hudobni duh proti
tebi; odločilen pa je tvoj glas.

Kadar je do človeka deset
korakov, je devet korakov šele
polovico poti.

Lunine spremembe:

Polna luna: 5. avgusta

Zadnji krajec: 12. avgusta

Mlaj: 19. avgusta

Prvi krajec: 27. avgusta

- 1 Č Makabejski bratje, mučenci - Vera, mučenka
- 2 P Porcijunkula - Alfonz M. Ligvorij - Prvi petek
- 3 S Lidija, vdova - Prva sobota
- 4 N 9. pobinkoštna nedelja - Dominik, spoznavalec
- 5 P Marija Snežna - Ožbalt, kralj, sp.
- 6 T Gospodovo spremenjenje - Sikst II. in drugi m.
- 7 S Kajetan, mučenec - Donat, mučenec
- 8 Č Janez Marija Vianej, spoznavalec - Cirijak, m.
- 9 P Vigilija sv. Lavrencija - Roman, mučenec
- 10 S Lavrencij (Lovro), mučenec
- 11 N 10. pobinkoštna n. - Tiburcij in Suzana, muč.
- 12 P Klara, devica
- 13 T Hipolit in Kasijan, m. - Janez Berhmans, sp.
- 14 S Vigilija Vnebovzetja - Evzebij, spoznavalec
- 15 Č VNEBOVZETJE D. M. ali Velika Gospojnica
- 16 P Joahim, oče preblažene Device Marije - Rok
- 17 S Hijacint, spoznavalec
- 18 N 11. pobinkoštna nedelja - Agapit, mučenec
- 19 P Janez Eudes, spoznavalec - Ludovik, spozn.
- 20 T Bernard, opat in cerkveni učenik
- 21 S Ivana Frančiška Šantalska, vdova - Fidelis, m.
- 22 Č Brezmadežno Srce Marijino
- 23 P Filip Benicij, spoznavalec - Flavijan, škof
- 24 S Bartolomej (Jernej), apostol
- 25 N 12. pobinkoštna nedelja - Ludovik IX., kralj
- 26 P Ceferin, papež - Bernard Ofiški, spoznavalec
- 27 T Jožef Kalasancij, spozn. - Ruf, škof in muč.
- 28 S Avguštin, škof in cer. uč. - Pelagij, mučenec
- 29 Č Obglavljenje Janeza Krstnika - Sabina, mučenka
- 30 P Roza iz Lime, devica
- 31 S Rajmond (Rajko) Nonat, spoznavalec

"Mi nismo žival, mi smo otroci božji, imamo neumrjočo dušo, ki ima um
in prosto voljo ter smo namenjeni za večno srečo, katero naj si na zemlji
zaslužimo s pokorščino do Boga Stvarnika."

Anton Bonaventura Jeglič

Splošni molitveni namen

Poklici

Molimo, da bi koncil pomnožil duhovniške in redovniške poklice!

Misijonski molitveni namen

Kongo

Molimo za Cerkev v Kongu!

Kadar te napaka bližnjega jezici, naštej deset svojih napak!

Kadar imaš prav, si sposoben obvladati svojo jezo; kadar pa nimaš prav, si ne moreš privoščiti, da bi jo izgubil.

Ljubezen ne obstoji v tem, da zaljubljenca drug v drugega strmita, ampak da gledata v isto smer.

Pred tremi velikimi skušnjavami stojimo vsi: pred skušnjava, da bi se naslonili, pred skušnjava, da bi bili vidni in pred skušnjava, da bi pomilovali sebe.

Lunine spremembe;

Polna luna: 3. septembra

Zadnji krajec: 10. septembra

Mlaj: 17. septembra

Prvi krajec: 26. septembra

SEPTEMBER

- 1 **N** 13. pobinkoštna n. - Egidij (Tilen), opat
- 2 **P** Štefan, kralj in spoznavalec
- 3 **T** Pij X., papež - Tekla in tov. muč. - Evfemija
- 4 **S** Roza Viterbska (Zalka), devica - Ida, grofica
- 5 **Č** Lavrencij Justinian, škof
- 6 **P** Caharija, prerok - Petronij, škof - Prvi petek
- 7 **S** Marko Križevčan in tovariši mučenci - Prva s.
- 8 **N** 14. pobinkoštna n. - Rojstvo prebl. D. Marije
- 9 **P** Peter Klaver, spoznavalec - Gorgonij, muč.
- 10 **T** Nikolaj Tolentinski, spoznavalec - Pulherija
- 11 **S** Prot in Hijacint, mučenca - Erna, devica
- 12 **Č** Sveto ime Marijino
- 13 **P** Notburga, devica
- 14 **S** Povišanje sv. križa - Ciprijan, škof
- 15 **N** 15. pobinkoštna nedelja - Žalostna Mati božja
- 16 **P** Kornelij in Ciprijan, mučenca - Ljudmila, vd.
- 17 **T** Rane sv. Frančiška Asiškega
- 18 **S** Kvatrna - Jožef Kupertinski, spoznavalec
- 19 **Č** Januarij in tov. mučenci - Suzana, d. in muč.
- 20 **P** Kvatrni - Evstahij in tov. mučenci - Dionizij
- 21 **S** Kvatrna - Matej, apostol in evangelist
- 22 **N** 16. pobinkoštna n. - Tomaž iz Villanove, sp.
- 23 **P** Lin, papež in mučenec
- 24 **T** Marija Devica, Rešiteljica jetnikov - Rupert, š.
- 25 **S** Nikolaj iz Flüe, puščavnik - Kleofa, mučenec
- 26 **Č** Izak in drugi ameriški mučenci
- 27 **P** Kozma in Damijan, mučenca - Fidencij, muč.
- 28 **S** Venceslav, kralj in muč. - Lioba (Ljuba), dev.
- 29 **N** 17. pobinkoštna, nedelja - Mihael, nadangel
- 30 **P** Hieronim, cerkveni učenik - Zofija, vdova

"Pridite k meni vsi, kateri se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom poživil. Vzemite moj jarem nase in učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen, in našli boste mir svojim dušam. Zakaj moj jarem je prijeten in in moje breme je sladko."

Mt 11, 28 - 30

OKTOBER

Splošni molitveni namen

Preganjalci

*Molimo za spreobrnjenje
onih, ki preganjajo Cerkev!*

Misijonski molitveni namen

Družba sv. Petra apostola

*Molimo, da bi verniki
velikodušno podpirali družbo
za domačo duhovščino:
Družbo sv. Petra apostola!*

Pijača ne utopi tvoje bridkosti,
ampak jo le namaka.

Za slehernega človeka pride
trenutek, ko molitev ni le naj-
boljše, ampak edino zdravilo.

Ne prevzemi se v dobri sreči,
niti se ne ponižaj v nesreči!

Ne sramuj se nečesa prositi,
kajti ves svet stoji na prošnji.

Največja izmed vseh napak,
katerim lahko zapade človek,
je prepričanje, da si brez napak.

Lunine spremembe:

Polna luna: 3. oktobra

Zadnji krajec: 9. oktobra

Mlaj: 17. oktobra

Prvi krajec: 25. oktobra

- 1 T Remigij, škof - Janez Dukljanski, spoznavalec
- 2 S Angeli varuhi - Teofil, spoznavalec
- 3 Č Terezija Deteta Jezusa, devica - Kandid, muč.
- 4 P Frančišek Asiški, spoznavalec - Prvi p.
- 5 S Placid in tovariši mučenci - Prva sobota

- 6 N 18. pobinkoštna nedelja - Brunon, spoznavalec
- 7 P Kraljica rožnega venca
- 8 T Brigita, vdova - Sergij in tovariši mučenci
- 9 S Janez Leonard, spoznavalec
- 10 Č Frančišek Borgija, sp. - Danijel in tov. muč.
- 11 P Materinstvo Device Marije - Emil
- 12 S Maksimilijan Celjski, škof - Serafin, spozn.

- 13 N 19. pobinkoštna nedelja - Edvard, kralj
- 14 P Kalist I., papež in mučenec
- 15 T Terezija Avilska, devica - Avrelija, devica
- 16 S Hedviga (Jadviga, Vika), vdova - Gerard, sp.
- 17 Č Marjeta Marija Alakok, devica
- 18 P Luka, evangelist - Julijan, puščavnik - Just
- 19 S Peter Alkantarski, spoznavalec - Etbin, opat

- 20 N 20. pobinkoštna nedelja - Janez Kancij, spozn.
- 21 P Uršula in tov. mučenice
- 22 T Vendelin, opat - Kordula, devica in mučenka
- 23 S Anton Marija Claret, škof in spoznavalec
- 24 Č Rafael, nadangel - Kristina, devica
- 25 P Krizant in Darija, mučenca
- 26 S Evarist, papež in mučenec - Lucijan in t. m.

- 27 N KRISTUS KRALJ
- 28 P Simon in Juda, apostola - Cirila, devica
- 29 T Narcis, škof
- 30 S Klavdij in tovariši mučenci
- 31 Č Volbenk, škof - Alfonz Rodriguez, spoznavalec

"Rekel mu je tedaj Pilat: 'Tedaj kralj si?' Jezus je odgovoril: 'Tako je, kralj sem. Jaz sem za to rojen in sem zato prišel na svet, da spričam resnico. Vsak, kdor je iz resnice, posluša moj glas.' "

Jan 18, 37 in 38

Splošni molitveni namen

Uspeh koncila

*Molimo, da bi duhovniki
in laiki voljno izpolnjevali
odloke koncila!*

Misijonski molitveni namen

Oceanija

*Molimo za razširjenje evan-
gelija v Oceaniji!*

*Življenje se začne, ko se
človek prvikrat zave, da se
bo kmalu končalo.*

*Smehljaj je ovinak, ki poravnava
mnogo stvari.*

*Nekateri ljudje imajo svoje
radosti le za neznatne pri-
petljaje, svoje bridkosti pa
za velike dogodke.*

*Duša umrje, ko izgubi Boga,
zakaj on je njeno življenje.*

Lunine spremembe:

Polna luna: 1. novembra
Zadnji krajec: 8. novembra
Mlaj: 16. novembra
Prvi krajec: 24. novembra
Polna luna: 30. novembra

NOVEMBER

- 1 P VSI SVETI - Prvi petek
- 2 S Spomin vernih duš - Prva sobota
- 3 N 22. pobinkoštna nedelja - Hubert, škof
- 4 P Karol Boromejski, šk. in sp. - Vital-Agrikula
- 5 T Sveti ostanke (relikvije) - Emerik, spoznavalec
- 6 S Lenart, opat
- 7 Č Janez Gabrijel, mučenec - Engelbert. škof
- 8 P Štiri kronani mučenci - Bogomir, škof
- 9 S Posvečenje lateranske bazilike - Božidar, muč.
- 10 N 23. pobinkoštna nedelja - Andrej Avelinski, sp.
- 11 P Martin (Davorin), škof - Menas, mučenec
- 12 T Martin I., papež in mučenec - Avrelij, škof
- 13 S Didak, spoznavalec - Stanislav Kostka, spozn.
- 14 Č Jozafat, škof in mučenec - Nikolaj Tavelič, m.
- 15 P Albert Veliki, cerkveni učenik
- 16 S Gertruda (Jedrt, Jerica), devica - Otmar, opat
- 17 N 24. pobinkoštna nedelja (maša od 6. po Razgl.)
- 18 P Posvečenje bazilik sv. Petra in Pavla, apost.
- 19 T Elizabeta, vdova - Poncijan, papež in muč.
- 20 S Feliks Valoaški, spoznavalec - Edmund, muč.
- 21 Č Darovanje Device Marije - Kolumban, opat
- 22 P Cecilija, devica in mučenka - Filemon, muč.
- 23 S Klemen I., papež in muč. - Felicita, mučenka
- 24 N Zadnja (25.) pobinkoštna n. - Janez od Križa
- 25 P Katarina, devica in mučenka
- 26 T Silvester, opat - Peter Aleksandrijski, š., m.
- 27 S Virgilij, škof, apostol Koroške
- 28 Č Gregor III., papež - Zahvalni dan
- 29 P Saturnin, mučenec - Iluminata, devica
- 30 S Andrej, apostol - Justina, devica in mučenka

"V luči večnosti presojaš smrt ti in naj jo presoja tvoja družina, pa boste mirni tudi takrat, ko enega od vas pobere grenka smrt. Čuti je treba in moliti. Ker ne vemo, kdaj pride Gospod, da nas pokliče, zato bodimo vedno pripravljeni na smrt."

Anton Bonaventura Jeglič

DECEMBER

Splošni molitveni namen

Svetovni mir

Molimo za pospeševanje svetovnega miru po medsebojnem spoštovanju, za upanju in ljubezni!

Misijonski molitveni namen

Mir

Molimo, da bi misijoni pomagali upostaviti Kristusu mir širom sveta!

Tvoje govorjenje je dobra ali slaba reklama zate. Kadar odpreš usta, pustiš, da ljudje gledajo tvoje misli in čustva.

Najmanj, kar lahko naredimo, je, da se ne upiramo Bogu, kakor se Bog ne upira zemlji, ko pride pomlad.

Rainer Maria Rilke

Bog se skriva onim, ki ga skušajo, razodene se pa onim, ki ga iščejo.

B. Pascal

Lunine spremembe;

Zadnji krajec: 7. decembra

Mlaj: 16. decembra

Prvi krajec: 23. decembra

Polna luna: 30. decembra

- 1 **N** 1. adventna nedelja - Marijan in tov. mučenci
- 2 **P** Bibijana, devica - Herta, devica
- 3 **T** Frančišek Ksaverij, spoznavalec
- 4 **S** Peter Krizolog, š. in cer. uč. - Barbara, m.
- 5 **Č** Saba, opat - Nikolaj Tavelič, mučenec
- 6 **P** Nikolaj (Miklavž), s. - Apolinarij, m. - Prvi p.
- 7 **S** Ambrozij, škof in cerkveni učenik - Prva sob.

- 8 **N** BREZMADEŽNO SPOČ. D. M. - 2. adventna
- 9 **P** Peter Furje, spoznavalec
- 10 **T** Malkijad, papež in muč. - Loretska Mati božja
- 11 **S** Damaz I., papež
- 12 **Č** Guadalupska Mati božja
- 13 **P** Lucija, devica in mučenka - Otilija, devica
- 14 **S** Spiridion (Dušan), škof - Nikazij, mučenec

- 15 **N** 3. adventna nedelja - Kristina, devica
- 16 **P** Evzebij, škof in mučenec - Albina, devica
- 17 **T** Lazar, škof - Vivina, devica - Jolanda
- 18 **S** Kvaterna - Gracijan, š. - Teotim in Bazilijan, m.
- 19 **Č** Teja, mučenka - Favsta, vdova - Urban V., p.
- 20 **P** Kvatrni - Evgenij in Makarij, mučenca
- 21 **S** Kvaterna - Tomaž, apostol

- 22 **N** 4. adventna nedelja - Frančiška Cabrini, dev.
- 23 **P** Viktorija, devica in mučenka - Servul, spozn.
- 24 **T** Božična vigilijska - Adam in Eva - Herta
- 25 **S** BOŽIČ - ROJSTVO GOSPODOVO
- 26 **Č** Štefan, diakon, prvi mučenec - Marin, mučenec
- 27 **P** Janez, apostol in evangelist - Fabiola, vdova
- 28 **S** Nedolžni otroci - Kastor in tovariši muč.

- 29 **N** Nedelja med božično osmino - David, kralj
- 30 **P** Evgenij, škof - Liberij, škof - Anizija, muč.
- 31 **T** Silvester, papež - Katarina Laboure, devica

"Razodela se je milost Boga, našega Odrešenika, vsem ljudem; uči nas, da se odpovejmo brezbožnosti in posvetnim željam in na tem svetu trezno in pravično in pobožno živimo, pričakujoč blaženega upanja in veličastnega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega, Jezusa Kristusa." *Tit 2, 11-13*

Zlati jubilej komisariata

Ob 50letnici ustanovitve komisariata provincije Svetega Križa

Dne 1. avg. 1962 smo v Lemontu obhajali 50letnico ustanovitve komisariata provincije Svetega Križa. Zlatega jubileja smo se spominjali tudi pri romanjih 1962, posebno pa pri zadnjem letnem romanju 2. sept. Poročilo o obeh praznovanjih je bilo objavljeno v septemberski in oktoberski številki "Ave Marije" za leto 1962.

Komisariat provincije Svetega Križa je naslov redovne skupnosti slovenskih frančiškanov v Združenih državah, ker smo podrejeni provinciji Svetega Križa, ki ima svoj sedež v Ljubljani. Ker so bile med in po vojni zveze s provincijo ovirane, je vrhovno vodstvo reda v Rimu imenovalo generalnega delegata, ki rešuje nekatere zadeve, ki jih je včasih reševal provincial v Ljubljani, in obenem vzdržuje zvezo med frančiškanskimi komisariati v Združenih državah in med vodstvom reda v Rimu. Sedanji generalni delegat je Very Rev. Theophane Kalinowski, O.F.M., član poljske provincije Marijinega Vnebovzetja, ki ima svoj sedež v Pulaski, Wisconsin.

Kako je prišlo do ustanovitve našega komisariata?

19. novembra 1906 je prišel v Združene države prvi slovesni frančiškan p. Kazimir Zakrajšek, da spozna probleme slovenskega izseljenstva in nudi rojakom dušnopastirsko pomoč. Po kratkem biva-tukaj je spoznal, da je za njihovo versko življenje premalo preskrbljeno. Izseljenci so prihajali sem premalo poučeni o tukajšnjih razmerah, o možnosti za zaposlitev, o načinu življenja in o nevarnostih za njihovo vero. Spoznal je takoj, da

potrebujejo slovenski izseljenci organizacije, ki jih bo podpirala posebno v začetnih težavah po prihodu v to deželo. Zato je sklical v New Yorku za 1. december 1908 ustanovni občni zbor Družbe sv. Rafaela. Poročilo o ustanovnem shodu (Ave Maria 1909, št. 1) pravi, da Družba sv. Rafaela "ni nič drugega, kot navadna, priprosta dobrodelna družba, ki vidi v izseljenstvu veliko polje, kjer more izvrševati v obilni meri dela krščanske ljubezni, požrtvovalnosti in usmiljenja na svojem bližnjem".

Drugo pomembno dejanje p. Kazimirja je ustanovitev verskega lista "Ave Maria". Prva številka je izšla marca 1909. (Zgodovina lista je bila opisana v prvi številki 50. letnika, januarja 1958.)

Tretje važno dejanje pokojnega p. Kazimirja je ustanovitev komisariata slovenske frančiškanske provincije Svetega Križa. Ako p. Kazimir ne bi prišel v Združene države in tu vkljub velikim težavam vztrajal, ne bi mogli 1962 obhajati zlatega jubileja našega komisariata.

"Ave Maria" septembra 1912 prinaša o začetku komisariata le to kratko poročilo:

"General frančiškanskega reda je pozval letošnjo spomlad našega urednika, očeta Kazimirja Zakrajšek v Rim v zelo važnih redovnih zadevah, pred vsem pa, da da sporočilo o delovanju slovenskih frančiškanov v Ameriki. Odpotoval je 15. junija s parnikom Cesar Franc Jožef I. in proti koncu avgusta se vrne nazaj v Ameriko. Kakor smo uradno zvedeli, je Rim ne samo delovanje slovenskih frančiškanov odobril, temveč je ta

mali slovenski misijon odlikoval s tem, da ga je povzdignil v provincialni komisariat, kar je izvanredna čast. Naš urednik je imenovan prvim provincialnim komisarjem za Ameriko. Za sedež komisarijata je določena župnija sv. Družine, 21 Nassau Ave., Brooklyn, N.Y. Kakor je ta vest srčno zveselila nas, tako smo prepričani, da se tega vesele tudi naročniki lista "Ave Maria".

P. Kazimir je vedel, da je za uspeh in trajnost dela med Slovenci v Ameriki potrebno, da odgovornosti ne nosi posameznik, ampak provincija. Zato je posredoval za ustanovitev komisariata.

V komisariatnem arhivu sta dva uradna dokumenta o ustanovitvi komisariata provincije Svetega Križa, podpisana od tedanjega provinciala p. Angelusa Mlejnika. Prvi dokument, ki je bil izdan 24. avgusta 1912 je naslovljen na p. Kazimirja Zakrajška. Iz njega so razvidni ti podatki:

Definitorij provincije Svetega Križa je imel v ljubljanskem samostanu izredno sejo, na kateri so z dovoljenjem svete stolice razpravljali o ustanovitvi komisariata v Združenih državah Amerike. Na tej seji so sklenili, da pošljejo vrhovnemu predstojniku reda manjših bratov v Rimu prošnjo za fakulteto, da provincija Svetega Križa ustanovi komisariat v Združenih državah. General reda manjših bratov daje po nasvetu in s privoljenjem

generalnega definitorija provinciji Svetega Križa fakulteto za ustanovitev komisariata v Združenih državah. S tem dekretom je bil komisariat ustanovljen. Na definitorialni seji v Ljubljani so soglasno izvolili za prvega komisarja p. Kazimirja Zakrajška.

Drugi dokument, katerega tiskana fotografija je na strani 18, ima to vsebino:

"Na podlagi tega pisma in z dovoljenjem danim po posebnem dekretu Reverendissima P. Pacifica Monza, generala vseh manjših bratov z dne 1. avgusta 1912 je bil ustanovljen komisariat provincije Svetega Križa Slovenije, Avstrija, s sedežem v mestu Brooklyn. Komisariat je bil potrjen s popolnim soglasjem patrov definitorjev provincije na izredni seji z dne 13. julija 1912, ki ga je sveta stolica dovolila.

Komisariat je po civilnih postavah Združenih držav severne Amerike inkorporiran provinciji Svetega Križa pod imenom: 'Komisariat provincije Svetega Križa Slovenije'. (Commissariate of the Holy Cross province of Carnolia).

To pisanje je bilo izdano v našem samostanu Marije od angela pozdravljene v Ljubljani dne 30. avgusta 1912."

Pečat provincije:

Podpis:

Fr. Angelus Mlejnik
provincial

D e c r e t u m !

Vigora praesentium, facultate a Reverendissimo P. Pacifico Monza Ministro Generali totius Ordinis Fratrum Minorum per speciale decretum ddo: 1. Aug. 1912 obtenta, pleno consensu PP. Ven. Definitorii Prov. in sessione extraordinaria ex speciali licentia Sedis Apost. die 13. Julii a. c. habita institutus fuit: Commissariatus Provinciae S. Crucis Carnioliae in Austria cum sede in civitate Brooklyn.

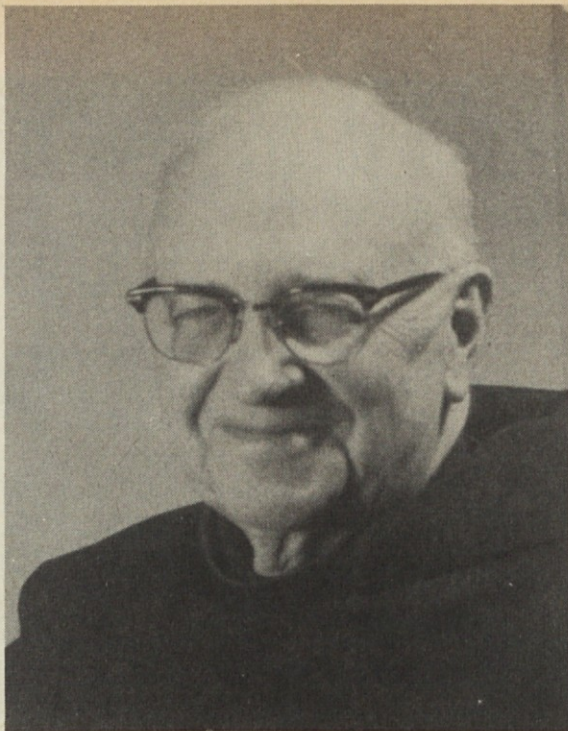
Commissariatus juxta leges civiles in Statibus Foederatis Americae Sept. incorporandus est Provinciae S. Crucis sub Titulo: "Commissariatus Provinciae S. Crucis Carnioliae" (Commissariate of the Holy Cross province of Carniolia).

Datum in Conventu nostro ad S. M. V. ab Angelo salutatam

Labaci die 30. Aug. 1912

Fr. Angelus Allegrini
Minister Provinciae

Pok. p. Kazimir Zakrajšek, O.F.M.,
začetnik komisariata

Ob praznovanju zlatega jubileja komisariata provincije Svetega Križa 1. avgusta 1962 v Lemontu. Zahvalno slovesno sveto mašo je daroval sedanji provincialni delegat p. Andrej Svete, O.F.M., diakon je bil p. Leonard Bogolin, O.F.M., subdiakon p. Klavdij Okorn. Ob njem stoji Rt. Rev. Msgr. Mathias Butala, župnik pri sv. Jožefu v Jolietu; ob diakonu stoji Very Rev. Msgr. Edward Nuszowski, župnik fare Holy Cross v Jolietu. Sedem duhovnikov, ki so se tudi udeležili slovesnosti, ni na sliki.

Marija roma iz Fatime v Slovenijo

Dne 1. aprila je generalni vikar ljubljanske nadškofije č. g. dr. Jože Pogačnik blagoslovil novo kapelo na Lokah pri Zagorju. Kapela je posvečena brezmadežnemu Srcu Marijinemu. V njej je čudovito lep kip Fatimske Matere božje. Zgodovina tega kipa se začne v Fatimi na Portugalskem. Tja je šla ameriška Slovenka po kip Fatimske Gospe z namenom, da ga daruje Sloveniji. Želela je, da bi Fatimska Marija - Romarica prišla med svoje otroke v naši domovini in jih vodila k Jezusu. Pot Fatimske Gospe iz kraja Marijinih prikazovanj v letu 1917 v Slovenijo je bila dolga in združena z dogodki, ki nam spričujejo, da je Marija velikodušna do onih, ki ji zaupajo. Ko je ameriška Slovenka iskala nasvetov, kako bi izvedal svoj načrt, ji nihče ni dajal dosti upanja, da bo lahko uresničila svojo željo. Le nek ameriški župnik je podprl njeno zaupanje v Marijino pomoč.

Kip Fatimske Gospe je izdelal portugalski kipar Fra. Guilherm-Terreiera-Thedim v letu 1960. Izklesan je iz enega kosa cedrovine. Le podstavek, ki je pod oblaki, na katerih stoji Fatimska Gospa, je odžagan, da se kip iz njega lahko iztakne. Odžagan je zato, da ga je lažje prenašati. Kip je ročno delo. Prvi tak kip je izdelal omenjeni kipar pod vodstvom S. Lucije. Kipar je delal kip tri mesece. Po tem prvem kipu izdeluje sedaj kipe Fatimske Gospe.

Dne 12. maja 1960 je prišla ameriška Slovenka v Fatimo po kip, da ga

ponese v Slovenijo. Kip Fatimske Gospe je bil že pripravljen za dolgo romanje. Na predvečer 13. maja je bil prenešen v kapelico prikazovanj in je tam ostal čez noč s čudodelnim Marijinim potujočim kipom. Zjutraj od štirih do devetih je kip stal na zamreženem hrastovem deblu, na katerem je Marija med prikazovanji petkrat stala, (13. maja, 13. junija, 13. julija, 13. septembra in 13. oktobra 1917). Tja je prišla Marija iz nebes in se prikazala Luciji, ki še živi, Jacinti in Francku.

Ob 4:00 a.m. (14. maja) je g. Ignatius Le Bar daroval sveto mašo za srečno potovanje, v prošnjo in zahvalo, da gre Fatimska Marija tudi k svojim Slovencem. Po maši je blagoslovil kip in molil ob njem z ameriško romarico do devete ure za veliko milost, naj se nebeška Gospa usmili vseh slovenskih otrok doma v Sloveniji in po svetu in nam izprosi vseh potrebnih milosti za dušo in telo ter nas srečno vodi do svojega Sina Jezusa.

Dne 15. maja se je začela romarska pot iz Fatime proti Sloveniji. Prve težave so se začele takoj v Lizboni. Kip je bil 3 kg težji od redne dovoljene teže za potovanje z zrakoplovom. To pomeni, da je treba doplačati čezmerno težo. Če bo šlo tako, je v srcu dejala romarica Mariji, bova prišli kot beračici v Slovenijo. Priporočila se je Mariji za pomoč. Prošnja je bila uslišana. Ko je prišla na vrsto, da bi na carinskem oddelku plačala dodatno težo, je nek uradnik

Kip Fatimske Gospe, ki ga je izdelal portugalski kipar
Fr. Guilherm - Terreiera - Thedim

naredil z rdečnim čez številko 3 ničlo. 17. maja je romarica z Romarico dospela v Pariz. Zopet nova težava. Ko so na carini odprli nenavadni kovček in zagledali kip Fatimske Gospe, so poslali lastnico kovčka v višjo pisarno. Spremljala sta jo dva uradnika. Ta sta se vpričo višjega uradnika prav resno pričkala. Višji uradnik pa se je smejal.

Vprašal je potnico, kam misli s kipom. Ko je povedala, da je za Jugoslavijo, je dal znamenje, da je vse v redu. V Parizu je bil kip dva dni v Domu čudodelne svetinje na Rue du Bac, kjer je bila Marija dve uri govorila z Katarino Labouré.

Dne 19. maja je romarica nadaljevala pot proti Lurdu, kjer je kip ostal

Romarica je s kipom obiskala tudi Lurd,
kjer se je mudila od 19. do 29. maja 1960.
S kipom je obiskala tudi Bernardkin dom,
kot to vidimo na gornji sliki.

10 dni. Dne 22. maja ga je romarica sama nesla v lurško votlino, kjer je Marija govorila z Bernardko; bila je ravno procesija z Najsvetejšim za bolnike. S kipom je obiskala tudi Bernardkin dom.

Četrta postaja je bila v Rimu, kamor je romarica dospela 29. maja. Ker letalo ni moglo takoj pristati, je krožilo nekaj časa nad večnim mestom. Bil je krasen pogled na Vatikan, čeprav se je ura bližala polnoči. Na letališču je bila romarica z Romarico lepo sprejeta. Dne 1. junija je romal kip k sv. Petru v Vatikanu. Romarica ga je ogrnila s prtom, da ga ponese s seboj k avdijenci pri svetem očetu. V gneči je prt zdrknil s kipa. Med množico je zašumelo: Santa Maria... Fatima... Te tri besede so se razločile iz šumenja in ploskanja množice. Gotovo bi romarji pokleknili, a zaradi gneče ni bilo mogoče. Množica je čakala na svetega očeta. Marija, ki je bila med njimi, ni marala ostati skrita. Osrečila je svoje otroke. Vsi so pričakovali svetega očeta. Za kip Fatimske Gospe je bila pripravljena miza ob

papeževem tronu. Kmalu so na nosilnici prinesli svetega očeta; tako so ga lahko vsi videli, čeprav so stali daleč. Množica je pozdravila namestnika Kristusovega s ploskanjem in vzkliki. Človeka kar pretrese ta vdanost. Sveti oče je šel na svoj tron. Pozdravljal je romarje v raznih jezikih, tudi v slovenskem jeziku. Po končani slovesnosti, je šel sveti oče po stopnicah od trona, med romarje in govoril z nekaterimi in jim segel v roke. Naenkrat opazi romarica, da se kip Fatimske Gospe nad glavami pomika k svetemu očetu. "Kip nesejo k svetemu očetu", zakliče neka gospa. "O, kako si lepa Fatimska Marija", je dejal sveti oče. Gospa, ki je nesla kip do svetega očeta, je razložila, da je kip za Slovenijo. Sveti oče je dejal: "Poznam Slovenijo, lepa je." Spomnil se je Ljubljane in omenil cerkev, proti kateri vodijo mnoge stopnice. (To je frančiškanska cerkev Marijinega oznanjenja.) Sveti oče je kip še enkrat posebej blagoslovil in poljubil levo nogo Fatimske Gospe. Nato so postavili kip nazaj na mizo. Romarica je s svojimi

spremljevalci počakala, da so se ljudje razšli. Ko je prišla do kipa, je videla, da je ves obložen s cvetjem. Ta dan je bila posebna avdijenca za novoporočence, srebrnoporočence in tudi nekatere zlatoporočence.

Državno Tajništvo Njegove Svetosti je izdalo 28. junija 1960 (Št. 40528) dokument, ki potrjuje, da je sveti oče res blagoslovil ta kip, "ki predstavlja Presveto Devico iz Fatime".

Binkoštni ponedeljek, 6. junija, začetek zadnjega dela romanja. Okoli

Kip Fatimske Gospe je "obiskal" nekatere cerkve v ljubljanski škofiji. Na tej sliki ga vidimo v cerkvi v Dolu pri Hrastniku.

Romarški kip Fatimske Matere božje v Dvoru (Šmartno pri Litiji) v avgustu 1969

desete ure zvečer je bilo slovo od Rima. 7. junija zjutraj je romarica s kipom prekoračila mejo. Na carini je bilo hitro opravljeno, a dolgotrajna je bila vožnja iz Sežan v Ljubljano, kamor je vlak prispel pozno popoldan.

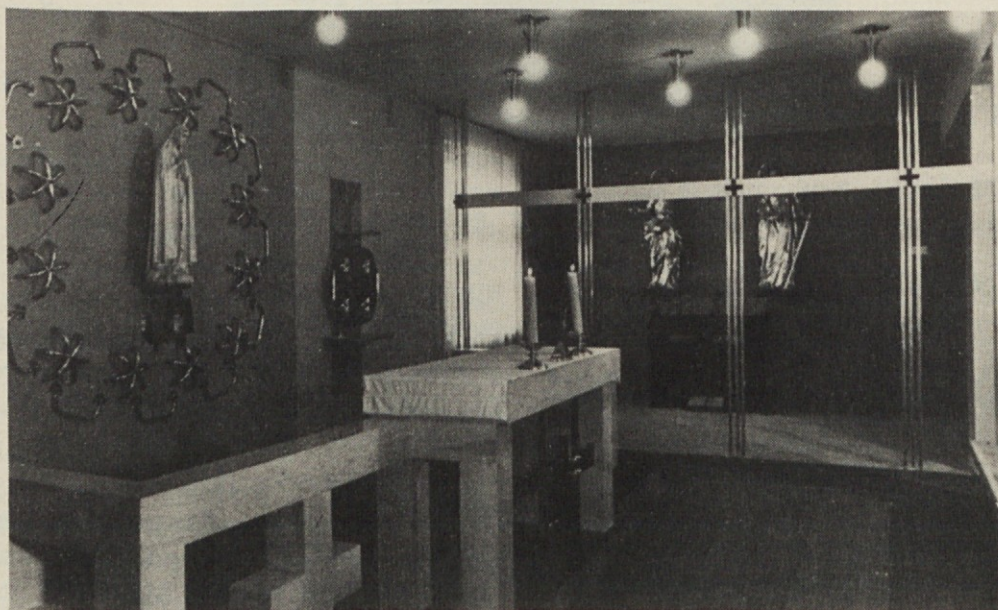
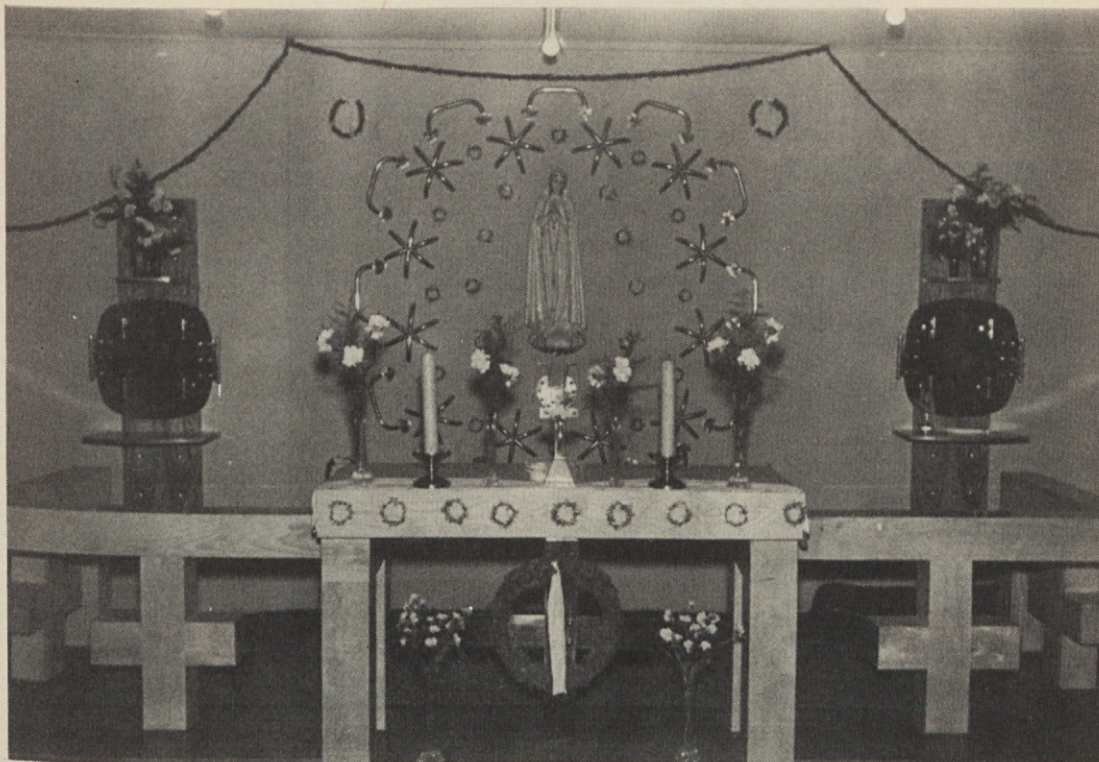
Kam pa sedaj s kipom Fatimske Gospe? Romarica ga je nesla na škofijo in prosila prevzvišenega škofa dr. Antona Volka, naj ga začasno da v svojo kapelo. Tudi tu ni Fatimska Gospa ostala zapuščena. Obiskovali so jo njeni vdani otroci. Nato pa je Fatimska Gospa romala v razne kraje. V avgustu 1960 je obiskala cerkev sv. Jakoba v Ljubljani. V istem mesecu je poromala v Dvor (Šmartno pri Litiji). Od 13. do 22. novembra 1960 je bila med misijonom v Cerkljah ob Krki. V oktobru 1961 je bila v Dolu pri Hrastniku; od 12. oktobra do 10. novembra 1960 pa je bila v Tržiču.

Župnišče na Lokah pri Zagorju. Kapela je v visokem pritličju.

31. marca 1962 je kip Fatimske Gospe priromal na Loke pri Zagorju. Bila je že tema, ko je č. g. dekan Šmerkol nesel kip med petjem pesmi "Lepa si, lepa si roža Marija" v njen začasni dom - v moderno urejeno kapelo v župnišču.

Obe sliki nam prikazujeta kapelo v župnišču na Lokah pri pri Zagorju. Kapela je bila blagoslovljena 1. aprila 1962.

Fatimska Gospa na Lokah

Morda je obiskala še druge kraje, a nam ni znano.

Dne 31. marca 1962 pa je kip Fatimske Gospe priromal na Loke pri Zagorju. Z devetdnevnico so se pripravljali za njen sprejem in za blagoslov nove kapele. Bilo je ob osmih zvečer, noč je že legla na prijazno pokrajino, ko so verniki zbrani okoli župnišča zagledali v daljavi luči prihajajočega avtomobila. Ko je avto došel pod hrib, se je ustavil. Vsi zbrani so bili v velikem pričakovanju, da lepo pozdravijo in

sprejmejo Fatimsko Gospo v svojo sredo. Č. g. dekan Šmerkol je izstopil iz avtomobila, vzel kip v svoje roke in ga visoko povzdignjenega nesel v hrib. Verniki so nepremično zrlili v kip Fatimske Gospe, ki se je v svoji belini odražal iz teme. Ko se je g. dekan s kipom približal vernikom, je začel peti: "Lepa si, lepa si roža Marija". Verniki zbrani okoli župnišča in oni, ki so bili že v kapeli so poprijeli in v pokojno noč je odmevala priljubljena Marijina pesem. Med pesmijo so spremili Marijo v njen nov dom. Sledile so pete litanije

Blagoslov kapele brezmadežnega Srca Marijinega na Lokah.
Blagoslovil jo je generalni vikar ljubljanske nadškofije č. g.
dr. Jože Pogačnik.

Matere božje, po katerih je g. dekan razložil zgodovino kipa in pomen fatimske pobožnosti.

Loke spadajo v Zagorsko župnijo, vendar so samostojna ekspozitura, ki ima samostojno božjo službo in svojega dušnega pastirja že od leta 1930. Leta 1956 so morali loško cerkev zapreti, ker se je začela zaradi podzemeljskih rudarskih del rušiti. Ves kraj je pod rudarsko mero, zato še ni bilo mogoče določiti kraja za novo cerkev. Komisija za verska vprašanja je posredovala pri Izvršnem odboru LRS, da je bilo omogočeno prvo nadstropje prostornega župnišča preurediti v moderen bogoslužben prostor. Načrte za novo kapelo je napravil ing. arh. Vlado Gajšek. Delo mu je zelo uspelo.

V kapeli je oltar, pri katerem mašnik mašuje tako, kot so maševali v prvih časih krščanstva – obrnjen je proti ljudstvu. Ni samo naključje, da je prvi

tak oltar v ljubljanski nadškofiji postavljen prav na Lokah. Tu je polagal temelje verskemu življenju eden izmed pionirjev slovenskega liturgičnega življenja, č. g. Vital Vodušek, ki je sedaj dušni pastir Slovencev v San Franciscu v Kaliforniji.

V tej lepi moderni kapeli je dobil kip Fatimske Gospe, ki ima tako pestro zgodovino, svoj dom. Ljudje so dejali: Nimamo sredstev, da bi šli v Lurd, je pa Fatimska Gospa prišla k nam. Ta kapela je le začasna. Verniki želijo zgraditi novo cerkev, a sedaj nimajo ne prostora ne sredstev. V kapeli se vrši redna služba božja. V majniku so imeli tam tudi šmarnice. Najlepši izmed vseh dni, odkar je kip tam, pa je bil 17. junija 1962, ko je 65 otrok pristopilo k sv. obhajilu. Tudi duhovniki se radi zbirajo pred kipom Fatimske Gospe. Enkrat so že opravili v Njenem zavetju duhovno obnovo.

*

Sveta maša po blagoslovu kapele brezmadežnega Srca Marijinega na Lokah

Nam vsem naj bo poročilo o romanju Marijinega kipa iz Fatime na Portugalskem na Loke pri Zagorju nauk in vzpodbuda k zaupanju do Marije. Stanovitno molimo, da bo Marija našla svoj dom v srcih vseh Slovencev doma in po svetu.

Viri: Družina, Nova Gorica, dne 15. maja 1962

Poročilo ameriške Slovenke, ki je oskrbela tudi fotografije

Lojzka Verbo

Njeno življenje je bilo Marija

Življenje karmeličanke Sestre Marije Terezije Quevedo (1930 - 1950)

Terezika Quevedo, znana kot sestra Marija Terezika Jezusova bo osvojila mnogo src. Duhovno življenje te mlade karmeličanke je posebne vrste. Deklica je bila vzgojena kot moderno dekle. Zanimala se je za šport, pa najsi je bila to igra košarka, tenis, plavanje, potapljanje in druge igre.

Njena ljubezen se posebno odraža do naše ljube Gospe. Vsa njena bitnost je bila osredotočena v tej ljubezni. Ko je Terezika obrazložila svoje duhovno življenje voditelju in ga prosila, da bi se sama posvetila naši Gospe, je rekel: "Ti si živela pobožno v svojem češčenju do Marije." Drugim pa je rekel: "Marija je bila vsebina vsega njenega življenja." Če beremo njene zapiske, najdemo vedno in vedno toplo ljubezen do prečiste Device; bila je zares Marijin otrok.

Knjiga nam pripoveduje o njenem rojstvu tole: Ko je cerkovnik Rihard stopal po okroglem stopnišču proti zvoniku, da bi zvonil zdravo Marijo, se mu ta večer ni poznalo da ga drugekrat noge niso rade nosile, nocoj pa je skoro tekel navzgor, da bi čimprej zazvonil. Saj pa je bil zares redek slučaj, da bi ravno ta čas oznanil obenem rojstvo Terezike Quevedo. Cerkovnik je rekel, da je dal z zvonjenjem blagoslov otrokovi materi.

To je bilo 14. aprila 1930 v Madridu na Španskem. Pater Ferdinand mu je ravnokar prinesel to veselo vest. Father

Ignacij Navarro, kaplan kralja Alfonza XIII. in poseben prijatelj Quevedove družine je krstil deklico na ime Marija Tereza Jožefina Justina. Njeno ime je torej častilo našo ljubo Gospo, Avilsko veliko svetnico Terezijo, sv. Jožefa in sv. Justino. Vse našteje je njena mati posebno častila.

Oče je bil zdravnik dr. Kalist Quevedo, mati pa Dona Marija del Carmen Quevedo. Družina je stanovala v svoji veliki hiši, ki je stala blizu kraljeve palače.

Vsi člani družine so imeli temne lase in oči, le Terezika je imela zlatorumene lase in modre oči.

Že kot otrok je bila ljubeznjiva z vsakomer. Bila je normalno razvita in vzgojena kot najbolj moderna deklica. Vedno pa je skrbela, da ne bi kdaj razžalila presvete Device. Že kot štiri-letna se ji je izročila v posebno varstvo.

Vsako jutro je molila jutranjo molitev s svojim očetom, čigar ljubljenska je bila vse življenje. Seveda pa je tudi vpliv dobre, skrbne matere zelo ugodno deloval na mehko, dovzetno Terezikino dušo.

Gospa Quevedo je povedala tole zgodnico: "Nekega dne se je Terezika igrala s svojo sestro Carmen, z bratcem Lojzkom in s soslednimi otroki. Naenkrat sem jo videla teči proti domu; glasno je ihtela. Kaj je neki storil ta moj otrok, sem si mislila. Pribežala je

Karmeličanka Sestra Marija Terezija Quevedo

v svojo spalnico, pokleknila pred kipcem naše Gospe in milo jokala. Izvedela sem, da je udarila enega izmed otrok, ker ji ni hotel dati svoje igrače. Vzgojiteljica jo je kaznovala in Terezika bi bila morala mirno sedeti na klopi, a ni ubogala. Zato ji je vzgojiteljica rekla, da je najbolj neubogljiv otrok Terezika jo je vprašala, kaj to pomeni, ona pa je rekla, da je žalila presveto Mater. In

tako je pribežala semkaj.”

Oče in mati sta ugotovila še več drugih malih napak v njeni razvojni dobi, a sta znala vedno najti pravo pot do otrokovega srca. Nešteti slučajji pričajo, kako je Terezika skrbela, da ne bi žalila nebeške Matere.

V Quevedovem domu je bilo mnogo uslužbencev, ki so skrbeli za otroke. Terezika je večkrat pripeljala v hišo

male, zanemarjene otroke, ki jih je našla na cesti in jim dala slaščic in čokolade.

Prvo sv. obhajilo je prejela, ko je bila stara 8 let in eno leto pozneje je zaupala svoji prijateljici: "Tisti dan, ko sem šla k oltarju, sem izročila svojo roko v Marijino in od takrat jo še vedno drži." Posvetila se je Mariji z geslom "k Jezusu po Mariji."

Čeprav je bila zelo občutljiva in je težko prenesla grajo ali kazen ter ni mogla jesti vsake jedi, se je zdaj zelo spremenila. Še prosila je, naj ji povedo kar naravnost, če jim ni bilo kaj všeč na nji. Jedi, ki jih prej ni mogla prenesti, je zdaj naenkrat rada jedla. Iz ljubezni do Marije je voljno potrpeala, če jo je kdo pograjal.

L. 1940 je bil brat Alojzij v šoli pri očetih jezuitih, Carmen in Terezika pa sta obiskovali šoli pri Naši Gospe na Mount Carmel v starem Madridu. Terezika je bila zelo prijazna in ustrezljiva do svojih sošolk. Če je le mogla, jim je pomagala pri domačih nalogah, še preden se je lotila svoje.

Poleti je šla s sestro Carmen in s teto Jožefino na počitnice v Funterrabia, kjer so imeli Quevedovi svoj poletni dom. Obe, teta in kuharica sta se večkrat čudili, kam izginjajo slaščice, kruh, sir, marmelada. Terezika je nosila to v ubožni del mesta, da je nasitila otroke ribiških družin. Razdala jim je tudi svoje obleke, toda ne ponošenih, temveč najboljše in zraven še nakit, ki ga je nosila pri oblekah. Ko ni imela več svoje zaloge, je prosila pri svojih prijateljicah.

Ker je bila v šoli najboljša učenka, so jo sošolke vedno izvolile za prvo o tej ali drugi stvari. Sestra Ramona je rekla o nji, da je bila pri vsem tem ponižna in preprosta.

Sestra Hermana pa je povedala tole: "Kadar je klečala v šolski kapelici pred kipom naše ljube Gospe, si ni ozrla nikamor in ko sem je nekoč vprašala, kdo je bila sestra, ki je klečala poleg nje, mi je zatrdila: "Res se ne spominjam nobene, ko sem molila rožni venec."

Meseca oktobra l. 1945 je prišla k svojemu spovedniku in duhovnemu svetovalcu Fathru Musquizu ter ga prosila, da bi naredila našemu Gospodu obljubo čistosti. Rekla je: "15 let sem stara in devištvo naše Gospe me vzpodbuja, naj posvetim svojo čistost Jezusu." Še prej pa je prosila, da bi opravila dolgo spoved. To je bilo na praznik Marijinega darovanja dne 21. novembra. Obljubo čistosti pa je naredila 8. dec. na praznik Brezmadežnega spočetja v kapelici. Father Musquiz je govoril v kongregaciji o ljubezni do Marije v modernem svetu. Ta dan je Terezika molila takole: "Presveta Mati, danes sem slovesno obljubila, da bom živela vedno sveto in čisto, moja edina želja je, da bi bila Jezusu in Tebi v veselje."

Njena mama se je čudila, da fantje tolikokrat kličejo Carmen k telefonu in nikdar Terezike. Ta pa je rekla: "Mama, oni dobro vedo, da nočem, da bi me klicali." Ko je pisala svoji sestrični, jo je ob sklepu pisma spomnila na obljubo, ki sta jo naredili, da bosta vsak dan zmolili rožni venec.

L. 1946 je pisala Fathru Musquizu, da čuti, da jo Bog kliče v samostan. To je bilo na predvečer praznika karmelske Matere božje. Čez eno leto, na praznik Gospodovega Vnebovzetja, jo je Father vprašal, če še vedno želi stopiti v samostan. Zatrdila je, da so njene želje še globlje kot so bile pred letom. Povedala mu je, da želi kot karmeličanka v službo naše Gospe.

V Terezikinem sorodstvu so bili duhovniki jezuitje in redovnice karmeličanke in v vseh teh je imela Terezika lep zgled.

“Častita mati”, je rekla nekega dne Terezika, “rada bi postala karmeličanka, če me sprejmete v zavod.” Predstojnica ji je stavila več vprašanj in je uvidela, da je deklica vredna, da jo sprejme, a dobiti mora očetovo dovoljenje, ker še ni izpolnila 18 let.

“Veš Gospod, rada bi šla kot misijonarka na Kitajsko, pa stori z menoj kot je Tvoja volja.” Začela je pregledovati svojo nepopolnost in to ji je zelo pomagalo v duhovnem življenje. To namero poučevanja sama sebe je povedala tudi prijateljicam svoje sestre.

Takole je svetovala prijateljici: “Ti praviš, da si nepopolna? Zakaj ne poizkušaš to, kar sem jaz začela. Ustvari si svojo duhovno vrečo in devaj vanjo vsako nepopolnost. Prosi našo Gospo, da Ti pomaga. Če si spoznala napako, deni čednost v prazno vrečo. Začudila se boš, kako hitro se bo vreča napolnila. Ne bodi malodušna, zdaj imaš sredstvo in pomni, da naša premila Devica vedno pomaga.”

Terezika je tudi sama vozila avto. Očeta je večkrat skrbelo, da bi se zgodila nesreča, ker je vozila naglo. Posvaril jo je, naj bo bolj previdna. Ona pa mu je odvrnila: “Ali ne veš, da vozi z menoj naša ljuba Gospa?” “In zdaj verjamemo, da je božja Mati varovala mojega otroka,” je rekel dr. Quevedo.

Svoji sestri Carmen je Terezika zaupala nekega dne, da bo šla v samostan. Carmen je zajokala ob tej novice, a Terezika jo je bodrila in prosila, naj moli zanjo, da bo dobila dovoljenje od staršev.

Bilo je 7. jan. Dr. Quevedo je imel navado, da je po kosilu počival. Tega

dne pa potrka Terezika in vstopi. Oče se je ravno pripravil k počitku. Terezika mu pove, zakaj je prišla. Oče je bil presenečen in je poklical ženo. Ta novica jo je bridko zadela. Prvikrat jo je videla Terezika jokati.

Dr. Quevedo je sporočil to novico bratu Antoniju jezuitu in ga prosil, naj stoji Tereziti na stran z vso duhovno pomočjo.

Koncem meseca je dr. Quevedo nevarno obolel. Po skrbni negi svojih tovarišev pa si je opomogel in vsi so mislili, da bo Terezika odložila svoj vstop. Ona pa je videla v tem, da je oče ozdravel, prst božji, da bo lahko šla v samostan. Njen brat jo je vprašal, kdaj bo šla od doma. Povedala mu je, da 23. febr. in da želi, da bi bil ta dan ves bel. In res! Po lepih sončnih dneh je zapadel ponoči sneg in tako je bil 23. februar ves bel - v snegu.

Ob slovesu je mama jokala, oče pa je veliko premišljeval. Ko se je Terezija vrnila z redovnico v govorilnico, je bila preoblečena že kot postulantka in zadnji se je poslovil od nje v dolgem objemu oče, rekoč: Zbogom, moj otrok! Zdaj odhajaš, da bi postala svetnica: Pokleknila je in oče jo je pokrižal nad sklonjeno glavo.

(Ustanoviteljica karmeličank je bila mati Joaquina de Vednuca, ki jo je 12. Aprila 1959 slovesno proglasil za svetnico papež Janez XXIII.)

Ves čas svojega življenja v samostanu je Terezika pisala dnevnik. Vedno in vedno ponavlja, da bi rada postala svetnica. Vsa se je utrjevala v zatajevanju. Na veliki četrtek in petek je nosila okoli pasu verižico v spomin Jezusovega trpljenja. Vedno je skrbela da bi darovala kako malenkost naši Gospe. Nihče ni opazil, da je sosestram čistila čevlje ali krpala nogavice in

drugo perilo, preden so ga sestre dobile iz pralnice. Vsakemu je pomagala, če je rabil pomoč.

Bližal se je dan njene preobleke 8.9. 1948. Ves dan je zvonil zvonec na samostanskih vratih. Prijatelji doktorja in gospe Quevedo so prinašali cvetje in čestitke za to slovesnost. Pred preobleko ji je povedala častita Mati Marija Gonzales, da ji bo ime sestra Marija Terezija Jezusova. To je bil svetel trenutek, ko se je vsa darovala Jezusu. Če je že prej vedno prosila pomoči Marijo, da bi sveto živela, je zdaj podvojila to molitev.

Začela je svoje delo ljubezni, molitve, pokore, ponižanja, posvetitve. V svojem dnevniku piše: "Pusti, da me bo Jezus vprašal vse, kar želi od mene. Darujem se Mu vsa in vse, kar imam. samo, da bom ljubila Njega in Mu služila."

Maja 1. 1949 je dobila boleč prisad na telesu in ni mogla več dobiti moči, ki jo je imelo telo prej. Prizadevala se je, da bi bila popolna in to izraža z besedami: Od česa zavisi ljubeznivost, ki je morem opaziti le pri božji Materi in ki vzbuja v nas zaupanje. Ljubeznivost povzroča, da nosimo trpljenje lažje, če slišimo prijazno, dobro besedo svojega bližnjega. To je neprecenljiv sad združitve z našo Gospo. Deset zapovedi zakonika za ljubeznivost obsega te točke:

1. Smej se, dokler ne izvabiš takoj smeha na ustnicah bližnjega.
2. Prepreči ali ustavi znak nepotrpežljivosti takoj od začetka.
3. Ukazuj vedno z lepo besedo.
4. Odgovori brezpogojno, če te vpraša kdo, da bi naredila kako uslugo.
5. Podaj roko v pomoč nesrečnim.

☞ Med romarsko mašo pri lurški votlini v Lemontu v nedeljo 1. julija 1962

6. Naredi veselje tem, proti katerim čutiš odpor.

7. Proučuj in zadovolji okus tistih, pri katerih živiš.

8. Spoštuj vsakogar.

9. Izogibaj se pritoževanja.

10. Če moraš koga poučiti, naredi to z ljubeznivostjo.

Prišla je jesen leta 1949. Samostan se je pripravljaj na sveto leto, ki ga je razglasil sv. Oče Pij XII., ko bo proglašena dogma o Marijinem vnebovzetje. Sestra M.T.J. je rekla nekega dne: "Čutim, da bom praznovala novo dogmo v nebesih." Nekatere novinke so se smejale. Terezika pa je nadaljevala: "Še preden bo konec svetega leta boste pele requiem pri maši ob moji smrti." Mati Carmen pa je opomnila nečakinjo, da bo treba opraviti še prej duh. vaje. A sestra Terezika je bila preslabotna, da bi jih mogla opraviti.

Ako narediš komu nekaj dobrega, nikoli tega ne omenjaj! Ako ti kdo naredi kaj dobrega, nikoli tega ne pozabil!

Svoji sestri Carmen je pisala takrat, da je veselje trpeti, to je največji dar, ki nam ga daje Gospod, ker nas še bolj približuje Jezusu.

Nearni prehlad v bronhijah in vnetje rebrne mreže sta ji povzročala bolečine, a svoje redovne dolžnosti je še hotela redno opravljati. Svoji nebeški Materi je potožila, kako zelo je bolna.

Bolezen je pritiskala vedno huje. Klicali so dr. Queveda, ki je ugotovil tuberkulozno meningitis. Častiti materi je povedal, da bo umrla v kratkem času. Ta je rekla, da še ni naredila

obljub in dovolili so ji, da jih bo lahko naredila na bolniški postelji.

Z veliko ljubeznijo je opravila vse to, češ, da je ves čas čutila poleg sebe navzočnost ljube Gospe. Svojim sestrkam je rekla, da bo morala gotovo še veliko trpeti, ker bo njeno življenje tako kratkotrajno. Dobiti bi morala 64 hrbteničnih vbodljajev.

Izgledalo je, da se bo bolezen obrnila na bolje, a Terezika ni opustila želje, da bi se srečala v nebesih z našo Gospo. Oče ji je prigovarjal, da bi morala želeči zaradi mame, da ozdravi, a hitro ga je potolažila, da je že prosila nebeško Mater, da bo stala vsem domačim ob strani.

Sama zelo bolna, je prosila zdravja svoji sosesri, postulantki, ki je tudi res ozdravela, a Terezikine bolečine so se stopnjevale.

Na smrtni postelji je še molila in darovala svoje bolečine za duše matere sosesre. To je povedala teti Carmen. Padla je v nezavest, a v jutro na veliko soboto je prepoznala glas svojega očeta in mu stisnila roko. V najhujših bolečinah je vzdihnila: "Vse zate, sladki Jezus."

Bolezen je hitro napredovala. Ko so sosesre molile litanije za umirajoče, je odprla oči in rekla: "Prosi zame." Čez nekaj časa pa je rekla: "Moja mati Marija, pridi pome, nesi me nazaj v nebesa s Teboj!" Z angelsko nežnim smeļljajem je še vzdihnila: "Kako nebeško lepo! O Marija, kako si lepa!"

Njeni zdihljaje so bili n.pr. Moja draga mati Marija, hotela sem biti popolna zate, zdaj me boš vzela v nebesa. Jezus, ljubila sem samo Tebe in mojo drago Mater Marijo. Vsa sem Tvoja, ogrni me s svojim modrim plaščem."

Pa tudi satan ni pustil v miru te

svete duše. Častita mati ji je dala v roke relikvijo Joaquine de Vednuca in rekla, naj prosi za čudežno ozdravljenje, a Terezika je šepnila: "Mati moja, karkoli želiš!" "O, kako si lepa, o Marija", je še rekla z angelsko milim smehljajem. Poljubila je še križ in nebeška Mati je prišla po njo.

Zgodaj na velikonočno nedeljo je sporočila teta Carmen novice o Terezikini smrti njenim staršem. Vdano so sprejeli to vest in ob 8 so bili vsi pri slovesni sv. maši, pri kateri so novinke pele veselo alelujo.

Terezika je ležala v sobi nasproti kapele, oblečena kot karmeličanka z rožnato krono, lilijo v eni roki, v drugi pa je držala križ.

Prijatelj jezuita - strica Antonija je rekel ob njeni krsti: "Mrtva Terezika nas uči bolj kot sto govorov na leto."

Njena svetost je bila znana škofom, kardinalom in drugim duhovnikom po širnem svetu.

Spomladi 1. 1959 je dr. Quevedo nevarno obolel. Podvreči se je moral težki operaciji. Dan nato mu je povedal zdravnik, da je bil na listi tistih, ki bodo umrli. Samo Bog ga mora ozdravi-

ti. Pozneje je rekel doktor svoji ženi: "Ne bodi razburjena, Marija del Carmen. Naša princeska v nebesih bo prišla in nas bo rešila." In je res storila to, saj je rekla nekoč: "Čez čas boš videl, kaj vse bom lahko naredila iz mojega nebeškega doma." "Kolikokrat smo prosili Tereziko pomoči, ko je bil Lojzek v inženirski šoli. Kako vesela bi bila, ko bi bila videla njegovo ime med prvimi."

Njena ljubljena sestra Carmen je srečno poročena v Madridu in ima vzgledno družino.

L. 1951 je izšel življenjepis sestre Marije Terezike Jezusove v španskem jeziku z naslovom "Terezita". Vsebuje predgovor škofa Rodrigo, ki vzpodbuja k branju in posnemanju vse od kraja: očete, matere, mlada dekleta. Vsi, ki jim pride knjiga v roke, bodo spoznali, kako lahko sveta, vesela deklica najde Boga.

Tri leta potem - med Marijinim letom 1954 je španski kardinal Pla y Damel pooblastil dve sestri karmeličanki, da sta šli v Rim in izročili spise o življenje te svete duše ter navedli razloge za beatifikacijo sestre Marije Terezike Jezusove sveti kongregaciji.

Velikega slovenskega arhitekta Plečnika je odlikovala otroško iskrena vera.

Ko je nekoč delal načrt za tabernakelj, je preprosto in prisrčno dejal: "Gledali bomo, da bomo napravili lepo hišico za našega Gospoda."

Tudi mnogi drugi veliki možje so otroško preprosto verovali v Boga. Lastna veličina jih ni opojila in jim ni skalila pogleda na božje neskončne jasnine. Čim bolj so rasli v učenosti, tem bolj so strmeli nad božjo modrostjo in se v otroški spoštljivosti klanjali božjemu Veličastvu. Bog pa, kateremu so na stežaj odprli svoje srce in svojega duha, jih je napolnil s čudovitimi darovi. da morejo še nam dajati iz svojega bogastva.

"Marijino oznanjenje"

Slovensko gledališče iz Toronta je 10. marca 1962 uprizorilo v Chicagi Claudelov misterij *Marijino oznanjenje*

Slovenske prireditve, dramske predstave in koncerti so znamenje, da Slovenci v novem svetu ohranjajo narodno življenje. Dokler je narodno skupina sposobna domače in tuje umetnine prikazovati, opisovati in izražati v materinskem jeziku, je duhovno še živa. V zadnjih letih smo lahko opazili, da so v ameriških mestih odprli celo vrsto gledališč, v katerih predstavljajo drame, opere in operete. Ljudje želijo "živega" gledališča. Razlogi za to so različni. Televizijske predstave in premikajoče slike uporabljajo čuda sodobne tehnike, vendar niso uničile "živega" gledališča kot so včasih pričakovali. Oderske prireditve so brez dvoma najbolj učinkovito sredstvo za ohranjanje slovenskega jezika v novem svetu. To ve vsakdo, ki je le količkaj sodeluje pri slovenskih sobotnih šolah in pri slovenskih prireditvah.

Novembra 1961 je g. Vilko Čekuta iz Toronta izrazil željo, da bi njihovo "Slovensko gledališče" gostovalo v Chicagi s Claudelovim "Marijinim oznanjenjem". Prosil me je, naj skušam uglasiti pot za tak obisk. Zdelo se mi je, da stojim pred nerazrešljivo nalogo, zakaj taki obiski so dragi, dohodki od predstav pa neznatni. Obrnil sem se na p. Tomaža Hogeja OFM, župnika pri Sv. Štefanu v Chicagi s prošnjo, da bi mesečniku "Ave Maria" odstopil farno dvorano za kako postno soboto zvečer. Župnik je bil stvari zelo naklonjen in tako se je zgodilo prvič, kar izhaja "Ave

Maria", da se je vršila dramska predstava pod njenim pokroviteljstvom. "Slovensko gledališče" iz Toronta je uprizorilo misterij "Marijino oznanjenje" v soboto zvečer 10. marca 1962. Udeležba je bila dobra, saj je bilo prodano skoro 400 vstopnic, čeprav so imeli šolski otroci v spremstvu staršev prost vstop.

Avtor drame "Marijino oznanjenje" Paul Claudel je bil rojen 1868 v Villeneuve-sur-Fère v Franciji; umrl je leta 1955. Bil je prvi katoliški pisatelj, ki se je uspešno uprl modernemu materializmu. Znal je prepričevalno prikazati, da je duhovni svet nad snovjo ali materijo. V Claudelovi dobi je že prevladal praktični materializem in z njim zavladala sebičnost, ki je smrt zdravega družabnega življenja. Claudel pa je znova obudil ideal človeka, ki je ustvarjen po božji podobi in skuša to podobo uresničiti v svojem razmerju do soljudi. Zato so osebe v njegovih dramah ljudje, ki so dvignjeni nad povprečno majhno življenje in namerno prikazani v vsej važnosti svojega položaja v družbi, čeprav je njihovo življenje še vedno neznatno v velikem dogajanju svetovnih dogodkov. Claudel jih je znal tako upodobiti, da je njihovo osebno življenje tudi v svojih neznatnih malenkostih povezano in spojeno z velikimi načrti, ki jih ima Bog s človeškim rodом. V njihovem majhnem življenju se odigrava vse,

kar doživlja človeštvo v velikem svetu. Zato najdemo v njegovih delih osebe, ki predstavljajo nasprotja med dobroto in zlobnostjo; ljudi, ki so predani vzvišenosti svojega poslanstva v življenju, pa tudi ljudi, ki so povprečni in spoznajo svoje naloge šele, ko jim življenje očitno pokaže, kako jih je Bog vodil mimo velikih stvari, ki jih zaradi svoje sebične površnosti niso opazili; slika tudi ljudi, ki se načrtno in trmasto upirajo resnici in dobroti in brezobzirno sledijo svojim sebičnim namenom. Materialistična družba, v kateri prevladuje sebičnost, potrebuje živega zgleda evangeljskega življenja, žrtve in trpljenja. To žrtvovanje v trpljenju je skrito, šele ko je žrtev použita in uničena, se začnejo ljudem opirati oči in se omehča njihova volja, da lahko začnejo življenje, ki je vredno človekovega dostojanstva. Claudel slika ideal krščanskega človeka, kakršnega je doživel v svojem nepričakovanem srečanju s Kristusom. Bil je sicer rojen kot katoličan, a po svojem prvem sv. obhajilu je izgubil vsak stik z vero. Oboževal je brezbožnega Renana, ki je napisal bogoskrunsko knjigo "Jezusovo življenje". Iz te knjige je Claudel črpal vse svoje znanje o Kristusu. Svetega pisma ni bral. Leta 1886 se je izvršil v njem preobrat. Na božični dan tega leta je šel po dolgem času k maši v znano Marijino cerkev Notre Dame v Parizu, da bi dobil pobud za nek svoj spis. Zvečer se je vrnil v isto cerkev v večernicam. Med pobožnostjo ga je nenadoma prevzelo močno čustvo notranje svetlobe in jasno spoznanje, da veruje. Še isti večer je začel brati sveto pismo. Pod božjo močjo milosti in svetih resnic je bil v njem popolnoma uničen materialistični nazor. Postal je praktičen katoličan in posvetil svoje pisateljske darove Resnici,

Lepoti in Ljubezni.

To spreobrnjenje je doživel, ko je dokončal diplomatsko šolo in je bil na pragu blesteče kariere. Diplomatska služba ga je vodila po treh kontinentih: Ameriki, Evropi in Aziji. Svojo politično službo je zaključil kot poslanik v Washingtonu.

"Marijino oznanjenje" je napisal leta 1892. Prvotni naslov je bil "Mlada deklica Violana". Pozneje je to delo popravil, odstranil je iz njega vse nebistvene vloge, ga dopolnil in mu šele v končni izdaji 1912 dal naslov "Marijino oznanjenje". Ta naslov je izbral zaradi zvonjenja zvonov, ki oznanjajo Angelovo češčenje. Misterij se začne ob jutranjem Angelovem češčenju v cvetočem kresniku - juniju - in se konča po preteku mnogih mesecev ob večernem Angelovem češčenju.

V misteriju navadno nastopajo svetopisemske osebe. Take misteriji so igrali v srednjem veku v cerkvah ali pred cerkvijo. "Marijino oznanjenje" je tudi misterij, čeprav v njem ne nastopajo svetopisemske osebe. Namesto njih nastopa krščanska družina, katere člani predstavljajo ljudi, ki živijo po evangeljskih naukih:

Violana, ki v svoji evangeljski preprostosti sprejme vse vdano kot božjo voljo za njeno življenje. Ljubi krepost in jo prikaže drugim tako, da je njen zgled učinkovit in zmagoslaven. Glavna naloga njenega življenja je žrtvovanje in odmiranje v trpljenju, ki ga ji je poslal Bog.

Andrej Vercors je vzor krščanskega očeta in poštenega gospodarja svoje domačije. Jasen in pošten je v svojih odločitvah, spočetka skoro pretrd v svoji doslednosti, a se na božji poti v Jeruzalem in na grob sv. Petra ter pod blagodejnim vplivom Violaninega vdanega trpljenja izoblikuje v

blag značaj, iz katerega žarijo Violanine kreposti.

Mati Violane in Mare je verna žena, ki ljubi svojega moža Andreja Vercors-a. Violana je sad njene vere in ljubezni. Svojemu možu se ukloni in mu da pristanek, da gre na božjo pot. To je bila zanjo velika žrtev, a jo je doprinesla iz ljubezni do Boga in moža.

Peter Craonski, graditelj katedral je v trenutku človeške slabosti pozelel Violano. Njegova slabost pa se Violane ne dotakne; stoji trdno v svoji kreposti. Ne obsoja Petra zaradi njegovega slabega namena, kar zdravilno vpliva nanj. Violana ga torej ne obsoja, ampak ga dviga. V svoji kreposti ni ponosna, ampak ostane preprosto ponižna. Zato se Petra ne boji; nise bala njegove strasti, ker je vedela, da ji je Bog dal krepost, da znjo podpira druge in se žrtvuje zanje; ne boji se tudi Petra, ki ga Bog kaznuje z gobavostjo, ker vidi v njem od Boga nadarjenega človeka, ki ga je treba rešiti za Boga. V potrdilo svojega zaupanja in spoštovanja poljubi gobavega Petra in ga opogumi, ko odhaja v samoto. Vrne se med ljudi ozdravljen od gob. On prinese umirajočo Violano na njen dom. "Jaz sem od nje same (Violane) v tem življenju in od njenih nedolžnih ust dobil osvoboditev in slovo." Violano bo "upodobil z rokami prekrižnimi na prsih, kakor klas, napol v svojih resah ujet, pa z zvezanimi očmi."

Jakob je povprečen človek, navezan v svoji ljubezni na Violanino lepoto; ne vidi pa v njej odsev njenih kreposti, ne razume njenega žrtvovanja v trpljenju. Tik pred svojo smrtjo mu Violana razodene skrivnost svojega plemenitega in nesebičnega razmerja do Petra Craonskega in skrivnost svojega trpljenja. Violanina izpoved mu odpre oči, da spozna veličino

njene odpovedi. Jakob simbolizira človeka, ki živi za ta svet, bogastvo mu je vse, njegova ljubezen je sebična. Tak človek mora iti skozi trdo šolo, preden spozna, da je pri Bogu dragoceno, kar imajo otroci tega sveta za nespamet.

Mara predstavlja zlobo sebičnega človeka; kadar je sebičen človek ljubosumen ne odneha, dokler ne uniči žrtve svojega ljubosumja. Ko je Violana že mrtva, se Mari oglašča vest. A svoje krivde ne spozna v trenutku. Izpove, da jo je ona ubila, a zato, da bi tudi drugi spoznali, da drugače ni mogla ravnati. Morda bo njihovo priznanje pomirilo njeno vest. V svojem duhovnem boju se upira Bogu, a nazadnje le zmaga milost tudi v njej. K temu pa pripomorje dobri in plemeniti značaji, ki je ne obsojajo in ne zavržejo, ampak jo podpirajo in ji odpuščajo.

V tem misteriju torej ne nastopajo svetopisemske osebe, ampak navadni ljudje. Pisatelj je tako pokazal, da ima sleherni kristjan veliko in važno nalogo v delu Boga za človeški rod. Ista božja moč, ki je delovala v svetopisemskih osebah deluja, tudi v udih Kristusovega skrivnostnega telesa. Tako je pisatelj na umetniški način podal v obliki misterija resnico in nauk, da se svet svetosti in nadnaravnega življenja, ki ga opisuje sveto pismo, razširja v duše ljudi. Kristjani, ki vdano služijo Bogu in spolnjujejo božjo voljo, sodelujejo pri tem delu. Ko delajo in se žrtvujejo za druge, postajajo sami boljši in duhovno bolj bogati. Tako lahko preprosto opišemo, kar je pisatelj hotel povedati z misterijem "Marijino oznanjenje".

VSEBINA

Predigra

Mesec kresnik (junij) je. Na pristavi Andreja Vercorsa vlada tišina. Kmalu bo premagana noč in nastopilo bo jutro, čisto in oprano. Popotnik Peter Craonski, veliki stavbenik-graditelj katedral, prijatelj Vercorsove domačije v Combernonu, se hoče skrivoma izmuzniti z začasnega doma. Nenadoma stopi predenj Violana. Njun razgovor doseže vrhunec ob spoznanju:

"Ah, kako je lep ta svet in kako sem srečna!"

"Ah, kako je lep ta svet in kako sem nesrečen!" pravi Peter, ki je bil pregoreče vzljubil Violano in jo nekoč nesramno napadel. Violana ga je takrat odbila, ohranila vse to zase in mu odpustila. Toda že drugega dne po tem dogodku se je razodela na telesu moža Petra božja jeza? Postal je gobav. Zdaj skrivoma odhaja zagrenjen, da dokonča stolnico v Reimsu. Violana ga hoče opogumiti s poljubom v slovo.

Prvo dejanje

Violana naj se poroči z Jakobom, odloči oče, ki odhaja v zadoščenje pregreham v Jeruzalem in na grob sv. Petra v Rimu. Violana ima mlajšo sestro Maro - črno Maro, ki ni lepa, je trmasta, neutolažljiva in tudi zaljubljena v Jakoba. Tisto jutro, ko je graditelj katedral odhajal, je na skrivaj prisluškovala pogovoru in zalotila sestro, ko je poljubila Petra Craonskega. Vse to hiti hudobna Mara izklepetat najprej materi nato Jakobu, ki ji pa ne verjame.

Drugo dejanje

Violani in Jakobu so šteti dnevi poroke. V cvetočem vrtu se srečeta ženin in nevesta. Violano krasí izredno oblačilo; ženske v Combernonu se imajo pravico

samo dvakrat tako obleči: prvič na dan, ko so neveste, drugič pa ob svoji smrti. Toda strahota, današnje njuno srečanje je poročni dan in dan smrti obenem! Ko slavospev Jakobove ljubezenske izpovedi doseže vrhunec, si Violana razpara poročno obleko ob boku. Na njenem telesu so sledovi gob. Ubogi, preprosti, ljubosumni, varani, ranjeni mož Jakob se spomni Marine obtožbe, verjame, kar je slišal, se umika z grozo od Violane, jo prekolne in zapusti.

Tretje dejanje

Violana se svetu umakne v samoto - v gramozno jamo. Kmalu oslepi. Jakob se poroči z Maro in podeduje Combernon. Leto preteče in na Combernonu zajoka otrok s črnimi očmi, s takimi kot jih ima mati Mara. Na sveti večer tistega leta Jakoba ni bilo doma. Mudil se je daleč v Reimsu. Takrat mu hčerkica nenadoma umre; Maro popade obup. V mrzli snežni noči se zateče v gramozno jamo k sestri Violani pol v obupu pol v upu. In glej! V skrivnostni beli noči oznanjajo zvonovi rojstvo Jezusa; pridružijo se jim glasovi fanfar (kralj je namreč na potu v Reims h kronanju) in angelski kori. To je odgovor Violanini prošnji molitvi. Zgodi se čudež: v naročju slepe Violane oživi Marin otrok s svetlimi očmi (kakršne ima Violana) in s kapljico mleka na ustnicah.

Četrto dejanje

V tisti uri, ko se vrača romar Andrej Vercors na svoj dom, prinese arhitekt Peter Craonski, ozdravljen od gob, umirajočo Violano na domačijo Combernon. Mara je bila v svojem maščevalnem ljubosumju zvrnila na slepo Violano poln voz peska. Umirajoča Violana razkrije Jakobu skrivnost, zakaj je poljubila Petra Craonskega v zgodnjem jutru meseca kresnika; prigovarja mu, naj ji odpusti. Jakob spozna skrivnost Violaninega žrtvovanja, odpusti svoji ženi Mari in na Combernonu se začne novo življenje.

Danica Meglič v vlogi Violane

“Bog bodi zahvaljen, da mi je takoj v početku odkazal moj prostor in da mi ga ni treba iskati. Drugega pa tudi ne želim. Jaz sem Violana, štejem osemnajst let, moj oče se imenuje Andrej Vercors, materi pa pravimo Elizabeta, moji sestri je ime Mara, mojemu zaročencu pa Jakob. To je vse, drugega ni kaj poročati. Vse je dočista jasno, vse naprej urejeno, in meni je pogodu to.”

Peter Craonski in Violana

Peter C.: "Kdo ste Vi, mladenka, in v čem se je Bog v vas tako posebno razodel, da roka, ki se vas dotakne s poželenjem, in ves život takisto obnemoreta, kot bi približala skrivnosti se njegovega domu?"

Violana: "Kaj se je zgodilo z vami zadnje leto?"

Peter C.: "Že drugi dan po tem dogodku... sem opazil na svojem boku ostudno bolezen ...gobe."

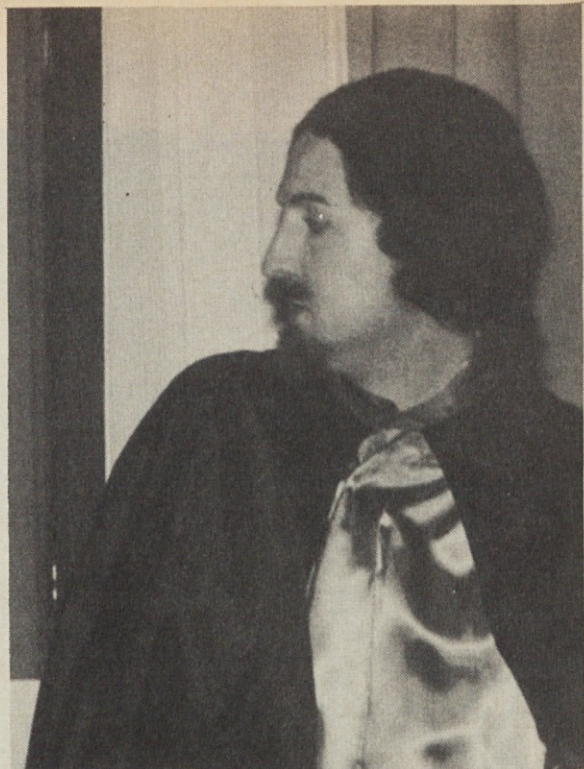
* * * *

Violana: "Peter Craonski, vem, da ne pričakujete od mene, naj bi vam rekla 'ubožec!' ali 'ubogi Peter!' in naj bi hlinila vzdihe. Saj trpinu tolažbe veselega tolažnika niso dosti vredne, in njegova boleost za nas ni to, kar je zanj. Trpite z našim Odrešenikom. A vedite, da je izbrisano vaše slabo dejanje, kolikor mene zadeva, in zopet sem vam dobra, in ne mrzim in ne preziram vas, ker ste okuženi in bolni, ampak ravnala bom z vami kakor z zdravim človekom in z našim dobrim prijateljem Petrom, ki ga častim, ljubim in spoštujem. To vam pravim in resnica je."

Lojze Oražem v vlogi Petra Craonskega.

Peter Craonski govori Violani, ko mu je ta razodela svojo preprosto vdanost v božji načrt za njeno življenje:

"Blagoslovljena bodi v svojem čistem srcu! Svetost ni v tem, da se daš pri Turkih kamenjati ali da poljubiš gobavca na usta, temveč da spolniš božjo zapoved, bodisi da ostaneš na svojem mestu ali pa se popneš više."

Anica Resnik v vlogi matere, ki ima vse kreposti dobre žene in ljubeče matere, ki iz nesebične ljubezni sprejema nase težka bremena brez pričakovanja človeškega priznanja. Njena naloga je, da spolnjuje božjo voljo in se žrtvuje za svojo družino.

Preden Violana razodene svojemu ženinu Jakobu, da je gobava, mu govori:

"Ali nisem zadosti lepa zdaj? Kaj hočete še več? Kaj se zahteva od cvetice drugega, kakor da bodi lepa, trenutek lepa, da dehti, potem pa je končano vse. Cvetica kratko traja, a veselje, ki ga je nudila kratek hip, spada med stvari, ki so brez početka in brez konca. Trenutek je dovolj za smrt in še sama smrt naju ne uniči enega v drugem popolneje kakor ljubezen, in je li treba živeti, ako si mrtev?"

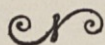
"Kaj hočeš še več početi z mano? Beži, umakni se! Čemu me želiš za ženo?"

"Čemu jemal bi zase, kar je božja last? Božja dlan leži na meni in ti me ne moreš ščititi! O Jakob, midva ne bova na tem svetu mož in žena!"

"Čuj, Jakob, niti moje lice niti moja duša ti nista zadostovala in to ni dovolj? Mojim resnim besedam nisi dal do sebe? Tako spoznaj pekoči ogenj, ki me žre! Spoznaj jo torej, to polt, ki si jo ljubil tolikanj! Stopite bliže k meni!" (Nato mu Violana pokaže gobe na svojem telesu.)

Stane Brunšek v vlogi Andreja Vercor-a

Andrej se poslavlja od svoje družine in odhaja na božjo pot v sveto mesto Jeruzalem in na grob sv. Petra v Rimu.

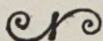
Mati: "Andrej, doklej ostaneš tam? Eno leto, dve? Še več ko dve leti?"

Andrej: "Eno leto. Dve leti. Tako po priliki. Prvikrat se ločim od tebe, moj dom! Combernon, visoki stan! Pazi dobro na vse! Jakob ostane tu na mesto mene..."

"Sedaj grem, pazite nase, kakor da sem tu. Zakaj povrnem se. Vrnem se, kadar se boste najmanj nadejali."

Mati: "Povej, kdaj prideš nazaj?"

Andrej: "Tega ne morem povedati. Mogoče bo zjutraj, mogoče opoldne, ko boste pri obedu. Mogoče ponoči, tedaj vas prebudim, in po cesti boste slišali moj korak. Na svidenje!"

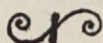

Ko se je Andrej vrnil domov, je bila žena že v grobu in Violana je ravno dopolnila svojo žrtev. Violanina žrtev je tudi njemu prinesla svoj blagoslov. Tako govori ob svojem povratku:

"Je li življenja namen - živeti? Ali so noge božjih otrok privezane na to bedno zemljo? Ne gre za to, da živimo, temveč da umrjemo, ne da bi križ tesali, temveč stopili nanj in z nasmehom podarili vse svoje imetje! Koliko je vreden ta svet glede na življenje? In koliko je vredno življenje, ako se ne mara žrtvovati? In čemu bi se trpinčili, če je tako preprosto slušati? Violana se ni obotavljala in je takoj prijela ponujeno roko..."

"Njen dušni blesk je z nami. Nisem te izgubil Violana! Kako si lepa moja hči..."

"Žena mi je umrla. Violana je mrtva. To je v redu vse. Nič več ne želim, držati to šibko, staro, zgubano roko. Blagoslovljena bodi smrt; v očenašu je vrhunec vseh prošenj."

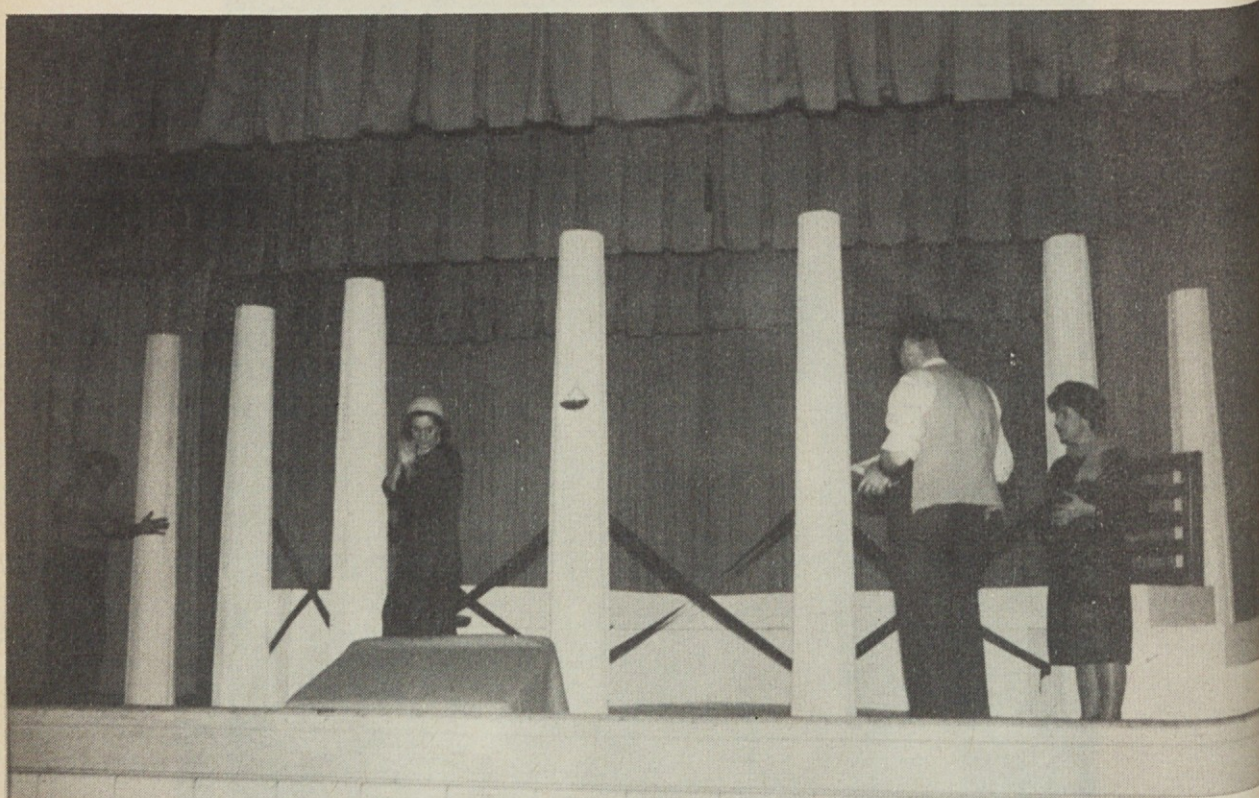
Vilko Čekuta v vlogi Jakoba

“Violana ti odpušča. V njenem imenu, Mara, ti bodi odpuščeno.”

Milena Čekuta v vlogi Mare

V Mari je poosebljena vsa zloba ljubosumnosti. Sebičnost jo ovira, da ne vidi in ne spozna žrtve svoje sestre Violane. Violana v svojem žrtvovanju dozoreva za božjo žetev; čeprav je v svojem darovanju popolnoma pozabljena, žari njena duhovna moč kot močna luč v temni noči. To še bolj togoti ljubosumno Maro; njena ljubosumnost ni uničena niti ko v božični noči oživi v Violaninem naročju njeno mrtvo dete. Speljala je Violano pod voz peska in snela kolesa, da jo je pesek podsul. "Jakob je še vedno mislil nanjo. Zato sem jo morala usmrtiti. Kako pa? Kaj mi je drugega preostajalo?" Toda to opravičevanje ne velja toliko drugim, ampak njej sami in njeni zbegani vesti, ki se oglašča. V njej divja strašen boj, sebična narava se upira glasu vesti. Mrtvo Violano vidi povsod, saj so tudi oči njenega otroka, ki je v božični noči oživel ob Violaninih prsih, podobne Violani. Po hudem boju zmaga pod vplivom plemenitih in v življenjski šoli trpljenja prečiščenih ljudi (očeta Andreja, Petra Craonskega in nazadnje še njenega moža Jakoba) glas njene vesti; Mara skesano vzdihne proti svojemu očetu, ki ljubkuje Marino dete: "Oče, Oče, joj! Bilo je mrtvo in ona (Violana) ga je obudila spet!" V teh besedah je priznanje vse njene krivde; nato obmolkne v spoznanju in kesanju.

Tako je bil opremljen oder za predstavo "Marijinega oznanjenja" pri Sv. Štefanu v Chicagi. Slika predstavlja scenerijo za predigro - vhod na dvorišče; v naslednjih dejanjih - razen v tretjem, ki se odigrava v božični noči v gramozni jami - stojijo stebri tako kot se vidijo iz notranjosti dvorišča. Načrt za oder je naredil g. Vilko Čekuta (v ospredju), izdelal ga je pa g. Adi Kranjc (stoji v levem kotu odra) s pomočjo sodelavcev.

Marjan Jakopič

Jesenski večer

Večerno sonce pada, tone;
poboža zgubano nebo,
kot deklica se še nasmehne,
pomaha z žametno roko.

Potem je tiho. Gozd in cesta
sta obmolknila, le zakaj?
Šumenje drevja onemelo;
vse sonca si želi nazaj.

V dremoti vas že pričakuje
večerni angelov pozdrav;
svoj blagoslov nad mizo v kotu,
sam Sveti Duh bo še dodal.

P. Odilo Hajnšek, O.F.M.

SV. GORE

OB SOTLI

LEGA IN ZGODOVINA KRAJA

Svete Gore spadajo med najslavnejša slovenska božja pota. Kraj leži na 524 metrov visokem hribu ravno nad reko Sotlo med dvema farama: Sv. Peter pod Svetimi gorami in med Bizeljskim. Kraj je oddaljen od Šmarja pri Jelšah nekako 30 km, od Brežic pa 22 km. Svete gore so podružnica fare Sv. Petra ob Sotli.

Kraj je bil obljuden že pred prihodom Rimljanov. Na to nas spominja predvsem znameniti relief, ki je vzidan na pročelju kapele sv. Jurija na Svetih gorah. Narejen je iz svetlorumenega lapornega peščenjaka. Preprosta človeška figura je vrezana v kamen. Plošča je nepravilne oblike: spodnja stranica ji meri 26 cm, zgornja 33 cm, visoka je na sredi 40 cm, po desni stranici pa 41 cm. Ker je plošča popolnoma vzidana v steno, ji roba ni mogoče natančno določiti. Delno pokrivata relief še omet in novejši belež.

O tem reliefu se pišejo zadnje čase cele znanstvene razprave. Na gledalčevo levo stran je pomaknjena preprosta človeška podoba, ki je vrezana v peščenec. Podoba ima razprostrte roke, ki se ji v komolcih lahko prelamljata navzgor, vendar desna bolj kot leva. Figura je

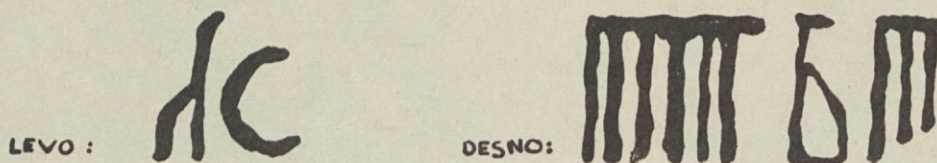
zamišljena kot sedeča, ker je narejen tudi preprost sedež ali celo prestol. Zgornji del telesa je gladek, spodnji pa je obogaten z gostimi, navpičnimi črtami. Pred seboj imamo torej oblečeno figuro in črtkani spodnji del si lahko razlagamo kot nagubano krilo, tuniko ali plašč.. Izpod krila segata do podnožja sedeža dve paličasti nogi, vidni nekako od kolen, pa brez podrobneje naznačenih stopal. Tudi dvignjeni roki sta tanki in paličasti ter se končujeta v razprti dlani. Prsti desnice so jasno izraženi, na levici pa jih komaj slutimo. Glava ima hruškasto obliko, tako da ne vemo, ali pomeni njena spodnja zožitev brado ali vrat. Oči so naznačene z dvema krožcema, nos pa je enak

podolgovatemu trikotniku. Usta pa niso jasno nakazana. Ušes ne opazimo nikjer. Obris glave in prsnega dela je vrezan poševno kot bi bilo to le poskusno delo.

Ob levi roki vidimo dva krožna prizora, na vsaki strani dlani enega: na levi strani je okrogla vdolbina, na desni strani, malo bolj oddaljeno od roke in malo nižje od zgornjega kroga, pa najdemo le s črto vrezan krog. Na levi in na desni strani glave so zarezana neka znamenja: na levi dva, na desni tri:

figura sedi, kar ji vsekako vliva vladarski, dominantni značaj.

Po primerjavi bi lahko bil svetogorski relief keltskega izvora. Tudi pri teh je gola moška figura podana s poglobljenimi obrisi brez kakega plastističnega prizadevanja, vendar nobena teh figur ne dviga obeh rok, temveč le eno, dočim spušča drugo v komolcu navzdol. Keltski spomeniki bi izvirali iz prvih treh stoletij po Kristusu. Tu bi prišel seveda v poštev le keltski malik. Relief bi lahko pomenil

Znameniti svetogorski relief
Preslikal *Tone Omerzel, Sydney, Avstralija*

Spodaj vidimo v višini prestola na levi podobe še dve navpični črti.

Vprašanja, ki se nam ob tem spomeniku postavljajo, so torej:

Kakšna je vsebina reliefa, potem kakšno je njegovo slogovno pričevanje, kdaj je utegnil nastati?

Kar zadeva vsebine, je zgodovinar Avguštin Stegenšek mislil, da gre za podobo stoječega Zveličarja. K temu ga je zapeljalo pač to, da je plošča vzdana cerkvenem pročelju, kjer ima v srednjeveški umetnosti svoje mesto podoba Boga Očeta ali Odrešenika, pogosto v precej slični drži z blagoslovljajočimi, razprostrtimi rokami. Vendar nas nobena stvar ne opravičuje, da bi tej misli pritrdili. Če bi šlo za Kristusa, bi bil ta označen vsaj s križnim sijem in Bog Oče najbrž tudi. Takih primerov imamo polno. Pri Kristusu se navadno vidijo tudi rane dobro podčrtane, predvsem na rokah. – Tudi proseča ali časteča figura to ne more biti, tako zvana "oranta", taka figura vedno le kleči, tukaj na svetogorskem reliefu pa

znak plodnosti.

Med najvažnejše primerjalno gradivo spada gotovo znani relief z upodobitvijo Dobrega pastirja, ki varuje ovce pred volkom in kačo. Tak relief je bil najden v Zenici v Bosni, danes je shranjen v sarajevskem muzeju. Izhaja iz konca starokrščanske dobe, najbrž iz 6. stoletja. Z našim spomenikom ga veže sorodno oblikovno občutje, dasi po tehnično slogovni strani med njima ni večje bližine.

Mikavno slogovno primero najdemo v Italiji blizu Asisija. Relief je izvršil magister Ursus, ki se je podpisal. Na reliefu ste dve orančni figuri preseči, časteči. Desna figura ima obe roki razprostrti in dlani prazni. Na reliefu je tudi letnica in ime vladarja: vojvoda Hilderich 739. S to ploščo se ponuja nova rešitev: podoba onega, ki je cerkev pozidal in pa kamnosekova portretna podoba. Morda gre tudi na Svetih gorah za spominsko ploščo z upodobitvijo dobrotnika, ki je sezidal kapelo, ali morda

prvotno cerkev. Tudi tu je na plošči napis, toda nečitljiv!

Lahko gre tudi za nagrobnik dobrotnika kot najdemo primer v Mainzu. Nagrobnik je iz leta 1000. Pokojnik je upodobljen kot stoječa oranta.

Priznati moramo, da nas ne zadovolji popolnoma niti tipanje proti krščanskemu predstavnemu svetu niti proti poganskemu. Naš kamen bi si kaj lahko razlagali kot podobo prestolujočega sončnega ali letnega božanstva, o čemer bi nas prepričevala tudi oba kroga ob levici naše figure. Lahko bi z njima domnevali znamenje dneva in noči, lune in sonca, zimskega in poletnega sonca. Z ozirom na držo rok, je lahko relief poganski ali pa krščanski. Toda ker figura sedi, obenem pa tudi neznatna velikost plošče tudi onemogoča misel, da bi šlo za nagrobno ploščo kakega odličnika; preje bi dopuščala možnost, da gre tu za spomnisko ploščo dobrotnika. Začuden smo le nad tem, da se nikjer na plošči ne pojavi kakšno krščansko znamenje - križ! če naj plošča že povdari pobožnega ustanovitelja krščanske kapele.

Morda bi nam vsebino plošče razložila znamenja, ki so včrtana, na obeh straneh glave svetogorske figure. Toda ta znamenja so nam prav tako uganka kot upodobitev sama in vprašanje je celo, če gre res za pravo pisavo ali pa za neka druga znamenja. Doslej se še ni posrečilo najti kake druge sorodne pisave. Pač pa je na polkrožnem portalu iste kapele sv. Jurija, izklesanem z enega samega kosa, vrezan nek napis, ki je tudi nečitljiv in celo kaže, da nima nobene zveze z znamenji na plošči. Skoraj gotovo je oni znamenj delala druga roka in napisa najbrž nista istočasna, čeprav sta oba z istega kamna, ki ga je pač polna vsa okolica Svetih gor.

Značilna je na svetogorskem reliefu hruškasta oblika glave, kakršno srečujemo že v keltski, posebej pa še v langobardski umetnosti 7. in 8. stoletja - primer na oltarju v Čedadu. Zelo mikavni pa ste v tej zvezi dve glavi, izorani na neki njivi pri Semlach na Koroškem, ki kažete obe izrazito hruškasto obliko in sta zelo sorodni naši plošči. Zgodovinar Leber trdi o teh dveh glavah, da gre za predrimski izdelek ter pravi, da delo spominja na etruščansko umetnost. Misli pa Leber, da glave niso slovanski izdelek. Težko je trditi, ker možnost ni izključena.

Zanimivo pri svetogorskem spomeniku je tudi to, da je narejen iz domačega lapornega peščenca. Nastal je morda v času, ko je stara ali antična tradicija že odmrta in klesar ni vzel za svoje delo običajnega gradiva - marmorja, ampak mehki krajevni peščenec. Prav možno je, da so se posavski staronaseljenci pred navali barbarov umaknili v gozdnote predale okoli Svetih gor in Kozjega in so se tam ohranili še dolgo po naselitvi Slovencev. Ves prostor ob Sotli od Svetih gor, pa preko Podsrede, Kozjega, Piljštanj, pa gori do Planine nad Sevnico pa tja do Jurklošra in Laškega so včasih imenovali "pragozd". Še zdaj se teh krajev drži isto ime: "Iz Urvalda je doma", pravijo. Urwald je nemški izraz, ki pomeni pragozd. Res pa je tudi, kot trdi zgodovinar Kos, da so ravno na tem ozemlju Slovenci posedli v obliki manjših zaselkov prav gorske višine in torej ni izključeno, da bi ob svetogorskem reliefu sedelovali tudi sami Slovenci. Nesporo je namreč, da so Svete gore staro kulturno ali versko mesto ali kraj - morda res že

Napis na portalu kapele sv. Jurija na Svetih gorah
Prerisal **Tone Omerzel, Sydney, Avstralija**

СВЯТЫХ ГОР

pogansko - o čemer bi pričalo že samo njih ime, pa tudi cerkvena zaščitnika obeh predromarskih kapel, ki sta se tu ohranili: prve - z reliefom - sv. Jurija in druge sv. Martina. Tudi je kaj malo verjetno, da bi nastali kar dve krščanski kapeli na tako odmaknjenem kraju, če bi ne bilo nekakega nadaljevanja verskih obredov. Morda in skoraj gotovo je krščansko bogoslužje izpodrinilo poganškega. Svete gore so namreč za bogoslužne namene kot ustvarjene že radi svoje ugodne lege, ker gospodujejo, dominirajo nad prehodom iz Savske doline v dolino Sotle in tod je vodila tudi dokaj zgodaj zelo prometna pot, obenem pa so Svete gore vabile prebivalce s svojim izredno lepim razgledom. Ravno na Sedlu pod sedanjo cerkvijo so našli pri sedanji gostilni grob in okostje obloženo s kamenitimi ploščami, menda je bil grob iz tako zvane hallstatske dobe. Žal, da kopači niso obvestili nobene znanstvene ustanove, temveč samo žandarmarijsko postajo, ki se pa o zadevi ni nadalje pobrigala, če je imelo okostje kakšne okrasne dodatke.

To so bolj sklepanja kot ugotovitve, vrši pa se zdaj znanstveno raziskavanje o svetogorskem spomeniku. Na vsak način imajo Svete gore zgodovino, ki sega daleč v preteklost.

PISANI VIRI O SVETIH GORAH

Ti viri so iz poznejših dob. Ves kozjanski okraj ima važno vlogo v zgodovini. Središče okraja je bil spočetka in dolga stoletja na Pilštanju, ki je pražupnija celega okraja. To ozemlje je imel v posesti proti koncu 10. stoletja mogočni Savinjski grof Engelbert Pilštanski, ki se omenja leta 963 in 980. S svojo ženo Tuto je imel hčer sv. Emo, ki je naša prva slovenska svetnica in je bila rojena na Pilštanju. Prav gotovo je že takrat bila na Pilštanju kaka cerkev. Vse ozemlje je prišlo v roke koroške rodovine Breže-Selče, ker se je Ema poročila s karantanskim grofom Viljemom.

Po smrti Viljema je vdova Ema ustanovila krški nunski samostan in je vse njeno posestvo pripadlo samostanu, potem pa kmalu krški, sedanji celovski škofiji. Škof Henrik Krški je podrl grad Kunšberk blizu Svetih gor, vendar so ga kmalu zopet pozidali. Škof Henrik je vladal od leta 1167 do 1174. Šestdeset let pozneje je gospodinjala na Kunšbergu pobožna Rihica, sestra Zofije Rogaške, ustanoviteljice studeniškega samostana pri Poljčanah. Rihica je prva - že leta 1237 - samostan obdarovala z dvajsetimi kmetijami na Dravskem polju, sledili so ji pa mnogi drugi izmed graščakov, ki so bili podložni krškemu škofu. Saj jih je škof Ulrih leta 1251 takorekoč pozival, naj darujejo del svojih posestev studeniškemu samostanu dominikank. Ob tej priliki stopijo Svete gore prvokrat v zgodovinsko javnost. Ker so bile takrat vse javne listine pisane v latinskem jeziku in latinsko je bilo zapisano: "Mons sanctae Mariae apud Chungsperch". Gora svete Marije pri Kunšpergu. Imenovali so kraj tudi: Gospejina gora. Polagoma se je udomačilo ime "Svete gore". Zakaj ne "Sveta gora"? Razlaga je lahko ena taka: ne tako daleč stran od sedanjih Svetih gor je Stara gora v podsredski fari. Cerkev je posvečena Žalostni Materi božji. In so morda imeli ves hribovit kraj med obema cerkvama za svet kraj in torej Svete gore! Morda je ime tudi od tod, ker je na sedanjih Svetih gorah, petero svetišč: velika cerkev in štiri kapele, vse opremljene za službo božjo. Nekateri imenujejo Svete gore tudi Daljne gore, ker so na robu dekanije ali na koncu nekdanje pilštanske pražupnije, ali pa tudi na robu dežele, prav ob meji Hrvaške.

Krški škof Ditrih se je pozimi leta 1264 mudil na svojih spodnještajerskih posestvih. Dne 2. decembra je bil v Pilštanju, 10. decembra v Kostanjevici na Dolenjskem, dne 4. januarja 1265 je že bil v Studenicah pri Poljčanah in takoj nato še v mesecu januarju je obiskal Svete gore. O tem imamo dve listini. Prva je bila pisana na Svetih gorah in poroča, da je Oton Kunšberški daroval studeniškemu samostanu svojo vas Razbor ob levem

bregu Sotle. Navzoči so bili: škof Ditrih ter kot spremljevalci njegov dvorni kaplan Henrik, potem kunšberški dekan Kristan in še neki kaplan Ivan; od posvetnih pa poleg že imenovanega Otona še Gundaker kunšberški in Markelin z imenom Heido. Listina ima škofijski pečat. Svete gore so bile takrat v lasti nekih plemenitih bratov, ki niso imeli dedičev in sklenili so, da podarijo vse studeniškim dominikankam: polja in vinograde. Dne 4. januarja so pogodbo podpisali in pritisnili na njo uradni pečat. Škof je pozival vernike, naj te svetogorske brate podpirajo, ker bo vsak dar v korist studeniškim redovnicam.

Leta 1305 je Friderik Kunšberški zastavil grad in posestvo s Svetimi gorami vred krškemu škofu Henriku ter si je izposodil od njega večjo vsoto denarja. Leta 1347 so Kunšberški gospodje prišli v prepir s Celjskimi grofi, ki so tedaj imeli od krških škofov grad Podsrede v najem. Škof je pozval obe stranki v Podčetrtek in je izprašal ter zapisregel najstarejše in najodličnejše može, ki ste jih obe stranki navedli za priče, ter je potem določil, da dela mejo studenec, ki izvira na Sedlu zapadno od Svetih gora. Na isti strani je imel svojo posest tudi neki Ottel Turn, ki je leta 1352 prodal dve tretjini svojega posestva celjskemu grofu Frideriku. V drugi polovici 14. stoletja so Kunšberški gospodje izumrli, spomin na nje pa je ostal na Svetih gorah, kjer so ustanovili večno luč v cerkvi. Poznejši oskrbniki na Kunšbergu so morali za to na leto dajati dva tolarja v srebru in škaf pšenice. Svete gore so pripadale pod Kunšberško sodnijo. Pri Osojnikovem križu je bila meja proti bizeljskemu krvnemu sodstvu.

CERKEV NA GORI

Sedanja cerkev seveda ni prvotna. Prva cerkev je bila pozidana tam, kjer je zdaj glavna ladja. Srednjeveška pobožnost je pred svojim zatonom še enkrat vzplamtela - povsod so tedaj zidali cerkve in stavili oltarje, potem pa je

nastopila doba verskih prepиров in zmešnjav, ki jih je zasejal tako široko odpadli duhovnik Martin Luter. Oboje se je javilo tudi na Svetih gorah. Ko je bil protestantizem premagan, je bila svetogorska cerkev skoraj v razvalinah. Toda oživiljeno katoliško gibanje in prepričanje je kmalu slavilo svojo zmago na Marijini gori. Pozidali so na starem mestu novo cerkev Mariji, mnogo večjo, ker je bila prvotna pretesna. Leta 1611 so povabili svojega škofa, velikega kladivarja, ki je zdrobil krivo vero v naših krajih. Vse ozemlje starodavne pilštanske pražupnije je pripadalo v onih časih namreč k ljubljanski škofiji. Škof Tomaž Hren je torej novo cerkev posvetil. Slovesnost se je vršila še le leta 1612. Tam, kjer so škofa Hrena slovesno sprejeli, so postavili križ iz sekanega kamna. Zdaj se znamenje imenuje Osojnikov križ. Stoji na vrhu hriba na poti proti Pišecam. To je znamenje, da je prišel škof na Svete gore po Savski dolini skozi Zidani most - Brežice, ali pa morda skozi Novo mesto Brežice. Povedati je treba, da škof Hren ni posvetil sedanjo cerkev, temveč drugo cerkveno stavbo po času. Sedanja cerkev je bila pozidana 100 let pozneje. Do leta 1732 je bila ta zadnja in sedanja stavba gotova. Zidali so jo pod župnikom Janezom Gietlerjem, ki je bil protonotar.

Sedanja cerkev je mogočna stavba, ki je 30 m dolga, blizu 15 m široka s stranskima ladjama in stavba je 10 m visoka. Ima tri ladje, in prekrasno, prostorno svetišče ali prezbiterij. Nad stranskima ladjama so hodniki ali galerije, nad zakristijo pa je oratorij ali molilnica. Cerkev spada v vrsto takozvanih dvoranskih stavb. Notranjščina napravi mogočen vtis, četudi je strop malo nizek za tako širino. Tla so krita s pisanimi samotnimi ploščami; stene in obok so poslikani z raznimi Marijinimi znaki in prizori iz življenja božje Matere. Lepota cerkve nas kar očara. Na oboku ali stropu na moški strani je naslikan prizor, kako je Bog napovedal preblazeno Devico Marijo že prvim staršem v raju; druga slika kaže, kako je papež Pij IX. leta 1854 proglasil

za versko resnico Marijino brezmadežno spočetje; tretja slika predstavlja Žalostno Mater božjo, kako pod križem objokuje svojega mrtvega Sina; četrta slika pripoveduje, kako je Marija mogočna morska zvezda in varuje sv. Cerkev Kristusovo, ki jo obdajajo besneči morski valovi in pljuskaajo na skalo, ki na njej stoji cerkvena stavba.

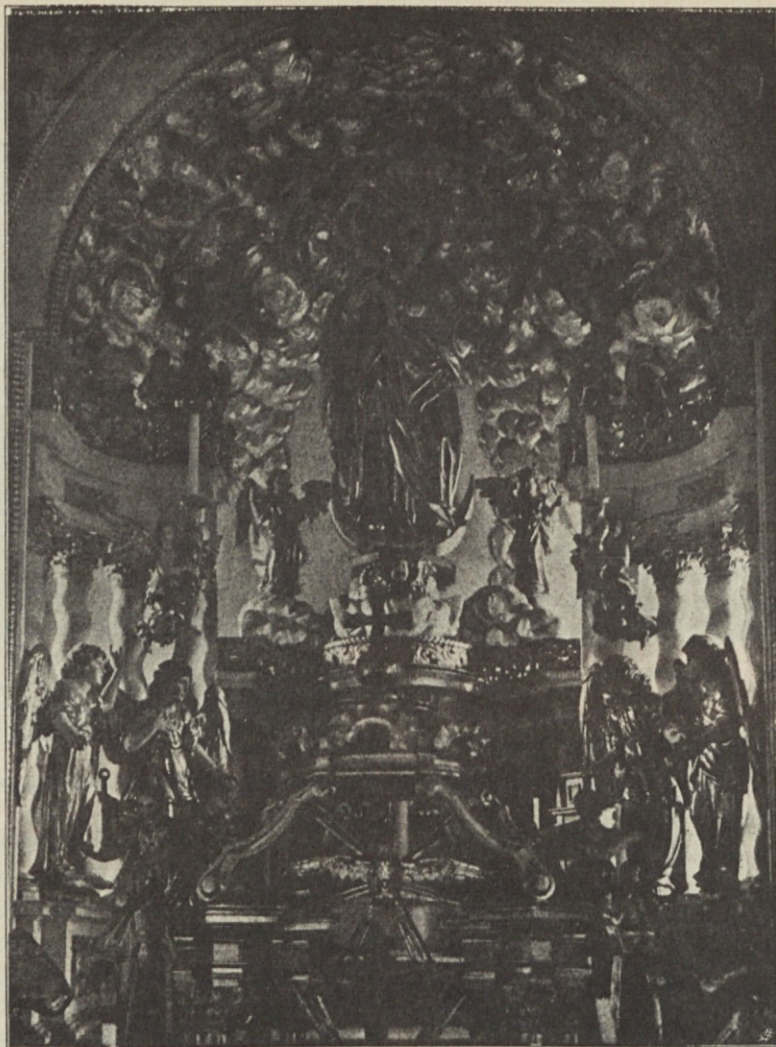
Na ženski strani vidimo najprej sv. Pavla, ki na potu v Damask zagleda Marijo z božjim Detetom v naročju; potem je prizor iz ženitnine v Kani Galilejski, kjer je Marija izprosila prvi čudež Jezusov in dala važno naročilo: "Vse storite, kakor vam Jezus poreče!" Nato je naslikana četrta postaja sv. križevega pota: "Jezus sreča svojo žalostno Mater". Četrta slika na tej strani pa je prihod Svetega Duha z Marijo v sredini apostolov. Nad glavnim oltarjem na oboku pa je prizor Marijinega vnebovzeta in njenega kronanja v nebesih. - V stranskih ladjah so po stenah in obokih napravljeni prizori raznih uslišanj na priprošnjo Marije na Svetih gorah; potem je tam tudi slika krščanske zmage na Turki pri Lepantu, potem pa še začetek najstarejše Marijine cerkve na svetu: Marije Snežne v Rimu. Sedanje slikanje je izvršil Tomaž Fantoni leta 1872.

GLAVNI OLTAR: Bolj kot vse slikarije vleče naše oči k sebi prelepi in mogočni glavni oltar, Miza, na kateri se ponavlja daritev Zadnje večerje in Kalvarije, oltarna miza je kamenita. Od tabernaklja, ki stoji na mizi, se dviguje kvišku na 52 stebrih. Oltar nosi 40 kipov angelov in svetnikov ter dve sliki na platno. Kaj tako bogatega se ne vidi nikjer na Slovenskem Štajerskem. Občudovati je treba tudi, koga predstavljajo razne podobe na oltarju in kako so med seboj v zvezi. To so izbrani dvorjani, ki spremljajo nebeško Kraljico Marijo. Pobožni romar to vse navadno prezre, ker mu popolnoma zadostuje, da je videl Marijo na prestolu, ko je tako željno zdihoval: "Še enkrat bi videl, Marija, te rad, v naročju pa Sina, tvoj blaženi sad."

Naše oko naj se najprej ustavi v

Marijinem tronu! Spodaj vodijo tri stopnice do odprtega hodišča na sedmih gladkih stebrih. Nad stebriščem se kopičijo oblaki, vrh katerih stoji Marija Kraljica z Detetom Jezusom v desni roki. On kaže s prstom navzgor proti nebesem ter tako kliče romarjem, naj iščejo najprej to, kar je zgoraj. - Na vsaki strani srednjega hodišča je še po eno nekoliko višje hodišče, ki ima pet zavitih stebrov, kateri nosijo orkester, godbenike samih nebeščanov. Tu svirajo angelci na harfo, gosli, bas, boben, orgle, trobente in klarinete. Spominjamo se na besede Skrivnega razodetja, v katerem je videl sv. Janez Evangelist Jagnje božje obdano od silne nebeške godbe: "In sem slišal kakor glas z neba, kakor glas velike vode in kakor glas mogočnega groma; in glas, katerega sem slišal, je bil kakor glas citrarjev, kateri udarjajo in brenkajo na svoje citre." Pred temi stebri pa stojijo štirje večji angeli z znaki Marijinega spočetja - s hišo zlato, Davidovim stolpom, z vrati nebeškimi in s skrinjo zaveze. Marija Brezmadežna kraljuje torej na prestolu s Svetih gora.

Nad sliko Brezmadežne je podoba Marijinega rojstva. Slikar je moral biti pobožen in trdno veren človek, ko se je tako poglobil v ta veseli dogodek. Nobena podrobnost mu ni bila malenkostna, vse mu je bilo važno. Kraljica nebes in zemlje se ne rodi v kaki uborni koči, temveč v prostorni in veličastno obokani dvorani, kakoršne so imeli takrat le rimski cesarji. Pri materi Ani, ki leži v postelji, je neka njena sorodnica in pa njen mož sv. Joahim; Detetu pa streže kar petero žena: dve ga kopljeta, ena prinaša vode, druga pripravlja povoje, tretja pa plenice. Dva ljubka angelčka sta prifrčala z nebes in plavata pod visokim sobnim obokom ter nosita lilijo, znak brezmadežno spočete in rojene Device. Ako se zamislimo v to slovesno sliko, nas prevzame nekaki praznični čut. - Poleg te slike je na skrajnih stebrih na eni strani kip nadangel Gabriela, na drugi pa Marije Device, ki jo angel pozdravlja, torej: Marijino Oznanenje. Na sliki vrhu oltarja pa

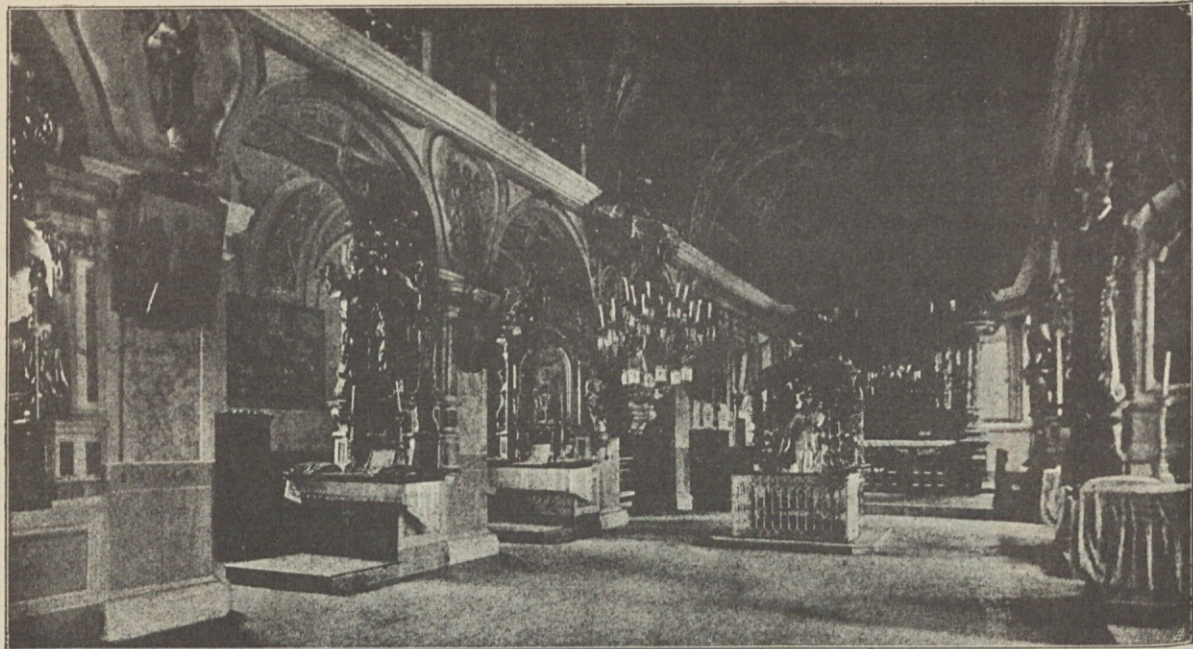
Sv. gore. Marija brezmadežna kraljica v velikem oltarju.

vidimo slovesno Marijino kronanje v nebesih. Tako je glavni oltar posvečen štirim največjim Marijinim praznikom: Marijinemu spočetju, njenemu rojstvu, Oznanenju in Vnebovzetju. Na najodličnejšem mestu pa je Marijino brezmadežno spočetje, kar je podlaga in vir vseh poznejših Marijinih prednosti, milosti in odlikovanj.

Pa tudi svetniki, ki krasijo Marijin glavni oltar so silno posrečeno izbrani: na oltarju je vse Jezusovo sorodstvo. Prvi tron in tabernakelj stražijo: Sv. Čaharija, Sv. Jožef, sv. Janez Krstnik in sv. Elizabeta. Okrog trona Marijinega rojstva so razpostavljeni: Sv. Gabriel, sv.

Marija Salome, sv. Jakob St., sv. Janez Evangelist in sv. Marija Kleofova. Marijino kronanje pa obdajajo: Sv. Jožef Pravični, sv. Suzana, sv. Jakob Mlajši, sv. Juda Tadej, sv. Esmerija (stara mati Marijina) in sv. Simeon. Na vrhu sta Jese, znan po "Jesejevi korenini", daljni praded Marijin in pa kralj David, ker je bila Marija iz "hiše Davidove".

STRANSKI OLTARJI; so prislonjeni k slopom ter imajo prav čedne nastavke s slikami in kipi. Na moški strani je pri vhodu oltar sv. Izidorja, zaščitnika kmetov, na vsaki strani sta sv. Peter in sv. Andrej; sledi oltar sv. Frančiška Ksaverija s podobo sv. Ignacija

Sv. gore. Notranjščina cerkve.

zgoraj; zadnji oltar na tej strani je posvečen Mariji Kraljici presv. Rožnega venca s kipoma sv. Dominika in sv. Vincencija Fererskega; na vrhu pa je slika sv. nadangela Mihaela. Na ženski strani je pri vhodu oltar sv. Antona Puščavnika s stranskima podobama sv. Blaža in sv. Urha; drugi oltar ima sv. Florijana, zaščitnika proti ognju in požaru, na vrhu tega oltarja je slika Boga Očeta; tretji oltar na tej strani je posvečen sv. Ani, ki je njena slika v glavnem tronu, poleg slike pa sta sv. Caharija in sv. Janez Krstnik. Na vrhu je slika Deteta Jezusa.

Zelo lepa je prižnica s podobami štirih evangelistov in mladega Jezusa, ki uči v templju. Na strehi je podoba Boga Očeta med angeli.

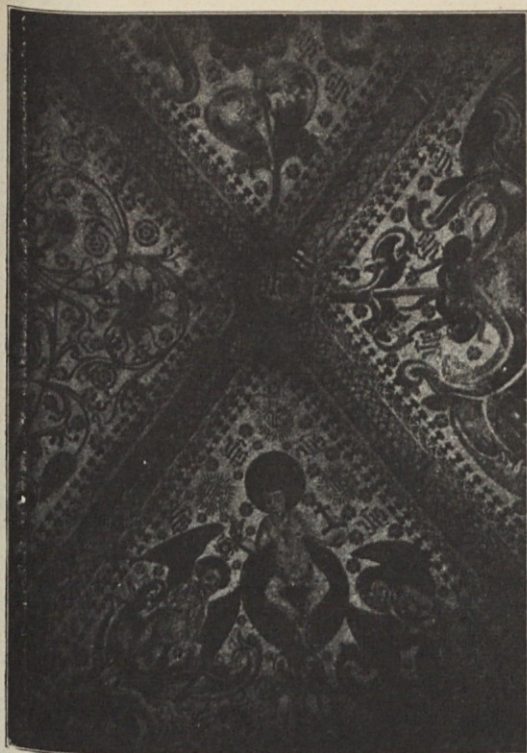
Sredi ladje je še prestol Marijin, obdan z železno ograjo. Ta tron nima kakšne umetniške vrednosti, a pobožnim romarjem je najbolj pri srcu, ker jim sedi Marija tako blizu pred očmi in ker je kip tako po domače oblečen.

Iz starega oltarja je skoraj gotovo slika sv. Donata, ki visi pri vhodu na pevski kor. Svetnik sedi v ječi, nad njim je Bog Oče, v ozadju pa švigajo bliski,

ker je svetnik zaščitnik zoper strelo. Posebno zanimive so stare zaobljubljene podobe: ena je iz leta 1686: žena je dobila pomoč od Marije; njej se je priporočila, ko je jezdila in se ji je splasil konj. Druga slika je iz leta 1691 - bolnica v postelji kliče Marijo na pomoč; leta 1696 je čudežno ozdravila od silnih ran neka žena in se je Mariji zahvalila s sliko, ki jo je prinesla na Svete gore. Leta 1779 so prinesli romarji iz Župeče vasi na Dravskem polju na Svete gore zahvalno podobo, ker so bili rešeni živinske kuge. Leta 1842 je na priprošnje svetogorske Marije ozdravil neki plemič in je to naslikano na posebni podobi.

ZANIMIVE KAPELE NA SVETIH GORAH

Zdi se kot bi mati cerkev imela svoja piščeta pod peruti, tako so po hribu razvrščene štiri kapele. Najbolj na zapadu je kapela sv. Martina. Ima odprto vežo z lesenim zvonikom. Na desni v tej veži je kamenita velika klop, ostanek prejšnjega oltarja, kjer so še leta 1651 maševali. Skozi vrata stopimo iz veže v edino ladjo, ki je starinsko poslikana.

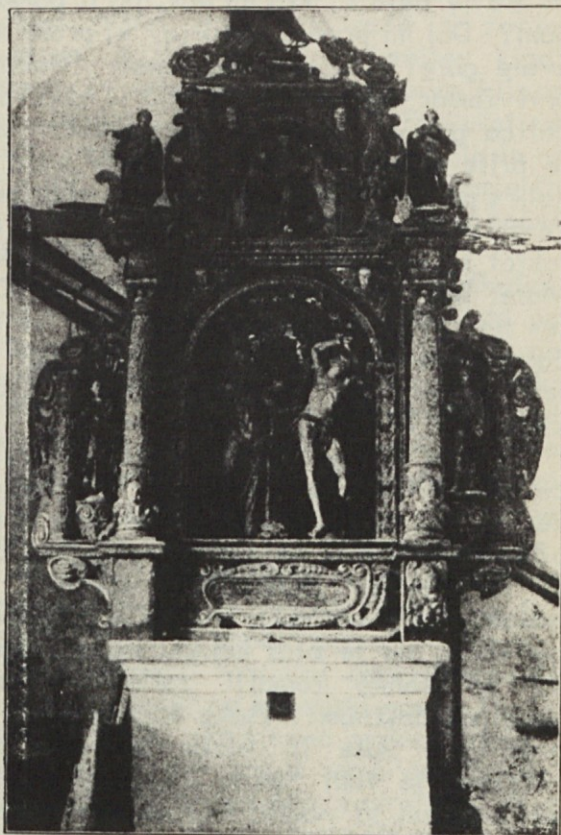
Sv. gore. Slikan obok v kapeli sv. Martina.

Obok je prepleten z rastlinskimi rozgami, med angelskimi pari pa se vidi na Veronikinem prtu Jezusova glava in zraven božje Dete. Na južni steni kapele je sv. Martin na konju, na severni steni pa je upodobljena poslednja sodba. Veličastna podoba Kristusa-Sodnika je pred nami; iz ust mu raste lilija proti izvoljencem, oster meč pa proti pogubljenim, kakor ga je videl sv. Janez v Skrivnem razodetju. Dva angela trobita na trobente, da zbudita mrtve iz grobov in jih zbereta od štirih vetrov, od konca do konca neba. Devica Marija in sv. Janez Krstnik sta pokleknila pred Zveličarja ter ga prosita, naj bo usmiljen Sodnik. Ogromna je vrsta zveličanih in pogubljenih; peklensko žrelo je odprto, plameni švigajo iz njega. Prostor okrog oltarja je imel nekdanj tudi stare slike, leta 1670 pa so jih dali prebarvati in druge slike čez narediti. Stare freske so torej še pod sedanjimi slikami. Na oboku so štirje evangelisti, na severu sv. Martin, na južni strani je neka opatica, morda v

zvezi s Studenicami, za oltarjem je Žalostna Mati božja kot jo častijo v Podsredi in tu je tudi Marija iz Zagorja pri Pilštanju. Slike niso dobro ohranjene. Čeden je oltarček iz leta 1665, le kip sv. Martina je mlajši.

Kapela sv. Jurija. V zidu te kapele je zanimivi relief in oni nerazumljivi znaki. Zunaj nad glavnim vhodom je čudno izklesana podoba Zveličarjeva, ki sedi na prestolu in drži v levici zemeljsko oblo, v desnici pa žezlo. Ladja ima lesen strop in je bila šele leta 1650 prizidana prezbiteriju, ki je prvoten. Oltar je narejen leta 1667. Kip sv. Lucije in sv. Klare zgoraj in sv. Jurij ter sv. Katarina Sienska spodaj.

Kapela sv. Fabijana in Boštjana. Ljudstvo imenuje to kapelo samo po sv. Boštjanu. Oltar je bogato izrezljan. Na vrhu oltarnega nastavka je sv.

Sv. gore. Oltar sv. Fabijana in Boštjana.

nadangel Mihael, na stebrih stojita devici sv. Agata in sv. Apolonija, med njima pa je v vdolbini sv. evangelist Matej, spodaj sta ob straneh sv. Janez Evangelist in sv. Jakob St. V sredi pa papež sv. Fabijan in častnik Boštjan. O starosti prvotnega oltarja govori spodaj napis: "Ta oltar je bil postavljen iz milodarov pobožnih romarjev na čast vseмогоčnemu Bogu ter sv. mučencem Fabijanu in Boštjanu za časa župnika šentpeterskega Matija Waisel leta 1662.

Lurška kapela. Med vsemi kape-lami je ta najstarejša, saj je bila pozidana že leta 1518. Prvotno je bila posvečena sv. Bolfenku (Volbenku). Na oltarju se je videl svetnik s kapelico v rokah, pred njim pa je baje stal volk s palico in culico na rami. Ljudje so si to – kot marsikje drugje – razlagali na sledeč način: Ko je zidar to kapelico zidal, je nikakor ni mogel zgotoviti. Pa je prišel satan k njemu in mu je dejal: "Kaj mi daš, pa ti pomagam? Daj mi prvega romarja, ki pride na Svete gore!" In zidar je rekel: "Dobro, prvi romar naj bo tvoj!" Ko je bila kapelica gotova, pa je Bog tako odločil, da je prišel kot prvi romar na Svete gore – volk s palico. Tako je bil satan opeharjen. Leta 1883 so kapelo temeljito popravili in takrat so namestili na glavni oltar Lurško Mater božjo. V lesenem stolpiču je 500 let star zvon z napisom: "O Kralj veličastni, prinesi nam mir." Drugi zvon v tem stolpiču pa je iz leta 1598. Oba zvona sta iz stare, prvotne cerkve.

Vse te kapele so že kar male cerkvice. Postavljene so bile gotovo iz potrebe, ker je bila prvotna cerkev pretesna in ni bilo prostora niti ne za več oltarjev, da bi se številni duhovniki razvrstili z mašami. Ob romarskih shodih je bilo tudi potrebno, da je bila kakšna maša zunaj, da so lahko romarji zadostili svoji nedeljski dolžnosti. Vsaka kapela je bila organizem zase in vsaka je imela za vzdrževanje tudi lastno bratovščino. Po teh kapelah so včasih – in še zdaj – tudi spovedovali. Tako so bili spovedniki in tudi romarji malo bolj na zraku.

NEKATERE LEGENDE O SVETIH GORAH

Kot pri vseh starih božjih potih, tako so tudi o Svetih gorah med ljudstvom razširjene razne legende in pravljice. Prva je o cerkvi in grofi Tatenbahhi. Zgodovinsko je, da so grofje Tatenbahi imeli v posesti bizeljski grad 200 let in skoraj ravno tako dolgo tudi grad Kunšberg – od leta 1550 do 1786. Pravljica pa pripoveduje:

Ko je šel Tatenbah nekoč na lov, ga je šla žena grofica po treh dneh iskat. Prišla je v gozd na sedanjih Svetih gorah, jokala je in iskala, klicala svojega moža. Pa je prišla neka deklica k njej ter jo je vprašala, kaj bi vendar rada. Grofica ji je potožila, da se je mož izgubil na lovu in ga že tri dni ni domov. Deklica je prišla grofico za roko ter jo je peljala po gozdu ter ji je pokazala, kje je mož. Zvečer pa se je grofici ona deklica v spanju prikazala in ji je povedala, da je Marija ter je grofici naročila, naj pozida kapelico v gozdu, kjer ste se srečali. Grofica pa je imela še tri sestre in vsaka je dala postaviti eno izmed štirih kapel na Svetih gorah.

To je res samo legenda, ker so bile vse kapele pozidane, preden so Tatenbahi prišli na Bizeljsko ali v Kunšberg.

Ko je ta grofica umrla, se je Mati božja, tako pravi nadalje legenda, prikazala ženi njenega sina. Pri tej prikazni je naročila, naj gre takoj na Svete gore in kjer bo videla štiri kupe snega – bilo je sredi poletja – tam naj okrog male kapelice postavi in sezida cerkev. Štirje kupi snega bodo zaznamovali štiri vogle nove cerkve. Legenda je povzeta po rimski legendi pri Mariji Snežni. Res pa je, da že skoraj 200 let na Svetih gorah slovesno obhajajo god Marije Snežne 5. avgusta in pride na ta dan, četudi je navadno delavnik, zelo lepo število romarjev.

Ko je bila cerkev do vrha dodelana, je 100 let ostala taka: ni imela stropa in niso maševali v njej. Tu se je Marija v tretjič prikazala in rekla, naj zidajo strop in oboke. Pa je grof ugovarjal, da ne gre,

pa ne gre: noben omet se ne prime in vsak kamen zdrzne z zida. Marija pa je dejala: Kakor bodo megle stale, tako naj oboke delajo! – S tem se menda tolmačijo nizki oboki, ker je megla stala nizko. Morda je v tem tudi nekaj spomina na prejšnjo cerkev, ki je imela raven strop, ali maševalo se je vedno v njej.

Ko je pa bila cerkev dogotovljena, so jo hoteli bratje Tatenbahi prodati Turkom. Pa je cesar Erazma Tatenbaha poklical k sebi, da bi ga zato dal obglaviti. Kar se je tudi zgodilo, toda Erazem si je izprosil pri cesarju, da naj bi njegovo truplo pokopali na Svetih gorah pod velikim oltarjem. Njegova glava se še zdaj vidi zadaj za oltarjem. Res je za velikim oltarjem v duplini mrtvaška glava in novejši napis s svinčnikom: "Tukaj je notri glava grofa Tatenbah, spomin njihovega visokega zaupanja na Marijo Devico, ki so dali njej na čast to cerkev postaviti leta 1542. Njih spomin na veke živi." Vendar to ni glava odraslega človeka. Take glave in zraven še dvoje mrtvaških kosti se večkrat vidi v cerkvah, ki so včasih spadale pod Solnograd kot je bila lavantinska škofija Solnogradu podrejena. Take kosti z mrtvaško glavo so dajali na prazno rakev v cerkvi, kadar je bilo opravilo za pokojne.

Zgodovinsko je res, da se je Erazem Tatenbah zvezal z hrvaškimi in ogrskimi plemiči zoper cesarja ter si je hotel ustanoviti na Spodnjem Štajerskem lastno kneževino. Pa je bil izdan in leta 1671 v Gradcu res obglavljen. Pokopali so ga v cerkvi sv. Andreja v graškem predmestju. Erazem je do zadnjega upal na pomiloščenje, zato ni izrazil nobene želje radi pogreba. Sicer pa on ni bil nikdar lastnik ne Kunšberga in ne bizeljskega gradu in ni imel z našo cerkvijo na Svetih gorah nič opraviti. Leta 1542, ko pravijo, da je Erazem cerkev postavil, on niti še rojen ni bil.

Slika sv. Donata, pravijo ljudje, kaže podobo Tatenbahovo, ko je bil v ječi. Vse te stvari so zanimive za poznanje ljudske duše in narodno izročilo, za zgodovino pa so brez pomena. Župnijski zapiski nam

povedo natančno: kdaj in kako so zidali cerkev na Svetih gorah.

Domišljija ve povedati tudi, da so takrat, ko so zidali cerkev na Svetih gorah, bili tako veliki in močni ljudje, da so nosili na glavi celo kad vode. Ženske so v predpasniku nosile po 10 centov težke skale. Imeli pa so daleč na okoli le eno zidarsko kladivo, zato so si kladivo izposojevali tako, da so ga metali kar preko hribov in dolin na Stare Svete gore pri Podsredi, kjer so istočasno zidali cerkev. Isto se pripoveduje o mnogih drugih cerkvah: S Tinske gore so metali zidarji kladivo na Ložno pod Bočem ali pa na Kalobje, celo na Svetino pri Celju.

Znano je, da je bil cesar Jožef II. silno proti vsem božjepotnim cerkvam in romanjem sploh. Na bizeljski grad je poslal nekega Hiršhoferja, ki je hotel cerkev na Sveti gori podreti, ker ni bil naše vere. Najprej je hotel odstraniti Mater božjo z glavnega oltarja. Sam je osebno prišel na Svete gore z nekim tesarjem, da bi izvršil odstranitev kipa. Tesarju je naročil: "Zbij mi prve klince ven, ostalo delo je moje!" Poskušal je tesar, poskušal je gospod, pa ni šlo in ni šlo; nič se ni dalo premakniti z oltarja in Hiršhofer je nevoljno rekel: "Če hočeš stati, pa stoj!" Tako legenda.

Zgodovinsko pa je zgodba Hiršhoferjeva malo drugačna: Še le desetletja po smrti cesarja Jožefa II. je prišel na bizeljski grad za oskrbnika res neki Hiršhofer. Grad je imel zavetništvo nad cerkvijo na Svetih gorah. In Hiršhofer se je tega zavedal, pa je tudi to zavetništvo sebi v prid izvrševal. Njegova pravica je bila, da je pregledoval cerkvene račune, da bi skrbel za zunanji mir in red ob romarskih shodih in sejmi, on pa je šel predaleč in je ob shodih pobral ves denar, ki so ga romarji Marijini cerkvi darovali in je vse odnesel na bizeljski grad. Tja je znosil tudi vso dragoceno mašno opravo. Romarjem je dal točiti samo grajščinsko vino, največkrat kakšno zavrelico. Pod Hiršhoferjevim zavetništvom je cerkev na Svetih gorah skoraj popolnoma propadla. Streha je povsod propuščala in veter je

nosil dež in sneg na cerkvene oboke, znotraj pa so bili oltarni nastavki zamazani, zlato obledelo, tlak izhojen, stene pokrite s stoletnim prahom, okna preperela, stekla razbita. Marijin prestol sredi cerkve je bil ves preperel in z navadnimi vrvmi zvezan. Ker ni bil ograjen, so ta prestol množice romarjev v preveliki tesnobi ob shodih kar prerivali po cerkvi. Kapele okrog cerkve so bile že skoraj brez streh, vrat na njih sploh ni več bilo in mežnarjeve ovce so v kapelah prenočevale. Na posvečenih mestih je vladala "gnusoba razdejanja". Tudi cerkvena hiša določena za duhovnike ob romarskih shodih, je v tem času skoraj popolnoma razpadla. Okna vsa razbita, postelj za duhovnike ni bilo in so spali na tleh na slamnjačah. Veliko obednico je rabil mežnar kot pod za mlačev, v kleti cerkvene duhovniške hiše pa je imel mežnar svoj hlev, ker se je bilo mežnarijsko gospodarsko poslopje že davno podrlo. Tako bi bil Hiršhofer res skoraj Marijo pregnal s Svetih gor. Pa to se seveda ni zgodilo, ker so se razmere na Svetih gorah temeljito spremenile.

V drugi polovici pretečenega stoletja se je videla na Svetih gorah velika podjetnost in delavnost. Župnik Jurij Stepišnik (1857-1862) je napravil novo streho na cerkveno hišo, za cerkev pa je dal napraviti nov tabernakelj in križev pot. Župnik Matija Zevnik (1862-1892) je dal narediti ograjo okrog in okrog cerkve, cerkev in vse je na novo pokril in na kapelah je dal napraviti lesene stolpe. V cerkvi je dal prezlatiti vse oltarje in prižnico, Marija na sredi cerkve je dobila nov prestol in preskrbel je ta župnik tudi novo slikarijo v cerkvi. Župnik dr. J. Lipold (1892-1897) je dal poslikati Lurško kapelo in postaviti v njej novi oltar. Župnik Tombah je položil nov šamotni tlak v cerkev in v lurško kapelo, dal je pozlatiti spodnji del glavnega oltarja ter Marijin prestol sredi cerkve. Oskrbel je tudi nove svečnike za glavni oltar. Ob prevratu stoletja so Svete gore kazale obnovljeno prekrasno obličje.

ZVONIK IN ZVONOVI

Na pročelju romarske cerkve je postavljen mogočni zvonik. Zidan je bil pred letom 1650. Skoraj gotovo je sedanji zvonik še od stare cerkve, od one, ki jo je leta 1612 posvetil ljubljanski škof Tomaž Hren.

Leta 1642 je grof Žiga Tatenbah, graščak na Bizeljškem, prosil cesarja, da bi smel imeti o binkošti na Svetih gorah sejem za blago in živino. Dovoljenje je dobil. Obisk sejma je bil vedno silno velik in zato so cerkveni dohodki zelo narastli. Lahko so poplačali dolgove, ki so jih naredili pri zidanju velikanskega stolpa. Mislili so pa lahko tudi na nove primerne zvonove.

Ravno pred 50. leti je zgodovinar dr. Avguštin Stegenšek pisal strokovno zgodovino božje poti na Svetih gorah in v tem opisu omenja: Na Svetih gorah so si omislili nove zvonove, ki so bili za ono dobo tako odlični, da še dandanes po 260. letih ne potrebujejo boljših.

Najstarejši zvon na Svetih gorah je gotovo oni, ki visi zdaj v zvoniku Lurške kapele, je namreč iz konca 15. stoletja. Narejen je bil okrog leta 1480. Drugi zvon - zelo star - je iz leta 1598. Vlil ga je zvonar Janez Horn. Gotovo sta bila oba ta dva zvonova v stolpu Marijine cerkve, seveda prvotne. Največji zvon nam popolnoma sam pove svojo zgodovino, ker ima natančen napis: "Kristus Kralj je prišel v miru. Bog se je včlovečil in Beseda je meso postala. V času vladanja ljubljanskega škofa Ottona Friderika X. me je ukazal viliti M. Steidler, župnik pri Sv. Petru pri Kunšbergu. 1648". Zvon ima nekaj nad en meter v primeru. Steidler je bil župnik pri Sv. Petru od leta 1647 do 1650. Na srednjem zvonu je napis: "V čast Bogu Vsemogočnemu, preblaženi Devici Mariji in vsem svetnikom me je vilit Nikolaj Boset 1648". Ta zvon ima ali je imel 86.5 cm v primeru. - Na malem zvonu, ki je 75 cm širok, je napis: "Na čast sv. Janezu Krstniku je vilit ta zvon leta 1653". Skoraj gotovo so vsi zvonovi iz iste zvonarne.

Kaj je s temi zvonovi zdaj, nisem mogel dognati. Prva vojska jih ni vzela, bojim se pa, da jih je snel in prelil v kanone zloglasni Hitler, ki je imel zasedene one kraje med drugo svetovno vojsko. Ne samo, da je odpeljal zvonove, odpeljal in preselil je tudi vse prebivalce v Nemčijo. Takrat so zvonovi jokali, ljudstvo je jokalo, ko je jemalo slovo od Marije na Svetih gorah in Marija se je solzila nad svojimi zvestimi otroki. Gledala je za njimi in jih po vojski pripeljala nazaj, kjer je svoje zveste potolažila in jih tolaži še zdaj v trpljenju, bridkosti in težavah, ki jih noče in noče zmanjkati.

ROMARSKI SHODI NA SVETIH GORAH

Božja pot na Svetih gorah se je pričela že okrog leta 1250, toda za celih 400 let nimamo nobenih posebnih zgodovinskih zapiskov o romarskih shodih kot takih. Samo sklepamo lahko, kako silno se je božja pot razvijala. O tem nam priča velikanska hiša za duhovnike, ki so prišli na goro in so skrbeli za versko, duhovno stran romanja. Koliko pobožnih romarjev je vsa stoletja hodilo na Svete gore, nam pove dejstvo, kako so morali vedno cerkev prezidavati, dozidavati, da so lahko množice vsaj za silo spravili pod streho. Potem kar štiri kapele v bližini cerkve, vse opremljene z oltarji za maševanje. Potem vsa pota, ki peljejo na Svete gore so bile zaznamovane s svetimi znamenji: križi in kapelami, kar je vse vlivalo v srca božjepotnikov pravega duha in razpoloženja.

Prvič imamo zapisano, da so leta 1642 imeli velikanski romarski shod na Svetih gorah na binkoštni ponedeljek. Morda je ravno zato grof Tatenbah prosil za sejem o binkošti, ker je hodilo na Gore takrat toliko ljudstva.

Drugič je zapisano v zgodovini, da so leta 1724 vpeljali na Svetih gorah Telovo procesijo in sicer v nedeljo v osmini praznika presv. Rešnjega Telesa. Kako so takrat prav prišle štiri zgodovinske kapele, pri katerih so se vršili blagoslovi. Ko bi

ne imeli natančnih zgodovinskih podatkov o nastanku teh kapel, bi človek mislil, da so bile ravno zato pozidane, da je bila procesija veličastnejša! Zanimivo je to, da se ta nedelja imenuje "gorska nedelja", kar lahko človeka, ki ne pozna razmer v kraju, zapelje, da se ta nedelja zato tako imenuje, ker se obhaja slovesnost na GORI. Toda ne! "Gorska" pride od gorice ali gorce. Gorica ali gorca pa pomeni v onih krajih "vinograd", kot poje naš slavní Slomšek, ki je tolikokrat kot bizeljski kaplan na Svetih gorah pridigal, spovedoval in maševal. Slomšek vabi "Le pridi v gorco k nam, bomo dobre volje tam!" Procesija s sv. Rešnjim Telesom ono nedeljo na Svetih gorah in vsi blagoslovi z Najsvetejšim veljajo vinogradom daleč na okoli, saj se jih vidi toliko število na slovenski kot na hrvaški strani.

V zadnjih časih so napravili na Svetih gorah sledeči seznam romarskih shodov:

Na velikonočni ponedeljek imajo prvi večji shod - takozvani Emavs. Ta ponedeljek je bila skoraj povsod navada, da je bilo pozno opravilo vedno pri podružnici, tako so vpeljali tudi na Svetih gorah. Pride dosti ljudi iz domače fare, precej jih pride iz bližnjega hrvatskega Klanjca, potem z Bizeljskega, Pišec in bližnjih fare kozjanske dekanije.

Praznik Marije Pomagaj 24. maja se pravzaprav vsako leto začno pravi romarski shodi. Vzrok za ta shod je dala kužna bolezen pri živini leta 1863. Bolezen je razsajala po vsej sotelski dolini. Ta dan se dobi na Svetih gorah popolni odpustek, ki ga je podelil papež Pij IX. leta 1871. Ta dan je včasih prišlo na Svete gore ogromno Hrvatov. Cerkev je bila pretesna in so se duhovniki zgovorili in določili, da pridejo Hrvati zadnjega maja in obhajajo tudi sklep šmarnične pobožnosti.

Na binkoštni ponedeljek je zdaj manjši romarski shod le za okoličane in domačine. Imajo samo pozno mašo.

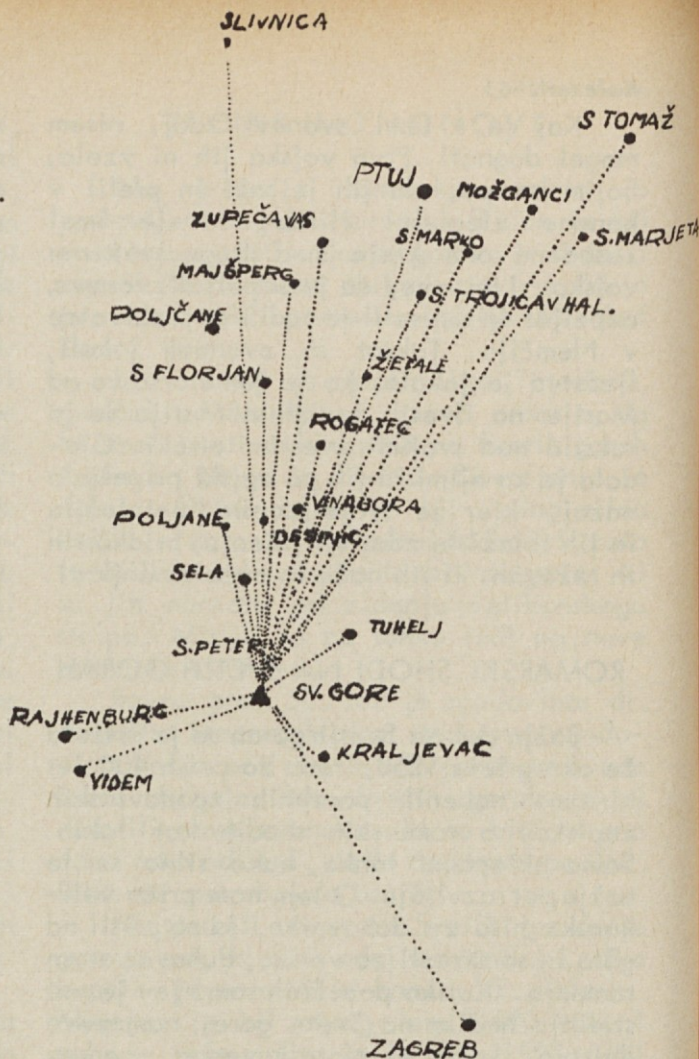
God Marije Snežne 5. avgusta vsako leto slovesno obhajajo. Letni sejem je zdaj prenešen na 4. avgusta, dan pred Marijo Snežno. Na ta shod pride ogromna

procesija iz Župeče vasi iz fare sv. Lovrenc na Dravskem polju. Procesijo so zaobljubili ob grozni živinski kugi leta 1779. Ta dan pride tudi mnoge Hrvatov. Pred II. svetovno vojno je priromalo na ta dan k Mariji na Svete gore blizu 5000 romarjev. Tudi za ta dan je podeljen popolni odpustek.

Za Vnebovzetje Marijino 15. avgusta je hodila dolga stoletja na Svete gore ogromna procesija iz Zagreba. Imeli so s seboj svojega hrvatskega pridigarja in na ličnem vozičku Marijin kip. Zanj so po Zagrebu pobirali od hiše do hiše darove. Ta procesija je zdaj prenehala. Toda privatno pa pride na Svete gore še vedno dosti Zagrebčanov.

Praznik Marijinega rojstva je zdaj največji romarski shod na Svetih gorah. Romarske pobožnosti trajajo deset dni. Dan pred praznikom 7. septembra je tudi sejem. Po prazniku do 15. septembra pa je vsak dan dvojno opravilo na Svetih gorah. Za ves ta čas so podeljeni popolni odpustki. Navadno so za te dni našteli 12 do 15 tisoč romarjev. Nad polovico jih prejme sv. zakramente. Spovednikov je dosti na razpolago: slovenskih in hrvatskih. Navadno so hodili za te dni pomagat tudi redovniki: frančiškani iz Brežic in kapucini s Krškega in Celja. Tudi takrat je dosti romarjev iz Dravskega polja. Iz kozjanske in šmarske dekanije pa je pravilo, da mora za te dni vsaj eden človek od vsake hiše na Svete gore k Mariji. Ob teh dneh je velik pritisk romarjev zlasti na praznik Marijinega Imena in pa zadnji dan pobožnosti 15. septembra, ko je god Žalostne Matere božje.

Naj bo zdaj tu naštet, od kot vse prihajajo na Svetogore procesije ali večje skupine romarjev: Slivnica pri Mariboru Sv. Tomaž v Slovenskih goricah, Možganci, Sv. Marjeta pri Ptuj, Sv. Marko pri Ptuj, Ptuj mesto, Sv. Lovrenc na Dravskem polju - Župeča vas, Majšperg, Sv. Trojica v Halozah, Poljčane pod Bočem, Žetale, Sv. Florjan pod Bočem, Rogatec, Vinagora, Sotlanska Poljana Desinič, Tuhelj, Sela zagorska, Klanjec,

Kraji, od koder prihajajo procesije in večje romarske skupina na SVETE GORE
Prerisal **Tone Omerzel, Sydney, Avstralija**

Kraljevac, Rajhenburg, Videm. Vsaka teh procesij pa pobere s seboj celo sosesko, tako da bi lahko našteli še trikrat toliko krajev. Bizeljskega in Pišec niti ne omenjamo kot procesije, ker je takrat vse na Svetih gorah in tako vsaka fara obširne kozjanske dekanije od Podsrede, Podčetrka, Olimja in gori do Planine ter Sevnice. Veliko romarjev pride tudi s Kranjske strani od Krškega, Leskovca, Cerkelj, Kostanjevice in od Sv. Jerneja.

Svoj čas so bile romarske skupine dobro organizirane pod vodstvom posebne- ga vodnika ali "vižarja", ki je skrbel za

red, ter je molil naprej in prepeval, največkrat tudi pridigoval. Na čelu vsake skupine so nosili križ. Nekatere procesije so spremljali tudi duhovniki.

Hrvati - romarji zbujaajo posebno pozornost, ker pridejo v narodnih nošah, ženske imajo rožne vence okol vratu in na njih obešene bisere. Oni, ki nosi križ, gre naprej, duhovnik, ki romarje spremlja, drži v rokah manjši križ in kogar koli sreča, ga s križem blagoslovi.

Ko pridejo romarji na mesto, od koder prvič zagledajo cerkev na Svetih gorah, takrat vsi pokleknejo na tla in iskreno molijo; mnogi tudi poljubijo tla, ki so tako srečna, da vsak dan vidijo Marijino hišo na Gorah. Posebno ganljivo napravijo to romarji iz Dravske dolini, ko pridejo preko Poljčan na visok prelaz "Pečica" imenovan, nad Lembergom med Kostrivnico in Sladko goro. Med širnimi vinogradi klečijo romarji in zrejo daleč na Svete gore - res na Daljne gore. Z romarji gleda svojo sestro tudi Marija ljubičenska, o kateri pravijo, da se je hotela preseliti kar na Svete gore in jo je mežnar našel že pod zvonico, ko je prišel jutranjico zvonit, kot pravi pesem: "Dol v zvonici sem sedež izbrala, doli bom prebivala in se bom ozirala na Svete gore svoje sestrice..."

Nekatere romarske skupine so na Svetih gorah uradno in slovesno sprejete. Procesijo z Dravskega polja pozdravi domači duhovnik že pri farni cerkvi: kakih 10 minut daleč ji gre naproti in procesijo blagoslovi ter jo pelje v farno cerkev sv. Petra, kjer so litanije in blagoslov z Najsvetejšim. Tudi spoved mnogi opravijo že v farni cerkvi. Nato gredo vsi na Gore, kamor pridejo na večerno pobožnost pred praznikom. Ko romarji prihajajo v cerkev k Mariji, vsak malo pozvoni z malim zvonom.

Noč pri Mariji je kar ganljiva: Polno molitve, niti za pet minut ne potihne Marijina pesem, pa polna žrtve je taka romarska noč, ker ni mogoče, da bi poskrbeli za primerna prenočišča. Kogar spanec premaga, leže kar na tla, na kamen, da malo oči skupaj padejo, potem

pa zopet molit in pet. Zgodaj se začno maše. Pred prvo mašo vsi romarji ganljivo pojo angelsko češčenje. Vsak romar čuti, da je božja pot res za pokoro in za premagovanje.

Po glavni službi božji je ves hrib kot mravljistiše. Srečavajo se ljudje, ki se dolgo let niso videli, bratita se Slovenec in Hrvat, "za uvijek brat i brat!" Popoldne po končanih sv. opravilih se romarji ganljivo poslavljajo od Marije z molitvijo in pesmijo. Solze obilno teko, ko jemljejo otroci slovo od Matere. Potem se pokrepčani v dušah vračajo na svoje domove s trdnim sklepom, da pridejo še k Mariji na Svete gore. Da, Svete gore in Marijina cerkev na njih - to je srce, ki pošilja zdravo kri v najbolj oddaljene ude.

Da se morejo vse stavbe na Svetih gorah, posebno pa prelepa cerkev Marijina, zdrževati, ohranjati v dobrem stanu, pripomorejo dosti romarji s svojimi darovi, potem pa domači in okološki farani. Šentpeterčani vozijo vse potrebščine na Gore zastonj - vsak bi zameril, če bi ga kdo vprašal za račun: Materi se vendar nikoli ne računa, Mati Marija pa nikdar ne ostane dolžnica. Vsa okolica, posebno Bizeljsko, Pišce in Sromlje, pa dajejo v jeseni obilno vinsko biro za svetišče na Svetih gorah. Vino potem prodajajo romarjem ob shodih; če ga še kaj ostane, ga na debelo prodajo in tako se vsa poslopja v rednih razmerah zdržujejo. Slišimo, da so tudi zdaj po II. vojni na Svetih gorah veliko popravljali. Zdaj imajo tudi elektriko v cerkvi in po celem hribu, kar razmere seveda popolnoma spremeni. Za popravo cerkve so zadnje čase prispevali tudi precej izseljenci v Ameriki. Akcijo je organiziral domačin Lojze Zorenč, ki živi s svojo ženo v Clevelandu. On tudi pridno zbira vse zgodovinske podatke o Svetih gorah in namerava izdati obširno knjigo. Ravno par tednov pred smrtjo je pokojni ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman napisal predgovor za to nameravano knjigo. Pravilno: saj so Svete gore dolga stoletja pripadale ljubljanski škofiji!

Leta 1965 bodo obhajali 700 letnico božje poti na Svetih gorah. Naj bi knjiga izšla za ta visoki jubilej!

Povedati je treba še, da se na Svetih gorah z vso slovesnostjo obhaja Zahvalna nedelja in sicer je to nedelja v osmini praznika vseh svetnikov meseca novembra. Takrat se zahvaljujejo za vse dobrote Marijine in za dobro letino: za bogate zemlje sadove.

Naj še omenim povod procesije, ki prihaja že skoraj dve sto let na Svete gore iz Župeče vasi na Dravskem polju. Leta 1774 je razsajala v župniji huda živinska kuga. Takrat so jezdili nekateri Župečani na Svete Gore in so tam naročili sv. mašo ter so obljubili, da bodo vsako leto obiskovali to svetišče, če jih Marija usliši. Ko so prišli domov, so našli vso živino zdravo. Na svojo obljubo pa so pozabili. Ko se je bolezen leta 1779 ponovila, so se takoj drugi dan zbrali ter so romali na Svete gore pod vodstvom nekega Gašparja Vodošek ter so ponovili obljubo in so bili zopet uslišani. Koj naslednje leto je Gašpar vodil velikansko procesijo, da se Mariji zahvalijo. Gašpar je bil takrat še mlad in je potem skozi 55 let zbiral in vodil procesijo na Svete Gore. Zadnjikrat je bil na Svetih gorah leta 1835. Naslednje leto ga ni bilo več, ker mož je med tem umrl. Prejšnje leto je še na Gorah povedal: Če me drugo leto ne boste več videli na Svetih gorah pri Mariji, vedite, da nisem več živ in da sem šel k Mariji, ki jo tolikrat prosim, naj mi pripravi sedež v nebesih. Res ga prihodnje leto ni bilo več. Zanimivo je, da je tudi njegov naslednik ta posel opravljal celih 50 let: bil je to Ivan Mlakar, ki je končal svoje zvesto delo leta 1868. Sledili so mu Anton Kukovič, Boštjan Črnko in Miha Mustafa. Ime zadnjega je posebno zanimivo, ker je potomec Turkov, ki so posamezni ob svojih vpadih ostali v naši deželi. Jih je več prav tam okoli. Imena so Napast, Hazemali, Granfola...

Starinska slika v cerkvi na Svetih gorah spominja na čudežno uslišanje Župečanov leta 1779. O tem dogodku je nekdo tudi zložil pesem prav v narečju

kot se govori na Dravskem polju pri Sv. Lovrencu. Pesem se spominja dvojnega uslišanja v kugi in obranitve Francozov. Morda je pesem opevala prvotno samo uslišanje med kužno boleznijo in je bila francoska nevarnost pozneje dodana. Pesem se glasi:

1. O prelepi no veseli,
oh, Marija, toti kraj,
mi ubogi no nevoljni
grešniki smo prišli zdaj.
2. Naša duša, srce, telo
se že močno veseli,
da le tebe, o Marija,
na Svetih gorah vidimo.
3. To prvokrat si nam k pomoči prišla
da je nam najhujše blo:
naša živinca je vsa ležala,
pri nas je malo zdravja blo.
4. To drugokrat si nam k pomoči bila,
te nam je boljše blo:
naša živinca se je vstala,
pri nas je že te zdravje blo.
5. To tretjokrat si nam k pomoči prišla,
te nam je že spet hudo blo:
so Francozi tu stanovali,
no življenju škodovali.
6. Še za ofer smo ti prinesli
svoje zgrivano srce,
za odpuščanje bomo prosili
Tvojega Sina Jezusa.
7. Malo dete se milo joče,
kadar od svojih mater gre,
tako se bomo mi jokali,
da od Marije pojdemo.

ROMARSKI ZIDANI KRIŽI

Zgovorna slika so o verskem navdušenju naših globoko vernih slovenskih vernikov. Ti križi so razvrščeni ob vseh potih, ki peljejo na Svete gore v Materin dom. Glasan opomin so, naj se srčno vojskujemo, prijazno vabilo, da zvesto

hodimo za Kristusom Križanim, da nam bo križ enkrat na grobu kazal proti nebeški domovini.

Ako gremo na Svete gore od severne strani, nas pozdravi v Sreberniški vasi križ iz sekanega kamna. Postavljen je bil leta 1749. kar pove vsekana letnica na znamenju. - Pri domačiji Stadlerjevi nas pozdravi drugi beli križ, ki je spomenik nekdanjih dni. - V gozdu, malo preden stopimo na zadnjo planjavo pod vrhom Svetih gora, je tako zvani "Zvezani Zveličar", okovan z železom. Postavil ga je neki Jurij Narat leta 1642 in kar čudno je, da so se starinske slike še tako dobro ohranile. Dobro se poznajo še podobe: Marije Device, sv. Martina, sv. Jurija in sv. Jakoba, ki je nebeški zaščitnik vseh romarjev.

V bližini je kapela, ki se imenuje "Božja noga". V kapeli je veliko razpelo in ravno izpod Zveličarjeve noge teče skozi cev bistri studenec. Nekdaj je tekla voda prav skozi Jezusovo nogo. Po tem je kapela dobila svoje edinstveno ime. Zgoraj na kapeličnem pročelju pa stoji 70 cm visok kip Matere božje. Izvedenci so dognali, da je podoba iz prve polovice 15. stoletja in ta kip je skoraj gotovo prvotni milostni svetogorski Marijin kip, ki je stal nekoč na glavnem oltarju prvotne cerkve. Kip bi moral dobiti svoje mesto zopet kje v cerkvi! Velika škoda, če bi ga neurje uničilo, da bi propadel!

Ko stopimo iz gozda na obširno planjavo, zagledamo prostorno cerkveno hišo. Ljudje ji pravijo kar župnišče, ker so nekateri prepričani, da je na Svetih gora fara in stalen duhovnik. Je pa hiša za duhovnike, ki pomagajo pri romarskih

shodih. Gospodarsko poslopje uporablja mežnar. Prostor okrog je sejmišče. Tudi tu stoji lepa kapela, ki je pa novejšega izvora. Posvečena je Žalostni Materi božji.

Proti Pišecam ob potu stoji križ z letnice 1612. To je že omenjeni "Osojnikov križ", ki spominja na slovesnost posvetitve Marijine cerkve na Svetih gorah. Postaviti je dal križ župnik Gregor Bedal pod cerkvenima ključarjema C. Ulčnikom in O. Zemljičem. Križ je iz kamna narejen. Skoraj gotovo, ker ima tako obliko, je to tudi takozvani kužni križ, kjer so pokopavali v skupni grob trupla mrličev, ki so umrli za kugo.

V Trebčah je v znamenju kamenit kip sv. Marjete, v Črešnjevcah pa "Usmiljeni Jezus" na stebru, ki se jih ravno v onih krajih mnogo vidi blizu romarskih svetišč. Taka znamenja budijo pobožnost in globoke misli. Večkrat je na takem znamenju tudi opomin in vabilo v napisu: "Popotnik, postoj, premisli in malo pomoli!" Taka znamenja vežejo sedanji rod z davno umrlimi rodovi. Hiše, v katerih so prebivali, so zasedene od drugih ljudi, zemlja, ki si jo obdelovali, je stokrat, dvestokrat preorana, pokopališča, kjer so bili zagrebljeni, so opuščena in pozabljena, toda ti pobožni spomeniki so ostali še taki, kakoršni so bili v dobi njih začetka, kot priče okusa, veselja, pobožnosti, zlasti pa vere, ki so jo s spomenikom javno kazali. Cerkve na gorah in verska znamenja ob potih imajo svojo govorico in svojo misel.

Naj ostanejo Svete gore vir svetosti daljnim slovenskim rodovom!

Stari red v novem svetu

Avtomobilisti, ki potujejo po kalifornijski obali ob Tihem oceanu opazijo ob cesti kakih 50 milj nižje od mesta Monterey velik križ iz rdečega lesa. Ker se cesta vije skozi gozd, stoji ta križ sredi bujno zaraščene goščave in se popolnoma prilega okolici, da ga je skoro težko opaziti, posebno če avtomobilist ne ve zanj. Ta križ so postavili menihi, prebivalci nove puščavniške nasebine, ki je posvečena Brezmadežnemu Srcu Marijinemu.

Pred tremi leti je nekaj teh kamaldulenskih puščavnikov začasno zapustilo samostan v Arezzo, Italija, in so prišli v Severno Ameriko, da bi tudi na tem kontinentu ustanovili samostan tega strogega kontemplativnega reda. Njihov predstojnik je bil p. Klement Roggi. - Lega, ki so si jo izbrali za svoj samostan, je zelo primerna svojemu namenu. To zemljišče je bilo nekoč posestvo znanega radijskega in televizijskega zvezdnika John-a Nesbitt-a. Ta samotni kraj je popolnoma odrezan od ostalega sveta. Le ozka, netlakovana cesta se v ostrih ovinkih spušča polagoma proti avtomobilski cesti. Cesta je dovolj široka le za eno vozilo. Vendar, jo po izjavi predstojnika p. Klemenca, ne nameravajo izboljšati, ker popolnoma ustreza njihovem namenu. Poleg tega pa samostansko vodstvo ne vabi veliko obiskovalcev v njihovo samoto.

Kamaldulenski red je bil ustanovljen leta 1012. Njegov začetnik je bil sv. Romuald, ki je bil benediktinski menih. V začetku ni nameraval ustanoviti novega reda, ampak je hotel reformirati

benediktinski red. Prišel je v Arezzo, da bi tam ustanovil nov samostan. Ta samostan naj bi obsegal tri stopnje samostanskega življenja. Prva stopnja obstoji v tem, da menihi žive redno skupno samostansko življenje (skupna molitev, služba božja, delo, obedi in razvedrilo). Druga stopnja obstoji v tem, da so puščavniki sami zase, vsak posebej in le ob redkih prilikah pridejo skupaj. Tretja in zadnja stopnja pa obstoji v tem, da so puščavniki popolnoma ločeni od sveta in tudi drug od drugega do konca življenja. Kamaldulenski red je najstrožji red v katoliški Cerkvi. Niti kartuzijanski in trapistovski red ga ne prekašata v strogosti. Od kod pride ime kamaldulenski red ni točno dognano. Prevladuje pa mnenje, da je red dobil svoje ime po nekem dobrotniku po imenu Camaldoli, ki je daroval svoje zemljišče za prvi samostan novoustanovljenega reda. Kamaldulenci preživijo večino časa v molitvi, postu, premišljevanju in delu. Telesno delo opravljajo v svoji mali delavnici ali pa na vrtu, ki je ograjen in ločen od ostalih puščavnikov.

Zanimiva je zgodba, kako so kamaldulenci prišli v Ameriko. - Leta 1958. sta prišla iz Arezza dva člana tega reda v Združene države. To sta bila p. Modotti in p. Catani. Skupno sta imela za na pot \$500.00. To vsoto sta nekoliko povečala, ker je p. Modotti služil kot ladijski kaplan v času potovanja. Iz New Yorka sta šla v Filadelfijo. Tam so jim Kolumbovi vitezi darovali še \$500.00 in rabljen avtomobil, da sta se lahko znova

učila voziti avto. S tem avtom sta potovala vso pot do Morro Bay, Kalifornija. Tam je Father Modotti začel s predavanji raznim cerkvenim društvom. Govoril je o namenu kamaldulenskega reda in o načinu življenja. Kmalu je dobil raznovrstno pomoč. Razna društva in tudi posamezniki so mu finančno prehiteli na pomoč, pa tudi z raznimi nasveti, kje iskati nadaljno pomoč. Razna posestva so mu bila ponudena za nov samostan. Vendar nobeno ni ustrezalo namenu.

Nekaj mesecev pozneje, ko je bil Father Modotti v Chicagi, je prejel telegram od nekega anglikanskega prekopčevalca zemlje. Glasil se je: "Našel sem primeren kraj. Pet sto akrov zemlje, več poslopij in kopalni bazen, samo \$300.000." - Ko je Fr. Modotti pokazal telegram svojemu gostitelju, ga je ta napotil k nekemu milijonarju v Chicagi, ki je že velike vsote izdal za popravilo samostanov, ki so bili porušeni med vojno v raznih delih sveta. Father Modotti je zaman iskal dobrotnika. Med tem se je preselil, ali pa je bila cela zgodba le šala. Bil je že odločen, da opusti nadaljno iskanje in poizvedovanje, ko ga ustavi starejša gospa in mu pove, da je videla Fr. Modotti-jevo fotografijo v nekem katoliškem časopisu. Ko ji je p. Modotti razložil, koga išče, je žena povedala, da ve za novi naslov tega milijonarja. P. Modotti je dobrotniku razložil svoj načrt in ponudbo posestva za prvi kamaldulenski samostan v Združenih državah. Povedal mu je, da denarja za nakup nima. Bogati dobrotnik je priiskočil na pomoč. Daroval je znatno vsoto, obenem pa je posredoval pri prodajalcu, da je bila cena znižana zaradi dobrega namena, kateremu bo

posestvo služilo. Posestvo je bilo takoj kupljeno in plačano z gotovino.

Nato je bilo treba misliti na gradnjo samostana. Treba je bilo preurediti poslopja, ki so že stala na posestvu, da bodo ustrezala novemu namenu. V začetku so menihi sami opravljali večino del. Danes pa je v rokah poklicnih rokodelcev. Poleg teh plačanih delavcev, pa pomaga pri gradnji tudi lepo število prostovoljcev, ki so člani društva sv. Vincencija v San Francisco. Ti prejemajo le majhno, minimalno plačo. Nova samostanska naselbina stremi za tem, da bi sama pridelovala vse potrebno za telesno življenje. Sadne vrtove bodo povečali, da bodo rodili zadostne količine jabolk, breskev, pomaranč in marelic. V bližnji bodočnosti imajo v načrtu posaditi vinsko trto in urediti obširen zelenjadni vrt. Ker je meniška hrana popolnoma brezmesna, jim ni treba rediti prašičev in krav. Pač pa bodo redili koze, ki bodo naselbino preskrbovale z mlekom.

Kdor obišče naselbino kamaldulenskih menihov v Kaliforniji, takoj opazi njihovo vedro razpoloženje. Čeprav so se zbrali skupaj iz raznih delov sveta, vendar vlada med njimi trdna vez skupnosti. Nekateri menihi tega samostana so iz Kanade, drugi iz Anglije, Irske, Italije, zopet drugi iz Filipinov, iz Združenih držav, i. t. d. Pred vstopom v red so se udeleževali v najrazličnejših poklicih. Številni med njimi so zavzemali odgovorne položaje v vojaškem ali civilnem življenju. - Med njimi najdemo bivšega atomskega znanstvenika, uslužbenca letaloplovne družbe, univerzitetnega absolventa, vojnega oficirja, padalca, i. t. d. Tudi postarosti se precej razlikujejo. Nekaj jih je mlajših kot trideset let. Drugi so v najlepši moški dobi. Nekaj pa jih je v

zgodnjem večeru življenja. Frater Janez Coulson je bil pred vstopom v kamaldulenski red kapetan v angleški inteligenčni službi. Za duhovniški poklic se je pripravil v kanadskem kolegiju v Rimu. - Brat John Hottinger je tudi bivši vojak. V civilnem življenju pa je bil uslužben pri jeklarski industriji. - Frater Bruno je graduant nevjorške univerze. Doma je iz Brooklyn-a. Pri atomskih znanstvenih poiskih je izgubil eno oko. - Frater Paul pa je tudi pred kratkim končal študije v Pomona College.

Popolnoma jasno moramo razumeti, da se ne moremo vrniti k Bogu, dokler ne gremo najprej sami vase. Bog je povsod, a ne povsod za nas. Je samo ena točka v vesoljstvu, na kateri nam Bog govori in ta je v središču naše duše. *Nadškof Ullathorne, 19. stoletje: Ponižnost in potrpežljivost*

Zanimiva je življenjska pot Fr. Cedric-a Janvrin. Rojen je bil v Londonu pred šestdesetimi leti. Že v mladih letih je želel postati duhovnik. Toda zgodnja očetova smrt mu je prekrizala načrte. Pomagal je odoveli materi preživljati nedorastle otroke. Pozneje je bil padalec v vojski in tajni agent. Nato je bil vojaški diplomat v Washington-u. Nato ga je dolžnost klicala v Korejo, kjer je bilo njegovo zadnje službeno mesto kot vojak. Bil je upokojen s činom polkovnika. Pred sedmimi leti je šel v Rim v zavod sv. Bede, kjer se je pripravil na duhovniški poklic. Leta 1959. je prejel sveto mašniško posvečenje. Bil je nastavljen za duhovnega pomočnika pri katedrali sv. Andreja v Viktoriji, Britska Kolumbija. Lansko leto je šel v kamaldulensko

naselbino, da bi tam opravil letne duhovne vaje. Življenje menihov mu je zelo ugajalo. Ko se je vrnil na svoje službeno mesto, je prosil svojega škofa za dovoljenje za vstop kamaldulenski red. Dobil ga je in se takoj vrnil v Kalifornijo in se pridružil ostalim kamaldulenskim menihom. On želi postati popoln samotar. To se pravi, da bo imel svojo celico in bo ostal tam sam zase do konca svojega življenja.

Father Roggi, ki je predstojnik te naselbine ima polne roke dela, katero se trenutno ne sklada z namenom kontemplativnega življenja. Vendar je to le začasno, dokler se razmere ne uredi. On nadzoruje gradbena dela. Poleg tega pa je njegova dolžnost tudi odgovarjati na pisma prosilcev za vstop v red, ki prihajajo dnevno iz vseh delov sveta. Vse te slučaje mora skrbno preiskati in razlagati in pojasnjevati namen in način kamaldulenskega samotarskega življenja. Meniška naselbina kamaldulencev v Kaliforniji šteje trenutno trideset članov. Zunanji bratje skrbijo za preskrbo prehrane in drugih potrebščin in vzdržujejo potrebne stike z zunanjim svetom. Ti se peljejo vsak četrtek in petek v bližnja mesta San Luis Obispo, ali pa v Monterey, da preskrbe vsakdanje potrebščine za življenje menihov.

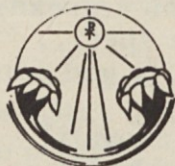
Mnogi se sprašujejo, kakšen smisel ima tako puščavniško življenje. Ne morejo razumeti, zakaj se menihi odtrgajo od sveta in zapro v samotno celico. Takole razloži to uganko kamaldulenski samostanski predstojnik Fr. Roggi: "Vsak posameznik v življenju ima odkazano mu nalogo: misijonarji v Afriki, župnijski duhovnik, redovnica v samostanu, v šoli ali v bolnici, mati in oče v družini, menih v samostanu. Kamaldulenci molijo in se žrtvujejo za

ves človeški rod. Naša naloga je, da stoođstotno darujemo svojo prosto voljo Bogu; to storimo s spolnjevanjem redovnih pravil in s pokorščino svojim predstojnikom."

Nadalje pravi Fr. Roggi, da so ga obiskovalci kamaldulenskega samostana

v Italiji, kjer je bil preje, pogostokrat spraševali, če je srečen v tem strogem redu. Takole odgovarja: "Gotovo sem srečen. Saj si ne morem predstavljati meniha v tem redu, ki bi ne bil srečen. Služiti Bogu se pravi kraljevati!"

Priredil p. Valerian, O.F.M.

Pevski cerkveni zbor fare sv. Janeza Evangelista v Milwaukee, Wisconsin. Zbor vodi g. Ernest Majhenič (prvi v tretji vrsti). Slika je bila posneta ob priliki koncerta pri Sv. Štefanu v Chicagi, Illinois, 5. maja 1962.

Kako lepo je bilo

Gozdič je že zelen, travnik je razcveten...
 O da, tu še vse je sivo, še zimski hlad,
 a tam doma v doleh pod našimi gorami
 vse živo je, razcveta se pomlad!
 Saj že med nami sveti je Gregorij.
 Prinesel je v deželo pisan cvet
 in kosa petje v vrhu smreke,
 ki družici prepeva spet...

Kako bi radi mi ta god pomladi
 in imena Vašega
 tam z Vami praznovali!
 V prebujeni gozd bi šli
 in vse pomladnih cvetk bi Vam nabrali.

Najmlajši - ti iz vrtca -
 bi belih zvončkov Vam prinesli,
 nabranih tam v leščevju
 ob sončnem robu gozda.

Ročice polne vse,
 kako bi to zvončkljalo!
 Srebrni glaski -
 kot zvončki v cerkvi bi cingljalo:

"Vzemite moje, moje,
 prosim moje, in še moje!"
 Vse bi krog Vas se prerivalo.

In Vi bi šopek vzel
 najmanjšemu iz stisnjenih ročic:
 "Pa si kaj priden ti"? -
 bi ga vprašali.
 Samo prikimal bi, žarečih lic, -
 saj veste, to težko na glas se pravi.

In prišli voščiti mi bi, večji:
 V skriti dragi,
 tam pod bukvami in hrasti
 pomlad vso pestrost svojo je razlila
 trobentic, veternic, žafrana,
 vijolic, resja, jetrnikov
 na zelen prt je razložila.
 Bi cvetke v mične šopke povezali,
 ljubezen našo
 z njimi Vam bi darovali.
 Bi prišli tudi naši starši z nami;
 Namesto cvetja
 smehljaje na nas bi pokazali:
 To naše cvetje, naši upi...

Da bi po naukih Vaših jih vzgojili,
 ljubezen do Boga in domovine
 v njih srca vcepili,
 to našo željo in obljubo
 od nas sprejmite
 Prevzvišeni, ob Vašem godu:
 nje in nas blagoslovite!
 Kako lepo bi bilo,
 da praznovali bi tako Vaš god!
 O, zakaj nam to ni dano?!
 Pa vidimo smehljati
 Vaše se obličje milo -
 V nebesih praznovati god
 najlepše je plačilo za vse prestano.

Deklamacija v spomin pok. škofu Rožmanu ob prireditvi slovenske šole pri fari Marije Vnebovzete
 v Clevelandu, Ohio, 25. marca 1962. - Zložila J. P.

Marija, daj mi srce!

Dobra Mati Marija, daj mi srce -
iskreno in zvesto kot je otrokovo;
jasno in svetločisto kot studenčnica, ki bo v se
sprejemalo božje sonce in odbijalo vse,
kar je od teme.

Daj mi srce - velikodušno, ki bo znalo videti dobro,
in v hudem bo znalo pozabiti,
kar ga zadene težkega in hudega;
srce, plemenito,
ki nase pozablja in se za druge daruje;
srce dobrotno in usmiljeno,
ki se zaveda svoje človeške slabosti
in čuti za drugimi.

Daj mi srce - hvaležno,
ki tudi majhnih stvari ne prezre;
srce zvesto in krotko,
ki ljubi, ne da bi pričakovalo povrnitev;
srce mirno in veselo, trdno zaupajoče v Očeta.

Daj mi srce, močno in trdno,
ki se ne bo dalo zagreniti ob razočaranjih;
srce, ki se kljub svoji slabosti
ne bi upiralo dati Bogu, kar zahteva;
srce, ki v trpljenju in preizkušnjah ne obupuje;
srce, ki ne zdvomi v osamelosti
in pozabljenosti od ljudi;
srce, ki v brezbriznosti drugih
svoje vere ne izgubi.

Daj mi srce, Mati, ki bo vedno močnejše
pritegnjeno k Srcu Tvojega Sina;
srce neutrudljivo za čast božjo,
dokler ne pridem k Tebi - Mati.

Poslala *Lojzka Verbic*

MARIJINO SREDNIŠTVO

V frančiškanski cerkvi *S. Maria di Mediatrice* v Rimu

Francesco Nagni

Jezus Kristus, "Sin božji, odseva na svoji nebeški Materi slavo, veličastvo in gospodstvo svojega kraljevskega dostojanstva; zakaj ona, ki je bila združena s Kraljem mučencev v neizrekljivem delu človeškega odrešenja kot Mati in soodrešenica, ostane za vedno združena z njim z največjo neomejeno oblastjo v razdeljevanju milosti, ki potekajo iz odrešenja". *Pij XII.*

"Po tebi, najbolj čiščena, najditeljica milosti, mati življenja, daj, da bomo po tebi prišli k Sinu, da nas bo sprejel On, ki nam je bil dan po tebi." *S. Bernard; 12. stoletje.*

Dr. Filip Žakelj

SLOVENSKO IZSELJENSKO SEMENIŠČE -

ROŽMANOVA ROMANTIKA

V "Ave Maria Koledarju 1961" (str. 68 do 84) je dr. Filip Žakelj opisal delo pokojnega škofa Gregorija Rožmana med slovenskimi izseljenci v Argentini, predvsem njegovo skrb za slovensko izseljensko semenišče; opis tega dela sega do 16. novembra 1949. Ker zaradi tehničnih ovir nismo mogli nadeljavati tega spisa v lanskem koledarju, ga priobčujemo letos.

Škof dr. Gregorij Rožman se je v spremstvu g. Julčka Slapšaka iz Argentine v Združene države vračal z zrakoplovom preko Čila in Ekvadorja, kjer so ga povsod lepo sprejeli in je marsikaj prav zanimivega doživel. Ob zadnjem obisku v Argentini je n.pr. prav rad obujal spomine na Ekvador. Pripovedoval je, kako so mu nekje pripravili akademijo, pa sta fant in dekle, ki sta nastopala, prišla kar bosa na pozorišče. Nekje mu je fantek hotel izkazati posebno ljubezen, pa mu je za slovo prinesel v dar svojega živega petelina. Dobri škof se ga ni mogel ubraniti, pa ga je vzel s seboj. (1)

ŠKOFOVA OKROŽNICA DUHOVNIKOM
O RAZMERAH V ARGENTINI

Štiri okrožnice je škof napisal vsem duhovnikom ljubljanske škofije v tujini. 31. maja 1950 je v župnišču sv. Lovrenca v Clevelandu končal svojo tretjo okrožnico s temi le besedami: "Po Mariji, Srednici

vseh milosti, posebni zaščitnici ljubljanskega bogoslovnega semenišča, Vam, dragi sobratje, raztreseni po vsem svetu, iskren pozdrav in blagoslov!" Ta okrožnica obravnava vtise s škofovega potovanja ob prvem obisku v Argentini, Čilu in Ekvadorju ter razodeva vso škofovo ljubezen in skrb za slovensko semenišče - ta del bomo drugod posebej omenjali - duhovnike in vernike obenem pa daje toliko zanimivih in dušnopastirskih navodil in nasvetov, da škofove besede vsak slovenski duhovnik in vernik še danes lahko z velikim pridom bere. Nekatere stvari je sam v okrožnici prav posebno podčrtal. Takole piše:

"Dragi sobratje v Kristusu!

V času od 10. oktobra do 2. decembra 1949 sem obiskal duhovnike in vernike v Argentini, Čilu in Ekvadorju. V Brazilijo, kjer so trije ljubljanski in en lavantinski duhovnik (2), nekaj stotin slovenskih vernikov in slovenske šolske sestre, nisem prišel, zmanjkalo je časa. Takoj po vrnitvi sem sklenil, Vam, dragi sobratje, sporočiti nekaj vtisov in spominov, a nujni posli in prenekatere težke skrbi so me tako zadrževale, da šele koncem majnika utegnem vreči nekaj vrst na papir.

V ponedeljek 10. oktobra deset minut čez deseto uro dopoldne sva se z Rev. Julijem Slapšakom dvignila iz clevelandskega letališča in pristala ob petih popoldne na najjužnejši točki Združenih držav: Miami na Floridi. S peturno zamudo

OPOMBE: 1) Za poročilo o škofovem prvem obisku v Argentini glej zlasti: Ljubljani oče nas je obiskal (sestavil Janez Hladnik), Duh. življenje, dec. 1949 (I.XVI), str. 374/402; Škof dr. Rožman v Čile, Duh. življenje, jan. 1950 (XVIII.1.), str. 56; Duh. življenje, marec 1950 (XVIII.1.), str. 190.

2) Kasneje je tja odšel iz Čila še Ceglar Ludovik iz ljublj. škofije; deluje pa v Braziliji tudi več drugih slov. redovnikov in redovnic.

sva od tam odletela ob eni ponoči z odličnim letalom El Interamericano družbe Panagra. Ob osmih in petdeset minut zjutraj smo pluli čez ravniki kakih 7000 metrov visoko in zrla na zasnežene ognjenike Ekvadorja z najvišjim vrhom Čimboraso (6310 m). O polnoči sva zavzeta občudovala nepregledno morje luči "deseteromestja", ki je znano pod imenom Buenos Aires, dasi je ta pravzaprav ime provincije. V Argentini sem se mudil do 21. novembra, potem sem bil v Čilu do 28. novembra. Obiskal sem naše duhovnike v škofijah Rancagua in Temuco, slovenskih naseljencev je razmeroma malo, pač pa delujejo tam pridne in požrtvovalne slovenske usmiljenke. Za Ekvador so ostali samo štirje dnevi, da sem mogel obiskati štiri "tropske" misijonarje na njihovih postojankah; peti, ki bi ga bil tudi zelo rad videl, zaradi oddaljenosti ni prejel pravočasno obvestila o dnevu mojega prihoda, ki je bil šele zadnji trenutek točno določen.

Najbolj sem mogel spoznati razmere v Argentini, čilenske in ekvadorske so jim tako podobne, da bistvene razlike med njimi ne bo. Največ novonaseljenih Slovencev je v Velikem Buenos Airesu, ki sestoji iz glavnega mesta Capitala, ki je lastna nadškofija, in iz okoliških mest, ki spadajo v nadškofijo La Plata (3). Tudi starih naseljencev, predvsem Primorcev in Prekmurcev, je tu veliko. Čeprav so v tem mestu daljave velike, treba je ure, da prideš z obstoječimi prometnimi sredstvi iz enega konca do sredine mesta ali celo skozi do drugega konca, je vendar skupnost in povezanost do gotove mere mogoča. In to je zelo potrebno, ker velemestno življenje, posebno še v obmorskem mestu, posameznika kar vse-sava vase, da ga pogoltne. Za sedaj je v Buenos Airesu še dovolj duhovnikov, da nobenemu Slovencu ni treba duhovno stradati, če le hoče priložnost izrabiti.

Je nekaj drugih krajev (Cordoba, San Luis, Mendoza, Mar del Plata, Miramar), kjer živijo manjše slovenske skupine, ki imajo vsaj po enega slovenskega duhovni-

ka, da so za silo postreženi. Obiskal pa sem tudi nekaj krajev, kjer so skupine naših rojakov brez slovenskega duhovnika (Neuquen, Bariloche - argentinska Švica - in petrolejsko ozemlje pri Comodoro Rivadavia). S temi globoko sočustvujem, ker so versko bolj osamljeni. Domači duhovniki seveda skrbijo tudi zanje; trdijo mi, da so Slovenci njihovi najboljši verniki, a v cerkvi je zanje vendar le bolj tuje, jezika še ne znajo dovolj dobro zlasti za najintimnejše izražanje stanja vesti in vse je drugače kot doma. Tu je večja nevarnost, da se naši ljudje cerkvenemu življenju odtujijo, postanejo mlačni, polagoma pa versko brezbržni. Tako utonejo ne le narodno, temveč tudi versko v tujem morju.

Prva leta bivanja v tujini so za versko življenje odločilnega pomena. Če novonaseljenec najde svojega duhovnika ali vsaj tujega duhovnika, ki njegov jezik zna, se lahko naveže na farno skupnost kraja, kjer prebiva, in nadaljuje z istim verskim udejstvovanjem, na katerega je izza mladega navajen. Če pa v novem kraju slovenskega duhovnika ni, dobi le bolj težko stik z župnijo, versko mlačno ali brezbržno okolje ga hitreje osvoji. Poznavalci razmer trdijo, da bi bilo v Združenih državah Amerike nekaj milijonov katoličanov več, ako bi bili tujejezični naseljenci iz katoliških delov Evrope imeli takoj spočetka svoje duhovnike in svoje narodne župnije na razpolago. Ker jih ni bilo, so se Cerkev odtujili, mnogi niso dali krstiti svojih otrok in tako so potomci nekdanih katoličanov danes pogani. Isto velja za druge države, kamor je bil usmerjen tok izseljevanja katoliških narodov iz Evrope. Naši novonaseljenci ki so bili od doma in iz begunskih taborišč navajeni na intenzivno dušnopastirsko oskrbo, zdaj še prosijo za slovenske duhovnike; če jim ne bo mogoče ustreči, bodo polagoma umolknila, in to je že prvo znamenje, da versko življenje v njih dušah pojema. Vsaj za toliko časa bi moral slovenski duhovnik biti pri njih, da se uvedejo in vključijo v

novi farno skupnost, t.j. vsaj deset let. To bo treba upoštevati, kadar bi se mogli vračati v domovino. Ako bo ostalo precejšnje število naših vernikov v novi domovini, jih duhovniki ne bodo smeli vsi zapustiti, naj bi bila doma še toliko potreba po duhovnikih. Pa to so zdaj neaktualna vprašanja. Prošnje za slovenske duhovnike prihajajo zdaj iz Avstralije, kamor vedno več naših beguncev iz Evrope odhaja, odkar je Argentina zaprla vrata (4).

V deželah z ogromnimi razdaljami, kjer se tudi več tisočev priseljencev kar porazgubi, je njihovo dušno skrbstvo zelo otežkočeno. Toliko duhovnikov ni na razpolago, da bi vsaka skupina imela svojega, eden ali dva pa niti enkrat na leto ne moreta obiskati vseh raztresenih vernikov, zlasti še, če sta vezana na službo v kakšni župniji. V takih razmerah se morajo verniki res z malim zadovoljiti. Tu mora živega dušnega pastirja nadomestiti verski tisk v materinskem jeziku. Nikakor ne morem važnosti in pomena verskega tiska za naše novonaseljence dovolj poudariti. Mi duhovniki moramo skrbeti in še več kot doslej storiti, da pride v roke vsakega Slovenca v tujini verski list. Kamor glas duhovnika zaradi oddaljenosti ne more seči, tja mora prinašati verski list mesec za mesecem pouk, vzpodbudo, pa tudi razvedrilo. Okrog verskega lista se morajo zbrati vsi raztreseni člani našega naroda kakor družina okrog domače mize, kjer zajemajo duhovno hrano, da se jim vera ne posuši. Slovenski verski tisk v tujini bo uspeval in

vršil blagoslovljen apostolat, če ga bomo zadostno podprli s čim večjim številom naročnikov tudi med tistimi Slovenci, ki v svojih razmerah lista niso toliko potrebni, a pomagajo s svojo naročnino list vzdrževati. Krajevni lističi, katerih nekaj izhaja po raznih deželah, so v svojem okolišu za skupnost in povezanost novopriseljencev brez dvoma velikega pomena, a že zavoljo malega obsega ne morejo popolnoma nadomestiti večji in splošni verski list. Naj krajevni lističi ostanejo in naj vrše ožjo nalogo, zraven pa naj pride še skupno obširnejši list, kakršen je DUHOVNO ŽIVLJENJE iz Argentine (5).

Naši duhovniki v Južni Ameriki so nastavljeni na župnijah za dušno pastirstvo med domačini, za Slovence morejo le toliko storiti, kolikor jim je v okviru župnijskega dela mogoče. Samo en edini duhovnik je doslej v Buenos Airesu postavljen za Slovence tako, da je kot kaplan na župniji toliko razbremenjen, da se more nekaj več posvetiti slovenskim vernikom po drugih župnijah, kjer ni slovenskega duhovnika (6).

Vsi ti slovenski duhovniki so prišli v povsem nove razmere. Skoraj ničesar ni tako, kakor je bilo v slovenskih župnijah doma. Metode našega pastirovanja daleč niso vse porabljive v teh razmerah. Dva velika problema stojita pred njimi: velikansko število duš v župniji in (razen v Buenos Airesu) ogromna ozemlja, preko katerih se razteza ena župnija. Nekaj števil naj to ilustrira (za primerjanje pomnite, da obsega ljubljanska škofija okrog 8000 kv. km):

4) V Avstralijo sta šla najprej dva lemontska frančiskana, ki sta se pa kmalu vrnila (p. Klavdij Okorn, sedaj župnik v Milwaukee, in p. Benno Korbič, sedaj gvardijan v lemontskem samostanu). Sedaj so tam p. Bernard Ambrožič, ofm, p. Bazilij Valentin, ofm, p. Odilo Hajnšek, ofm in dr. Janko Mikula.

5) Večji izseljenski listi so: Ave Maria (izhaja na Ameriških Brezjah v Lemontu), Božja beseda (izdajajo slov. lazaristi v Torontu za Slovence v Kanadi), Duhovno življenje (zlasti za slov. naseljence v Argentini oz. Južni Ameriki), Misli (za slovenske naseljence v Avstraliji; urednik p. Bernard Ambrožič, ofm) in Naša luč (za slov. izseljence v Evropi in na Angleskem; urejuje g. Zdravko Reven, izhaja pa pri Mohorjevi družbi v Celovcu).

6) Po ap. konstituciji "Exul Familia" je bil kasneje g. Anton Orehar po konzistorialni kongregaciji imenovan za direktorja slov. dušnih pastirjev v Argentini. Dušno pastirstvo za slovenske vernike v Argentini je še dokaj dosti idealno urejeno; precej teže je seveda tam, kjer so posamezniki raztreseni, ali pa so od slovenske skupnosti zelo oddaljeni.

Škofija La Plata, v kateri je največ slovenskih duhovnikov, šteje 2,700,000 duš, župnij 148, duhovnikov svetnih 299, redovnih 361 (provincionalne hiše in šole), površina 63,709 kv. km. - Mendoza, kjer je večja skupina Slovencev, duš 570,000, župnij 35, duhovnikov svetnih 60, redovnih 80, površina 261,235 kv. km (t.j. več kakor predvojna Jugoslavija). - San Luis, kjer je naše bogoslovje, duš 197,000, župnij 12, duhovnikov svetnih 33, redovnih 9, površina 70,000 kv. km. - Viedma v Patagoniji, v njej leži Bariloche in Comodoro Rivadavia s slovenskima kolonijama, duš 185,000, župnij 23, duhovnikov svetnih 15, redovnih 80, površina 691,679 kv. km, to je skoraj trikrat Jugoslavija (7).

Predstavljati si moremo, kako so naši sobratje vsi nesrečni vpričo teh razmer. Kje in kako prijeti za delo? Ali sedeti v pisarni in postreči ljudem, ki prihajajo? Ali iti na pot, od kraja do kraja učiti, krščevati, spovedovati itd.! Če stori prvo, ostanejo verniki v bolj oddaljenih krajih nevedni in zapuščeni; če storijo drugo, je farna cerkev brez božje službe in verniki, ki prihajajo v važnih in nujnih zadevah duhovnika iskat na sedež župnije, ga ne najdejo. Kaj naj n.pr. stori eden naših sobratov, ki je dobil v oskrbo župnijo, v kateri je na velikanskem ozemlju raztresenih 30 ljudskih šol, a je edini duhovnik za vse? Saj si je Katoliška akcija stavila nalogo pomagati poučevati krščanski nauk otroke in tudi odrasle in v mestih ponekod neizmerno veliko dobrega stori in pomaga župniku res faro, to je doraščajočo mladino preobraziti, toda na deželi še ni takih laičnih sodelavcev. Kako dolgo bo še trajalo, preden si jih vzgojijo! Stanovanja duhovnikov so zlasti po deželi prav skromna in preprosta, pač podobna hišam domačinov. V tistih toplih

krajih tudi ni treba toliko udobnosti kakor v bolj hladnem podnebj. V Ekvadorju ni treba niti šip v oknih ne v župnišču ne v cerkvi. Skozi odprtine oken in skozi tanke bambusove stene prosto vleče in piha, če ne, bi se človek zadušil v zaprtih prostorih ob tropični vročini.

Take in podobne pomanjkljivosti, ki jih mi na drugačne razmere navajeni boli čutimo kakor pa domačini, niso najhujše, saj se jih človek polagoma navadi. Boli boli in peče zavest, da je nemogoče vse vernike zajeti s svojim duhovniškim delom, preveč jih je in predaleč so. Z Jezusom čuti: Ko pa je videl množice, so se mu zasmilile, ker so bile izmučene in razkroplene kakor ovce, ki nimajo pastirja. In bridko doživlja nujnost Zveličarjevega poziva: Žetev je velika, delavcev pa malo. Prosite torej Gospoda žetve, naj pošlje delavcev na svojo žetev (Mt, 9, 36-38).

Duhovnik med tujim narodom se mora čimprej vživeti v miselnost in duševnost ljudstva. Dokler se ne vživi, je tujec med ljudmi, ljudje pa njemu uganka, pravega stika med dušami za uspešno delovanje ne more biti. Neka ovira, da se duhovnik ne vživi hitro med novo ljudstvo, je v tem, da nima namere ostati za stalno med temi ljudmi, ampak samo začasno - (Bog daj, da čim kračje) - dokler se v domovini razmere ne bodo toliko izboljšale, da bo vrnitev možna. V prvem trenutku, brž ko bo mogoče, se bo vrnil med svoj narod, katerega iz tujine gleda v mnogo lepših barvah, kot so res. Tako in podobno domotožje in razpoloženje človeka mori in že tako težko delovanje še bolj otežuje, da se počasneje vživlja v mišljenje in čustvovanje tujega naroda. Tu pomaga le vedno ponavljana in v molitvi premišljevana misel: Bog me je poslal med ta narod, v te razmere, ki

7) Ko je bil škof dr. Gregorij Rožman prvič v Argentini, je bilo samo malo nad 20 škofij, sedaj jih je vsaj še enkrat več. Iz laplaske nadškofije so n.pr. nastale tele škofije: lapaska nadškofija je še ostala, nove škofije pa so: Avellaneda (ustanovljena zadnji čas; njen prvi škof je postal sanluiski škof msgr. dr. A. E. di Pasquo, ki je slov. semenišče sprejel v San Luis; v njegovo škofijo bosta menda spadala slov. duhovnika: župnika g. France Glavač in g. Mavrič Marko (bivši gojenec slov. izs. semenišča, ki je vstopil, ko smo bili že v San Luisu), Lomas de Zamora, Moron, San Isidro in San Martin.

Koledar 1963

si jih kajpak smem, kolikor morem, menjati in izboljšati. Jezus, Dobri pastir, me je tem svojim ovcem za pastirja postavil. Na drug način žive, drugače molijo, drugače občujejo z Bogom – a božji so, duše njihove imajo isti cilj v Bogu; božji otroci so kot mi in jaz sem jim pastir, učitelj in duhovnik. Torej kar le moremo, storimo zanje. Ne vsiljujmo jim svojega načina, ki odgovarja naši vzgoji, našemu značaju in našemu zgodovinskemu razvoju; ne hvalimo pred njimi svojih navad, svojega načina verskega doživljanja, morda nas niti ne bi razumeli. Podpirati jih moramo in vzpodbujati, da na svoj način čim lepše, čim gorečneje častijo Boga.

Misijska metoda nas v tem potrjuje. Le tista metoda je imela uspeh, ki narodom izven Evrope krščanstva ni prinašala kot tuje evropsko pobarvano verstvo, ampak je skušala čimbolj razumeti mišljenje in čustvovanje narodov, katere je hotela pokristjaniti, jim ni vsiljevala evropskega načina, marveč njih način življenja razsvetljevala z lučjo evangelija. Na ta način je krščanstvo postalo za te narode nekaj domačega. Tudi če bi naše delovanje med tujimi ljudstvi trajalo le kratko dobo, moremo od prve ure začeti študirati svoje nove vernike, njih značaj, njihove dobre in slabe lastnosti itd., da bomo sposobni zanje čimveč storiti z vsem potrpljenjem (2 Tim 4,6).

Drugo, kar nam je potrebno, je nesebičnost, kakor med svojimi verniki v domači škofiji tako tudi med tujimi. Nihče naj ne išče svojega, ampak to, kar je drugega (1 Kor 10,24). V to je treba ljubezni, ki ne išče svojega (1 Kor 13,5), ljubezni Dobrega pastirja, ki mu je na blagor ovac ne pa samo lastna udobnost. Ovira take pastirske ljubezni more biti okolje, v kakršnem mnogi naši sobratje živijo, kjer bridko čutijo praktični materializem mnogih poklicnih kolegov, ki svojega pomočnika slabo plačujejo. Moral bi se ves sistem materialnega vzdrževanja cerkva in duhovščine spremeniti, ako bi se hotele odpraviti vse pomanjkljivosti, kar je brez dvoma težko in odgovorno. Spočetka nas tak način

zbiranja odbija, a sčasoma se na vse navadimo, vpliv okolja je na vsakega močan. Če se zavestno ne upiramo in ne ponavljamo sklepov, ki smo jih glede tega predmeta napravili že v bogoslovju in pri vsakih duhovnih vajah, kaj lahko zapade-mo duhu, nad katerim toži sv. Pavel: Vsi iščejo svoje, ne tega, kar je Jezusa Kristusa (Fil 2,21). Povrh smo begunci obubožani in brez rezerv v obleki in denarju. Tako se more pod plaščem pаметne skrbi vtihotapiti strast zbiranja zakladov, ki jih uničujeta molj in rja (Mt 6,19).

Kdor nima časa za molitev zaradi pre-zaposlenosti, je res preveč zaposlen!

Ali nismo vprav v uboštvu in negotovosti begunstva doživljali čudovito božjo skrb, da nam najpotrebnejšega ni manjkalo, nepotrebno nas pa ni obremenjevalo? Tudi za naprej zaupamo v to božjo skrb in gotovo ne bomo prevarani. Marija, ki je nam duhovnikom najskrbnejša Mati, ne bo pozabila služabnikov svojega Sina, tudi za njih materialno stran bo poskrbela, kolikor je potrebno. Ali Vam ne prihaja včasih na misel, kako neki žive naši sobratje v domovini? Plače nimajo, nadarbina ni več njim v užitek, živilskih nakaznic ne dobivajo, ker njihovo delo ni koristno za ljudstvo, kmete so deloma že pozadružili, da dobre roke nimajo, kar bi rade dale dušnim pastirjem za vsakdanji kruh ... a Bog vendar skrbi zanje, ne ravno tako obilo, ampak prav skromno, kakor drugo delovno ljudstvo skromno živi. Hodijo bosi, zašiti, če imajo šivanko in sukanec, če ne, so pa strgani. Bog tistega, ki zanj dela, ne zapusti, kajpak mora sam tudi skrbeti, kolikor more, vendar ne tako kakor pogani (Mt 6, 32).

Ko moramo živeti deloma v neki duhovni ali miselni osamljenosti, nam je nujno potrebno, da se naslanjamo drug na drugega – seveda predvsem na

Jezusa, a tudi človeško oporo v svojih sobratih potrebujemo, da drug drugega podpiramo in držimo, se med seboj vzpodbujamo ter v osamljenosti vsaj s pismi obiskujemo. Zato znova priporočam Unio Apostolica (8) z njeno "schedulo" - vsakdanjo kontrolo. Kjer imate še lastno Unio (9), se je držite; kjer pa ste v manjšem številu nastavljeni na župnijah, pristopite h škofijski Unio Apostolica, če obstaja, ali pa se preko vseh meja in daljav povežite v duhovniški zvezi. Menim, da nas je begunstvo z vsemi bridkostmi in nevarnostmi prepričalo o pomenu - rekel bi - o nujnosti take povezanosti med seboj. Vae soli (Eccle 4,10) (10)! Blagor pa tistim, ki imajo pobožnega, gorečega in svetniško razumevajočega predstojnika, ob katerem lahko napredujejo v vseh duhovniških krepostih.

Še besedo o domačinih v Argentini in drugod po južni Ameriki. So vsi katoličani in sicer, kakor vsak o sebi izrecno trdi, muj bueno catolico - zelo dober katolik. Razumljivo je, da pri obsežnosti župnij in pomanjkanju duhovnikov ni mogoče, da bi bili vsi zadostno poučeni v verskih resnicah in zapovedih. Ignoranca je zelo velika - a niso sami krivi. Če smo doma dostikrat upravičeno tožili nad versko ignoranco, smo pač morali pristaviti, da so ljudje sami krivi, prilike za pouk je bilo dovolj in tudi religiozne literature ni manjkalo. A tam doli v Južni Ameriki ljudje svoje ignorance niso sami krivi, razen nekaterih izjem,

zato tudi formalno ne grešijo toliko, kot bi nepoznavalec razmer na prvi pogled sodil. V tem smislu tam doli pravijo: ignorantia octavum sacramentum (11), po katerem se mnogi zveličajo.

Navzlic ignoranci se vendar ne sramujejo priznavati se za katoličane. Marsikak znak katoličanstva v vsakdanjem življenju sem videl, ki ga drugod med katoliki ni povsod najti. Pri nas doma so znamenja, križi, kapelice na križpotjih (če niso bila prehudo zanemarjena) pričale o vernosti ljudstva. V Južni Ameriki pa Madone na hišnih vogalih (12) ali nad glavnim vhodom. V taksijih sem namesto amuletov (opic, punčk in lesičjih repov) videl kipce ali sličice svetnikov; šofer se jih je z roko dotaknil in se prekrižal, predno je pognal motor (13).. V Ekvadorju, kjer Slovencev ni razen treh ali štirih družin, sem prišel bolj v neposreden stik z domačini in takoj opazil: katoliki hočejo biti in sicer s ponosom, kolikor so pač poučeni. Otroci takoj hitijo k duhovniku, čim ga zagledajo, in ga prosijo: "Blagoslovi me padrecito!" (Deminutiv od padre) (14).

Slovenci se radi pobahamo, da smo Marijin narod, katoliki Južne Amerike nas postavijo v senco. Marijo spoštujejo, častijo in ljubijo bolj kot kateri koli narod na svetu. Kolnejo, da; tudi bogokletje ni neznano - toda Marijo zakleti ali sramotiti? Nikdar! Nobena še tako strastna jeza krioža (15) ne zapelje, da bi Marijo zaklel ali njeno ime ne spoštljivo

8) Unio apostolica je duhovniška organizacija, ki zlasti s pomočjo shedule skuša voditi duhovnike k resnični svetosti in jih spodbujati k apostolski vnemi.

9) Iz Bog. zveze, ki jo bomo posebej omenjali, je nastala Duh. zveza, v katero so vstopali zlasti bivši člani Bog. zveze; od duhovnikov zahteva še nekaj več kot Unio apostolica; zlasti gleda, da se duhovniki večkrat zberejo in spodbujajo k duh. življenju in ap. delu.

10) Vae soli - Gorje enemu (Prid 4,10).

11) Ignorantia octavum sacramentum - Nevednost je osmi zakrament.

12) Madone - Marijini kipci oz. podobe.

13) Škof dr. Gr. Rožman v tem pogledu zelo milo sodi; amuletov je tudi v Argentini po taksijih zlasti pa po manjših omnibusih (kolektivih) mnogo, mnogo; zaradi izredne nevednosti je med ljudmi mnogo vražarstva.

14) Padre - oče; padrecito - očka.

15) Criollo, izg. kriožo oz. krioljo, je domač prebivalec v nasprotju z novodošlimi priseljenci.

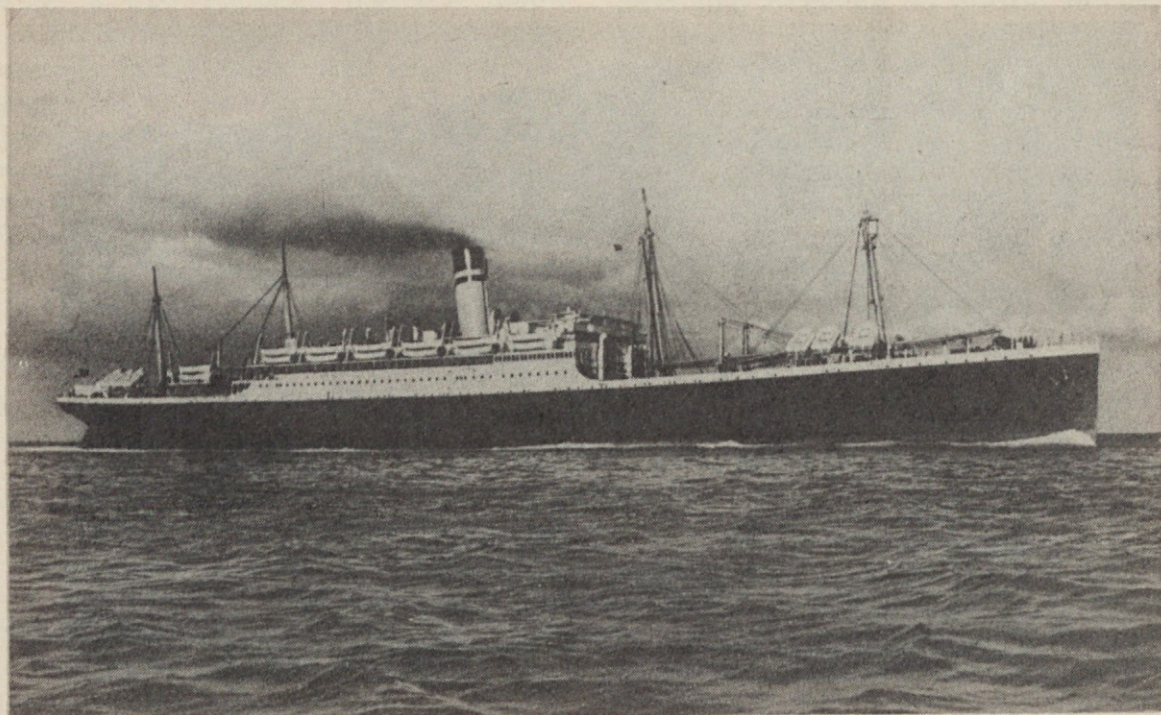
Briksensko veliko semenišče - gostoljuben dom slov. begunskih bogoslovcev

izrekel. Kako grdo je madonanje naših bolj izobraženih ali versko bolj poučenih ljudi v primeri s krioško spoštljivostjo do Marije. Če so se naši ljudje od laških sosedov grdega madonanja naučili, naj se od kriožev nauče svetega spoštovanja in še večjega češčenja Marijinega. Značilna za krioško češčenje Marijino se mi zdi jezuitska cerkev v Mendozi - pa je gotovo še več takih primerov. - Velika je in lepa, mnogo oltarjev ima in vsi so Mariji posvečeni. V vsakem oltarju je druga Marija: kopije milostnih podob iz največjih španskih Marijinih svetišč po svetu. Tako vsak oltar nadomestuje eno izmed znanih božjepotnih Marijinih cerkva. Verniki namesto romanja v oddaljene kraje in dežele obiskujejo posamezne oltarje in opravijo svojo pobožnost, kakor bi jo v dotični romarski cerkvi.

Naši duhovniki na splošno uživajo ugled, škofje so jih vsi brez izjeme pohvalili in so z njihovim delom zelo zadovoljni. To dobro ime si morajo

duhovniki na vsak način ohraniti in si ga bodo, če ostanejo takšni, ko so, in še bolj napredujejo v ljubezni do Boga in v gorečnosti za duše. Argentinski škofje bi še radi sprejeli več naših duhovnikov, ker jih resnično potrebujejo, a nekateri imajo pomisleke zaradi tega, ker naši sobratje ne nameravajo ostati stalno v Argentini, ampak se hočejo vrniti domov, če bo le kdaj mogoče. Škofje bi radi ustanovili nove župnije, ki bi bile nujno potrebne, na te bi nastavili novodošle duhovnike, če pa bi po nekaj letih ti duhovniki zopet odšli, lastnih duhovnikov ne bi imeli, župnije bi ostale prazne in tako bi končno bilo slabše, kakor da ne bi bili ustanovili nobene nove župnije. Razumem ta pomislek. (16) - V Ekvadorju me je guayaquilski škof zelo prosil še za več duhovnikov (pet naših že ima) in bili bi res silno potrebni, delo lepo in ne brez uspehov, živelo bi se tudi, čeprav bolj skromno. Kateri ima smisel in veselje za misijone, bi prišel na svoj račun. Podnebje je

16) Zadnja leta je nastalo mnogo novih škofij; škofje pa kar naprej ustanavljajo nove župnije; cela vrsta slovenskih duhovnikov, zlasti bivših gojencev slov. izs. semenišča, je že župnikov.

Ladja "Santa Cruz" je dvakrat vozila slov. bogoslovce iz Evrope v Argentino

seveda tropično, pa se mi zdi, da so se ga naši sobratje kar privadili; prvo leto je seveda manj prijetno. Ljudstvo ima duhovnike rado.

Ako je v božjih načrtih, da se kdaj vrnemo v domovino, bomo doma našli mladi rod versko neveden. Ali ni morda Bog zato poslal toliko naših sobratov v Južno Ameriko v pastoralno šolo za delo med nevednimi ovčicami? Zdaj delajo prakso za poznejše pastirovanje doma, da bodo znali prijeti za to, kar je najvažnejše. In kaj je to?

Ko je Jezus govoril o poslednji sodbi, je jasno povedal, kaj bo za posamezno dušo odločilno: Lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; popotnik sem bil in ste me sprejeli; nag sem bil in ste me oblekli... Pridite, blagoslovljeni mojega Očeta, prejmite kraljestvo, ki vam je pripravljeno od začetka sveta (Mt 25, 34-36). Jezus ne pravi: hodili ste k maši, prejekali ste zakramente, molili ste..., zato pridite., ampak našteva samo dejanja ljubezni do bližnjega. Molitev, zakramenti,

sv. maša itd. so sredstva, s katerimi si pridobimo milosti, ki jih pa moramo porabiti v to, da vršimo nadnaravno dobra dela ljubezni. Cilj dušnega pastirstva mora torej biti ta, da naučimo in navadimo vernike stanovitno opravljati dela ljubezni do Boga in bližnjega v stanju posvečujoče milosti. Pouk, zakramenti, molitev so sredstva, s katerimi ta cilj dosežemo. Ne smemo zamenjavati sredstva s ciljem ne pri sebi ne pri vernikih. Pazimo torej skrbno, da ne bomo le brneč bron in zveneče cimbale, da naše žrtve v pastirstvu ne bodo brez koristi, da naše znanje in naše sposobnosti ne bodo pred božjo sodbo prazen nič, ker ljubezni nismo imeli (1 Kor 3, 1-3).

Ljubezen, ki taka dobra dela opravlja, o katerih bo mogel Jezus reči: Kar ste storili kateremu izmed mojih najmanjših bratov, ste meni storili (Mt 25, 40), moramo oznanjevati z lastnim zgledom. Najprej moramo duhovniki imeti ljubezen med seboj; na nas naj verniki spoznajo ljubezen, kakšno naj drug drugemu skazujejo. Če tega ni, je naše

Vhod v semenišče v San Luis-u, Argentina

učenje razmetavanje božjega semena po izhojenih potih, skalovju in grmovju, ne pa sejanje v rodovitno zemljo. Ali nas odgovornost v tem oziru ne vznemirja do dna duše? In če je treba kaj reforme, ne odlašajmo. Naj naši lastni rojaki in domačini, med katere nas je Bog poslal, vidijo našo medsebojno ljubezen in jo posnemajo."

NEKAJ DOGODKOV V IZSELJENSKEM SEMENIŠČU KMALU PO ŠKOFOVEM PRVEM OBISKU

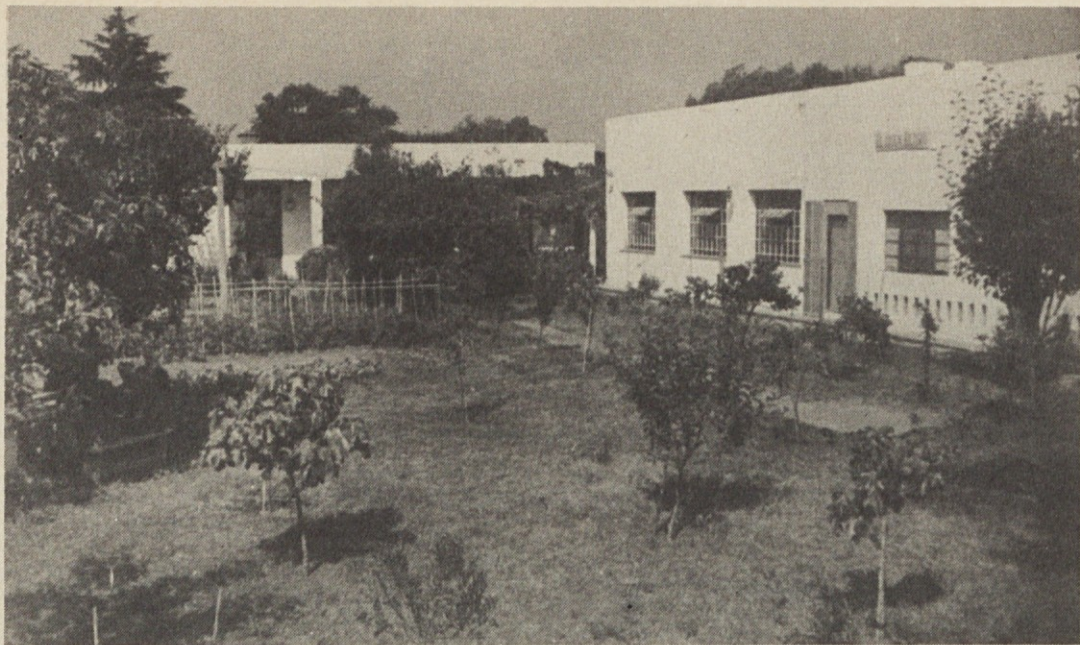
Ni mogoče ugotoviti, ali je že proti koncu leta 1948, po končanem prvem letu predavanj v San Luisu, ali pa kmalu po škofovem odhodu iz Argentine leta 1949 rajni prelat dr. Alojzij Odar prejel zanimivo pismo od vicerektorja katoliškega vseučilišča Sao Paulo v Braziliji. V njem pravi približno tole: S kardinalom Pizzardom, prefektom kongregacije za semenišča in papeška vseučilišča, so obravnavali vprašanje profesorjev na bogoslovni fakulteti na papeškem vseučilišču v Sao Paulo. Kardinal jih je opozoril na slovenske profesorje na izseljenski ljubljanski fakulteti v San Luisu, ki bo menda kmalu končala s svojim delom. Navajal je celo nekatera imena profesorjev. Naj se

torej obrnejo tja po nove moči za bogoslovno fakulteto. - Vicerektor je torej g. prelata prosil za nekaj profesorjev, omenil tudi nekatere pogoje glede plače in vzdrževanja, podrobno pa se je hotel z njim razgovoriti ustno ob prihodu v Buenos Aires. Dvoje je gotovo: g. prelat se je tiste počitnice v Buenos Airesu, kamor je kake dvakrat šel med počitnicami, dokler smo bili v San Luisu, z vicerektorjem razgovarjal, tudi portugalsčine se je začel učiti, za podroben razgovor pa nismo zvedeli. Pač pa je bil ob prejemu pisma vesel, da so se pri kongregaciji za semenišča spomnili na profesorje na ljubljanski izseljenski fakulteti.

Dobro leto po prihodu vseh slovenskih bogoslovcev izseljenskega semenišča v San Luis sta kar dva bogoslovca prejela mašniško posvečenje. Sanluisški g. škof msgr. A. E. di Pasquo ju je posvetil 8. maja 1949. To sta bila Lovše Ivan in Novak Franc. Novomašnik Lovše je opravil slovesno novo mašo 22. maja 1949 ob slovenskem romanju v Lujan v znameniti lujanski Marijini baziliki, Novak France pa je novomašno glorio zapel že teden prej v salezijanski cerkvi na ulici Belgrano v Buenos Airesu, kjer so slovenski izseljenci dlje časa imeli svojo slovensko mašo. 5. februarja 1950 pa je isti sanluisški g. škof posvetil za mašnika g. Janeza Ogrina, Ljubljancana izpod Golovca.

Sanluisško semenišče: od aprila 1948 do srede avgusta dom slovenskih bogoslovcev

Slovensko semenišče v Argentini - v Adrogué blizu Buenos Airesa

Šentpeterski gospod župnik Alojzij Košmerlj ga je kot tedanji spiritual v izseljenskem semenišču z duhovnimi vajami pripravil za tako velik dan. Drugi dan ob devetih je novomašnik v isti semeniški kapeli Marije Pomočnice, kjer je prejel mašniško posvečenje opravil svojo novo mašo, pri kateri so mu bogoslovci lepo prepevali. Pri kosilu pa je g. spiritual Alojzij Košmerlj poudaril, da so novomašnika v dijaških letih vzgajali ljubljanski frančiškani. Saj je novomašnik bil frančiškanski križar, katerega je vzgajal tako fantovski p. Odilo Hajnšek. 12. februarja je novomašnik Janez Ogrin prišel med Slovence v Veliki Buenos Aires ter v cerkvi na Belgrano prvič pel slovesno sv. mašo. Pridigal pa mu je profesor dr. Ignacij Lenček. (17)

Ob škofovem prvem obisku v izseljenskem semenišču so nekateri semeniščniki prosili, naj bi jim škof pomagal v Združene države. Prosili so štirje; trije so odšli, četrti pa ni mogel. Najprej sta odpotovala Janez Šusteršič in Gaber France. Prvi je imel vse sorodnike v Združenih državah,

drugi je odšel zaradi bolehnosti, ker argentinsko podnebje ni bilo zanj. Nadaljevala sta svoje bogoslovne študije v šentpavelskem semenišču v Minnesoti, inkardinirana sta pa v duluthski škofiji. G. Šusteršič Janez deluje sedaj na župniji v Nashwauku, g. Gaber pa pase duše v Berounu v župniji sv. Jožefa. 21. septembra 1950, ko se na severu začne jesen, na južni poluti pa pomlad, je za njima odšel še bogoslovec Milan Hlebš; ta pa sedaj pastiruje v Gilroyju v Kaliforniji.

DVA NOVA DOKTORJA

Nekateri slovenski begunski duhovniki so deloma že doma na ljubljanski bogoslovni fakulteti naredili doktorske izpite, končali pa so jih na begunski bogoslovni fakulteti, ko je bila še v Italiji. Salezijanec Cigan Franc, sedaj vzgojitelj slovenske srednješolske mladine v Mohorjevem domu v Celovcu ter profesor na slovenski gimnaziji v Celovcu je postal doktor 21. septembra 1946. Na praznik Marijinega brezmadežnega Srca so razglasili za

17) Porocilo o slovesni novi maši g. J. Ogrina glej v Duh. življenje, marec 1950 (XVIII.1.), str. 188.

Slovenski bogoslovni profesorji v San Luisu leta 1949

Od leve proti desni: dr. Filip Žakelj, dr. Ignacij Lenček, dr. Alojzij Košmerlj, pok. prelat dr. Alojzij Odar, pok. dr. Ivan Ahčin, dr. Franc Gnidovec.

doktorja g. Starca Martina, nekdanjega kaplana pri Sv. Petru v Ljubljani, kateri je sedaj dušni pastir v Stocktonu v Kaliforniji. Ko se je bogoslovna fakulteta že odpravljala v Argentino, pa je končal svoje doktorske študije g. Filip Žakelj; 21. oktobra 1947 je bil promoviran za doktorja v begunskem taborišču v Bagnoli-ju pri Neaplju; z bogoslovno fakulteto je odšel v San Luis, kjer je bil najprej profesor, kasneje pa je postal še špiritual.

Bivši višnjegorski kaplan Milan Kopušar je doma napravil obojni strogi doktorski izpit iz moralno pastoralne skupine, doktorske razprave pa ni mogel več braniti doma. V tujini je doktorsko razpravo predelal in izpopolnil ter jo končno predložil izseljenski bogoslovni fakulteti v San Luis. Takrat je bival že v Združenih državah v škofiji Cheyenne v Wyomingu. Skraja je kazalo, da bo moral priti k obrambi doktorske razprave iz Združenih držav v Argentino. Rajni prelat dr. Alojzij Odar je našel drugo rešitev. V San Luisu je razpravo ocenil. Potem je pa rajnega škofa dr. Gregorija Rožmana, kateri je bil tako rekoč rector magnificus izseljenske fakultete, prošil, naj bi g. Milan Kopušar imel obrambo doktorske razprave kar v Združenih državah. Pri

obrambi naj bi bil škof predsednik, sodelovali pa naj bi še trije drugi profesorji, ki so bili vsi v zvezi z izseljensko bogoslovno fakulteto: prelat dr. Josip Turk, ki je bil formalno pri kongregaciji za semenišča priglašen kot profesor na izseljenski fakulteti, čeprav na fakulteto ni prišel predavat; kanonik dr. Janez Kraljič, ki je do odhoda v Združene države na fakulteti poučeval modroslovje in bil nekaj časa semeniški špiritual, ko je dr. Karel Vladimir Truhlar odšel k jezuitom; dr. Ludovik Čepon, ki je pred odhodom v Združene države tudi eno leto poučeval na izseljenski bogoslovni fakulteti sveto pismo nove zaveze. Ave Maria je meseca februarja 1950 takole poročala o tej obrambi doktorske razprave: "Dne 12. januarja je Rev. Milan Kopušar iz škofije Cheyenne, Wyoming, delal svoj zadnji doktorski izpit na 'univerzi' sv. Štefana v Chicagi. Predsednik izpitne komisije je bil prevzv. dr. Gregorij Rožman, škof ljubljanski, člana pa sta bila Rev. dr. Janez Kraljič, iz Quincy, Ill., in Rev. dr. Ludovik Čepon, iz Springfield, Ill. Izpitu sta z zanimanjem prostostvovala p. dr. Gracijan Heric, ofm, in p. Atanazij Lovrenčič, ofm. Po izpitu sta sem v Lemont prišla g. škof Rožman in novi

kandidat za doktorat Rev. Kopušar, ki sta oba ostala tu par dni". (18)

G. Mirko Gogala se je tudi že doma odločil za doktorat iz svetopisemske skupine. Dr. Andrej Snoj, profesor za novo zavezo na bogoslovni fakulteti v Ljubljani, mu je tudi že predlagal, naj se odloči za doktorsko razpravo o vprašanju, kakšen je bil apostol Pavel kot organizator. Začel je študirati v Italiji, kot dušni pastir v begunskem taborišču v Cinne Citta zraven Rima pridno hodil v bogato knjižnico papeškega bibličnega instituta v Rimu, potem pa je tudi odpotoval v Argentino. Vse doktorske izpite je naredil že na izseljenski bogoslovni fakulteti v San Luisu. Prvi strogi izpit iz sv. pisma je delal prav takrat, ko je bil rajni g. škof na obisku v semenišču v San Luisu, drugi izpit iz apologetike, nauka o Cerkvi, dogmatike in moralnih načel nekaj mesecev kasneje, 26. aprila 1950 pa je v San Luisu branil svojo doktorsko razpravo kot takratni kaplan v San Fernando blizu Buenos Airesa. 27. aprila dopoldne je bila na izseljenski fakulteti v San Luisu velika slovesnost. Vsi profesorji in bogoslovci so se zbrali v največji predavalnici sanluiškega semenišča k slovesni razglasitvi g. Mirkota Gogala za doktorja. Hkrati pa je bil promoviran za doktorja tudi g. Milan Kopušar. Njegovo doktorsko diploma je prevzel dr. Franc Gnidovec, ker je bilo za novega doktorja predaleč priti k promociji. Naslov Gogalove doktorske razprave se glasi: Sveti Pavel kot organizator, g. Milan Kopušar pa je dal svoji razpravi naslov: Duhovniški lik po zamisli papeža Pija XI.

"NEKAKA KRIZA, KI JE IZ TEH RAZMER NASTALA"

Slovensko izseljensko semenišče je skraja v San Luisu dejansko vzdrževala takratna Peronova argentinska vlada. Sanluiški škof je javil oblastem našo ustanovo kot sanluiško semenišče. Pred svetnimi oblastmi je bil prelat dr. Alojzij Odar ravnatelj semenišča in profesor, g. Jorge Bledel, generalni provikar kot

18) Ave Maria, 1.42, febr. 1950, str. 27.

podravnatelj, kot profesorja pa sta bila priglášena gospoda dr. Ivan Ahčin in Jože Košiček. Po Košičkovem odhodu pa se je kot profesor podpisoval g. Ivan Lovše. Vsi slovenski semeniščniki pa so dobivali tudi posebno državno mesečno vzdrževalnino. Morali so se samo podpisati kot semeniščniki, pa je bilo dobro. Vse te dohodke je dobivala škofija in s tem vzdrževala slovensko semenišče. Gospod prelat je dobival po 200 pesov na mesec, drugi profesorji pa po 150 pesov. Skraja so nam, kakor že vemo, stalno očitali, koliko jih stanemo. Končno smo dosegli, da je dr. Ignacij Lenček prevzel gospodarsko skrb za semenišče. Sanluiški škof je vsak mesec izročil le štiri tisoč pesov, pa je ob dobrem in res skrbnem gospodarjenju domač ekonom dr. Ignacij Lenček še znal po nekaj sto pesov prihraniti za kake izredne stvari, n. pr. za počitnice. Prej pa so nam omenjali izdatke za semenišče, ki so bili še enkrat večji.

S semeniščem v San Luis so dospeli tudi tile mladi duhovniki: Jambrovič Avgust, Kavalár Stanko, Kladnik France, Levstek Franc, Novak Štefan, Pogačar Andrej. Tudi trije novomašniki: Lovše Ivan, Novak Franc in Ogrin Janez so ostali v sanluiški škofiji. Zaradi neurejenih razmer je najprej odšel v Cordobo g. Levstek France, kjer je ostal do danes kot profesor v malem in velikem semenišču. Še pred škofovim prvim prihodom je odšel od tam tudi g. Novak Štefan v laplaško nadškofijo. Vsi drugi pa so vztrajali do odhoda semenišča iz San Luisa in tudi še potem. Sanluiški škof se je ob razgovorih večkrat pritoževal: "Kaj imam od tega semenišča?" Pa smo mu duhovniki v semenišču menda prav odgovarjali: "Čeprav ne bi ničesar imeli, je že to dosti, da je škof tako zapuščene in zanemarjene škofije dobil s semeniščem že kar šest mladih duhovnikov. Res sta dva odšla, pa so bili kmalu posvečeni trije novomašniki, tako da je v škofiji delovalo kar sedem mladih slovenskih duhovniških moči."

Gospoda Kavalárja Stankota in Novaka Štefana škof skraja ni mogel nikamor nastaviti, ker ni bilo mest. Včasih sta s

škofom šla v bolj oddaljene kraje na kako birmovanje, kjer sta krščevala, spovedovala in pripravljala na prejem sv. birme, pa so vsi s škofom vred pozabili, da zaslužita kak grižljaj jedi. Ponovno sta se zvečer vračala tešč domov. Nekega dne je prelat Odar spremljal škofa precej daleč v hribe, kjer je škof maševal, birmoval in blagoslovil spomenik argentinskemu junaku Pringlesu, pa so celo na prelata pozabili; šele pozno popoldne so se spomnili, da bi tudi on potreboval malo hrane. Tedaj se je zahvalil in prišel zvečer hudo lačen domov. Pa to so le prav majhne malenkosti, vendar pa značilne. Najhuje je pač bilo, ker mladi slovenski duhovniki kake močne moralne opore od škofije niso mogli pričakovati.

Nekaj mesecev po škofovem prvem obisku se je g. Košiček Jože, bivši ravnatelj Jugoslovanske tiskarne in nekaj časa ekonom in profesorska moč v San Luisu razgovarjal z laplaškim nadškofom dr. Tomažem Solarijem, ki se je nekako tako

razmerah ne bo mogel uporabiti vseh duhovnikov, ki bodo prišli iz tega izseljenskega semenišča. Profesor dr. Filip Žakelj pa je zlasti branil vzornega in delavnega g. Jožeta Košička, ki ga g. škof in njegova okolica zaradi njegove odkrite besede niso mogli. Vse je kazalo, da bo g. škof tisti večer rekel, da lahko odidemo iz San Luisa.

Menda je prelat Odar po tistih ustnih razgovorih poslal g. škofu pismo, v katerem je podal predloge slovenskih duhovnikov v izseljenskem semenišču. To ni popolnoma gotovo. Gotovo je pa to, da je izseljensko slovensko semenišče 18. aprila 1950 postalo gospodarsko popolnoma samostojno. Sanluisški škof je odpovedal vso podporo semenišču. Dovolil je, da semenišče sme še bivati v semeniškem poslopju in uporabljati pohoštvo. Pogoji pa je tale: vsi pred državo priznani profesorji se še podpisujejo za državno plačo, prav tako vsi semeniščniki za mesečno državno vzdrževalnino; denar bo seveda obdržala škofija kot najemnino, prav tako naj duhovniki iz semenišča ob nedeljah in zapovedanih praznikih še naprej vrše dušnopastirske dolžnosti po raznih krajih v mestu.

Rajni prelat dr. Alojzij Odar je seveda o vsem moral obveščati g. škofa dr. Gregorija Rožmana, ki je po teh precej burnih dogodkih moral prevzeti na svoja ramena vso gospodarsko skrb za semenišče. V tretjem pismu vsem duhovnikom ljubljanske škofije v tujini dne 31. maja 1950 takole razodeva svoje skrbi in prosi:

"H koncu Vam moram, dragi sobratje, omeniti še svojo srčno zadevo: bogoslovno semenišče v San Luisu, Argentina. V tem šolskem letu, ki traja od marca do decembra, t.j. od argentinske jeseni do poletja, je 30 bogoslovcev. Koncem lanskega šolskega leta je bil posvečen en novomašnik, če Bog da, bodo ob koncu tekočega šolskega leta mogli biti posvečeni štirje. Sanluisški škof Emilio Antonio di Pasquo nam je izkazal generozno dobroto, ko je sprejel naše semenišče in fakulteto pod streho. Pričakoval sem, da za stalno ne bo moglo biti od

DORO SRCE JE POLNO ZAUPANJA

izrazil: "Kar vse semenišče naj pride v LaPlato. Bogoslovci bodo naši; vse profesorje bom pa nastavil v laplaškem semenišču." Zlasti je poudaril, da takoj potrebuje novega špirituala. Prelat Odar je odpotoval na razgovor v LaPlato, a nadškof se je razgovarjal menda s kanoniki in profesorji, pa je naletel, kakor je bilo videti, na ovire. Zato njegove obljube niso bile več tako velike. Če bi takrat šli v LaPlato, seveda izseljensko semenišče ne bi bilo več samostojno.

4. aprila 1950 smo vsi profesorji imeli v semenišču nekako dve uri dolg razgovor z gospodom sanluisškim škofom, kjer je g. škof vse povedal, odkrito smo mu pa tudi duhovniki vse težave razodeli. Zlasti takratni špiritual mu je precej odkrito povedal, da gospod škof preveč zida vse v oblake, da n.pr. ni v redu podpiral g. Kladnika Franceta, ki je živel v najhujši puščavi Nueva Galia, in da v takšnih

škofije vzdrževano, kajti škofija je nova (ustanovljena 1934), razmeroma revna in se mora z velikimi težavami šele urediti. Toliko duhovnikov, kot jih bo v kratkem izšlo iz našega semenišča, ne more porabiti! Nekaka kriza, ki je iz teh razmer nastala, me ni presenetila. Dokler sem še ljubljanski škof, je moja dolžnost, da oskrbim duhovniški naraščaj za ljubljansko škofijo, ki bo ob času vrnitve mogel zasesti toliko izpraznjenih službenih mest, v Argentini pa bo služboval samo začasno do vrnitve. V domovini bo duhovniških poklicev vedno manj in še tem se šolanje vedno bolj onemogoča. Zato je tembolj potrebno, da v izseljenstvu omogočimo študij vsakemu, ki ima poklic. – Razgovori s sanluisko škofijo so za zdaj dovedli do te rešitve, da ostanejo naši bogoslovci in profesorji v San Luisu, vzdrževati pa mora vse skupaj ljubljanski škof. Kakor rad to storim, tako mi dela to resnično težko skrb. Okroglo petnajst dolarjev vsak dan, tudi v počitnicah, za vzdrževanje je treba, poleg tega še nekaj za zdravnika in najpotrebnejšo obleko in perilo. Ali bo mogoče to oskrbeti? Bog ima denar, a ima ga v rokah ljudi – tako pravi Rev. Janez Hladnik. Da pa ti ljudje božji denar radi dajo, je treba od Boga sprositi *gratias moventes* (19), da se odločijo denar v namene našega semenišča dati. Kajne, dragi sobratje, da mi boste zvesto pomagali v tem smislu Boga prositi z vero in zaupanjem, ki je zmožno gore predstavljati. Če pa kateri najde kaj dobrotnikov, ne samo med Slovenci, in mi njihove darove pošlje ter morda še svoj 'vdovski' dar priloži (veliko nobeden ne premore) – božji blagoslov nad njim! Naj v tem svetem letu Bog svojim čudežem še tega doda, da bomo mogli naše bogoslovje vzdrževati, dokler bo potrebno. Za dobrotnike se v semenišču vsako sredo daruje komunitetna sv. maša v čast sv. Jožefu."

Dolgo potovanje se začne z enim korakom

"TOLIKO VZAMEM, DA SI KAKE HLAČE KUPIM"

Gospod Jezus Kristus je na gori blagrov učil o namenu tudi pri dobrih delih. Glede delitve miloščine pravi: "Kadar pa ti daješ miloščino, naj ne ve tvoja levica, kaj dela tvoja desnica, da bo tvoja miloščina na skrivnem; in tvoj Oče, ki vidi na skrivnem ti bo povrnil (Mt 6, 3 - 4). Brez dvoma je večina tujih in slovenskih dobrotnikov ter dobrotnic slovenskega begunskega oziroma izseljenskega semenišča to ustanovo podpirala iz iskrene krščanske ljubezni do bližnjega, pričakujoč pri Bogu plačilo za resnično usmiljenje. Za marsikaterega dobrotnika in dobrotnico nikoli ne bomo zvedeli. Iskren čut krščanske hvaležnosti pa nas sili, da omenjamo vsaj nekatere, ki so takoj prva leta semenišču veliko pomagali.

Že rajni prelat dr. Alojzij Odar jih v poročilu ob petletnici izseljenskega semenišča in fakulteta našteva kar precej dolgo vrsto. Tam pravi: "Brez naklonjenosti cerkvenih predstojnikov in raznih ustanov kakor tudi brez gmotne podpore dobrotnikov bi slovensko begunsko semenišče in teološka fakulteta ne mogla ne nastati ne delovati."

Prvi veliki dobrotnik je sv. oče Pij XII., ki je takoj, ko je po p. Antonu Prešernu, generalnem asistentu Jezusove družbe zvedel za razmere slovenskih begunskih bogoslovcev, dovolil, da žive skupaj v svojem semenišču in nadaljujejo z delom na teološki fakulteti. Z velikodušnim darom v denarju – naklonil je menda okoli 10.000 dolarjev – je omogočil semenišču in fakulteti življenje. Le škoda, da ni semenišče dobilo dolarjev naravnost v roke, marveč jih je izročil škofu msgr. Riberiju, ki je bil kasneje povišan v naslovnega nadškofa, postal apostolski internuncij na Kitajskem in je zdaj apostolski nuncij na Irskem. Ta je dolarjev zamenjal po uradnem kurzu v lire; na prostem trgu bi za ta znesek dobili znatno več. Tako sodi dr. Andrej Farkaš,

ki je preteko leto v duhovniško revijo *Omnes unum* napisal za zgodovino izseljenskega semenišča važen članek z naslovom: Začetki begunskega semenišča. Preden se je semenišče z bogoslovno fakulteto preselilo iz Italije v Argentino, je omenjena vsota pošla. Pa je po precejšnji zaslugi p. Antona Prešerna sveta stolica precejšnje dolgove in stroške, ki so nastali pod odhodom v Argentino, brez nadaljnjega poravnala.

V kongregaciji za semenišča in paška katoliška vseučilišča je begunsko semenišče našlo zlasti tele štiri semenišču naklonjene osebe: eminenco kardinala Jožefa Pizzardo, prefekta omenjene kongregacije, eminenco kardinala Ernesta Ruffinija, ki je bil do jeseni leta 1945 tajnik te kongregacije, kasneje pa ga je Pij XII. postavil za nadškofa v Palermo na Siciliji in imenoval za kardinala, prevzvišenega msgr. Jožefa Rossino, ki je za Ruffinijem postal tajnik kongregacije za semenišča, ter msgr.-ja Antona Romeo, ki je še sedaj v službi v omenjeni kongregaciji.

Begunsko semenišče je bilo prva leta res begunsko. Do leta 1951 jeseni se je moralo trikrat preseliti. Najprej je bivalo v benediktinski opatiji Praglia blizu Padove. Tako je spadalo pod padovansko škofijo, katero je takrat vodil škof msgr. Karel Agostini, ki je kasneje postal nadškof in patriarh v Benetkah; sedaj je že v večnosti. Kakih dobrot za telo menda od njega semenišče ni prejelo. Ko se je prve mesece po prihodu semeniščnikov v Praglio mudil uradno v benediktinskem samostanu, je obiskal tudi begunsko semenišče. Čudil se je, da so semeniščniki večinoma brez duhovniškega talarja; pa so mu morali pojasniti, da jih pač nimajo.

Veliko dobroto je begunskemu semenišču izkazal rajni briksenški škof dr. Janez Geisler, ki je v jeseni leta 1946 temu semenišču odstopil del svojega prostornega škofijskega semenišča. Tu so se slovenski semeniščniki res prav domače počutili prav do svojega odhoda v Argentino.

Rajni škof dr. Gregorij Rožman je tudi

sanluiškega škofa dr. A.E.di Pasquo vedno imel za velikega dobrotnika in je to ponovno omenjal. Kljub pogostim težavam mu mora biti semenišče posebno hvaležno zato, da ga je v celoti vzel pod streho svojega še ne popolnoma dograjenega semenišča. V Evropi so se takrat bali nove vojske. Zato je prelat dr. Al. Odar silil čez morje. V Argentino je precej priganjal tudi rajni dr. Ivan Ahčin. Argentinski škofje bi prav radi sprejeli po nekaj slovenskih bogoslovcev v svoja semenišča, a bi morali postati argentinski semeniščniki. Božja previdnost pa je navdihnila sanluiškega škofa, da je bil pripravljen sprejeti vso ustanovo v celoti. Tako je Bog poskrbel, da slovenskega semenišča ni bilo konec.

Takoj za škofi, v katerih škofijah je begunsko semenišče našlo tako potrebno streho, je treba omeniti praglijskega benediktinskega opata dr. Gerarda Fornarolija, ki je begunskemu semenišču že maja 1945 dovolil naselitev v delu svojega samostana. Za zvezo med samostanom in semeniščem je določil ljubeznivega patra Viktorina Zancola, ki je semenišču napravil kakor pravi prelat Odar, nešteto drobnih uslug. Dr. Andrej Farkaš je zapisal živo resnico o njem: "Naj pri tej priliki omenim še neko redovniško ime, ki je s temi začetki v neločljivi zvezi - ime mladega benediktinskega patra Vittorina Zancola, ki se je do nas pokazal pravega brata ne le po jeziku (vsaj po materi je istrski Slovenec), marveč še bolj po srcu. Težko je dopovedati, kako nesebično se je ta benediktinec trudil zlasti prve mesece, ko je bilo vprašanje prehrane ne le najvažnejše, marveč tudi najtežje vprašanje." Tudi drugi benediktinski patri nas niso postrani gledali. Celo priporočali so nas italijanskim kmetom, naj nam v stiski pomagajo. Pater Viktorin pa je po cele dneve žrtvoval, da je hodil z g. Jernejem Svetetom, tedanjim semeniškim ekonomom, okoli kmetov v bližnji in daljni okolici benediktinskega samostana, ki so bili res zelo dobrih rok in so precej pšenice žrtvovali za lačne bogoslovce v Pragli.

Vodstvo, profesorji in zlasti bivši bogoslovci so vedno radi obujali najlepše spomine na bivanje begunskega semenišča v Briksenu. Hvaležne spomine so pogosto obujali in jih še obujajo na vodstvo škofijskega zavoda Vincentinum, na vodstvo škofijskega semenišča, na nekatere dobre tirolske duhovnike in kmete. Za naselitev begunskega semenišča se je posebno prizadeval takratni ravnatelj dijaškega konvikta dr. Jožef Gargitter, ki je po smrti škofa Janeza Geislerja zasedel briksenško škofijsko stolico, pred kratkim pa bil imenovan še za apostolskega administratorja starodavna tridentinske nadškofije. Ker sta s profesorjem dr. Ignacijem Lenčkom bila oba gojenca rimskega zavoda Germanika, je morda še toliko rajši pomagal. Ne morejo pozabiti izredne požrtvovalnosti in ljubezni Oswalda Salcherja, takratnega župnika v skromni gorski tirolski fari, sedaj pa spirituala v briksenškem velikem semenišču. Sam od sebe je organiziral počitniško bivanje slovenskih begunskih bogoslovcev pri tirolskih kmetih. Rajni prelat je o njem takole dobesedno zapisal: "Splošna je bila sodba, da težko najdeš tako dobrega človeka." Pa tudi tirolski kmetje so z vso ljubeznijo podprli bogoslovce.

Med velike dobrotnike štejemo tudi g. Annibala Bortoluzzija, ravnatelja salezijskega bogoslovja v Monteortone, od koder pa so se morali umakniti v benediktinsko opatijo v Praglio, ker so Nemci zasedli zavod v Monteortone. Njegov namestnik Centa je brž po odhodu Nemcev začel zavod v Monteortone preurejati za preselitev salezijskih bogoslovcev iz Praglie zopet v domač zavod. Ravnatelj Bortoluzzi pa je pri opatu v Pragli dosegel, da je dovolil naselitev slovenskih bogoslovcev v benediktinskem samostanu. Dokler se salezijski bogoslovci niso mogli preseliti v Monteortone, so bivali prvi slovenski bogoslovci kar z njimi v benediktinski opatiji. Salezijanci iz Monteortone so tudi pustili v Pragli toliko opreme za obednico, sobe in glavno učilnico oziroma predavalnico, da je bilo za prvo silo. Ravnatelj Bortoluzzi, ki je

bil nekaj časa učitelj salezijskih novincev na Radni v Sloveniji, se je ob večletnem bivanju na slovenski zemlji naučil prav odlično slovenskega jezika. Zato je bil prve tedne tudi spovednik slovenskih bogoslovcev.

Nikoli se slovensko begunsko semenišče ne bo moglo zadosti zahvaliti g. dr. Andreju Farkašu, ki je nekaj časa bival s slovenskim semeniščem v Pragli ter mu znal pomagati na noge. Največ zaslug pa je pridobil s tem, da je skupaj z g. dr. Alojzijem Tomcem potoval v Rim, odlično razložil p. Antonu Prešernu, generalnem asistentu Jezusove družbe, kako je s slovenskimi begunskimi bogoslovci, ter s pomočjo salezijskih sobratov sestavil dve spomenici oziroma uradni poročili za sv. očeta Pija XII. in za kongregacijo za semenišča.

Že rajni prelat je ob petletnici izselijskega semenišča o p. Antonu Prešernu upravičeno zapisal: "Med največje svoje dobrotnike štejemo gospoda slovenskega generalnega asistenta jezuitskega reda, patra Antona Prešerna. S svojim velikim vplivom nam je omogočil zveze v rimski kuriji in nam izposloval ustanovitev semenišča kakor tudi druge dobrote. Mnogokrat nam je v težavah pomagal z očetovsko skrbjo." Misel, naj bi prosili sveto stolico ne le za bogoslovno semenišče, marveč kar za bogoslovno fakulteto, je njegova. Dr. Andrej Farkaš trdi, da ima p. Anton Prešeren največje in tako rekoč izključne zasluge za slovensko begunsko fakulteto.

Tudi salezijanec dr. Matija Šaruga, ki je po vojski sodeloval pri asistenzi pontificia, to je pri papeški dobrodelni organizaciji v korist najbolj potrebnim, zlasti žrtvam vojne in komunističnega preganjanja, je napravil begunskemu semenišču precej uslug.

Treba je kar pritrditi dr. Andreju Farkašu: "Slovensko begunsko bogoslovje se je porodilo iz sodelovanja med svetnim in redovnim klerom. Če ne bi imeli leta 1945 p. Prešerna Antona na enem izmed najvišjih mest v jezuitski družbi, ne bi nikdar prišlo do naše begunske fakultete;

če ne bi bilo salezijancev in benediktincev, bi bila pot do nje mnogo daljša in mnogo težavnejša. Tako pa so redovniki teološko fakulteto in z njo združeno slovensko begunsko bogoslovje položili prelatu Odarju v naročje kot zrelo jabolko, da, do neke mere celo vsilili."

Benediktincem, salezijancem in jezuitom pa so se prav odlično pridružili slovenski frančiškani.

Pesnik, ki je občudoval lepoto cvetoče vrtnice, je vzdihnil: "Škoda, da ima ta prekrasna vrtnica trne." Mimoidoči ga je slišal in mu odgovoril: "Raje zahvalimo Boga, da imajo ti trni tako lepe cvetove." Brez trnov ni lepote duše!

V poročilu ob petletnici izseljenskega semenišča prelat Odar trdi, da sta v Severni Ameriki msgr. Franc Gabrovšek, ki je sedaj že v večnosti, ter p. Bernard Ambrožič, o.f.m. organizirala dobrotnike za begunsko semenišče. Poročilo omenja tudi lemontskega patra Johna Ferlina. Pa bi treba že za tista leta dodati še toliko drugih lemontskih patrov in patrov, ki so delovali po slovenskih župnijah. Sam ljubi Bog ve, koliko dobrega je storil izseljenskemu semenišču dobri p. Odilo Hajnšek, ki s svojo dobroto in prepričevalno besedo zna dobiti pomoč najbolj potrebnim. Spominjam se, da je štiri ali pet dni pred božičnimi prazniki leta 1945 prišel v Praglio nepričakovano na obisk rajni provincial p. dr. Gracijan Heric, pa najbrž ni prišel praznih rok. Morda je prinesel duhovnikom v semenišču vsaj ameriški denar za sv. maše. O nepozabnem p. dr. Hugonu Brenu pa je rajni prelat izrekel tole pohvalo: "Zelo se je zavzemal za nas, zlasti pri zvezah z amerškimi dobrotniki, drugi odlični slovenski redovnik v Rimu, profesor na teološki fakulteti frančiškanske univerze, sedanji njen dekan, pater Hugo Bren." Zopet se spominjam, kako je še zadnje tedne ob selitvi slovenskih semeniščnikov v Argen-

tino izpraševal po nekaterih bogoslovcih, ker je imel zanje darove iz Amerike.

Poročilo prelata Odarja ni pozabilo omeniti med dobrotniki tudi predsednika in ministra dr. Miha Kreka ter slovenske duhovnike, ki so sodelovali pri slovenskem socialnem odboru v Rimu oziroma vodili slovensko pisarno v Rimu; to so zlasti gg. Andrej Križman, ravnatelj Jože Košiček in Janez Dolšina. Srce za begunske semeniščnike so imele tudi slovenske šolske sestre v Rimu.

Ljudje pa še prav malo vedo, kako velik dobrotnik semenišča je bil rajni slovenski sociolog, urednik Slovenca in profesor dr. Ivan Ahčin. Ko je rajni prelat Odar prvič prišel v Rim poleti leta 1945 in mu potožil svoje velike skrbi, ga je dr. Ahčin lepo potolažil in dal že takrat menda prvo podporo. Meseca septembra 1945 je prišel poučevat v Praglio in prinesel s seboj, kakor se zdi, večjo vsoto denarja, ki najbrž ni bila njegova in bi jo lahko obrnil v druge namene. Če pa je bila njegova, je pa še toliko lepše, da jo je porabljal za pomoč potrebnim bogoslovcem. Če je videl, da komu manjkajo čevlji ali suknja, pa ga je kar vzel s seboj v Padovo in mu tam potrebno kupil. Za božične praznike in za veliko noč so bogoslovci dobili vsi kake bolj nujne potrebščine. Pa je vse šlo iz Ahčinovega žepa. Takoj prvo zimo je profesor dr. Ignacij Lenček deloma uradno potoval v Rim glede zadev semenišča, pa mu je dr. Ivan Ahčin naročil, naj na prostem trgu nakupi večje število pletenih jopic za bogoslovce in za vsakega vsaj po eno odejo. Rajni prelat ga je glede teh denarnih podpor semenišču omenjal za papežem Pijem XII. kot največjega dobrotnika semenišča; tako se je rajni prelat izrazil pred vsemi duhovniki in bogoslovci meseca marca v obednici tisti dan, ko smo obhajali Ahčinov god. Res je gotovo toliko, da je v prvih težavah dr. Ivan Ahčin semenišču res velikodušno pomagal.

Kmalu po prihodu begunskih semeniščnikov v Praglio, pa se je tam ponovno oglasil g. Louis Baznik, takratni vojaški kurat pri ameriški vojski v Gorici.

Razumel je vso stisko, pomagal duhovnikom v semenišču z denarjem za sv. maše in prosil za takojšnjo pomoč v Severno Ameriko, od koder so začeli seveda tudi po zaslugi msgr. Franca Gabrovška, p. Bernarda Ambrožiča in drugih pošiljati razni zaboji s ponošenim perilom in staro, pa še dobro ohranjeno obleko. G. Louis Baznik je bil kasneje kaplan pri Sv. Lovrencu v Clevelandu, nato pa je postal za msgr. B. J. Ponikvarjem župnik pri Sv. Vidu v Clevelandu. Za srebrno mašo pa je bil imenovan za monsinjorja. Ves čas je bil velik prijatelj škofa dr. Gregorija Rožmana in velik podpornik semenišča.

Še dva druga slovenska monsinjora, ameriška rojaka, ki sta potrebe begunskega semenišča in skrbi škofa dr. Gregorija Rožmana zanj dobro razumela že takoj skraja, sta omembe vredna: msgr. Janez Oman, župnik pri Sv. Lovrencu v Clevelandu, ter msgr. Matija Butala, župnik v Jolietu. Dodati bi bilo treba še imena toliko drugih slovenskih duhovnikov, ki so ameriški rojaki, in tistih, ki so bili že pred drugo svetovno vojno tam, pa tudi onih, ki so se tam naselili po drugi svetovni vojni. G. Vital Vodusek, župnik slovensko-hrvaške fare v San Francisco v Kaliforniji, je škofu dr. Gregoriju Rožmanu utrl pot do nadškofa v San Francisco, ki je daroval precejšnje vsote za ubogo slovensko semenišče v tujini. Dobrih duš med slovenskim ženskim in moškim svetom v Severni Ameriki in Kanadi pa ni mogoče naštetih. A dobri Bog ve za njihova dobra dela, ki so jih semenišču izkazali. (20)

Pri nas doma vsako leto obhajamo god sv. škofa in mučenca Mohorja, zraven pa god sv. Fortunata, njegovega diakona in mučenca. Slovensko izseljensko semenišče in toliko Slovencev, ki jih je stiska morila ali doma ali v zamejstvu in tujini, smo tudi imeli prav sodobna Mohorja in Fortunata. To sta bila škof dr. Gregorij Rožman in g. Julček Slapšak, dolgoletni kaplan

pri Sv. Lovrencu v Clevelandu. G. Julček Slapšak pač najbolje ve, koliko tisoč in tisoč dolarjev je šlo skozi roke tako obrekovanega in zasramovanega škofa za toliko najbolj potrebnih posameznikov in ustanov, zlasti pa za njegovo semenišče.

V poročilu o novi maši g. Janeza Ogrina je nekdo v Duhovnem življenju zapisal: "Ko smo prišli v izseljenstvo, smo pripeljali s seboj enega izmed največjih biserov, svoje slovensko semenišče. Leto za letom rodi novih duhovnikov, ki svoj praznik slovesne prve maše pridejo praznovat med sorojake naseljence" (21). Ta tako drag slovenski biser v tujini pa nam je v prvi vrsti z največjimi žrtvami pomagal ohraniti škof dr. Gregorij Rožman. Ni bil le škof tega semenišča, marveč resnični krušni oče. Ob strani pa mu je stal dobri g. Julček Slapšak, toliko slovenskih duhovnikov in redovnikov ter res dobrih slovenskih src zlasti v Združenih državah in tudi v Kanadi.

Celo vrsto let po prihodu v Združene države je škof dr. Gregorij Rožman hodil po slovenskih župnijah in naselbinah, pridigal, vodil duhovne vaje in imel misijone v Združenih državah. Zelo pogosto je iz Clevelanda odhajal tudi v Kanado, da je slovenskim vernikom s svojo živo in prepričevalno besedo ter spovedovanjem pomagal v duhovnih zadevah. Slovenski duhovniki so mu njegov trud s precejšnjo vsoto poplačali. Škof pa se je izgovarjal, da je preveč, pa so mu odgovarjali: "Pa naj bo za semenišče v Argentini." Ko je škof ob svojem drugem obisku v Argentini nekoč pri jedi v semeniški obednici to razlagal, je dodal: "Sedaj pa dostikrat ne vem, koliko je zame, koliko pa za semenišče. Potem pa dostikrat le toliko vzamem, da si kake hlače kupim, drugo pa gre za semenišče." Imeli smo res požrtvovalnega in nesebičnega škofa.

20) Poleg osebnih spominov glede dobrotnikov primerjaj zlasti: Alojzij Odar, Zahvala dobrotnikom, Duh. življ., (1.XVIII), 1950, šte. XI/XII, str. 691/4 (Poročilo ob petletnici slov. izs. semenišča); Dr. Andrej Farkaš, Zacetki begunskega semenišča, Omnes unum, leto VII., 1960, šte. 4, str. 103/7.

21) Duh. življenje, marec 1950 (1.XVIII), str. 188.

"OMOGOČIMO POT K OLTARJU VSAKEMU, KI GA BOG KLIČE!"

Vsaj en primer, kako je znal prositi za semenišče, navedimo. Duhovniki in slovenske dobre duše v Združenih državah in Kanadi bi pa mogli navesti mnogo podobnih primerov.

18. junija 1950 so v Clevelandu praznovali tako imenovani katoliški dan, ki ga je priredila Zveza društev najsvetejšega Imena. Glavni govor je imel škof dr. Gregorij Rožman, ki je zborovanje označil kot kampanjo ljubezni, da uniči sovraštvo. Risal je razmere v domovini, potem pa naravnost ganljivo prosil za slovensko semenišče v tujini: "V slovenski domovini brezbožno sovraštvo ovira in skoraj popolnoma onemogoča vzgojo novih duhovnikov. Stari umirajo in bodo v nekaj letih izumrli, mladih ne bo več, ker sovraštvo do vsega božjega ne dopušča, da bi taki, ki imajo iz ljudske šole nekaj verske vzgoje, mogli priti v višje šole in se pripraviti za bogoslovno semenišče. Še nekaj let in novi rod bo dorastel brez Boga, brez vere, brez Kristusa, rod Marksov in Leninov. Ne smejo se uresničiti načrti božjega sovražnika! Omogočimo pot k oltarju vsakemu, ki ga Bog kliče. Ker v domovini ne moremo posegati, kjer bo vsako leto manj takih dečkov, vzgojimo v tujini služabnike božjih oltarjev iz družin novonaseljencev, da bodo pripravljene vrtniti se v domovino, kadar jim zasije sonce prave človeške svobode. Moja škofovska dolžnost je, da za ljubljansko škofijo skušam tukaj v svobodnem svetu vzgojiti nove duhovnike. V Argentini, kjer je največja skupina slovenskih novonaseljencev, je del ljubljanske bogoslovne fakultete in semenišča. Mlada škofija San Luis jih je sprejela. Nad dve leti je vzdrževala naše bogoslovce, zdaj tega ne zmore več. Kaj zdaj? Ali naj se razidejo, ali pa naj ljubljanski škof prevzame vzdrževanje semenišča. Poslopije in opremo bi sanluisška škofija še dala. Letos je 30 bogoslovcev in pet profesorjev. Za vzdrževanje teh je po dosedanjih cenah treba vsak dan pet dolarjev. -

Povrh tega je treba skrbeti še za pripravljeno semenišče, v katerem bi se mlajši dečki, ki kažejo duhovniški poklic, šolali. Letos prvo leto imamo 6 dečkov pri slovenskih šolskih sestrah v Buenos Airesu. To je položaj. Ni mi bilo lahko odločiti se. Težka in skrbi polna je naloga, zbrati vsako leto potrebno vsoto. Ko sem sam brez sredstev, se moram s prisrčno prošnjo obračati na dobre ljudi. Odločil sem se za to, ker se zanesem v vašo ljubezen. Prepričan sem, da je vaša ljubezen močnejša kakor pa sovraštvo brezbožnikov v domovini. V tem prepričanju upam v gotovo zmago ljubezni tudi v zadevi našega bogoslovja." (22).

Koliko in koliko časa je pošiljal pomoč šolskim sestram za zgoraj omenjene slovenske dečke, bi mogle povedati tamkajšnje prednice. V San Luis je nekaj mesecev pošiljal dolarje kar na naslove posameznih duhovnikov v slovenskem semenišču. Tako n.pr. v pismu dr. F. Žaklju 26. maja 1950 pošilja dvesto dolarjev z besedami: "Prilagam za skupno blagajno dvesto in prosim angele varuhe, da varno spravijo vse v Vaše roke." V pismu dne 25. julija 1950 zopet pravi: "Pošiljam na Vaš naslov zopet dvesto dolarjev za vzdrževalnino. Naj zopet angeli varuhi srečno spravijo pismo v Vaše roke." Prav ob istem času je poslal tako nekako okoli petsto dolarjev še v dveh ali treh drugih pismih. Pa so dolarje nekje na potu iz pisem ukradli. Škofa je seveda to zelo prizadelo, ker je imel strašno tankočutno vest. Bog ve, koliko se je trudil, da bi ta ukraden denar nadomestil s svojimi skromnimi osebnimi dohodki.

Odkar je škof sam prevzel vso gospodarsko odgovornost za semenišče, je določil odbor treh članov, ki mu je naložil vestno dolžnost, da skrbi za pravilno uporabo darov, ki so jih dobrotniki polagali v škofove roke za vzdrževanje semenišča. V tem odboru so bili, dokler se nismo iz San Luisa umaknili: dr. Ignacij Lenček, dr. Ivan Ahčin in dr. Filip Žakelj.

Ker denarja ni bilo več varno v
22) Duh. življenje, okt. 1950 (I.XVIII), str. 632/3.

pismih pošiljati, je tisti čas škof dr. Gregorij Rožman posodil nekemu slovenskemu podjetniku 1000 dolarjev v Argentini za vzdrževanje sina, ki je študiral v Združenih državah. Denar je ostal v Združenih državah, dr. Ivan Ahčin je pa z očetom v dogovoru s škofom naredil pogodbo, kako bo oče v več obrokih izplačeval semenišču. Pogodba je bila toliko nerodna, da dr. Ahčin ni zadosti računal s porastjo cene dolarja. To se je pa prav tisto leto zgodilo. Tako je semenišče bilo ob precej tisoč pezov. Kasneje je nekaj časa posredoval neki Jud, pa je menda še kar dobro šlo, dokler se tu v Argentini niso po Peronovem padcu razmere tako uredile, da je bilo mogoče svobodno zamenjavati dolarske čeke v argentinske peze.

"DOVOLJ TEŽKO - BITI PROFESOR IN ŠPIRITUAL"

Prvi špiritual begunskega slov. semenišča dr. Karel Vladimir Truhlar je meseca novembra 1946 odšel k jezuitom, dobro leto za njim je drugi špiritual kanonik dr. Janez Kraljič odšel v Združene države. Prva skupina semeniščnikov je takrat že čakala precej tednov v begunskem taborišču Bagnioliju pri Neaplju na odhod čez morje v Argentino. Za tisto skupino, ki je do začetka februarja 1948 ostala še v Briksenu, je dr. Janez Vodopivec, ki je bil do odhoda begunskega semenišča v Argentino profesor za dogmatiko, podal vsak večer navodila za premišljevanje drugega dne. Prvi semeniški špiritual v San Luisu je bil g. Alojzij Košmerlj, duhovni svetnik in šentpeterski župnik. Dokler ni prišel v San Luis, je kar prelat dr. Alojzij Odar dajal semeniščnikom tako imenovane točke za premišljevanje. Semeniščniki so bili z njimi prav zadovoljni. Novi špiritual pa je bil v slovenskem izseljenskem semenišču le dve leti. 28. aprila 1950 je odšel v glavno hišo šolskih bratov v Florido zraven Buenos Airesa, ki je takrat spadala pod la plaške nadškofijo, danes pa pripada škofiji San Isidro.

Po njegovem odhodu je zopet prelat dr. Alojzij Odar skrbel, da so semeniščniki dobivali gradivo za premišljevanje. 13. maja 1950 pa je dr. Filip Žakelj nastopil kot četrti semeniški špiritual. Ostal je še profesor za sveto pismo in nauk o Cerkvi, sprejeti je moral govorniške vaje in nauk o govorništvu, razbremenili pa so ga drugi profesorji glede poučevanja dveh argentinskih bogoslovcev.

Škof dr. Gregorij Rožman ga je v pismu 26. maja 1950 takole spodbujal in mu dajal nasvete: "No vidite, navsezadnje je Bog še tako zasukal, da ste postali špiritual, kar sem Vam bil že zdavnaj namenil. Vem, da Vam je zdaj dovolj težko - biti profesor in špiritual obenem - sam sem isto izkusil med prvo svetovno vojsko. Bog bo dal svoj blagoslov - in Marija, Mati duhovnikov Vam bo pomagala.

Saj veste, da obstaja Bogoslovska zveza, ki naj pomaga pri vzgoji pravega duhovniškega duha, oziroma si člani med seboj pomagajo. Zelo Vam jo priporočim. Če je sami ne poznate dovolj, pa skupaj z g. dr. Gnidovcem vzemita vodstvo, ki je v tem, da pravo smer drži in v dvomih etc. svetuje prav, delajo pa itak člani sami.

Bog samo ve, kako dolgo bodo sedanje razmere trajale in kako dolgo mi bo mogoče semenišče vzdrževati. Vse je v rokah božjih - hvala Bogu! In Marija, Srednica vseh milosti, je na naši strani!"

Po pozdravu in blagoslovu dodaja še: "Saj mi ni treba reči, a zapišem vendar, kakor sem vsakemu Vaših predhodnikov: Puncta (23) kratka in jasna!"

25. julija 1950 spet piše: "Popolnoma se strinjam z vsem, kar mi poročate o Vašem delovanju kot spiritual, vse potrjujem in blagoslavljam Vaše delo. Tudi težave popolnoma razumevam in vem, da so včasih težke, tembolj, ko človek vidi, da niso nujne, ampak posledica nevzgojenosti ne samo pri mladih, ampak tudi pri starih. Take 'nepotrebne' težave Bog uporablja, da

23) Puncta - točke za premišljevanje.

more dati tako otežkočenemu delu večji blagoslov. Za Bogoslovsko zvezo nimam več bojazni, odkar sem čital Vaše pismo, Vaše pojmovanje Bogoslovske zveze in njene naloge. Naj Vas Sveti Duh vedno razsvetljuje pri njenem vodstvu."

V istem pismu omenja, kako je nekemu gojencu naročil, naj mu da točne podatke, ker je zaradi vojnih in revolucijskih razmer nastal pri njem zadržek glede sprejema v duhovniški stan. Glede nekega drugega fanta pa navaja razlog, zakaj ga ne more sprejeti v semenišče. Tako vidimo, da mu sitnosti glede semenišča nikoli ni manjkalo. Dalje izraža svoje misli glede cerkvenega petja v semenišču. Pravi, naj bogoslovci pojejo izmenoma latinsko, slovensko in špansko. Zraven pa dodaja: "Španščine se mora vsak bogoslovec temeljito naučiti, da bo popolnoma sposoben za dušno pastirstvo v Argentini, da ne bo samo lomil kasteljanščine, ampak jo obvladal." Ob misli na križe, ki jih drug drugemu brez potrebe nalagamo, pa zaključuje pismo: "Pa kar korajžno, Bog ve za vse: za naše slabosti in za naše križe!"

Tudi ti dve pismi sta znamenje, kako je živel s semeniščem in se prav za vse podrobnosti gospodarskega in zlasti duhovnega in vzgojnega značaja zanimal.

PUNČICA V NJEGOVEM OČESU

Semeniški špiritual dr. Karel Vladimir Truhlar je med drugo svetovno vojno v ljubljanskem semenišču ustanovil tako imenovano Bogoslovsko zvezo. Namen je bil v glavnem trojen: temeljito notranje življenje, medsebojen vpliv semeniščnikov drug na drugega pri oblikovanju duhovniške osebnosti in spodbujanju k apostolskemu delu ter končno pomoč vodstvu semenišča pri vzgoji bodočih duhovnikov. Vsak je izpolnjeval posebno shedulo, v katero si je zaznamoval dolgo vrsto verskih vaj in drugih opravil, vsaj vsak teden pa so se v majhnih skupinah dobili v raznih bogoslovskih sobah, kjer je eden pripravil malo razpravo o kaki za semeniščnike važni zadevi, drugi pa so v

razgovoru tisto misel še bolj natančno obdelali, nazadnje pa iz vsega izluščili poseben sklep, ki ga je skušal vsak zase lepo izvesti.

Shedula n.pr. zahteva, da vsak član Bogoslovske zveze vsak dan izpolni tele dolžnosti: točno mora vstati, pol ure premišljevali, se udeležiti sv. maše in opraviti dobro zahvalo po sv. maši oziroma po sv. obhajilu. Dalje mora vsak dan opraviti posebno molitev Bogoslovske zveze, moliti še posebej za svetost vseh članov, prebrati vsaj po eno poglavje sv. pisma ter vsaj pol ure posvetiti duhovnemu branju. Vsak član mora dnevno zmoliti vsaj del sv. rožnega venca, obiskati Jezusa v presv. Rešnjem Telesu, obuditi duhovno sv. obhajilo in vsaj po eno posebno dejanje ljubezni izkazati bližnjemu. Vsak član se dalje obveže, da bo vestno poslušal predavanja bogoslovnih profesorjev in dobro uporabil čas za študij modroslovnih in bogoslovnih ved. Vsak dan mora opraviti dobro splošno in posebno izpraševanje vesti, si zvečer pripraviti gradivo za premišljevanje drugega dne ter si zaznamovati shedulo. Končno mora vpisati v shedulo tudi, kdaj je bil pri sv. spovedi. Enkrat na teden pa daruje sv. mašo za Bogoslovsko zvezo. Vsak si pa more izbrati še kako drugo dolžnost, glede katere tudi v sheduli vodi kontrolo.

Jasno je, da tisti, ki vse te dolžnosti s pravim nadnaravnim duhom vestno izvršuje mora postati vsaj dober bogoslovec in duhovnik, če že ne svetnik. Velikega pomena je zlasti tudi medsebojna opora in pomoč vodstvu pri tako težkem vzgojnem delu. Opomnimo, da mora vsak član vsak mesec oddati shedulo v pregled semeniškemu špiritualu, oz. duhovnemu voditelju BZ, ki zapiše kako opombo in morda naloži za neizpolnjene dolžnosti kako majhno zadostilo.

To Bogoslovsko zvezo so slovenski semeniščniki prenesli tudi v tujino ter se do danes trudili, da bi živeli v njenem duhu. Škof dr. Gregorij Rožman se je že doma Bogoslovske zveze zaradi lepih uspehov zelo veselil ter v tujini pogosto spodbujal, naj Bogoslovsko zvezo bogo-

slovci za vsako ceno ohranijo. Videli smo že, da je špirituala dr. Filipu Žaklju vsaj v treh pismih doslej že govoril o Bogoslovski zvezi. Menda se je v nekem pismu izrazil, da mu je Bogoslovska zveza tako draga kot punčica v očesu. Če pa tega ni rekel, je pa z drugimi besedami in svojim ravnanjem hotel isto povedati.

"DVA OGNJA NA ISTEM OGNJIŠČU"

Ko je bil škof dr. Gregorij Rožman še v Evropi, bogoslovci pa so se že pripravljali na odhod v Argentino, jim je pisal 26. septembra 1947: "Posebnih smernic za bodoče delo nimam - smernice so dane v pravilih. Na dvojno boste morali vedno gledati: na rast v osebni svetosti in na pravilni razvoj apostolske delavne gorečnosti. To sta dva ognja na istem ognjišču, ki ju morate skrbno vzdrževati, da nobeden ne ugasne, ampak se oba zlijeta v en mogočen plamen. Za stremljenje v svetosti pomaga vsakdanje premišljevanje in spovednik; špiritualovo delo v tem pogledu je velike važnosti. Za spoznanje bistva in pomena posameznih krščanskih čednosti, za vajo v njih naj pomagajo sestanki Bogoslovске zveze z razgovori, kakor sta doslej delali. - Prvenstvo mora imeti ljubezen do Boga in iz nje izhajajoča medsebojna ljubezen in ljubezen do duš, do bližnjega. O tem ni nikdar dovolj premišljevanja, razgovora in vaje. Brez ljubezni nobena krepost ne more biti popolna. - Kolikor morete, se v tujini vsi trudite, vzpodbujati drug drugega, da boste vsem, ki Vas bodo v novem kraju videli in spoznali, svetel vzgled krščanstva, takega, kakor ga je Kristus učil in živel - le tako krščanstvo je zdravilo za človeštvo. Zdi se mi, da med nami - tudi končno v Katoliški akciji - še ni dovolj te svete, vse obvladajoče ljubezni. Torej: zanj se trudite!"

"BOGOSLOVSKA ZVEZA MORA OSTATI!"

Ohranjeno je dolgo pismo, ki ga je škof dr. Gregorij Rožman poslal dne 22. februarja 1949 članom Bogoslovске zveze iz Clevelanda kot odgovor na tajnikovo poročilo o delu in težavah Bogoslovске zveze. Pismo je vsebinsko zelo bogato in poučno. Takole se glasi:

"Dragi člani Bogoslovске zveze! Prejel sem poročilo tajnika Bogoslovске zveze z dne 3. t.m. in se zanj zahvaljujem; podalo mi je podobo Bogoslovске zveze v zadnjih letih.

Da čutite neko krizo, me ne preseneča, zdi se mi, da je to čisto naraven razvoj. Nihče duha, smotra in metode delovanja Bogoslovске zveze ne pozna tako temeljito kakor njen ustanovitelj. On osebno nobenemu svojih naslednikov ni dal (ni mogel dati) navodil, ga ni uvedel v ustrojitev Bogoslovске zveze. Že samo to dejstvo je moralo pustiti sledove. Povrh so prvi člani, ki so Bogoslovsko zvezo najbolj doumeli in bili vedno pod vodstvom ustanovnika, vsi že odšli iz semenišča - kar Vas je pa zdaj v semenišču, ste torej včasih v dvomih, se čutite nesigurne in g. špiritual pač stori, kar on spozna za prav in dobro, od ustanovnika pa tudi nima nobenih navodil in pobud.

Pa zaradi teh naravnih posledic razvoja nikar ne zdvajajte. Bogoslovska zveza mora ostati! To načelno stališče si obdržite.

Ali je Bogoslovska zveza potrebna? Da, zelo in nujno potrebna. Boga zahvaljujem, da je navdihnil ustanovitelju to misel.

Ali ne stori že semenišče vsega dela, ki ga ima Bogoslovska zveza? Ne, in ga tudi ne more. Bogoslovska zveza je srečna dopolnitev semenišča. Res je, semenišče Vas vodi, vzgaja, daje nauke, navodila za pravo duhovno življenje. Kdor se točno in stanovitno drži teh navodil in nauk, bo dober duhovnik.

A prvič: Lastna izkušnja in večletna zgodovina dokazuje, da nam manjka

doslednosti in vztrajnosti. Slišimo nauke in navodila, morda nas od začetka celo ogrejejo, potem pa se naše navdušenje ohladi - in dobri nauki so ostali v naši duši brez sadu: seme, ki je padlo na skalo (Lk 8,13). Bogoslovska zveza ima nalogo, da pretanki plasti dobre zemlje na skalnatih tleh naše duše neprestano prilija, da se seme, ki je pognalo, ne posuši, ampak naprej raste, dokler ne dozori! Vedno nova vzpodbuda, predvsem pa kontrola samega sebe. Brez take dnevne, dosledne kontrole v duhovnem življenju ne napredujemo. Seveda more vsak sebe kontrolirati brez Bogoslovke zveze - teoretično. A pokažite mi tistega, ki sam od sebe, le od sebe odvisen, to kontrolo vrši! Doslej ga v življenju še nisem srečal. Če nima, kdor resno stremi po spopolnjevanju, kake unije (zveze) v pomoč, pa mora imeti rednega spovednika, ki ga redno, dosledno in strogo kontrolira. - In če bi Bogoslovska zveza drugega na storila in ne dosegla kot to, da pomaga vsakemu članu nepristransko sebe kontrolirati in ga tako že nauči in pripravi na Unio apostolica (24), h kateri pristopi kot duhovnik, je en zelo važen smoter dosegla, ki zadostno dokazuje potrebo Bogoslovke zveze.

Drugič: Semeniška vzgoja nikdar ne more biti tako individualna in ne tako v posameznostih dosledna in globoko v notranjost segajoča, kakor je za kandidate mašništva potrebna ali vsaj zelo koristna. Kar semenišče nudi, to mora vsak notranje predelati (prebavati - to mora sam storiti, noben drug mesto njega tega ne more!) in na konkretnih primerih izpolniti. Da to res stori vsak, ga semeniško vodstvo ne more kontrolirati; tu vstopi Bogoslovska zveza in vrši to prevažno nalogo - člani si med seboj pomagajo pri tem delu. Česar posameznik sam zase ne bi naredil - experientia docet (25) - to stori Blagoslovska zveza z vsakim članom. In v tem je drugi silno važen smoter Bogoslovke zveze. Kdor misli, da je delo Bogoslovke zveze

nepotrebno, vprav ta bi zelo potreboval delo Bogoslovke zveze, sam ga ne bo izvršil in tako še daleč ne bo dosegel vzora semeniške vzgoje in vzora duhovnika, kakor ga Kristus zahteva in pričakuje.

Iz tega sledi: Vsak bogoslovec član Bogoslovke zveze, a ne samo na papirju, ne član, ki igra vlogo cikle, ampak, ki daje celi zvezi pogon. Torej: člani, ki nivo Bogoslovke zveze nižajo in tlačijo, so za stvar dvomljive vrednosti. Ideal je: vsi delavni člani, ki vsak z vsemi silami stremi za tem, da postane dober, vnet in svet duhovnik v vsej ponižnosti, da se nima za popolnega, ampak se vsak čas zaveda svoje nepopolnosti in čuti žgočo potrebo napredovati. Ako pa bi bila nevarnost, da se ruši ali izgubi enotnost v semenišču, da bi ustvarila dva tabora v stvari, v kateri ne sme biti različnega gledanja, potem bi bila manjša škoda, če nivo Bogoslovke zveze nekoliko pade. Cilj in vzor naj vedno ostane: kolikor mogoče vsi bogoslovci v Bogoslovsko zvezo in nivo ohraniti tak, kakršen je bil ob ustanovitvi zamišljen. Seveda je treba računati s tem, da bogoslovec tekom šestih let raste tudi duhovno, torej od začetnika ni mogoče zahtevati istega, kar so dosegli v zadnjih letnikih. Postopoma po zakonih zdrave psihologije, kakor v duhovnem življenju sploh.

Tole razmišljanje sem zapisal ob Vašem poročilu. Jezusa, našega Učenika prosim, naj Vam vsem vžge močno ljubezen božjo in iz nje neugasljivo gorečnost za božjo čast in zveličanje duš (lastne in bližnjih).

Želim, da bi se v počitnicah prav dobro odpočili in okrepili za veselo nadaljevanje pota do oltarja.

Vsem pozdrav in blagoslov! †Gregorij Rožman."

"PRAVILA BOGOSLOVSKE ZVEZE S TEM POTRJUJEM"

Bogoslovska zveza je še pred odhodom g. špirituala Alojzija Košmerlja prosila g. p. K. VI. Truhlarja D.J., bivšega špirtu-

24) Pojasnilo o Unio apostolica glej v op. 8.

25) Experientia docet - skušnja uči.

ala in ustanovitelja Bogoslovске zveze, za pojasnila o Bogoslovski zvezi. Po nastopu novega špirituala dr. Filipa Žaklja je Bogoslovska zveza sestavila svoja pravila, ki jih je s pravnega vidika formuliral g. prelat, kateremu so se pravila zdela dobra, pregledali pa so jih vsi člani, špiritual in p. Truhlar. Končno so jih poslali škofu dr. Gregoriju Rožmanu v potrditev.

Škof je 11. septembra 1950 poslal kar dve pismi, v katerih potrjuje pravila Bogoslovске zveze. Obe pismi sta zopet prav zanimivi zaradi škofovega notranjega življenja in silne želje, da bi Bogoslovska zveza članom pomagala do svetniške popolnosti in gorečnosti.

Takratnemu predsedniku g. Janezu Grilcu, sedaj slovenskemu izseljenskemu duhovniku v Venezueli, takole piše:

"Dragi gospod predsednik Bogoslovске zveze! Pravila Bogoslovске zveze sem pregledal in jih nespremenjene potrjujem. Bistvenega ni pristaviti, vse je dovolj jasno povedano, da se more varno hoditi in voditi po teh pravilih. Kar se tiče patrone sv. Terezike Deteta Jezusa, tudi jaz nimam pomislekov. V tem smislu ima p. T. prav, da si vsak član izbere lahko še posebne, rekel bi, osebne, patrone poleg oficielnih. Že iz bogoslovskih let imam poleg krstnega svojega patrona izbrane posebne patrone, za vsak dan v tednu drugega, take, ki so v mojem življenju imeli posebno vlogo. Tako more storiti vsak in te patrone posebno častiti in se jim priporočati pred sveto mašo, da pomagajo pri sv. daritvi, po maši, da pomagajo Jezusa moliti in se mu zahvaljevati, in čez dan pri delu, zlasti važejšem, in v težavah, skušnjavah - 'uradni' patroni s tem niso prizadeti, saj nje tudi častimo."

Ko skuša odgovoriti na neke 'težave', o katerih ga je obvestil neki bivši gojenec, tako lepo pravi: "Moram biti zelo previden, da nikomur ne škodujem oziroma težave povečujem, namesto da jih zmanjšujem. Računati moramo v življenju s tem, da nam Bog dopušča težave od strani, ki jih ne pričakujemo. S tem nas in druge očiščuje in v ponižnosti vadi.

Tako nas vzgaja Bog, njegova vzgoja je dobra in modra."

Drugo pismo pa je naslovil "Bogoslovski zvezi v bogoslovnem semenišču ljubljanskem, začasno v San Luisu, Argentina." Tam pravi:

"Pravila Bogoslovске zveze s tem potrjujem v tistem besedilu, ki mi je bilo predloženo z dopisom tačasnega predsednika dne 29. avgusta 1950. - Želim, da Bog blagoslovi celotno Bogoslovsko zvezo tako, da na podlagi teh pravil v bodoče prihajajo iz našega semenišča taki duhovniki, ki bodo po duhu ljubezni in gorečnosti podobni služabniku božjemu škofu Frideriku Baragi. Pozdrav in blagoslov! †Gregorij Rožman."

NADNARAVNI DUH RESNOSTI V PRAVILIH BOGOSLOVSKE ZVEZE

Pravila so dejansko sestavili bogoslovci sami. Iz njih odseva močan nadnaravni duh, velika resnost ter odločna pripravljenost na žrtve in odpovedi. Naj jih navedemo tako, kakor jih je škof dr. Gregorij Rožman potrdil:

PRAVILA BOGOSLOVSKE ZVEZE

1. Značaj in namen.

Čl. 1. Bogoslovska zveza je organizacija za bogoslovce ljubljanske škofije.

Čl. 2. Namen BZ je: a) pomagati svojim članom, ko se oblikujejo v dobre bogoslovce in duhovnike, kakor jih želi Cerkev; b) navajati jih na organiziran način k stalnemu in resnemu spolnjevanju stanovskih dolžnosti; c) obravnavati z njimi vse, kar more pripomoči k izgraditvi lepega duhovniškega značaja (asketična in disciplinska vzgoja) po potrebi pa tudi, kar se tiče njih praktične usposobljenosti (akcijska vzgoja); d) pripravljati člane za vstop v Unio cleri apostolica.

Čl. 3. BZ je posvečena presvetemu Srcu Jezusovemu, izročena v varstvo brezmadežnemu Srcu Marijinemu, za svojo patrono pa časti tudi sv. Terezijo Deteta Jezusa.

Čl. 4. Med društvi in organizacijami za bogoslovce gre BZ tisto mesto, ki ji pripada po njenem namenu.

Čl. 5. BZ potrdi Prevzvišeni ljubljanski ordinarij.

Čl. 6. BZ deluje pod nadzorstvom semeniškega vodstva.

Čl. 7. Če BZ kakor koli preneha, pripade njen arhiv semeniškemu arhivu; njena imovina pa naj se uporabi za maše za umrle člane.

II. Dubovni vodja in organi

Čl. 8. BZ ima dubovnega vodja, ki ga imenuje Prevzvišeni gospod ordinarij.

Čl. 9. Naloga dubovnega vodja je, da nadzira, usmerja in dubovno poživilja delo v organizaciji.

Čl. 10. Dubovni vodja prisostvuje sejam odborov, zato se mora sproti obveščati o sejah in sestankih. Če se ne udeleži, se seje vršijo brez njegove navzočnosti. Predsednik seje pa po seji dubovnega voditelja obvesti o poteku seje in njenih sklepih.

Čl. 11. Občni zbor je reden ali izreden. Redni se vrši vsako leto enkrat, izredni pa po odločbi odbora.

Čl. 12. Predlog za spremembo teh pravil more predlagati Prevzvišenemu gospodu ordinariju le občni zbor, ne pa odbor.

Čl. 13. Glasovanje na občnih zbora je vedno tajno. Za sprejemanje sklepov pa zadostuje navadna večina glasov.

Čl. 14. Odbor BZ ima vsaj tri člane, ki se izvolijo na občnem zboru; njihova poslovna doba traja eno leto. Izvolitev odbornikov potrjuje dubovni vodja.

Čl. 15. Odbor mora imeti vsaj predsednika, tajnika in blagajnika.

Čl. 16. Za predsednika more biti izvoljen le član, ki je že kdaj bil v odboru BZ, in če je mogoče, naj bo bogoslovec iz višjih letnikov.

Čl. 17. Naloga odbora je: a) določati delovni program; b) odrediti delo posameznim članom; c) določati voditelje skupinam; d) skrbeti za disciplino med člani, člane opominjati; nalogati pokorila in kazni ter člane, če so opomini brezuspešni, začasno ali za trajno izključiti iz organizacije.

Čl. 18. Odbor more po potrebi prevzeti kakega člana medse. Ta član ostane na tem mestu do prihodnjega občnega zbora.

Č. g. Franc Novak kot novomašnik
Posvečen 8. maja 1949

Č. g. Ivan Lovše kot novomašnik pred lujanjsko baziliko - Posvečen 8. maja 1949 -
Posvetil ju je sanluisški škof A. E di Pasquo

III. Način dela

Čl. 19. BZ je jedrna organizacija. Zato deluje po skupinah, ki naj jih sestavljajo, če je mogoče, člani iz istih bogoslovskih letnikov.

Čl. 20. Skupine naj imajo tri do šest članov. Vsaka ima svojega voditelja, ki ga imenuje odbor.

Čl. 21. Voditelj skupine pripada odboru BZ.

Čl. 22. Če je članov nad 40 in torej skupin vsaj sedem, sestavljajo voditelji skupin le širši odbor, ki izvršuje odloke ožjega odbora.

& & &

Č. g. Janez Ogrin, posvečen 5. februarja 1950, kot novomašnik - Poleg njega stoji Č. g. Branko Rozman, tedaj še bogoslovec

IV. Člani, njih dolžnosti in pravice

Čl. 23. V BZ more biti sprejet vsak bogoslovec, ki živi v ljubljanskem semenišču.

Čl. 24. Član postane, ko ga po polletni preizkusni dobi sprejme odbor.

Čl. 25. Ker BZ za bogoslovce ni ukazana, more član po volji iz nje izstopiti.

Čl. 26. Člana, ki je iz BZ izstopil ali bil iz nje za trajno izključen, odbor na novo ni dolžan sprejeti.

Čl. 27. Vsak član ima pravico udeleževati se občnih zborov, na njih glasovati in biti izvoljen.

Čl. 28. Člani smejo na pravilen način kritizirati delo v organizaciji. Morejo tudi upogledati v poslovanje odbora, vendar jim more odbor to pravico omejiti.

Čl. 29. Dolžnosti članov BZ sta: resno truditi se za dosego večje popolnosti in uspešno sodelovanje v organizaciji.

Čl. 30. Prav tako je njihova dolžnost vestno izpolnjevati dolžnosti, ki jih imamo kot bogoslovci.

Čl. 31. Posebne dolžnosti članov so: a) opravljati določene verske vaje; b) udeleževati se sestankov in se nanje pripravljati; c) plačevati članarino, ki jo določi občni zbor; d) izpolnjevati shedulo, če duhovni voditelj posameznemu članu ni drugače svetoval; e) izvrševati posebne naloge, ki jih odbor določi.

Čl. 32. Odborniki imajo poleg dolžnosti članov še naslednje: a) moliti in žrtvovati se za svoje skupine; b) plačevati dvakratno članarino; c) darovati ob sobotah sv. mašo in sv. obhajilo po namenih BZ.

V. Sredstva

Čl. 33. BZ porablja vsa sredstva za oblikovanje bogoslovcev, ki so v semenišču določena. Po zgledu duhovniške zveze 'Unio apostolica' pa ta sredstva za svoje člane poostruje in bolj natančno opredeljuje.

Čl. 34. Sredstva so: nadnaravna in naravna, posebej še organizacijska.

a) Nadnaravna sredstva so: vsak dan:

1. priprava na meditacijo;
2. polurna meditacija;
3. polurno duhovno branje;
4. priprava na sv. mašo in zahvala po njej;
5. branje enega poglavja sv. pisma;

6. vsaj desetminutni obisk Najsvetejšega;
7. rožni venec;
8. posebno in splošno spraševanje vesti;
9. molitev "Domine Jesu".

Nadalje tedenska spoved in darovanje maše v soboto; mesečna duhovna obnova; molitev za BZ, tridnevnice in podobno.

b) Naravna sredstva so: sestanki, seje, okrožnice, pogovori, sklepi, članarina in izvrševanje shedule.

c) Organizacijska sredstva so: kontrola in kaznovanje.

Kontrola se mora vršiti umirjeno, modro, toda nikdar se ne sme opustiti, ker je za življenje v organizaciji zelo pomembna.

Kaznovanje naj se uporablja z veliko previdnostjo. Kazni in zadostila nalaga odbor. Pazi pa naj, da ne bo uporabljal samo izključitev iz organizacije.

Čl. 35. Da bo delovanje BZ uspešno, mora skrbno varovati svoj način dela. Išče naj novih potov. Starim metodam naj skuša najti novo privlačno obliko. Z organizacijskimi pripomočki naj olajšuje duhovno rast članov. Vzpodbuja naj jih k vzgajanju samega sebe. Navdušuje, da posvečujejo sami sebe. BZ ne sme biti okorela. Rabi naj metodo prilagovanja.

To so torej resna pravila BZ; kdor malo pozna nekdanjo Kat. akcijo v ljubljanski škofiji, zlasti dijaško, bo brž spoznal, da je tudi v teh pravilih nekaj tega duha in metod. Saj je iz tako imenovanih mladčevskih vrst, to je dijaške KA prihajalo mnogo fantov v ljubljansko semenišče.

POROČILO O DELU BZ OD OKT. 1949 DO NOV. 1950

V arhivu BZ je ohranjen prepis pisma BZ škofu dr. Gregoriju Rožmanu o delu BZ od oktobra 1949 do novembra 1950. Iz njega lepo spoznavamo, kako so se takratni člani BZ trudili, da bi dosegali vzvišene cilje BZ. Splača se ga prebrati; napisano je bilo v San Luisu 26. decembra 1950 in se takole glasi:

"Prevzviseni gospod škof!

Pošiljamo Vam poročilo o delu BZ v letošnjem letu: od oktobra 1949, ko Vam je predsednik pismeno in ustno poročal o delu BZ v lanskem letu, pa do novembra 1950. Poročilo si sledi v tem redu:

I. Zunanje delo: 1. Odbor in priprava dela; 2. letno geslo; 3. sestanki; 4. doseganje cilja; 5. sklep; 6. način dela; 7. delo v organizaciji; 8. člani. II. Notranji duh v organizaciji; duhovni vodja.

I. Zunanje delo.

1. Novi odbor: Grilc, predsednik (5. letnik), Dejak, tajnik (4. letnik), Makovec, blagajnik (3. letnik), ki je bil izvoljen na občnem zboru 20. nov. 1949, je ostal vse leto neizpremenjen. Poskrbel je, da so člani, ki so po večini še pred božičem odšli na počitnice vzeli s seboj tudi shedule in jih, kolikor se je dalo, redno pošiljali g. spiritalu. Za božič je bila članom poslana okrožnica.

V Karolini (26) se je odbor pripravljaj na delo v novem šolskem letu. Program je bil dokončno izdelan ob začetku šole v San Luisu.

2. Za cilj smo si zastavili: izkazati tovarišu veselje in dobroto, bodisi v dejanju, ali morda se bolj v prijaznem pogledu in dobri volji, in smo pridejali nagib: ker Jezus tako hoče. Iz prejšnjih let smo mogli spoznati, da 'moraliziranje' in obravnavanje kreposti, čeprav bi bilo še potrebno, odbija in ni uspehov. Zato smo delo nekako ločili: naslove in program sestankov smo le indirektno povezali z geslom, kar se da razbrati z naslovov sestankov.

3. Sestanki in govorki na njih so imeli te naslove: Uvodni sestanek o dobroti; Velika noč-dan navdušenja; Maša-središče dneva; Ovire socialno psihološkega značaja za vero danes; Kaj se pravi: čutiti s Cerkvijo; Naš odnos do profesorjev; Presv. Srce Jezusovo duhovniku; Dušno pastirstvo v Argentini; Življenjska prožnost; Actio ex

26) Carolina, izg. Karolina je hribovski kraj, kamor so bogoslovci redno hodili za nekaj tednov na počitnice, dokler so bivali v San Luisu; argentinski jezuiti (rektor buenosaireskega semenišča) so bili tako dobri, da so jim tam dali svoje prostore na razpolago; te moramo tudi šteti med svoje dobrotnike.

contemplatione (27); Bogoslovec in šport; Asistent Kat. akcije; Duhovniški ideali; Bogoslovec in Marija; Kako živeti s prazniki cerkvenega leta; Verske vaje; Samostojnost; Telesna dela usmiljenja; Pokorščina Cerкви; Nadnaravno gledanje; Kako naj ljubim svoj poklic; Misijonski sestanek (ki ga je priredil Mis. krožek); Unio apostolica; Zanimajmo se za delavca.

Sestanki so imeli tole obliko: molitev, govor, razgovor, sklep, morebitne slučajnosti in razgovor o naši organizaciji (drugi semester).

4. Letno geslo smo skušali dosegati s temi sredstvi: a) direktno z nekaj sestanki o dobroti; b) indirektno na sestankih, ker se je posrečilo v razgovor neprisiljeno vplesti misli o dobroti; c) s sklepom.

5. Za sklep smo si vzeli kar letno geslo, ki smo ga vsak teden obnovili. Vendar smo v drugem semestru to geslo bolj konkretizirali in ga menjali na dva tedna.

6. Način dela smo malo spremenili. Ostale so skupine po letnikih, a sestankov nismo imeli ločeno po skupinah, pač pa skupne iz treh razlogov: a) ker nas je bilo malo in so bile skupine šibke; b) da smo pridobili na času (ker je bilo treba sestaviti tako le enemu govorček); c) upali smo na boljši razgovor, vendar se zdi, da se je dalo v enem letniku bolje razgovoriti.

Da bi povečali zanimanje za sestanke, smo za vodstvo govora na njih naprosili tudi druge člane iz višjih letnikov. Sprejetje povabila je bilo prostovoljno.

7. Delo v organizaciji. Delali smo tiho brez zunanjega pompa. Nasprotovanj ni bilo. Posrečilo se nam je tudi - hvala Bogu - dokončati pravila BZ, ki ste jih blagovolili potrditi z dopisom z dne 11. septembra 1950., za kar smo Vam, Prezvzišeni, iz srca hvaležni. Na praznik Kristusa Kralja pa smo se - kar zahtevajo pravila - posvetili presv. Srcu Jezusovemu. Na slovesnost smo se pripravili s skromno devetdnevnicco.

8. Člani. Ob zaključku lani je bilo v organizaciji 16 članov. Eden je bil ordiniran in tako prenehal biti član; trije so odšli v USA; dva pred začetkom leta, tretji v drugem semestru; eden je izstopil iz semenišča, eden iz BZ. Vstopili pa so: dva bogoslovca na novo, dva prvoletnika pa sta postala redna člana. Tako je sedaj 14 vseh članov.

9. Občni zbor se je vršil 19.11. t.l. s poročili odbornikov in volitvijo novega odbora. Izvoljen je bil v prvem glasovanju ta odbor: Rozman, predsednik (zadnji letnik), Šuštar, tajnik (4. letnik), Himelreich, blagajnik (2. letnik).

To naj bi bil zunanji obris dela.

II. Notranje delo in duh. Zdi se, da je bilo letos sodelovanje v organizaciji vse bolj s prepričanjem. To se je videlo zlasti: 1) z disciplino; 2) s sodelovanjem na sestankih, ki so bili ne morda idealni, nekako srednje dobri. Posebno z nekaterih smo odšli z novim navdušenjem; 3) z izvrševanjem sklepa, ki smo se ga posebno v začetku oprijeli z navdušenjem. Ta ogenj za izvrševanje sklepa je ponehal proti semestru. Ob začetku semestra smo se skušali zopet vneti za dobroto, vendar se zdi, da nismo pokazali tiste pripravljenosti kot v začetku leta.

Vendar se je - če odmislimo - sklep - na zunaj premalo poznal vpliv zveze. Gotovo ne sme biti ločitev od drugih bogoslovcev, a bilo je med člani premalo tiste povezanosti in organizacijske zavesti, ki jo vsaka organizacija, če zajame člane, nujno prinese. Vseskozi nam je bil v veliko oporo in vzpodbudo duhovni vodja, ki je bil na novo imenovan v juniju.

To bi bilo, Prezvzišeni, naše skromno letno poročilo. Oprostite nam, da Vam ga šele v decembru pošiljamo.

Zdaj pa prosimo, Prezvzišeni gospod škof, Vašega blagoslova naši organizaciji in Vas iskreno pozdravljamo. - Vaši vdani bogoslovci v Bogoslovski zvezi."

27) Actio ex contemplatione - Dejanje, ki izvira iz premišljanja, iz notranjosti, ker smo ga prej premislili z Bogom in premolili.

Maríjino oznanjenje

Uprizorila slovenska šola

fare Marije Vnebovzete v Clevelandu, Ohio,

dne 25. marca 1962.

Besedilo pripravila in režirala J. P.

(Oprema odra:) *Samo enobarvne zavese*

Spredaj ob levi: enobarvno do tal pregrnjena mizica z nizko klopco.

Ob strani: na tleh ali na nizkem podstavku vaza z belo lilijo.

Uvod:

Pred zastrtim odrom zapoje mali zborček deklet: "Tam v preprosti hišici...."

Tam v preprosti hišici
vsa zamaknjena kleči,
z Bogom svojim govori
Marija, 'zvoljena Devica,
Angel božji je poslan,
da Njo, ki je nebes Kraljica,
zdaj pozdravi ves vdan:
Bodi ti pozdravljena,
med ženami blažena,
Mati Živega Boga!

Zborček se umakne, zavesa se odgrne, za odrom igra harmonij (ali pa posnetek orgelj) pianissimo, kot daljni odmev hrepenenja: Vi oblaki ga rositate...

Marija

(sedi pri mizici, odviija v daljših presledkih zvitek sv. pisma, preroke, bere):

"Ecehijel".... (melodija: 1. Vi oblaki.....

2.....

"Danijel"..... (melodija: 3.ve nebesa ga pošljite.....

4.....

"Izaija"..... (melodija: 5. Milo so ljudje....

6.....

"Jeremija"..... (melodija: 7. Bog je bil zemljo 8.....

(Odloži zvitek, vstane, zamišljena ponavlja prerokbe):

"Tiste dni bo Juda rešen in Izrael bo varno prebival" - - -

"Gospod, ki sediš nad Kerubi, zbudi svojo moč in pridi, da nas rešiš" - - -

"Pridi, o Gospod in se ne mudi, o korenina Jesetova, ključ Davidov, željno pričakovani Kralj narodov, o Emanuel" - - -

Marija (Marjanca Rigler)
bere prerokbe

**Gotovost odseva delavnost;
je zavest, da veš. - Kardinal
Newmann**

**Samo resnica osvaja; zmaga
resnice je ljubezen. - Sv.
Avguštin (5. stoletje)**

**Ljubezen je dobro razpolo-
ženje duše, ki nas nagne, da
imamo rajši božje znanje nad
vsakim drugim. - Sv. Maksim
(7. stoletje)**

**Ljubezen znova prinese
življenje onim, ki so duhovno
mrtvi. - Sv. Tomaž Akvinski
(13. stoletje)**

**Ljubezen je oblika, gibalo,
mati in korenina vseh kreposti.
- Sv. Tomaž Akvinski**

Druge moramo ljubiti resnično zaradi njih in ne zaradi sebe. - Sv. Tomaž Akvinski

Vse je narejeno za ljubezen, ljubezen pa za Boga. - Sv. Frančišek Saleški (17. stoletje)

Imej za gotovo znamenje, da tvoja ljubezen ni pristna, ako tvoje besede, pa naj bodo še tako resnične, ne izražajo ljubezni. - J. P. Camus (17. stoletje)

Ljubi nebeške želje in želi nebesko ljubezni! - Sv. Frančišek Saleški (17. stoletje)

Večja krepost je jesti vse, kar je postavljeno pred te, kot vedno izbirati najslabše. - Sv. Frančišek Saleški (17. stoletje)

Najhujše zlo niso storjeni zločini, ampak opuščeno dobro, ki bi ga lahko vršili. - Leon Bloy (francoski pisatelj)

Kadar vladarji prezirajo oblast Boga, tudi ljudje zaničujejo oblasti ljudi. - Benedikt XV.

Angel

Marija

Angel

Ave Maria

"Rosite nebesa od zgoraj in oblaki naj dežijo Pravičnega, odpre naj se zemlja in rodi Zveličarja" - - -

(poklekne, hrepeneče): O Gospod, pridi, Izrael te željno pričakuje, - - - moja duša hrepni po tebi - - -

(Luč, v kateri se prikaže angel. - Marija se zdrzne, ob pozdravu vstane in strme posluša.)

(radostno)

Zdrava, Marija! Izvoljena hči Izraela, cvetica krasna iz hiše Davida očeta! Od vekomaj oko je božje z radostjo počivalo nad lepoto duše Tvoje, vseh milosti ti polna, posoda dragocena! Gospod s teboj je, o blagoslovljena, ki žena ne doseže te nobena!

(prestrašeno)

O stoj, presvetli!

Kaj naj pomenijo besede tvoje, polne hvale? Preprosti devi pač ne morejo veljati!

Kdo si ti? - - -

Prikazen svetla ta le sad je moje domišljije žive,

želja srca,

ki hrepeneče pričakuje Odrešenika?

(s svetim strahom)

Ali pa mogoče,

da Bog neskončni, Sveti svetih, ki angeli pred Njim zakrivajo obličja - v sklepih nedoumljivih Svojih poslal te k meni?

O odgovori!

Nadangel Gabriel sem, poslanec božji. Je bitnost moja vsa

izlita v nenehni slavospev

Lepoti in Ljubezni božji;

in sreča moja vsa -

služiti Njemu,

ki vstvaril je nebo in zemljo,

ki z mislijo samo

svetov neskončne vlada bilijone . .

Mogočni Stvarnik

pozabil ni ubogega človeka zemlje,

uklenjenega v sužnost zmot in greha.

V očetovski dobroti

poslati hoče mu Odrešenika. . .

(spodbujajoče)

Ne boj, devica se Marija!

Pri Bogu ti si milost našla.

Njegovo naročilo izpolnujem,

Angel oznani Mariji... (Marija: Marjanca Rigler, - angel: Marija Gostič)

ko to veselo vest ti oznanjujem:

(slovesno)

Glej, spočela boš, rodila Dete,
ki Sin Najvišjega bo imenovano.
Emanuel, od narodov pričakovani,
obljubljeni že v raju,
iz tebe bo izšel
v rešenje Izraela in vsega ljudstva.
Bo Očeta Davida zasedel prestol
in v hiši Jakobovi kraljeval v vekov veke.
Ime njegovo bodi "Jezus".

(Se globoko prikloni).

(presenečena, plaho - veselo):

Mi duša vsa trpeče od nepoznane sreče - -

(se zresni):

- a čuj!

Sem tempeljska devica bila,
Bogu sem čistost obljubila - - -

Ne vem, kako naj se zgodi - - -

Bog Sveti Duh,
Odsev, Ljubezen večnega Očeta
bo v tebi storil čudež materinstva:
Boš srečna božja porodnica -
in vendar vseh devic Devica.
To Bogu nemogoče ni. -

Kot sonce skozi steklo sije
in steklo to se ne razbije -
tako se čudež ti zgodi. -

Besedo reci le, Marija!

(ponižno, vdano)

Gospodova sem dekla.

(z veseljem izrazom)

Kako naj želje moje
ne skladajo se z željami Gospoda!?

(resno)

Naj se zgodi, kar pravijo besede tvoje - - -

(poklekne, prekriža roke na prsih, povesi glavo zamišljena).

(se pokloni)

Zahvaljena, Marija, za besedo odrešenja!

Zahvaljen, božji Sin, za dar tvojega
življenja!

Zahvaljen, neskončno sveti, troedini Bog,
za skrivnost učlovečenja! - O sveti, sveti,
sveti, vsemogočni Bog - -

*(angel izgine, luč, ki ga je osvetljevala,
ugasne, - Marija ostane osvetljena).*

*(Zborček za odrom, kot angelski spev,
nežno):*

Zgodba sveta in vesela
je odprla vsem nebo,

NAJSTAREJŠA MARIJINA CERKEV

Tretji vesoljni zbor v Efezu
(leta 431) je slovesno proglasil
za verska resnico, da je Marija
Mati božja. S to proglasitvijo
je bila obsojena kriva vera
Nestorija. Po zaključku cerkve-
nega zbora so množice vernikov
napolnile cerkev, v kateri
se je vršil koncil. Zbrani
množici je tedaj z veliko
gorečnostjo pridigal o Mariji
sv. Ciril Aleksandrijski. Tako
je slavil Marijo:

"Zdrava, o Marija, Mati božja,
Devica in Mati! Jutranja
zvezda, popolna posoda.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
Sveti tempel, v katerem je bil
sam Bog spočet.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
Deviška in čista golobica.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
Vedno žareča luč, iz tebe
izhaja Sonce pravice.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
Ti si nosila v svojem svetem
naročju Onega, ki ga ni mogoče
obseči.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
S pastirji pojemo hvalnice
Bogu in z angeli pesem zahva-
le: Slava Bogu na višavah in
na zemlji mir ljudem, ki so
Bogu po volji.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
Po tebi je prišel k nam Osvoji-
telj in mogočni Zmagovalec
nad peklom.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
Po tebi cvete sijaj vstajenja.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
Ti si rešila slehernega vernega
kristjana.

Zdrava, o Marija, Mati božja!
Kdo te more vredno slaviti,
o slavna Devica Marija?"

Marija

Angel

Marija

Angel

Slavna katedrala Matere božje v Efezu, v kateri se je vršil ta vesoljni cerkveni zbor bo obnovljena. Cerkev je bila ozka, a dolga 600 čevljev. To je najstarejša in najbolj dolga Marijina cerkev. Od nje je ostalo le nekaj sten.

Leta 1931 - ob 1500letnici slavnega efeškega koncila - je obiskal ostanke te katedrale tedanji apostolski delegat v Bolgariji monsignor Roncalli, sedanji papež Janez XXIII. George B. Quatman, trgovec iz Lima, Ohio, je leta 1956 ustanovil "Efeško družbo", ki ima namr. obnoviti to najstarejšo Marijino cerkev. Sedaj obnavlja (za vsoto \$1,500.000) baziliko na grobu sv. Janeza Evangelista. Ta bazilika je iz 6. stoletja. Ko bo to delo končano - verjetno kmalu - se bodo začela obnovitvena dela katedrale Marije Bogorodice.

* * *

Bodočnost pripada onim, ki verujejo, ne pa skeptikom in dvomljivcem. Bodočnost pripada onim, ki ljubijo, in ne onim, ki sovražijo. - *Pij XII.*

Sveto pismo je po besedah sv. Avguština pismo iz naše domovine.

Nihče ne more razumeti evangelija (sv. Janeza), ako ni počival na Jezusovih prsih in ni sprejel od Jezusa Marijo za svojo mater. - *Origen (3. stoletje)*

Nobeno češčenje Marije ni tako milosti polno kot posnemanje Marijine ponižnosti. - *Erazem (16. stoletje)*

Marija

glej, Devica je spočela -
Večni je prejel telo.
Pred Gospoda poklekimo,
se za milost zahvalimo:
Blagor tebi, verni svet,
greha kmalu boš otet.

(vstane, s presrečnim izrazom na obrazu, zapoje):

Moja duša * poveličuje Gospoda,
In moj duh se raduje * v Bogu mojem
Zveličarju.

Ker se je ozrl na nizkost svoje deklet: *
zakaj glej, odslej me bodo blagrovali
vsi rodovi.

Zakaj velike reči mi je storil On, ki
je mogočen * in je njegovo ime sveto.
Od rodu do rodu traja njegovo usmiljenje
* njim, ki mu v strahu služijo.

Moč je skazal s svojo roko, * razkropil
je nje, ki so napuhnenih misli.
Mogočne je vrgel s prestola * in povišal
nizke.

Lačne je napolnil z dobrotami * in
bogate odpustil prazne.

Sprejel je svojega služabnika Izraela *
in se spomnil svojega usmiljenja.

Kakor je govoril našim očetom *
Abrahamu in njegovemu rodu na veke.
Slava Očetu in Sinu * in Svetemu Duhu,
Kakor je bilo v začetku, * tako zdaj
in vselej in vekomaj. Amen.

(Pri "Slava Očetu" začne tiha spremljava z
orgljami, ki se stopnjuje pri "Kakor je bilo
v začetku" in izzveni v mogočnih akordih
pri "Amen".)

Nato slovesni VELIKI ZVON - -

Zavesa se počasi zapira.

Ko se zapre, zapojejo VSI NAVZOČI:
"Je angel Gospodov..."

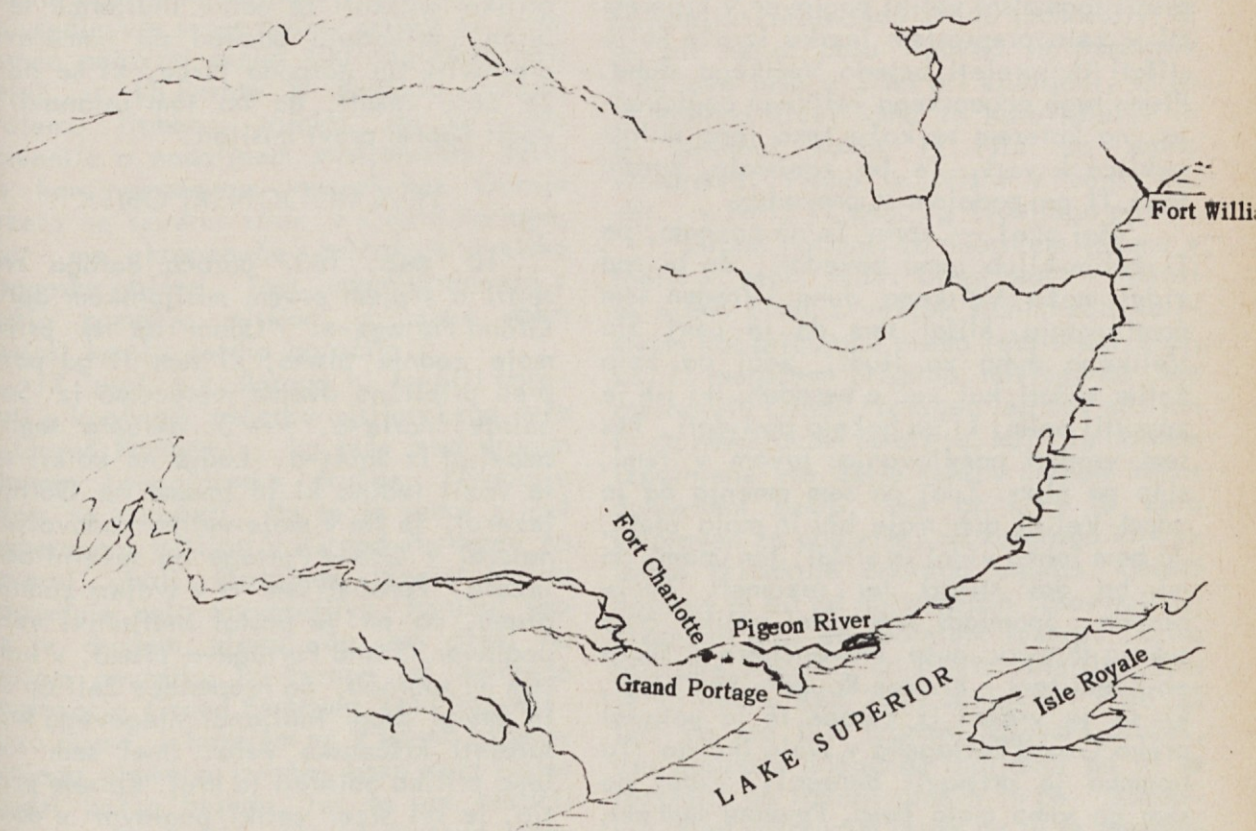
Zbor angelov (višji oddelek Slovenske šole) v prizoru Marijino oznanjenje

Indijanski misijon v Grand Portage-u

Od 1837 do 1841

Vas Grand Portage v Minnesoti ob Gornjem jezeru (izgov. Grend Portič, ali pa po francosko Grand Portaž) je bila nekdanj zelo važna trgovska postojanka. Zgodovinarji pravijo, da je bilo to najstarejše in najbolj zapadno bivališče belega človeka. V času revolucionarne vojne (1775-1781) je imenoval general Jakob H. Baker kraj trgovsko skladišče severozapadne trgovine z kožuhi. Na zapadnem koncu portiča, ob Pigeon Riverju (Golobji reki) je bil Fort Charlotte, trgovska postojanka družbe Northwest Fur Company. 30. sept. 1854

se je pogodila država v La Pointu z Očipecvi in določila za Indijance Grand Portagea rezervacijo Pigeon River Indian Reservation, ki obsega približno 65 kvadratnih milj in kjer je vključena vas Grand Portage in trgovska postojanka. Leta 1910 je bivalo v tej rezervaciji okoli 220 Indijancev. Cerkev je sedaj podružnica župnije Grand Marais, ki jo oskrbujejo benediktinci. Naj sledi zgodovina začetka te cerkvice in katoliške občine, kakor sta jo popisala misijonarja Baraga in Pirec v svojih pismih in poročilih.

Okolica Grand Portage-a

PROŠNJA INDIJANSKEGA POGLAVARJA

Baraga poroča o tem 28. sept. 1837, ko piše svoji sestri Amaliji na svoji poti iz Evrope v svoj misijon La Pointe: "Tokrat Ti imam poročati, preljuba sestra Amalija, spet zelo veselo novico, ki Te bo gotovo zelo razveselila, ker se tako živo zanimaš za napredek našega misijona, novica namreč, da bo ustanovljen v kratkem času z božjo pomočjo ob Gornjem jezeru spet nove upe zbujaajoči misijon. Kraj kjer naj bi nastal ta misijon, se imenuje Grand Portage. Nahaja se na severni obali Gornjega jezera. Indijanci ki tam prebivajo, pridejo pogostoma skupaj s Kanadčani in so slišali govoriti tudi o krščanski veri ter o duhovnikih, zaradi česar so zahrepenili v svojih srcih s sodelujočo milostjo usmiljenega Boga slišati kaj več o Velikem duhu in Njegovi besedi. Prišedši sem v Sault, sem dobil pismo z dne 22. junija, ki mi ga je dal pisati tamkajšni veliki poglavar, v katerem mi v zelo preprostem jeziku izraža željo slišati in sprejeti besedo Velikega duha. Pismo tega poganskega velikega poglavarja, na katerem se kaže tako lepo milost poklica k veri, Te bo zanimalo, zaradi tega Ti ga podajam v prevodu:

'Moj oče! - Čeprav Te ne poznam, pa Ti želim kljub temu povedati, da bi rad videl moža Velikega duha. Vreden sem pomilovanja. Slišal sem da je umrl Sin Velikega duha za ljudi, zdaj pa zelo želim slišati kaj več o besedah, ki jih je zapustil onim, ki ga hočejo poslušati. Res sem vreden pomilovanja: tavam v temi, slep pa gluhi. Zdaj pa sem mnenja da je odprl Veliki duh moje oči in moja ušesa, da bom lahko videl in slišal, ter upam, da mi bo dal slišati ter razumeti Svoje besede. Spomladi sem videl veliko črno suknjo (Prevzv. gosp. Provenchere-a, škofa ob Rdeči reki - Riviere Rouge - Red River, ki se je vračel iz Evrope in je potoval preko Grand Portage-a v svojo škofijo (To opombo je pristavil Baraga!). Videl pa sem ga samo malo časa. Povedal sem mu, da želim spoznati besedo Velikega duha,

toda pokazal je proti kraju, kjer Ti učiš Indijance (t.j. v La Pointe) rekoč: Iz onega kraja zahtevaj slišati besedo. Srečni bi bili, če bi Te mogli videti tukaj. Pridi vendar k nam letos poleti. Če bi prišel k nam in nato ne bi imel priložnosti se vrniti, tedaj je tukaj veliko mladih ljudi, ki bi bili pripravljeni peljati Te nazaj. Tudi ti žele slišati besedo ter izpolnjevati voljo Onega, ki je umrl za ljudi. - Zdravstvuj - Espanio, veliki poglavar Indijancev Grand Portage-a.'

Vsak odkrit kristjan, ki želi, da se poveljča božje ime in da se zveličajo soljudje, si bo lahko predstavljal, Ti pa moja predraga Amalija boš srčno čutila, kako me je razveselilo to pismo. Zahvalil sem se prisrčno Bogu za njegove milosti ter ga prosil, da bi nadaljeval in dokončal, kar je tako milostno začel. Ladja trgovske družbe, ki bo odplula v nekaj dneh, gre najprej od tukaj v Grand Portage, ostane tam nekaj dni in šele od tam gre v moj misijon (La Pointe). Imel bom torej priliko obiskati te dobre Indijance še to jesen, prihodnjo pomlad pa nameravam prestaviti tja gospoda Pirca, ki se na to že zelo veseli, da bo tam ustanovil in vodil naprej pravi misijon."

PRVI MISIJONSKI OBISK

10. dec. 1837 poroča Baraga svoji sestri o svojem prvem misijonskem delu v Grand Portage-u: "Upam da si prejela moje zadnje pismo, ki sem Ti ga poslal pred približno dvema mesecema iz Sault Sainte Marie-a. --- 3. oktobra sem se odpeljal iz Sault-a. Ladja na kateri sem se vozil (edina ki jo imamo na Gornjem jezeru), je šla v moje veliko zadovoljstvo najprej v Grand Portage na severni obali jezera. Poročal sem Ti v svojem zadnjem pismu, da mi je poslal indijanski veliki poglavar Grand Portage-a pismo, v katerem mi sporoča, da hrepeneče želi on sam in mnogi drugi Indijanci njegovega kraja sprejeti krščansko vero. Imel sem torej lepo priliko obiskati ta kraj. Ko sem prišel tja, je bil sicer veliki poglavar z doma, toda bilo je doma mnogo Indijancev, ki

žele sprejeti vero. Sicer se nisem mogel dolgo muditi pri njih, samo en dan, toda kljub temu sem imel čas, da sem jih malo poučil v bistvenih verskih resnicah, potrdil v njihovem dobrem sklepu in pa krstil njihove male otročiče, katerih sem krstil deset. (Op.: V rojstno knjigo v La Pointu jih je vpisal samo osem). Izmed odraslih pa nisem mogel krstiti nobenega, kajti poučeni so še premalo v veri. Pri odhodu, sem jim obljubil, da pride prihodnjo pomlad k njim duhovnik in da bo ostal najbrž pri njih, če je to volja božja. Ta obljuba je vzbudila veliko veselje v njih dušah. Rekli so, da se bodo spreobrnili tukaj h krščansko katoliški veri gotovo še mnogi Indijanci, če bi hotela črna suknja ostati blagohotno pri njih."

PIRC NA POTI V NOVI MISIJON

1. julija 1838 poroča g. Pirc sam Leopoldinski ustanovi na Dunaju iz Saulta: "Ostal bom še nekaj časa v Saultu, dokler ne uredim vse svoje posle, potem pa imam namen potovati preko 400 angleških milj daleč v La Pointe h gospodu Baragi, svojemu ljubemu rojaku, da se bova pomenila o nadaljnjem misijonskem delu, na kar nameravam veslati čez Gornje jezero na severno stran v Grand Portage, kjer me hrepeneče pričakuje velika poganška občina. Tam, upam ustanoviti z božjo pomočjo misijon, o čemur upam poslati kmalu vesela poročila."

17. sept. t.l. Baraga ni opustil poročati o končnem začetku misijonskega dela v Grand Portage-u, ko piše med drugim članom Leopoldinske družbe: "Nadalje imam za poročati, da se je sedaj pričel nameravani misijon v Grand Portageu na severni obali Gornjega jezera in da napreduje zelo razveseljivo. Poročal sem že v drugem pismu, da sem dobil na svojem povratku iz Evrope od velikega poglavarja Grand Portagea zelo razveseljivo pismo, v katerem mi v imenu rojakov svojega plemena izraža, kako zelo želijo slišati božjo besedo, ter da sem naročil nato g. Pircu iti v Grand Portage ustanovljat tam misijon. Gosp. Pirc je prišel

letos poleti najprej sem (v La Pointe), se mudil nekaj dni tukaj in šel potem v Grand Portage, kjer je našel Indijance v najboljšem razpoloženju. Postavili so že v naprej malo kapelico iz skorje, kajti pričakovali so z zaupanjem duhovnika letos poleti, ker sem jim obljubil lansko jesen, ko sem bil tam, da jim bom preskrbel duhovnika, ki bo pri njih ostal in jim oznanjal besedo božjo. On jih je že mnoge krstil, ki vsi zelo vneto izvršujejo vero. Obiskal je letos poleti kot misijonar tudi drugi kraj, Fort William, ki ni prav daleč od Grand Portagea, pri čemer je našel tudi tamkajšne Indijance v najboljšem razpoloženju za vero. Podrobne okoliščine svojega misijona bo poročal gotovo sam Leopoldinski družbi. Nahaja se nekaj dni zopet tukaj (v La Pointu) ter se bo vrnil najbrž jutri v svoj misijon."

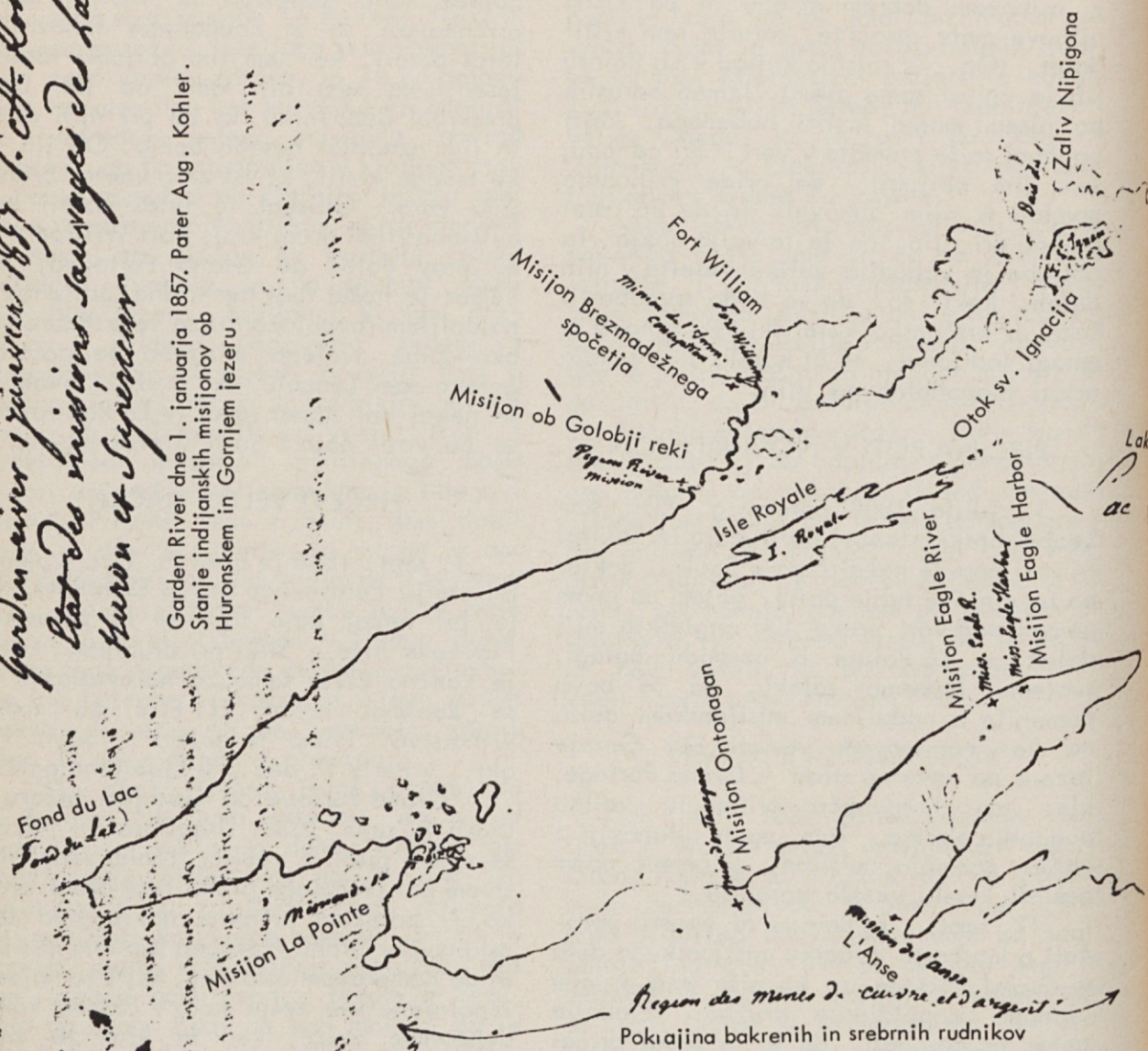
PIRČEVI VELIKI NAČRTI

1. sept. 1838 je pisal Fr. Pirc svojemu prijatelju Ferdinandu Šmidu (Schnidt), ki je bil nekaj časa trgovec in posestnik Plavčeve hiše v Šiški pri Ljubljani, ki pa je končno živel samo za naravoslovje in se zanimal kakor Fr. Pirc za sadno vrtnarstvo. Pismo je prišlo v Sault 18. okt., v Pariz 7. dec., v Ljubljano pa 17.

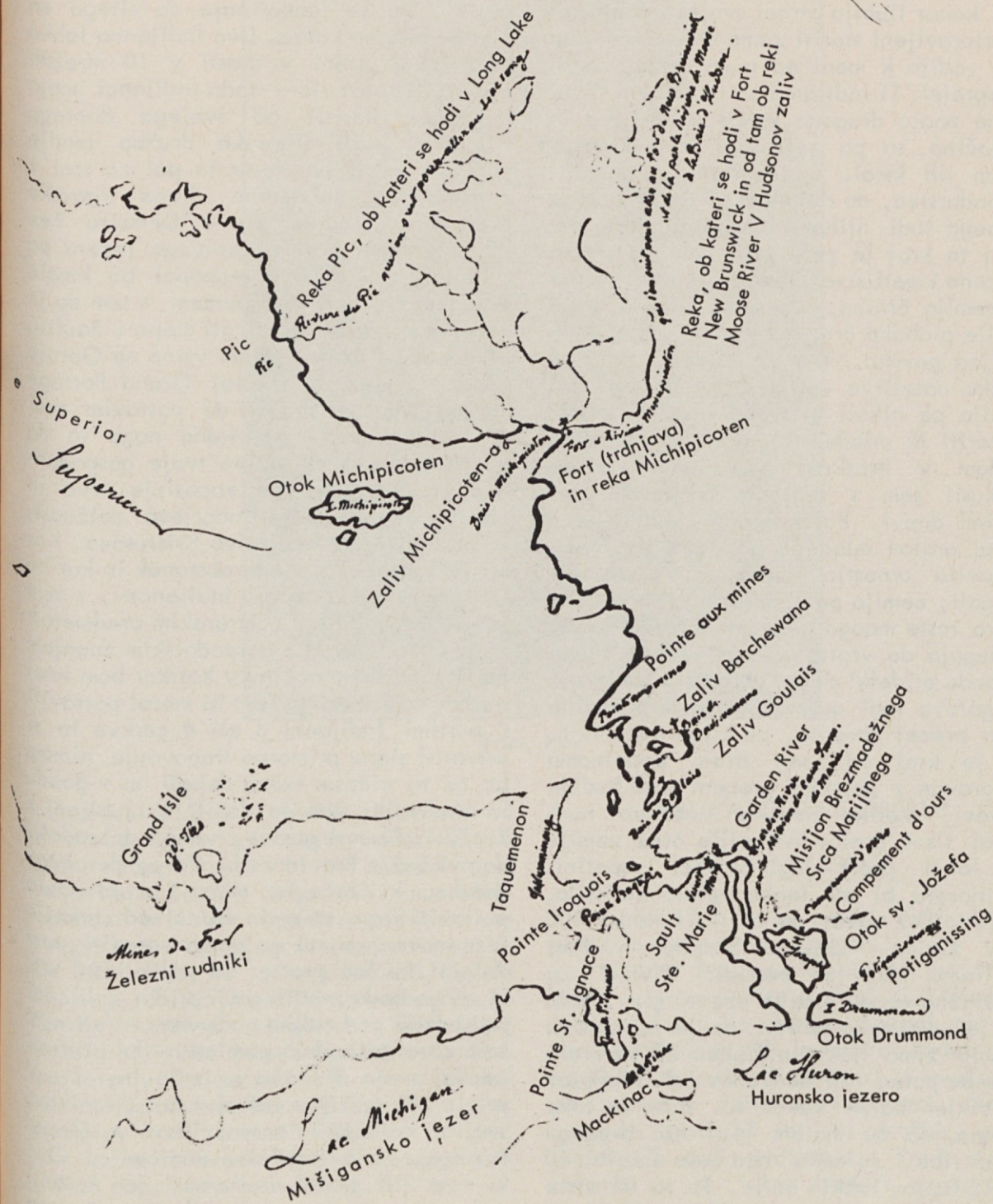
"Grand Portage ob Gornjem jezeru v Indiji 1. sept. 1838. Dragi brat! - Nikoli še nisem pisal z večjim srčnim zadovoljstvom kot pričujoče pismo Tebi dragi brat, ko Ti poročam prijetno novico, da sem ustanovil v Grand Portageu lep nov misijon in da nameravam ostati tu, kajti tu najdem izpolnjene vse želje tako v časnem kakor duhovnem oziru, ker ta kraj je zelo pripraven za podjetje, od katerega človek lahko pričakuje dobrega uspeha. Grand Portage je bil od najstarejših časov najbolj znamenit kraj ob Gornjem jezeru. Tu sta bili dve trgovski družbi iz Anglije. Bilo je tu vedno čez 2000 divjakov. Pred 35 leti pa sta bili izgnani trgovski družbi, vsa poslopja požgana, Indijanci pa so se razpršili po raznih otokih in po gozdovih. Pred poldrugim letom pa se je nastanil tu dobri trgovski zastopnik gosp. Cote

Gooden-iver i januar 1887 T. A. Kohder.
 Post-Des missions Sauvages Des Lac
 Huron et Supérieur

Garden River dne 1. januarja 1857. Pater Aug. Kohler.
Stanje indijanskih misijonov ob
Huronskem in Gornjem jezeru.

Region des mines de Cuivre et d'argent
Pokrajina bakrenih in srebrnih rudnikov

(izg. Kote) s svojo pobožno ženo. Divji Indijanci se zbirajo spet tu. Cela poganska občina se je izjavila za katoliško vero. Z božjo pomočjo sem napravil v petih tednih iz divjakov dobre kristjane, ki me ljubijo bolj kakor ljubijo otroci svojega očeta ter so pripravljeni storiti zame vse. Vsak dan tudi vodijo k meni na novo došle, da bi jih sprejel. Ti Indijanci so sicer zelo revni in ne znajo drugega kakor loviti ribe in divjačino, so pa zelo urni in nadarjeni. Upam jih kmalu civilizirati in navaditi gospodarstva, da dvignem poleg njihovega dušnega tudi njihova časno blagostanje, kajti ta kraj je zelo pripraven za veliko donosno kmetijstvo. Zemlja je izvrstna; je to zemlja črnica, umerjena s sviščem; 4 čevlje globoka črna zemlja z mastno lesno prhlino povrhu. Ker so posekali za časa velike naselitve veliko gozda za kurjavo, zemljo pa nikoli niso obdelovali, se dajo ustvariti iz mlade frate (poseke) z malim trudom v kratkem času dobra polja. Poskusil sem s svojimi Indijanci pred osmimi dnevi. Posekali so mi v dveh urah nekaj oralov mladega gozda in grmovja s čudovito urnostjo. Spomladi bomo vse požgali, zemljo pa obdelali. Iz tega kako dobro raste mnogo plemenitih travnih vrst, ki segajo do vratu, človek lahko sklepa da bodo pridelki dobro obrodili. Sadjereja bo gotovo tudi uspevala, ker je podnebje sicer precej severno, pa kljub temu milo, ko je kraj od vseh strani popolnoma zavarovan z gorskimi grebeni pred hudimi vetrovi. Velika ravnina vabljivo nudi nekaj tisoč oralov najboljše črne zemlje po lahni proti jugu viseči vspetini. Živinoreja bi mi lahko veliko koristila, ko je toliko trave, da bi redil lahko 100 glav živine. Gospod Swanson v Fort Williamu mi je ponudil živino za polovično ceno. Ima je čez 40 glav, toda lov je tukaj tako obilen, da je ustrelil tu zadnjo zimo neki Indijanec 22 severnih jelenov poleg več medvedov itd. Ribji lov ni nikjer boljši kakor tu. Ribe so tako okusne, da ne maram jesti nič drugega kakor ribe. Je neka vrsta zelo dobrih, 10 do 15 funtov težkih belic. Tu so tri vrste velikih, 8 do 40 funtov težkih neizrečeno

dobrih postrvi s snežnobelim in pomarančno-rdečim mesom. Tretja vrsta je tako mastna, da se raztopi v ognju kakor sirovo maslo. To je moja najljubša hrana. Najbolj okusni sledi (aringi) so tu tako veliki, da se lahko naje do sitega en človek z enim kosom. Dva Indijanca lahko nalovita v jeseni v dresti v 10 mrežah čez 100 stotov rib---toda Indijanci imajo le malo koristi od svojega dobrega ribolova, kajti trgovska družba jemlje ribe samo po en dolar in pol za stot v zameno za neizmerno drage trgovske predmete, prodaja pa v Detroitu čez 20.000 stotov rib iz Gornjega jezera po 7 dolarjev. Toda ta monopol bo kmalu prenehal v dobro Indijancem, s tem da je zasnovala vlada kanal pri slapu v Saultu, ki bo odprl vsem ladjam vstop na Gornje jezero. Potem bo postal Grand Portage mesto. Medtem hitim, da postavim svoj novi misijon na prav trdne noge in da upeljem kar se da dobro svoje gospodarstvo. Trenutno pa me zaposluje prva in najbolj potrebna misijonarjeva dolžnost, da mora dvigati kraljestvo Kristusovo. Kar pa je potrebno za moj obstanek in kar bo izboljšalo usodo ubogih Indijancev, s tem se bom ukvarjal kot postranskim predmetom z vsemi močmi in z gospodarskim znanjem po evropskem načinu v kolikor bom imel sredstev. Prihodnje leto bi moral postaviti s svojimi Indijanci 3 ali 4 cerkve in si ustvariti stanu primerno stanovanje, nimam pa za to ničesar kakor debeli les v gozdu in orodje, ki sem ga dobil iz Ljubljani z žebli iz Kamne gorice, nadvse dobrodošli darovi božje Previdnosti. Poleg deročega potoka, ki teče tu mimo, bi se dalo postaviti žago, stope in mlin. Pred cerkvijo in stanovanjem, ki ju upam zgraditi, sem določil že lep prostor za velik hišni vrt, ki mi ga bodo uredili moji pridni Indijanci prihodnjič pod mojim vodstvom. Več njiv bom zoral prihodnje pomlad in dal prinesiti semkaj svojo drevesnico iz Saulta. --- V prigibu Ti pošiljam nekaj ducat ujetnikov, svojih najhujših sovražnikov v Grand Portageu za entimološko anatomijo. One ki sem jih poslal nedavno, so najbolj strupene, te le pa najhujše, čeprav

Franc Pirc.

najmanjše mušice v Indiji. Njih pik nič ne oteče, kakor od drugih, toda koža ti tako peče, kakor bi ti padla gori žerjavica. Zaradi tega jih imenujejo Francozi bruleaux (zgoče), Indijanci pa pingochens (izg. pingoshens, hudi pepel). Od 26. julija, ko so se prikazali, pa do 25. avg., ko so izginili, so me mučile te živali strahotno, posebno v cerkvi pri službi božji, ker ne pristojajo dobro tančica (pajčolan), ter ponoči, če obraz ni bil pokrit. Takih nadlog Vi Evropejci ne poznate. Tudi hudobnih komarjev je tukaj več in hujši kakor kjerkoli. Izginili so včeraj popolnoma v moj mir."

RAST KATOLIŠKE OBČINE IN PRVA CERKVICA

1. okt. t.l. je poslal Pirc obširno poročilo Leopoldinski družbi:

"Grand Portage je bil že od starih časov najznamenitejši kraj ob Gornjem jezeru. Tukaj je bivalo nekdanj po več tisoč Indijancev. Bil je namreč sedež neke angleške trgovske družbe, ki je kupčevala po severnih delih z Indijanci. Ko so pregnali pred 35 leti to družbo, so se razkropili tudi Indijanci. Pred dvema letoma se je tukaj naselil zopet neki

trgovski agent iz Kanade po imenu Cote (izg. Kote), kanadski katoličan. Začeli so se zbirati tu zopet divjaki, katere je seznanila poleg tega njegova pobožna žena, z Bogom in z vero, da so zaželeli slišati duhovnika in sprejeti vero. Neki dogodek pa jih je še bolj vnel za sv. vero. Mlad Indijanec namreč zboli prav nevarno. V bolezni si skuša pomagati s svojimi vražami. Misleč da mu povrnejo vraže ljubo zdravje, je velel razobesiti po stenah raznovrstno vražarsko čaro, kakor kačje kože, medvedove glave, lisičje repe, bobrove gobce, jastrebove kremplje, ribje kosti, kljune sov itd. Čarovnik pa je bobnal nad bolnikovo glavo na čarovni boben ter zagovarjal bolezen. Bolnik sam pa je zdihoval v smrtnih mukah k hudemu duhu Mači-manitu: 'Oj, ne muči me več in pusti me živeti!' Ko se vršita ta komedija in bednarija v bolnikovi sobi, pride k njemu njegova sestra, ki je bila že poučena v krščanstvu. Razjoka se nad to bedarijo in reče bratu: 'Ljubi brat, na smrt si bolan, pa stavljaš svoje zaupanje na te bedarije, ki ti ne morejo pomagati. Zaupaj raje v Boga, našega Stvarnika, ki ti je dal življenje. Le on sam ti lahko pomaga in vrne zopet ljubo zdravje.' Bolnik posluša sestro. Brž veli svoji ženi, naj pobere vse te vražarije v vrečo ter sežge pred hišo. Potem pa prične moliti k Bogu in ga prositi za ljubo zdravje. Tudi napravi obljubo, da bo sprejel sveti krst, če mu da Bog zdravje. In glej! Takoj mu odleže in kmalu je zdrav po božji pomoči. Divjaki so se močno čudili nad tem čudapolnem naglem ozdravljenjem. Dobili so tudi veliko zaupanje do Boga in sv. vere.

Ko se pripeljem po jezeru dne 23. julija v Grand Portage, so me pričakovali divjaki že željno ob bregu. Omenjeni divjak je šel daleč v vodo, da mi poda pri roko. Bil je tudi prvi krščen in je sedaj najbolj goreč kristjan in predpevec v cerkvi. Ubogi divjaki so me sprejeli s srčnim veseljem. Peljali so me v malo hišico iz cedrovega lesa, z okni iz srnjeve kože, ki so jo sami zgradili, ker so bili naprej obveščeni o mojem prihodu. S prvim

govorom o koristi sv. vere sem pridobil srca vseh. Trdovraten je ostal le stari divjak, ki je umoril svoje starše, ženo in otroke ter jih pojedel. Vse opominjevanje je bilo zastonj. Odgovarjal mi je: 'Nisem vreden sv. vere in milosti božje. Za sv. vero bi bilo nečastno, ko bi prišel v vašo sveto družbo. Zato hočem ostati malikovalec ter deliti usodo drugih divjakov.'

Na dan sv. Jakoba sem blagoslovil na ime sv. Petra cerkev, katero so zgradili krasno vneti divjaki iz cedrove skorje. V njej pridigam dvakrat vsak dan, zjutraj ter zvečer, ostali čas pa porabljam za šolski pouk, katerega nihče ne opusti, ki je manj kakor 50 let star. Tu poučujem z veseljem indijansko brati, pisati, moliti in peti svoje učence, ki se menjavajo štirikrat na dan. Našel sem pri teh preprostih gozdnih prebivalcih toliko nadarjenosti in veselja do učenja, da jih slišim sedaj v svojo tolažbo po dvomesečnem pouku že več kakor tretjino svoje misijonske občine brati, moliti in peti v cerkvi iz lepe Baragove knjižice. Ker kažejo ti divjaki zelo dobro glavo, sem sklenil ustanoviti tukaj zgledno misijonsko postajo. Zato nisem krstil nobenega, če ni znal dobro na pamet krščanskega nauka in molitev ter ceniti veliko vrednost sv. vere. Krščujem le ob nedeljah popoldne, pa prav slovesno. Včeraj (30. sept.) sem krstil in cerkveno poročil še le glavarja. K tej slovesnosti je prišel v beli suknji obšiti z rumenimi trakovi. Prepasan je bil z rdečim pasom. Imel je rdeče hlače, ki so bile lepo pisane, in rumene škornje. Njegova sedemdeset let stara nevesta je imela črno obleko z raznim lepoticjem. Ime ji je Jožefa Otakačivan, njemu pa Franc Espagnol (Op.: V pismu zgoraj se je podpisal Espanio, veliki poglavar). Je sin španskega kupca. Njegova mati, Indijanka, ga je izredila tukaj. Zaradi njegovih izrednih zmožnosti za vojsko in lov so si ga izvolili Indijanci za poglavarja. Prejel je prav spodbudno zakrament sv. krsta in obžaloval vse pregrehe. Iz maščevanja je namreč preklal Indijancu glavo, ker je umoril in pojedil v gozdu 22 ljudi, kakor so mi pripovedovali. Po teh

kraji so počenjali nekdanji Indijanci najostudnejše hudobije, sedaj so pa prav pobožni kristjani. O koliko dušnega veselja za me, ko darujem nebeškemu Očetu nekrvavo daritev božjega Jagnjeta za odpustanje grehov v cerkvi, ki stoji na mestu, kjer je vabil poprej mališki boben divjake k hudičevemu plesu in kjer dnevno vidim veliko verno množico pobožnih kristjanov dvigati nedolžne roke k ljubemu Stvarniku in prepevati globoko ganjeno božjo slavo, in jih vidim združene z nebeškimi svetniki. O ko bi mogel spremeniti svojo cerkev iz skorij v leseno cerkev ter jo lepo urediti, kakor postaviti tudi pravo misijonsko hišo, kajti rad bi izbral ta kraj, ki je zelo pripraven za vse moje napravljene načrte, za glavni misijon, od koder bi potem oskrboval več misijonskih podružnic in napravljati tudi še proti severu z božjo pomočjo uspešne misijonske pohode med divjake, o čem ne bi opustil poročati."

PRVA PODRUŽNICA, FORT WILLIAM

Prvo podružnico je ustanovil Pirc v Fort Williamu, ki leži 45 milj proti severu na kanadski strani. Takole popisuje začetek tega misijona v pismu z dne 5. novembra 1838: "Ko sem ustanovil v Grand Portageu z dnevnim poukom in z mnogimi krsti poganov novi misijon, kakor sem že poročal preč. vodstvu dne 1. okt., sem položil tudi temelje za lepo podružnico. Prišla je stara poganka iz Fort Williama, 45 angleških milj daleč, v malem ribiškem čolnicu v Grand Portage, in mi je pripovedovala, da se je dal napovedati tamkajšnjim Indijancem protestantski pastor, in da namerava ustanoviti misijon svoje veroizpovedi pri njih. Ti

pogani pa bi slišali raje, je rekla, črno suktnjo (katoliškega duhovnika) in sprejeli njegovo vero. Povabila me je zato, naj pridem k njim. Takoj poslušam ta migljaj božje Previdnosti. Izberem si osem novokrščenih Indijancev, najbolj gorečih kristjanov, kateri me prepeljejo na lahki ladjici iz brezovega lubja v Fort William. To potovanje po jezeru je bilo zelo težavno in življenjsko nevarno, kajti celo pot je pihal hud nasprotni veter. Borili smo se z velikanskimi valovi ter držali preko vzpenjajočih se valov, kakor po strehah dolgega mesta, gori in doli. Ledenomrzla voda nam je pljuskala čez glave in spredaj od vratu do pete po telesu. Evropejec, ki ni vaje smrtnih nevarnosti, bi od strahu umrl. Moji Indijanci pa so prepevali mirno vesele svete pesmi. To mi je bilo znamenje dobrega uspeha mojega podjetja. Iz skušnje mi je bilo znano, da me pripravlja Gospod vedno z hudim telesnim trpljenjem na veliko dušno veselje. - Ko smo prispeli na kraj, so nas prijazno sprejeli. Ondotni trgovski agent me sprejme gostoljubno v svojo hišo in mi ponudi za službo božjo veliko dvorano. Moji spremljevalci brž letijo po kočah poganov, jim naznanijo, da je prišel misijonar in jih povabijo k službi božji. Pogani so se zelo začudili, ko so slišali moje Indijance, svoje znane tovariše, pobožno moliti, brati lepo iz knjižic, krasno prepevati in pri moji peti maši celo latinsko odpevati. Po več dnevnem pouku se je izjavila vsa ta številna poganska občina za katoliško vero. Krstil pa sem tokrat razen otrok samo nekaj odraslih, ker nisem mogel ostati toliko časa pri njih, da bi se naučili vseh potrebnih molitev. Tudi so se morali moji spremljevalci kmalu spet vrniti, da poiščejo svojim ženam in otrokom vsakdanjo hrano. Pustil sem jim dobro poučenega kristjana, ki je znal brati, da bo pripravljati vse še nekrščene poganke, dokler se kmalu ne vrnem, na sv. krst, in da jih ohrani v dobrem verskem razpoloženju. - Ti dobri Indijanci so se mi srčno zahvalili za prejeti verski pouk. Zelo so bili veseli, da so spoznali resnico

tolažljive vere, ter so obljubili, da hočejo biti in ostati prav dobri ponižni kristjani. Izrazili so željo zgraditi prihodnje leto pod mojim vodstvom cerkev. Obljubil sem jim, da jim bom pomagal, da bodo dobili boljše cerkev kakor pa iz skorij, če mi bo preskrbela sicer dobrotljiva Previdnost božja za to nekaj sredstev. - Tem dušnim radostim zaradi dobrega napredka začetega misijona je dodal Gospod še druge. Nedavno je prišel poglavar divjakov pet dni hoda daleč iz severa v Grand Portage, da poizve, kakšna je to, ki je povzročila med njegovimi divjaki že toliko govorjenja. Bil je k svojemu zadovoljstvu obveščen. Zelo so mu ugajale lepe verske pesmi, katere so mu prepevali moji novi kristjani dve noči. Obljubil je, da pride spomladi s svojim divjim krdelom tu sem, da bodo deležni tolažbe sv. vere. - V raznih severnih krajih je še mnogo divjih poganov, ki živijo ali v skupinah ob jezerih in rekah, kjer je veliko rib, ali pa se selijo po gozdovih in iščejo hrano, kakor zverjad brez stalnega doma, ne da bi kdaj videli duhovnika ali slišali o kaki veri." Nadalje vabi Pirc duhovnike v misijone, pripominja pa, da mora biti misijonar v verskih naukih dobro podkovan, ker nima nikogar, katerega bi lahko vprašal za nasvet, in da bo mogel nekatoličanom in nasprotnikom odgovarjati. Znati mora francosko in angleško. Indijanci se namreč še spominjajo dobrih francoskih jezuitov in jim je francoščina znak prave vere. Angleščina pa je splošen in glavni jezik večine prebivalstva v Ameriki.

Glede napovedanega protestantskega misijona sta ohranjeni zanimivi pismi, ki jih je objavil John McLean v svoji knjigi: "James Evans, inventor of the syllabic system of the Cree language" (Toronto 1890). Prvo je pisal Tomaž Hurlburt, prot. misijonar sobratu Jakobu Evansu dne 17. dec. 1838 iz Fort Williama: "Prišel sem sem 30. okt., ravno en teden nato odkar sem zapustil Michipicoton. ---Poglavar tega kraja Ashueoo (Španec), ki ga je krstil na (otoku) Manitoulin Rev. Mr. O'Neal (protestant), je sedaj v Grand Portage-u ali tam blizu pri duhovniku. Ta

Ashueoo je poslal po duhovnika predno je šel v Manitoulin in je bil spet krščen, odkar se je vrnil. Kakor hitro je bilo primerno sem skušal po svojem prihodu ugotoviti resnično stanje Indijancev. Včasih je bilo rečeno, da je krstil duhovnik vse Indijance drugič pa spet, da je krstil samo en del. Sedaj lahko spravim ta nasprotujoča si poročila v sklad, kajti nekaj jih biva stalno v bližini Fort-a, medtem ko biva večina navadno v notranjosti dežele. Od teh ni krstil duhovnik boljšega dela, medtem ko je krstil prve. Ne vem kaj bi rekel glede izgledov tukaj, mislim pa da bi se dal misijon ugodno ustanoviti. Ker so prišli katoličani pred nami noter, je to za nas precejšna ovira in boriti se bomo morali s predsodki, ki jih ni bilo pred enim ali dvema letoma. Dobre zemlje je tu dovolj. Prav lepo raste krompir, ječmen, grah, oves in vrtna zelenjava. Jezera Lake Nipegon (Nipigon) in Rainy Lake sta glavna kraja v teh delih, kjer se zbirajo številni Indijanci. Po mojem mnenju bi si morali izbrati mi ta dva kraja izmed drugih.---" V drugem pismu piše isti T. Hurlburt Evansu iz Fort Williama dne 1. febr. 1839: "---Zelo mi ugaja kako se zanimajo ljudje za božje reči, čeprav so večinoma člani katoliškega prepričanja. Obiskujem Indijanci od časa do časa v njihovih domovih, oni pa me obiskujejo vsak večer. Vidim da žele biti poučeni v verskih rečeh, toda zamotani so tako v predsodke v prid katoličanom, da se je težko z njimi meniti, kakor bi se dalo sicer. Sprejeli od duhovnika križ, rožni venec in druge šeme namesto evangelija in v te oni zaupajo prav tako kakor nekdanj v svojo zdravniško vrečo (vrečo z vražami)---".

PIRC OBIŠČE SVOJE MISIJONE V SAULTU IN SPODNJEM MICHIGANU

Ko je obhajal Pirc obletnico svojega odhoda iz Saulta, je spet poročal 2. jul. 1839 Leop. družbi o svojem delovanju. Pravi da je našel, da so Indijanci v Grand Portageu čisto druge vrste, namreč zelo

brihtni in ukaželjni. Zato se je potrudil, da napravi iz teh Indijancev, kolikor se da, dobre kristjanov. V resnici se mu je posrečilo, da so se naučili vsi prav dobro v desetih mesecih ne samo verskih nauk in vseh molitev, ampak da je znala večina, razen nekaj starčkov, tudi dobro brati, nekateri pa celo pisati.

"Blagoslov božji za duhovno dobro teh blažosrčnih ovčic Kristusovih," pravi Pirc dalje, "je v resnici očiten; Previdnost božja pa jih pusti živeti v največji revščini; toda zadovoljni s svojo usodo hvalijo in slavijo ljubega Boga za dar vere in so meni, kot oznanjevalcu vere, hvaležno vdani. Moliti, peti, božjo besedo poslušati in pogosto prejemati svete zakramente, to je njihovo edino veselje na zemlji. - Spomladi sem zapustil za nekaj časa svoj novi misijon, da pridobim še druge pogane za našo sveto vero in da utrdim v veri lani spreobrnjene. Potoval sem 450 angleških milj ob severovzhodni obali Gornjega jezera preko Michipikotena v Sault. Vožnja po vodi, v ladjici ki jo je vodilo pet Indijancev čez divje valove hudega jezera je bila zelo utrudljiva pa nevarna in toliko manj počitka sem našel na svojih 19 prenočiščih na pesku ali skali, ko me je nadlegovala vedno ogromna množica komarjev, ki so me pikali, ter neke vrste mušic peščenic, čigar pikoči pik povroča pekoče bolečine in večdnevne otekline, in čigar vsiljivost ti ne pusti mirno zavžiti nobene jedi razen pri kadečem se ognju. Celo žarko sonce je tu Evropejcu škodljivo, kajti če se izpostaviš tu več dni prostemu zraku in sončnim žarkom, potem nisi samo rjavo amerikaniziran, ampak skazi ti tudi obraz, ko ti obraz oteče in se koža vname ter se končno olupí. --- Za vse podobno trpljenje pa mi je bilo povrnjeno z marsikatero dušno tolažbo. Tako se je zgodilo, da se mi je pridružila v Fort Williama, kjer sem pridigal par dni že lani jeseni ter krstil več otrok pa odraslih, vsa poganska občina in da je prosila, da bi jo sprejel potom sv. krsta v naročje katol. cerkve, kar sem tudi storil na binkoštno nedeljo in ponedeljek, ko sem dokončal pouk. Njihovo

nadaljno izobrazbo v branju, petju in drugih pobožnih vajah pa sem prepustil svojim ljubim dobrim kristjanom, ki sem jih pripeljal s seboj iz Grand Portagea. Nato pa sem nadaljeval spet svojo potovanje. Po tridnevni vožnji po jezeru je nastal strašen vihar, da smo se bali za življenje. V svojo rešitev smo našli kmalu dolg zaliv v celino, v katerega so zaveslali moji brodniki. Ko smo bili v zatišju, smo zapazili v gozdu veliko stanovanje divjakov iz lubja. Ker je začelo lajati veliko psov, je prišla ven mlada ženska. Veselo je sklenila roke in zaklicala na glas: Makateokwanaie (črna suknja, duhovnik). To je bila kapljica balzama na moje trepetajoče srce, kajti kmalu je prišla cela kopica drugih divjakov na obrežje in prosili so me vsi veseli, naj pridem v njihovo hišo. V imenovani ženski sem spoznal kmalu Katarino, dobro kristjanko, ki sem jo poučil lani jeseni v Fort Williamu v sv. veri, pa krstil ter poročil z mladim, pravitko novokrščenim Indijancem. Ko pa je ta zmiznil zadnjo zimo na ledu, se je vrnila tu sem nazaj k svojim starišem in jim prinesla s seboj sv. vero. Naučila je moliti svoje stariše, brate in sestre in jih poučila toliko v veri, kolikor je mogla. Želeli so sedaj vsi, da bi jih krstil duhovnik, ta pa je bil preko 200 milj daleč proč in tako jim je bil skrajno dobrodošel moj prihod. V svoji koči so me pogostili kot hišnega prijatelja. Čim pas spravili moji ljudje moj šotor v red, sem povabil vse, ki so želeli spoznati bližje Boga, našega Stvarnika, naj pridejo z menoj tja poslušat verski nauk. Večina jih je sledila, le eden zakrknjen divjak se je izjavil proti in rekel z mračnim obrazom: 'Jaz živim kakor živi divja zver v gozdu ter sem storil mnogo hudega. Tvoja vera mi prepoveduje imeti več kakor eno ženo; ne maram pahniti proč svojih žen in otrok. Ne morem spremeniti svojega življenja. Torej ne maram slišati o tvoji veri.' Mož ima namreč 3 žene, ki so vse sestre in ubil je že 4 ljudi. - Ta nepričakovana izjava je užalostila moje srce in globoko sem sočustvoval, toda ostala čredica, ki je

hrepnela po veri, me je spet napravila veselega, kajti oče krščanske vdove je zapovedal svojim 4 otrokom poklekniti zapovrstjo v mojem šotoru pred križem na tla in moliti vpričo mene vse molitve, ki so jih znali. Z najbolj živim občutkom hvaležnosti sem slavil božjo Previdnost, da me je pripeljala potom strašne naravne sile k tako krotkim ovčicam, ki so znali tako pobožno moliti Boga še kot pogani. Po dveh dneh pouka sem tudi vse krstil, ki so znali moliti, samo nekaj katehumenov sem odložil na čas, ko se bom vračal.

Priporočil sem jim, naj se pridno nauče potrebnih verskih resnic in molitev. Ta kraj se imenuje po indijansko Kaochabaminanjikak, po francosko La Pointe des gadeles, rt ribeza (Currant Point), ker raste tu divje v gozdu veliko vseh vrst takih ribezov in kosmulj. - Na svojem nadaljnjem potovanju skozi Pic in druge vasi sem krstil več Francozov in polu-Indijancev, toda malo odraslih Indijancev in takih otrok, ker nisem imel dovolj časa, da bi jih primerno pripravil za sveti krst. V Michipicotenu je bil zelo dobrodošel moj prihod novim kristjanom, ki sem jih že lani krstil. Našel sem še vse stanovitne v veri. Utrdil sem jih v dobrem in jih spovedal. O njihovem spreobrnjenju sem pripovedoval v svojem poročilu 1. julija lani. - Tudi v Saultu je bilo zelo potrebno, da sem prišel, kajti tu še nisem dobil naslednika v dušnem pastirstvu. Iz pisma pa sem z veseljem izvedel, da pride duhovnik iz angleške Kanade na zgoraj imenovane kraje gori do Fort Williama misijonarit. Čim končam v Saultu z velikonočno spovedjo in drugimi dušnopastirskimi opravili, hočem obiskati, če je volja božja, še svoje ljube v Kristusu rojene otroke v Kičimitigongu in v Cross Village-u, da jih zavarujem pred zapeljevanjem naših neutrudljivih nasprotnikov. Potem pa se hočem, če mi preskrbi Bog sicer sredstva, vrniti na sever nadaljevat in utrjevati svoje misijone, o čemur upam poročati ob svojem času zaželjene novice."

Iz Saulta je pisal Fr. Pirc dan popred t.j. 1. julija 1839 tudi ljubljanskemu

stolnemu kanoniku Jurija Pavšku. V bistvu piše isto kakor na Dunaj, poroča pa nekaj več o svojih skritih težavah: "Šele sedaj sem prost, da morem oddati pismo po varnih rokah na pošto za Evropo. Več kot eno leto nisem dobil nobenega pisma iz Evrope. ---Od 1. julija 1838 do sedaj sem pisal 16 pisem v Evropo in sicer Vam 1. sept. 1838 ter 15. jan. 1839; Amaliji Gressel 30. avg., patru Benjaminu 1. oct., gosp. Mencingerju in svoji sestri Poloni 15 istega, gosp. (Janezu) Kuraltu v Goricah in Mateju Kristanu, župniku v Vačah 3. dec., nuni Magdaleni 2. jan. t.l., nato sem pa sem napisal misijonska poročila osrednjemu vodstvu Leopold. ustanove lani 1. okt. ter 15. nov. V raznih pismih sem poslal 5 slovenskih misijonskih pesem. ---Sumim da ostajajo moji dopisi v sovražnih rokah hudobne trgovske družbe, tiste oderuške monopolne družbe, ki gleda postrani blagoslovljeni napredek mojih misijonov med divjaki in ki se prizadeva kolikor se da zavreti ter zatreti spreobrnjenje in prosvetljenje divjih poganov h krščanstvu in civilizaciji kakor tudi vpeljavo poljedelstva med njimi kot nasprotno njenemu oderuškem stremljenju. ---Na drugi strani pa imam za svoje sovražnike bogate protestante, ki so postali pozorni na naglo razširjenje naše svete vere med divjaki ter so nastavili na vseh krajih, kjer sem spreobrnil z božjo pomočjo večje število poganov, pastore s plačo 1000 zlatnikov (čez 8000 goldinarjev), da bi zavedli nove kristjane ali pa ostale pagane v svojo ločino. Svojega namena pa ne desežejo. Naj navedem izmed drugih samo en zgled: Lani jeseni sem napravil misijonski ekskurz (pohod) v Fort William, 45 angleških milj daleč od Grand Portage-a ob Gornjem jezeru, kjer sem krstil poleg otrok samo ducat odraslih poganov, vse druge sem odložil do prihodnje pomladi za sv. krst, ker nisem imel časa ostati tako dolgo pri njih, da bi jih zadostno poučil in pripravil za sv. krst. Dal sem jim samo izmed svojih dobrih Indijancev novega kristjani, ki jih je poučeval v branju, molitvah in petju.

Prišel je tja uren pastor, ki pozna krajevni jezik, in prizadeval se je celo zimo pridobiti to veliko indijansko srenjo s svojo zgovornostjo ter z velikimi darili. Za svojo vero, pa ni pridobil nobenega. Ko sem prišel jaz spomladi tja, se mi je vse pridružilo in združil sem vso to pogansko občino razen dveh zakrknjenih divjakov v svojo največjo dušno tolažbo na binkoštno nedeljo in ponedeljek s prerojenjem sv. krsta s srečno Kristusovo čredo. Ker sem imel za svoje Indijance v Grand Portage-u preteklo zimo dnevni verski in šolski pouk in sem jih napravil za dobre kristjane, sem zapustil za nekaj časa to svojo misijonsko občino, da pohitim na pomoč svojim drugim ovčicam, ki so izpostavljene nevarnosti zapeljevanja --- in povsod sem prišel še pravočasno, da sem utrdil nove kristjane v veri in rešil pred protestantskimi volkovi. Pod Gospodovim varstvom so ostali vsi zvesti katoliški veri. Na potovanju sem krstil mnogo poganov in bi storil še več, če bi imel s seboj dobrega tolmača, kajti ne znam se še dobro izražati v indijansčini pri veronauku. Francoščina pa mi je najprijetnejša in mi pri pouku najbolj teče. ---Upal sem da bom dobil v Saultu veliko pisem ter podporo, za katero sem prosil svojega škofa v Detroitu, dobil pa nisem ničesar. Živeti moram samo od dobrote nekaterih dobrih prijateljev, odkar sem porabil prav koristno dobrodelne darove, ki mi jih je prinesel gosp. Baraga lani spomladi iz Ljubljane, na svojih misijonskih pohodih. Ker nisem prejel od prevzv. g. Rese-ja že 2 leti prav nobene podpore, sem trpel od zadnje jeseni pomanjkanje hrane in vseh misijonskih potrebščin. (Op.: Škof Rese je bil prav zaradi finančnih težav v Rimu, kjer so mu svetovali naj se odpove vodstvu škofije, kar je končno tudi storil). Tolmaču v Grand Portageu sem dal, ker ga nisem mogel plačati z denarjem, svoje najljubše, kar sem imel, dobro srebrno uro, ki ste mi jo Vi poslali. Cenijo čez 50 dolarjev (100 gold.). Trenutno sem precej zdrav, odkar sem se opomogel od utrujenosti dolgega potovanja. --- Zelo želim, da bi bil v stanu, previden s potrebnimi sredstvi,

prehiteti pastorej še bolj proti severu in napraviti misijone, kjer je še zelo veliko divjih poganov, ki niso še videli nikoli duhovnika, toda tolmači so strašno dragi, potovanja pa zelo draga ter nevarna."

PIRC MORA OSTATI V ARBRE CROCHEU

Fr. Pirc pa se ni mogel vrniti dalje časa v Grand Portageu, da bi lahko izvršil svoje obsežne načrte. 20. januarja 1840 iz Arbrecrochea poroča o tem svojemu prijatelju gosp. Andreju Skopcu, kuratu v Lomu, ko se mu zahvaljuje za semena: "Ta razveseljiva pošiljka ima zame v sedanjih razmerah dvojno vrednost in v njej vidim posebno naklonjenost Previdnosti božje, ko takih reči najbolj nujno potrebujem, kajti moje osebne stvari so v Grand Portage-u. Odpotoval sem namreč z namenom samo obiskati svoje ostale misijone, da utrdim nove kristjane, nato pa se vrniti. Toda generalni vikar v Detroitu (g. Badin, ne pa Baraga, kakor piše pomotoma pater Hrovat. Op.) mi je na povratku v pismu naročil, da moram prevzeti tudi dušno pastirstvo izpraznjene misijona Arbrecroche s svojimi podružnicami. Tako se nahajam slučajno v Arbrecrocheu pri dobrih Indijancih ter ne vem še, kdaj bom dobil namestnika. Čujem da je na poti neki misijonar iz Francije. ---Moja sedanja župnija gotovo ni najmanjša na svetu. Segajo tukaj do Grand Portagea, preko dveh in veliko novih misijonov z mnogimi podružnicami, do 600 milj narazen, več kakor štirikrat iz Ljubljane do Dunaja. Upam, če je božja volja, videti prihodnje poletje spet svoje drage Indijance na Gornjem jezeru."

Prav enako piše Fr. Pirc 30. jan. t.l. tudi g. dekanu Avg. Slugi v Kranju: "Ker sem bil slučajno na misijonski poti, in pa na višje povelje, sem sedaj v Arbrecrocheu. Svojim ljubim novim kristjanom v misijonih ob Gornjem jezeru pomagam lahko samo s pismi in zdihljaji k Bogu, da bi jih ohranil v veri, dokler me ne pripelje spet Previdnost božja k njim. ---Moja šola (tukaj) je zelo številna, toda Indijanci otavskega rodu imajo v nasprotju

z bistrimi Očipecvci na severu malo duhovnih zmožnosti in so zabite glave za učenje, sicer pa imajo dobro voljo za vero in so stanovitni v pobožnosti."

16. marca naslednjega leta 1841 se je zahvalil Fr. Pirc za poslano vsoto 518 gold. 15. kr., katero so mu poslali prijatelji in dobrotniki iz Ljubljane. "Ta podpora", se zahvaljuje Leopold. družbi, "mi je došla po božji Previdnosti ravno v pravem času. Čez nekaj mesecev nameram namreč iti k očipevskemu Indijancem na Gornje jezero - kakih 600 milj daleč, da razširim tam z božjo pomočjo svoje pričeto delo. Pristrčno se torej zahvaljujem svojim rojakom za to podporo. Vestno jo bom porabil v razširjanje sv. vere. --- Proti severni in zahodni strani velikega Gornjega jezera, posebno pa onstran rek Misisipija in Misurija je še mnogo, mnogo divjakov, ki še niso videli nikdar misijonarja. ---V naši škofiji Detroit imamo deset večjih misijonskih postaj in sicer ob mišiganskem jezeru: Arbre croche, Cross Village, Grand River (Gr. Rapids); ob Gornjem jezeru pa Sault, Mičipikoten, Fort William, Grand Portage, LaPointe in Fond du Lac (Duluth), ki jih oskrbujemo jaz, g. Baraga in g. Visocky. ---Prva in največja zapreka je za misijonarja težavno pa zelo drago potovanje med Indijance, zlasti proti severu in zahodu Gornjega jezera. ---Misijonar med Indijanci mora potovati po zaraščenih gozdovih, ki še niso videli sekire, preko jezer in rek v čolniču iz brezovega lubja. Te poti so jako nevarne in težavne. Kjer ni mogoče voziti, je treba nesti čolnič na ramah. Za to delo so pa sposobni le Francozi iz Kanade. Treba je najmanj štirih brodnikov ter tolmača. Razen hrane, ki je slanina, kruh pa čaj, je treba plačati vsakemu na dan po en dolar, tolmaču pa še več. Vsak dan je torej treba najmanj

20 goldinarjev. ---K temu pridejo še stroški za misijonske hiše in cerkve. Treba je podpirati one vdove in sirote, ki so se ločile od mož. Kot divjaki so imeli namreč po več žen. Kako se tudi smilijo v srce misijonarju lačni ter napol nagi otroci, ki prihajajo vsak dan v šolo in k pouku krščanskega nauka! ---Oh, kako mi je krvavelo srce spomladi l. 1839! Krstil sem v Fort Williamu vso občino; nisem pa mogel spolniti prošnje nekega glavarja divjakov, da bi bil ponesel več nego 500 divjakom luč sv. vere. Imel sem samo en zlatnik še v žepu, nisem pa imel potrebne hrane in drugih potrebščin za 15 dni dolgo pot po reki navzgor! Kmalu potem je prišel protestantski misijonar. Opravil sicer ni ničesar, mi je povedal pozneje poglavar teh divjakov, ker žele vero črne suknje. Kmalu je pobral svoja kopita in zapustil kraj. ---Druga zapreka pri razširjanju krščanstva med divjaki so brezvestni beli kupci s kožami. Ubogim divjakom skušajo vcepiti sovraštvo do vere in dela, da bi ostali v revščini in divjosti njim v prid. ---Tretja zapreka so krivo-verci. Njih poslanci prihajajo z napolnjenimi barkami med Indijance, da pridobe z darili nekaj imen za svoj misijonski zapisnik. Kakor kobilice preplavijo indijanske pustinje; zidajo cerkve, ki jih pa nihče ne obiskuje. Ustanavljajo šole, pa le za svoje lastne otroke. ---Za pravo omiko divjakov se ne brigajo. ---Kolikor mi je znano, do sedaj še niso dosegli kakega znanega uspeha med Indijanci. Preprosti divjaki ne marajo sprejeti druge vere, nego katoliško. Še iz davne dobe se je ohranil pri Indijancih pregovor: 'Črna suknja (black robe) skrbi za naše duše; črni površnik (black gown, ker si obleče večina protestantskih pastorej pri službi božji čez svetno obleko črni površnik: Op.) pa za svojo ženo in otroke'."

"Kaj še vedo o smislu zakonske zveze? Kjer ni smisla, je namen zakona, namreč otroci, brez smisla in brez prave podlage. Tako je otrok pogosto oropan svoje pravice v življenju ali je rojen v obstoječo praznino, kjer ne najde tal, v katera bi pognal korenine. Kjer so korenine uničene, drevo ne more uspevati."

Dr. F. von Gargen

NOVA VAS OB GOLOBJI REKI

26. sept. t.l. 1841 piše lahko Fr. Pirc spet iz Grand Portageu svojemu prijatelju gosp. A. Skopcu. Skopce je dobil pismo šele sredi febr. 1842, ker je obležalo na oddajni postaji v Saultu, kakor je razvidno iz poštnega pečata. "Če se vsedem k mizi", piše Fr. Pirc, "v Arbrecrocheu ali Saultu ali v Grand Portageu, sem primoran misliti na Vas, ko uživam dnevno lepe vrtné sadove, za katere ste mi poslali semena, toda vsak dan padam v skušnjavo, da bi dvomil, če se še spominjate Svojega prijatelja, ki je daleč proč, kajti Vaše zadnje pismo nosi še vedno datum z dne 7. febr. 1839 v mojem seznamu pisem. Z hrepenenjem čakam na odgovor na svoja pisma z dne 11. sept. 1839, 20. jan. 1840 in 25. junija letos. ---Sedaj sem v Grand Portageu med svojimi dragimi divjaki Očipecvi, ki so me sprejeli z nepopisnim veseljem. Tekom tega poletja sem krstil spet mnogo poganov v raznih krajih Gornjega jezera. Letos sem prehodil že 1719 angleških milj po misijonskih potih in potovati moram prihodnje dni še 600 milj daleč v Arbrecroche, kjer moram prebiti še eno zimo, ker ni duhovnika, ki bi me mogel tam nadomestiti. Prihodnjo pomlad pa pridem spet tu sem. Namen imam zgraditi cerkev ob reki Omini Sibi, Rivier aux tourt, Golobja reka (Pigeon River) 6 ur hoda od Grand Portagea ter zbrati v velik stalen misijon vse divjake teh pokrajin in živeti z njimi, če je božja volja. Moja nova misijonska cerkev bo stala v puščavi kjer ni stanoval nihče nikoli, kamor zahajajo samo medvedi ter severni jeleni in pa poganški lovci, na izredno rodovitnih tleh poleg reke, ki je prepolna rib, blizu

lepega zaliva med visokimi cedrami in krasnimi piramidnimi smrekami. 20. sept. sem posekal prvo drevo za cerkev prav tam, kjer bo stal oltar. Drugo drevo so posekali moji ljubi gozdni otroci na kraju, kamor pridejo cerkvena vrata. Bila je sedem čevljev debela skrivnostna breza. Razlagal sem jo v prenešenem pomenu o sv. veri. 3 čevlje od zemlje se je razdelila breza v dva debla predstavljajoč vero stare in nove zaveze. V višini 10 čevljev so bile na prvem deblu 3 veje, - trije očaki (stare zaveze), na drugem pa 4 enake prav tako debele veje - štirje evangelisti, tvorile so lep lesteneč predstavljajoč luč svete vere. Iz vejevja sem razlagal preroke, svete očete in duhovnike cerkve; iz nešteti vejic pa različne stanove krščanstva. Listje, ki letno odpada in znova poganja, je predstavljalo kratkost človeškega življenja, podiranje drevesa poslednjo sodbo, gradnja cerkve za božje češčenje pa večno kraljestvo v nebesih. To je napravilo globok vtis na moje Indijance in jih je navdušilo zgraditi cerkev. Te preproste ljudi je treba voditi prav tako kakor Kristus, nebeški učitelj, mesene Jude k nebeškim naukom od čutnega k nadčutnemu, od zemskega k nebeškemu ter jih izobraževati stopoma. ---Do pomladi bodo posekali veliko gozda, spomladi pa bodo napravili moji divjaki pod mojim vodstvom vrtove, njive in travnike. Ko bo zgrajena cerkev, si bodo postavili tudi zase hiše, ki bodo opremljene začetka seveda samo z okni iz kož divjačine in z zapahi, kakor jih imajo kapucini. Pozneje pa, ko se bodo razmere izboljšale, pa bodo narasle v vas ali pa prvo mesto indijanskih divjakov. Tu nameravam upeljati umno gospodarstvo po kranjskem načinu. Moji

"Zaradi sovraštva v svetu se mnogi možje in žene zaprejo vase in postanejo žrtve žalostne osamljenosti. Ogradijo se proti neljubezni za stenami osamljenosti, ki pogosto skrivajo prihajajoč obup. Na skrivaj opazujejo svet skozi špranje strahu in omrežena okna nezaupanja. Sploh ne morejo verjeti, da bi jim še kdo hotel ponuditi roko v pomoč. Zato se pogosto zgodi, da v želji po zavetju pred življenjem zagradijo vsako pot, ki bi jih morda privedla v zvezo z drugimi. Z drugimi besedami, zgubili so sposobnost ljubiti."

Dr. F. von Gargen

Indijanci, ki so živeli do sedaj v največji revščini, se radi uče ter so pripravljeni za vse, kar bi lahko izboljšalo njihovo časno in duhovno usodo. Kako se bodo veselili, če bodo dobili iz neprijazne puščave prijetno bivališče ter odprte nove vire prehrane, kajti tukaj je najbolj primerno ob celem Gornjem jezeru za tako podjetje, če mi le ne bo manjkalo podpore. Iz tega glavnega misijona bom lahko hodil na ekskurz v razne svoje podružne misijone pa tudi v poganške kraje. ---V mojem misijonu v Arbrecrocheu, v otavskem misijonu pa še ne vem za naslednika. Ali pride v misijone v Indijo kmalu pater Oton Skola, ki ga vsak dan pričakujemo. ---Pater Ivo Levic je vedno bolehen. Prejšnjo zimo bi kmalu umrl. Škoda za tega izredno vrlega duhovnika ter izvrstnega misijonarja, če bo moral zapustiti zaradi bolezni naše misijone. Smolnikar nam dela zaradi svojega sramotnega odpada veliko žalosti. Spet je izdal v tisku novo delo svojega kraljestva norcev. Sicer pa veri to ne bo škodovalo, ker pozna svet njegovo norost.

---Ko sem ravno končal to pismo sem oddal svoj zadnji rožni venec novokrščenemu divjaku ter moram moliti sam na prste. Naročiti moram drugega, toda v Ameriki ni takega blaga. Hočem ga naročiti iz Kranjskega, pa kdo mi ga bo prinesel. Predstavljam si gospoda Skopca (skopca) kot najhitrejšega zračnega letalca, ki bi mi ga lahko najprej prinesel čez morje. Naročim torej po indijansko v jambiranih verzih:

Oma Otchipwe tchigamig
Biijan wewib Widokawak
Ondas Kitchionigaming
Bidon anamieminak.
(Op.: tch=zh(č), j=sh(ž)).

Tu sem na Gornje jezero
Priteci hitro, prijatelj,
Pridi v Grand Portage,
Prinesi mi rožni venec.

A Dieu a revoir (Z Bogom na svidenje)."

Zgodovina po l. 1841 v koledarju za 1964

Marjan Jakopič

DOM

Čudno opojen je zrak,
beli oblaček v daljavi, -
mladec vesel, nasmejan,
se nad Savo ustavi.

Orač zastavil je plug,
z roko se težko prekrizal.
Škrjanec je zagostolel,
sam Bog se je k zemlji ponižal.

Dom, blagoslovljeni dom,
moja ljubezen te boža,
kot kruh si, na mizi odrezan,
opojen kot ajda, (naših) polj roža.

"Kje je kdo, ki ne bi trpel zaradi kake vrste notranjega pomanjkanja? Vsi smo človeška bitja, a le redki priznajo to pomanjkanje. Raje zapremo svoje oči, kakor da bi pogledali v svojo dušo. V ječo zapremo svojo notranjost in tako zgubimo smisel za notranjo naravno pot in rast, njene prave stopinje in cilj. Svoje glave porinemo v pesek, da ne bi videli sebe. Duša pa kliče v nas in se bori proti zaklenjeni ječi, a človek stori vse, da bi zamoril njeno vpitje. Živimo na površju, zakaj notranje poglobljenje bi odkrilo vse, kar ni dobro v nas." Dr. F. von Gargen

Marjan Jakopič

Obisk

Dan se je nagnil,
zvon vaških lin
odpel je svoj Ave.
Veter z gora
v rokavcih igra,
prinaša pozdrave.

Na čisto nebo
osamljen oblak
tiho priplava.
Senca. Nekdo
s težko glavo,
z dušo še težjo,
gre za vasjo
v mrak
brez pozdrava.

Zbogom, moj dom,
zbogom vsi znanci,
Sava in Tabor
in Gameljski klanci.

Zbogom, ti cerkev,
zbogom vasica,
tja k svetemu Juriju
pelje stezica.

Tamkaj počivajo
moji predragi,
njim bom izložil vse,
kar v svoji bisagi
hranil sem zanje
vsa dolga leta, -
ljubezen za mater,
nič manj za očeta.

Marjan Jakopič

Slovo

Še bele breze šume za vasjo,
kostanji diše ob večerih,
ko sonce tone za Šmarno goro,
tja bi šel rad po kolenih.

In Sava, saj se ne vidiva več,
ob njej mline mogočne sem stavil,
za njenim tokom, Bog ve kolikokrat,
sem se v tujino odpravil.

Mogočna Skaručna in sončni Doben,
visoko na straži stojita
in brhkim dekletom razpredata sen,
o srcih, ki v skrinjah so skrita.

Še pojejo mlini, povej mi, povej,
od zore do trdega mraka
in nagelj na gankih in v gumbnici cvet,
me dolga, vsa leta še čaka?

Meglica nad Savo in zorno polje,
od Kranja do bele Ljubljane,
kot pil bi medico, je moje srce,
ko gledam njih njive zorane.

Glej, petdeset let sem v tujini garal,
in v rudnikih delal tlako,
nihče me ni v jami grozotni poznal,
nihče mi besede ni lepe dal,
povsod sem odveč bil, v navlako.

Čemu sem oprtal si culo na pot,
čemu sem garal kot živina,
zdaj vidiš me, sinko, zdaj vidiš me tod,
vse to mi je dala tujina.

* * *

Odnesli smo Johna včeraj pod noč.
Naj Bog se ga dobri usmili!
K nogam smo mu drobce domače prsti,
da laže bo spal - položili.

Srednja Bistrica - Prekmurje

Na levi:

Kapela v Srednji Bistrici (Prekmurje).
Zbirališče romarjev na Sveto Goro pri Gorici
k Mariji Bistriški.

Na levi spodaj:

Prejšnji oltar Matere božje v kapeli v
Srednji Bistrici.

Na desni spodaj:

Sedanji oltar Matere božje v kapeli v
Srednji Bistrici.

Črenšovci - Prekmurje

Farna cerkev Svetega Križa - Leta 1959 je bila 100letnica cerkve

Veliki oltar v cerkvi Svetega Križa

Oltar Marije rožnovenske v isti cerkvi

Svete Gore ob Sotli

(Dopolnilo k opisu, ki se začne na strani 49)

Na strani 49 se začne zgodovinski opis božje poti SVETE GORE OB SOTLI, spisal p. Odilo Hajnšek, O.F.M. P. Odilo je rabil za opis te božje poti naslednje zgodovinske vire:

Dr. Avguštin Stegenšek: Svete gore na Štajerskem. Voditelj v bogoslovnih vedah - Maribor letnik XIV. 1911. -

Emilijan Cevc: Arheološki vestnik 1952: Svete gore ob Sotli.

Dr. Franc Kovačič: Zgodovina Lavantinske škofije: Maribor 1928.

Dr. Janez Veider: Kneginja Ema, naša prva svetnica: Groblje pri Domžalah 1939.
Krajevni Leksikon Dravske banovine: Ljubljana 1937.

Fotografije, ki so objavljene med spisom od strani 49 do strani 68 in tu, je oskrbel p. Odilo.

Svete Gore od blizu: cerkev, kapele, cerkvena hiša

"Samo en beg je, ki lahko vodi do rešitve in gotovosti, beg k najvišjemu dobremu - k Bogu. Ko je Bog blizu, zije sile, izgubijo svojo moč. Samo Bog lahko daje gotovost proti razkroju in uničenju. Človek lahko premaga te nevarnosti samo tako, da se trdno oklene Boga, drugih metod ni. Negotovost življenja je notranje in zunanje narasla tako, da bi tega naši predniki ne mogli razumeti, in se včasih stopnjuje do popolne nezmožnosti dojeti idejo Boga." Dr. F. von Gargen

Svete Gore: Marijin kip v velikem oltarju

Farna cerkev sv. Petra, kamor spadajo Svete Gore kot podružnica.

Marija na Svetih Gorah v tronu sredi cerkve

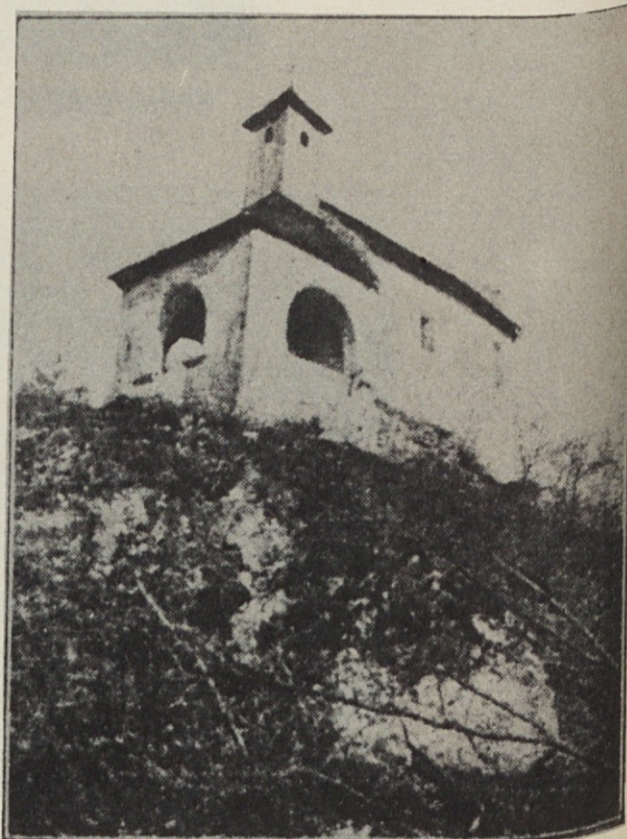
Bizeljski grad, ki je imel stoletja zavetništvo nad cerkvijo na Svetih gorah.

Relief na kapeli sv. Jurija na Svetih Gorah

Svete Gore: Cerkev od spredaj in kapela sv. Jurija

Svete Gore: Kapela sv. Martina

Eno izmed svetih znamenj ob potu na Svete Gore

Piljstanj - versko središče kozjanskega okraja. Rojstni kraj sv. Eme

Osojnikov križ

OLTAR MARIJE POMAGAJ
V BAZILIKI MARIJE POMOČNICE KRISTJANOV
 v Ramos Mejia, Buenos Aires, Argentina

Tri leta bo minulo 3. januarja 1963, ko je bil posvečen nov oltar v baziliki Marije Pomočnice Kristijanov v Don Boskovem zavodu v mestu Ramos Mejia. (Na področju velikega Buenos Airesa je to tretji oltar Brezijanske Marije).

Sredstva zanj so zbrali slovenski rojaki zlasti iz fare San Justo. Določeno je bilo da ga posveti ljubljanski škof dr. Rožman, a mu ni bilo dano. Namesto njega je izvršil obrede dr. Raspanti, škof iz Morona, ki je po končani maši naslovil na slovenske vernike ognjevitte besede. Pohvalil jih je, da so svoji nebeški Materi in Pomočnici postavili tako lep oltar, ki bo večni spomenik njihove vere, ki so jo doma prejeli od svojih mater in jo prenesli v novo domovino. Prosi jih in roti, naj ne bo nikogar med slovenskimi rojaki, ki bi se izneveril veri svojih očetov.

Med posvetitvijo oltarja Marije Pomagaj

Oltar Marije Pomagaj v krasni cerkvi Marije Pomočnice Kristjanov stoji na levi strani. Pri postavitvi je bilo treba upoštevati kolonijalni slog bazilike. Oltar je iz najboljšega marmorja. Naredila sta ga brata Mahlknecht, po rodu Tirolca, ki sta v Argentini in sosednjih državah postavila že mnogo oltarjev.

Pod oltarno mizo je iz marmorja izklesan relief, ki predstavlja Brezje v ozadju in begunsko družino v ospredju, kako se poslavlja od domovine preko Lubelja. Pod reliefom je napis "Marija, ohrani nam vero in dom".

Osrednji prostor na oltarju zavzema lesorez Marije Pomagaj, ki je prava umetnina. Lesorez v premeru 1,20m nosi zgoraj napis "Auxiladora de los Eslovenos", spodaj pa "Marija Pomagaj". Na levi in desni strani pa stojita lesena kipa slovanskih apostolov svetega Cirila in Metoda. Vse lesoreze je mojstrsko izdelal g. Tone Oblak iz San Justa.

Novi oltar Marije Pomagaj v Marijinim svetišču, "v Don Bosku" kot pravijo, je res lahko v ponos vsem Slovencem. Pri tem novem oltarju se vsak dan opravljajo svete maše. Tu se vrše slovenske poroke, sem zahajajo slovenska srca iskat pomoči in tolažbe. Vsakega 24. v mesecu, spominski dan Marije Pomočnice, je pa še vse lepše v tej Marijini hiši. Zbrano petje notranjih gojenčev ob spremljavi orgel in blagoslov Marije Pomočnice pomagajo, da pobožnost in zaupanje do naše nebeške Matere vedno bolj raste.

O Marija Pomočnica bila si in boš nam Ti!

Prekmurski pevski zbor

Prekmurski pevski zbor društva sv. Ane št. 170 KSKJ v Chicagi, Illinois. Zbor, ki se je ustanovil na pobudo Mrs. Gizelle Hozian (slika na levi), je prvič nastopil 29. aprila 1962 na proslavi 40letnice omenjenega društva v veliki dvorani pri cerkvi sv. Štefana v Chicagi. Zbor vodi p. Vendelin Špendov, O.F.M. - Na isti proslavi so člani društva sv. Ane uprizorili vse običaje ob prekmurskem gostovanju (sliki na naslednji strani)

Od leve na desno: Terezika Balažič, Gizella Hozian, Mary Cigan, Mary Hozian, (Cecilia Mertik žal ni na sliki), Mary Puklavetz, Josephh Sobočan. Zadaaj so Konrad Novak, John Hanc, Ignac Rebrica, Štefan Balažič, Joseph Vučko, Ignac Graj in Ignac Glavač. Za začetek torej šest pevk in osem pevcev.

Zgornja slika: Pozvačin (Boltizar Hozian)
 Mladožencov oca (Ignac Graj)
 Mladožencovamati (Mary Cigan)

Spodnja slika: Med gostovanjem

Avgusta meseca - navadno v soboto in nedeljo po prazniku Marijinega Vnebovzetja - imajo članice Zveze Oltarnih Društev iz Clevelanda, Ohio, svoje letno romanje k Mariji Pomagaj v Lemontu. Zadnje svoje romanje so imele 18. in 19. avgusta 1962. Pripeljale so se s tremi busi. Na obe strani so potovale ponoči, da so lahko oba dneva posvetile molitvi in premišljevanju zveličavnih resnic. Med romanjem se vršijo razne skupne pobožnosti. Pri njihovem romanju so najlepše in vzpodbudne tri skupne pobožnosti:

Večerna procesija s prižganimi zvečkami iz samostanske cerkve k lurski votlini.

Procesija na pokopališče v nedeljo pred glavno romarsko mašo; zgornja slika nam kaže začetek procesije 19. avgusta 1962. (V prvi vrsti so: v sredi je Mrs. Veronika Geric, tajnica Oltarnega društva iz Collinwooda, z zlatim vencem, ki ga je pozneje predsednica ZOD, Mrs. Katarina Roberts - na njeni desnici - položila na grob p. Kazimirja Zakrajška, O.F.M., v znak hvaležnosti ob 50letnici komisariata Svetega Križa; na levici Mrs. V. Geric je Mrs. Mary Stancer, tudi iz Collinwooda, s šopkom cvetlic za grob p. Kazimirja; v drugi vrsti so odbornice z darovi za grob škofa Gregorija Rožmana - od leve: Mrs. Mary Marinko, predsednica Oltarnega društva pri Sv. Vidu, s šopkom cvetlic, Mrs. Apolonija Kic, predsednica Oltarnega društva pri Sv. Lovrencu, s križem iz rdečih rož, in Mrs. Marija Lužar z vencem.)

Fatimska pobožnost v rožnovenski dolini. Pri tej pobožnosti molijo članice rožni venec Marijinih sedmerih veselj; pred zadnjo skrivnostjo, med katero premišljujemo Marijino vnebovzetje in kronanje v nebesih, ena izmed članic krona kip Fatimske Matere bozje. Pri zadnjem romanju je bila izvoljena za kronanje kipa Mrs. Mary Marinko.

Pobožnosti tega romanja se udeležijo tudi vdani Marijini častilci iz okolice in skupina žen iz Kansas City, Kansas.

V spomin pisatelju F. S. Finžgarju

Oddaja na vatikanskem radiju 17. junija 1962

Nedavno je umrl v Ljubljani naš veliki slovenski pisatelj, član slovenske akademije znanosti, duhovnik, urednik in mentor, Franc Saleški Finžgar. Z njim izgublja slovenski rod enega stebrov svoje kulture. Pokojni namreč ni bil samo pisatelj, ampak tudi sodelavec pri vseh slovenskih kulturnih ustanovah in vzor in vodnik mlajšega pisateljskega rodu. Vsi smo zajemali iz njegovega duhovnega bogastva, kajti do vseh je našel pot.

Sin Gorenjske, kjer se je rodil 9. februarja 1871 kot daljni sorodnik in rojak našega pesnika Prešerna, je vse življenje s kleno in bogato besedo zvesto služil svojemu narodu in domovini.

Rasel je iz skromnih domačih razmer. Poznal je trud in napor kmečkega dela, doživljal trpljenje in krivice ponižanih in videl napake in zablode vodilnih. Iz tega spoznanja so se porajala njegova literarna dela. Od prvih pesmi, do črtic, novel, povesti, romanov in dram, povsod je poudarjal pravice teptanih, grajal napake in kazal na svetle vzore bogatega življenja po katoliški veri, katere glasnik je bil po svojem duhovniškem poklicu.

Sam v življenju ni imel lahke poti. Marsikaj je prestal, bodisi zaradi razmer, bodisi zaradi osebnih nasprotstev. To nam potrjujejo tudi glavne postaje njegovega duhovniškega delovanja (Bohinj, Jesenice, Kočevje, Idrija, Sv. Jošt, Škofja Loka, Ljubljana, Želimlje, Sora in končno Trnovo v Ljubljani, kjer je deloval kot župnik do svojega

pokoja). Vse to pa mu ni vzelo poguma in vedrine. Neprestan stik z ljudmi in njegovo življenjsko poslanstvo, dati se vsega narodu, sta ga zajela v toliki meri, da osebnih težav skoraj ni čutil. Njegovo duhovniško poklicno delo mu je odpiralo vedno nov svet, iz katerega je zajemal snov za svoja leposlovna dela. V njih je oblikoval srce in dušo slovenskega človeka v njegovem večnem boju, delu, trpljenju, zmoti in hrepenenju po resnici, lepoti in dobroti. Pri svojem ustvarjanju se je zvesto držal svojega prepričanja kljub temu, da so mu včasih nekateri očitali, da kot katoliški duhovnik ne bi smel tako pisati. Sam pravi: Pisatelj katoličan lahko v povesti obravnava prav vse, nikoli pa zaradi svojega prepričanja ne more pisati tako, da bi namerno rušil n. pr. dekalog, ki je za vse čase in za vse ljudi temeljni zakon človeškega sožitja. Prav iz tega svojega prepričanja je v svojih delih prikazal vse, tudi najhujše zablode življenja, a hkrati bravca dvigal k večnim vzorom resnice in lepote. Slovenski človek z vsemi njegovimi dobrimi in slabimi lastnostmi je vsebina njegovega pisateljevanja. Prav zato je pri tem našel tudi takojšen odziv. Težko bi zato dobili Slovence, ki ne bi poznal Finžgarjevih, vsaj najvažnejših del. Že v gimnazijskih klopeh smo vsi žareli ob njegovem velikem romanu Pod svobodnim soncem, ki je bil preveden v številne tuje jezike, med njimi tudi v italijanščino. Slovenski odri so neprestano predvajali in predvajajo njegove drame: Divji lovec, Naša kri, Veriga, Razvaline življenja. Še danes so žive pred nami njegove

Pokojni pisatelj Franc Saleški Finžgar ob svoji 90-letnici

črtice, novele in spomini kot *Moja duša vasuje*, *Na petelina*, *Gozdarjev sin*, *Zaroka opolnoči*, *Študent naj bo...* in njegove povesti: *Prerokovana*, *Dekla Ančka*. Iz modernega sveta in toliko drugih.

Še kot 80-letnik je po drugi svetovni vojni napisal vzgojno povest *Mirna pota* (1952), v kateri pa ni več nekdanje njegove pisateljske moči. Leta 1957 pa je izdal svoj življenjepis *Leta mojega popotovanja*. Tu prikazuje tudi splošne politične, gospodarske in kulturne razmere v letih med dvema vojnama. Žal je nekatere stvari, zlasti iz časov med drugo svetovno vojno, podal povsem zmotno ali enostransko, ker jim ni mogel več objektivno slediti. Poleg pisateljevanja in duhovniškega delovanja je tudi 30 let urejal *Mohorjeve knjižne izdaje* in 20 let *Mladiko*, pri čemer je z nasveti in spodbudami pripomogel k rasti novega literarnega rodu. Sodeloval je pri vseh slovenskih revijah; s *Plečni-*

kom oskrbel *Prešernov muzej*, vodil *Jegličev dom*, *Novo založbo*; predaval, govoril po radiu in sodeloval pri nešteti drugih kulturnih pobudah. Sedaj je na svojem zemskem potovanju prispel na zadnjo postajo. Dne 2. junija t.l. je 91 star omahnil v smrt. V svojih delih pa bo živel dalje, dokler bo živel slovenski rod.

Za zaključek naj navedemo samo še uvodno misel iz njegovega življenja: Eno spoznanje pa mi je rodilo popotovanje skozi dolgo dobo življenja, to namreč: Človekovo življenje in življenje človeštva sploh je tako skrivnostno zapleteno, da ga nobena učenost ne bo razvozlala. Kdor misli, da bo zlasti z nasiljem napel človeka na en in isti vzorec, je v hudi zmoti. Človek ostane človek do sodnega dne. Nad človeštvom pa snuje božji duh in božja misel. Na naše drzno vprašanje, zakaj tako in ne drugače, bo odgovorila večnost. - Njemu je bilo sedaj tudi to razodeto.

Iz KATOLIŠKEGA GLASA, 28. junij 1962

600 in 250 letnica cerkve na Igu

17. novembra 1961

Pred 250 leti je začel pri nas zidati baročne cerkve Gregor Maček. Med njegova dela štejemo tudi sedanjo župnijsko cerkev na Igu. Ne bi bilo primerno, če se ne bi spomnili tega jubileja z dostojno slovesnostjo.

Dne 19. XI. bi prevzvišeni g. škof opravil pontifikalno sv. mašo in imel pridigo. Cerkev se je lepo okrasila s cvetjem in venci za ta praznik. Toda Prevzvišeni je v tistih dneh huje obolel, zato je poslal svojega namestnika, prošta dr. Fr. Kimovca, da je opravil cerkveno slovesnost ob spremstvu 17 duhovnikov. Škofovo pridigo pa je v nabito polni cerkvi poslušalcem prebral škofijski tajnik Franc Vrhunec:

Na Ig pridem zadnja leta večkrat in priznam, da jako rad. To pa predvsem zaradi Vaše zares lepe in znamenite cerkve, katero farani pod vodstvom svojega dušnega pastirja tako požrtvovalno in z vsem veseljem ohranjate in lepšate. Saj veste, da je bila še pred nekaterimi leti Vaša farna mati, to je župnijska cerkev, nekam revna in so bile zabrisane tudi nekatere stavbarske znamenitosti, ki so za Vašo farno cerkev tako zelo značilne. Hvala Bogu, cerkev je sedaj urejena, vsa prenovljena, in prepričan sem, da bo z Vašo požrtvovalnostjo v bodočnosti še vedno lepša. Ob nekaterih zgodovinskih spominih in vernih mislih, ki nas na ta sveti kraj vežejo, sklenimo, da bomo tudi v bodočnosti to farno cerkev ljubili in v njej s pridom prejemale božje milosti.

Vaša župnija in posebej cerkev na tem mestu je obstajala že pred ustanovitvijo ljubljanske škofije. Domnevno je prvotna cerkev stala tu že pred 1000 leti. Bila je sprva podružnica šentpetske prafare v Ljubljani, a dognano je, da je bil Ig že leta 1291 samostojen vikariat v okrilju šentpetske župnije in vikar, stalni duhovnik, je bil tedaj na Igu neki Godfridus. Sprva je spadal Ig pod oglejske patriarhe, leta 1461 in 1462 je bil pa državno in cerkveno podrejen novoustanovljeni Ljubljanski škofiji, Ig je bil, poleg nekaterih drugih župnij, torej seme in podlaga za ustanovitev ljubljanske škofije.

Župnija je imela včasih večji obseg. Leta 1787 sta se ločili od nje in postali samostojni župniji Golo in Želimlje, leta 1904 pa Tomišelj. In včasih je bila izžanska župnija tudi bogata, po posestvih in po denarnih ustanovnih naložbah. Tako je lahko

Župnijska cerkev na Igu

podpirala ljubljansko škofijo ob njenem začetku in celo papeški desetinski zapisniki poročajo, da je ižanski dušni pastir - vikar leta 1296 prispeval lepo vsoto denarja za novo križarsko vojsko.

Ig je bil znamenita stara rimska naselbina. Pri farni cerkvi so odkrili pred leti rimsko zidovje, v okolici pa številne rimske grobove in spomenike, katere si lahko ogledujete posebno v podružnici sv. Mihaela v Iški vasi.

Na Igu so gospodovali v starih časih mnogi vojvode in gospodje upravitelji posestev samostana iz Bistre, graščaki in grofje. Tudi protestantje so se tu bohotili in oskrunili so cerkev sv. Jurija poleg gradu, katero je moral ljubljanski škof Tomaž Hren leta 1614 na novo posvetiti. Odvisnosti od gospode pa Ižanci že od nekdaj niso radi imeli. V revolucionarnem letu 1848 so na primer odpravili tlako tudi na ta način, da je okoli 300 kmetov napadlo grad, razdejali in razbili so dragocenosti ter sežgali listine gosposke in gruntne knjige.

Gotovo je zgodovina Iga in posebej župnije zanimiva in pestra. Velika škoda je, da je tukaj večkrat divjal požar, ki je marsikaj uničil, kar je bilo zapisanega ali postavljenega. Tak velik požar je bil n.pr. 4. julija 1672, ki je uničil Ig z župniščem vred. Morda je bila

takrat uničena ali vsaj hudo poškodovana tudi stara župnijska cerkev, da so v težkih razmerah pa posrečeno začeli zidati današnjo farno cerkev, ki so jo dovršili šele leta 1710. Stavbenik sedanje cerkve je bil znameniti mož Gregor Maček, ki je gradil tudi ljubljanski rotovž in celo vrsto lepih cerkva v ljubljanski okolici. Večna hvala stavbeniku in vašim požrtvovalnim prednikom za tako lepo cerkev!

Nekaj zgodovinskih drobcev sem Vam povedal. Ob njih smo lahko vzhičeni v spominu na svoje prednike in v spominu na cerkev na tem mestu. Krščansko vzhičeni in navdušeni pa kar moramo biti, če se spomnimo in zavedamo, kaj vsaka cerkev, posebej farna, za katoliškega kristjana pomeni. - Nato je Prevzvišeni govoril o krstnem kamnu, spovednici, prižnici, oltarju in obhajilni mizi. -

Veliko nas je pri slovesnosti bilo. Res veliko... Če bi telesnost duhovnosti ne zakrivala, bi lahko še videli ogromne tisoče in stotisoče Ižancev, ki so sto in sto let hodili na tale prostor, da so Boga hvalili, svojo vero izražali in prejeli božje milosti zase in za druge. Pridružujejo se nam ti verni vaši predniki v tej slovesni uri. Še mi se "pridružimo in njihove božje družčine nikdar ne zapustimo".

Iz DRUŽINE, Nova Gorica,
15. januarja 1962

M. Gaspari: Streljanje z možnarji ob procesiji

Cerkvica sv. Klementa

Legenda

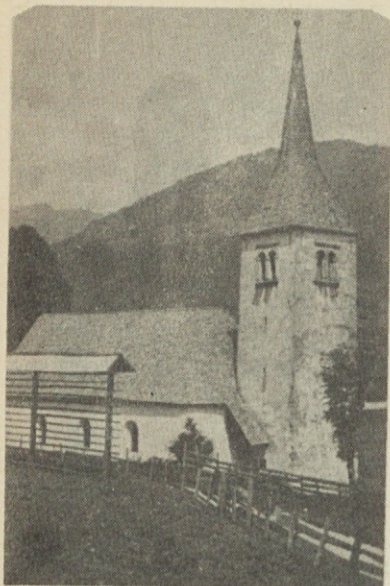
Na podnožju strmega hriba, ki je poraščen s smrekami in borovcem, se skriva med drevjem cerkvica sv. Klementa. Nizek zvonik in strma streha sta pokrita z lesenimi deščicami. Bele, tu in tam z lišajem in mahom poraščene stene božajo žarki jutranjega in večernega sonca, čez dan pa padajo nanje sence drevja in strmega hriba. Ne daleč od cerkvice se peni med peskom, skalami in vrbovjem reka, ki teče skozi dolino. Vsak večer, ko se sonce skrije za hribe, ko zapadno nebo že ugaša, ko se po dolini vlečejo večerne megle in se objemajo s smrekami, zapoje v starem zvoniku cerkvice sv. Klementa zvon. Njegovi glasovi se razlegajo po dolini in odmevajo v skalah. Pastir, ki žene čredo domov, se odkrije in nerodno pokriža. Na dvoriščih in v zakajenih kuhinjah, iz katerih se vleče pri vratih dim, preneha ropot in govorjenje. Družine se zberejo k molitvi, počastijo Marijo, se spomnijo duš v vicah in prosijo sv. Florijana, da bi jih varoval časnega in večnega ognja.

Pred davnim, davnim časom, ko še ni bilo cerkvice, je bila dolina porasla z gozdom. Nihče si ni sam upal stopiti v gozd, v katerem so se podili volkovi, medvedi, risi, divje mačke in druge zveri in gospodovale tajne in neznane sile. Na griču, ki je bil prislonjen ob strm hrib, so imeli svoje naselje Gorjani. Nizke, lesene in z blatom obmetane kočice so se stiskale druga k drugi. Iz njih se je noč in dan dvigal dim. Zavarovali so jih z visoko ograjo, ki je bila narejena iz kamenja, skal, dračja in hlodov. Ko je nad gozdom, iz katerega so prihajali kriki divjih zveri in nočnih ptic, ležala črna tema, je hodil ob ograji čuvar s kijem v roki in s sekiro za pasom. Na sredi naselja je stal iz kamenja zložen oltar, na katerem je starešina daroval Perunu, Vesni, Svetovitu in Velesu in jih prosil, naj varujejo nje in živino pred besi. Že večkrat so prišli do naselja tujci, ki jih niso razumeli.

SV. CIRIL IN METOD

Slikal Peter Rasina - 17.stoletje
(V rimski cerkvi sv. Klementa)

Slika na tej in naslednji strani:
CERKVICA SV. KLEMENA
v Mojstrani; o njej govori ta
legenda.

Pri koreninah vseh odpadov, javnih in skritih, ki tu in tam potegnejo dušo iz samostana, od duhovništva in celo iz Kristusove črede, lahko vedno odkrijemo kako zlo psihološko nagnjenje, bistveno egoistično strast razuma ali srca, proti kateri se človek ni boril, pač pa jo je nasprotno več ali manj prostovoljno opravičeval in dopuščal in ji za gotov čas stregel ter jo utrjeval. Ta strast, ki se je vedno dalje plazila v življenje duše in vedno bolj gospodovala, je podrla vse ovire in končno zavzela tako popolno povelje nad dušnimi moralnimi in razumskimi silami, da se čuti razsvetljeno, svobodno in mirno sredi svoje sužnosti in teme.

Mainage, O.P.

Na prsih so imeli križ. Govorili so o nekem Jezusu, a Gorjani so ostali nezaupljivi in še naprej častili svoje bogove.

Zgodilo pa se je, da sta sv. brata Ciril in Metod potovala skozi dolino. S težavo sta se plazila po grmovju ob reki, zakaj poti jima je zmanjkalo. Metod je s skrbjo pogledoval mlajšega, slabotnega brata, ki je pešal. Pot jima je tekel s čela, roke sta imela okrvavljene od neprestanega upogibanja trnjevih vej, ki so povsod prepletaje goščavo, obleka jima je bila že strgana. Ptice so preplašeno letale v grmovju, srne, ki so pile vodo, so ju plaho pogledovale in zbežale v goščavo. Iz daljave je bilo čuti godrnjanje medveda. Metod se je stresel in vzdihnil:

“Bog nama pomagaj! Sv. Klemen prosi za naju, da srečno prideva iz tega strašnega kraja.”

In še bolj tesno je stisnil k sebi skrinjico, v kateri so bile kosti sv. Klemen. Ozrl se je na utrujenega brata Cirila, ki se je naslonil na drevo.

“Brat, ne morem več. Odpočijva se,” je vzdihnil Ciril in se zgrudil ob smreki. Metod je pokleknil k bratu, zajokal in ga božal po licih.

Ptički so utihnili in obletavali brata, medved je prenehal godrnjati, košuta, ki je švignila mimo drevesa, je obstala in milo pogledala utrujena popotnika.

“Marija, varuj naju in naju privedi iz tega temnega gozda!”

Znočilo se je.

Metod se je preril do reke in prinesel bratu v čutari vode. Omočil mu je ustnice in umil obraz.

“Zaupaj, brat! Bog, ki naju je poklical na to pot, naju bo tudi pripeljal k očetu v Rim.”

Ciril se je opomogel, vsedel se je in objel brata. Nato sta pokleknila, položila na skrinjico križ in se vtopila v molitev. Naenkrat je skrinjica zažarela v nebeški svetlobi. Brata pa sta se sklanjala nad njo in pobožno molila. V molitvi sta pozabila na nevarnost in utrujenost.

Čuvar, ki se je sprehajal ob ograji in varoval naselje, je opazil svetlobo, ki je prihajala iz gozda. Sprva je mislil, da gori gozd tam, kjer so ga prejšnji večer zažgali, a se je kmalu spomnil, da ga na nasprotni strani spreminjajo v polje. Zbudil je starešino.

"Zbudi može! Naj vzamejo kije in sekire!" je ukazal starešina.

V naselju je završalo. Ženske so preplašene tekale od koče do koče, otroci so se plaho stiskali k stenam. Starešina se je posvetoval z možmi. Priporočili so se Perunu in se previdno spustili po stezi, ki se je zgubila v gozdu.

Svetloba je postajala vedno močnejša. Nekaj toplega je leglo na naselje. Bojazen je zginila. Otroci so prišli iz hiš in začudeno vzklikali, ko so videli žarenje gozda. Vsi so se prerivali proti izhodu in šli previdno za možmi, ki so odšli s starešino.

Možje so se previdno bližali kraju, od koder je prihajala svetloba. Med grmovjem so opazili dva neznanca, ki sta klečala v zamaknjenju. Roke sta imela sklenjene na prsih. Pred njima je nekaj ležalo, kar je odsevalo čudežno svetlobo. Nad njima so letali ptički in žvrgoleli. Ob smreki so stali štirje jeleni in milo gledali moža. Ob strani pa so opazili medveda, ki je mirno sedel. Starešina je dvignil sekiro, možje so storili isto. Naprej se pa niso upali iti.

"Čarovnika," je zašušljalo med krdelom.

Starejši neznanec je vstal. Bil je postaven mož z dolgo brado. Obrnil se je proti možem. Sekire in kiji so jim omahnili, hoteli so se umakniti. Bali so se, da jih neznanec ne bi urekel.

"Mir vam, bratje!" jih je pozdravil.

Začudili so se. Tujec je govoril v jeziku, ki so ga razumeli. Starešina se je globoko priklonil, možje so storili isto. Medtem so srne izginile v goščavi, medved je zagodrnjal in odkoračal, ptički pa so še vedno žvrgoleli in in letali nad mlajšim tujcem, ki je bil še vedno zamaknjen v molitvi.

"Popotnika sva, ki sva zgrešila pot. Blagovest prinašava. Prav gotovo naju je Bog, ki je ustvaril sonce, luno in zvezde, privedel k vam, da tudi vi čujete blagovest o odrešenju in krenete iz zmote na pravo pot."

Možje so se zganili in se suvali s komolci. Spoznali so, da sta tujca prišla oznanjevat novo vero. Pred njima so jo oznanjevali že drugi, a jih niso razumeli.

Gozd je zaživel. Za možmi so prišle žene z dojenčki v naročju, fantje, dekleta in otroci. Nikoli niso ponoči zapuščali naselja, danes pa jih je neznana sila vlekla na kraj, od koder je prihajala svetloba.

Cerkvica sv. Klemenca v Mojstrani

Moderen pogan se osebno ne zaveda svojega osebnega preganjanja Kristusa. Ako bi mogel razumeti n.pr. da so razporoka, umetno preprečevanje rojstev, ubijanje iz usmiljenja, poskusna poroka, brezbržnost do priznanja in zanikanja božje resnice dejansko to (op.: preganjanje Kristusa), lahko varno sklepamo, da bi tisoči modernih odnehali in se kot sv. Pavel obrnili ponižno in spoštljivo k Bogu. Nesreča pa je - jasno povedano - pomanjkanje vzgoje, zakaj moderen pogan ni nujno, kar je po premišljeni zlobi. On je razumna žival, vendar to nerad sprejme, ali pa se boji, da bi bil prevdaren. Toda ako bi posvečal tako malo pazljivosti svojemu telesu kot je posveča svoji duši, bi morali na pokopališčih dnevno zelo hitro pokopavati.

Dorothy Fremont Grant

Sredi naših vedno se spreminjajocih čustev in odločitev ne poznamo in ne razumemo sebe. Naša razpoloženja se spreminjajo hitreje kot sunki vetra. V teh dneh in časih so premnogi ljudje precej nervozni in rahločutni; iz trenutka v trenutek grelo iz ene skrajnosti v drugo. . . Moramo kar priznati, da smo spremenljivi; toda ta menjava se vrši samo na površju. Ako porinemo vstran te površinske spremembe, bomo pod njimi odkrili precej trdno stoječ "jaz", nespremenljivo sebičnost, ki se razodeva tako različno, odvisno od zadovoljnega ali nezadovoljnega "jaza".

S temi besedami opozori J. Grimal, S.M., kako je za oblikovanje svojega značaja potrebno, da odkrijemo vzrok svoje nestalnosti; ta vzrok ima svoje korenine v sebični človeški naravi.

Ne more imeti Boga za Očeta, kdor nima Cerkve za mater. - Sv. Ciprijan (3. stoletje)

Nekdo je bil zelo presenečen, ko je bral v časopisu, da je umrl. Ime, starost, poklic, vsi osebni podatki so bili pravilni. Takoj je stopil k telefonu in poklical časopis, ki je objavil poročilo o njegovi smrti.

Ko je slišal na telefonu na drugi strani glas, je kar naravnost dejal: "V današnji izdaji vašega časopisa je objavljena vest o moji smrti."

"Zanimivo! Zanimivo!" je odgovoril glas. "Odkod pa kličete?"

Ko je mož z brado opazil med drevjem tudi žene in mladino, mu je obličje zažarelo od veselja.

"Bratje in sestre!" Šepetanje je ponehalo. Vsi so stali mirno in zrl v moža. Bratje in sestre! Tako jih še nikoli ni nagovoril tujec. "Poslušajte! Bog se je ozrl na vas. Pravi Bog, ki ga še ne poznate, naju je poslal sem, da tudi vi slišite blagovest, ki prinaša srečo in mir. Bog je ustvaril človeka, moža in ženo, svet in vse stvarstvo. Srečno sta živela prvi mož in prva žena v raju. A prelomila sta božjo postavo in izgnana sta bila iz raja in z njima mi, njuni grešni otroci. Pa je dobri Bog poslal svojega Sina na svet, ki se je v hlevčku rodil, trpel in na križu umrl, da nam je zopet odprl vrata v raj."

Neznanec je utihnil. Starešina je bil pripravljen sprejeti oba kot gosta, niso mu pa bile vseč besede o novi veri. Hotel je ugovarjati, a začutil je, da nima oblasti nad jezikom, zakaj odgovoril je:

"Govori, sveti mož, o pravi veri, o Odrešeniku in o raju."

In sv. Metod je govoril o Jezusu - Odrešeniku: kako je čudeže delal, bolnike ozdravljaj, grehe odpuščal, za nas ponižan bil, tepen, opljuvan in zasramovan; kako je težki križ nesel in za nas na njem umrl; tretji dan pa je od mrtvih vstal in nam odprl vrata v raj. Poučil jih je o sv. krstu, ki prerodi človeka v otroka božjega. Povedal jim je, da ima v skrinjici kosti sv. Klemenca, ki je raje umrl kakor pa Kristusa zatajil. Sv. Ciril pa je medtem neprestano molil. Bog je blagoslovil njegovo molitev. Gorski vrhovi so krvaveli v jutranji svetlobi, ko je Metod prenehal govoriti. Ljudje so klečali med drevjem in grmovjem in prosili brata za krst. Prvi je stopil v vodo starešina, nato možje, za njimi žene z dojenčki, fantje, dekleta in otroci. In sveta brata sta jih krščevala v imenu Očeta in Sina in sv. Duha.

Na tistem kraju so postavili Gorjani kapelico na čast sv. Klemenu, da bi se vedno spominjali božje ljubezni, ki jih je privedla iz zmote k resnici. Njihovi potomci pa so sezidali cerkvico.

F.

Smrt sv- Cirila

(V Rimu 14. februarja 869.)

Ko prvi žarki mladi dan zlaté,
ko pesem jutranja slavi vstajenje,
v zaton nagiblje trudno se življenje;
na gorkem srcu Cerkve zveličavne,
ki zanjo z vneto dušo ves gori,
Ciril, Slovanov sveti blagovestnik,
poslednji boj bori.
Visoko ni njegovih let število,
a polna mera apostolskih del
ga kliče po plačilo.
Redovna skromna halja ga pokriva,
na Križanem oko počiva.
V potezo vsako včrtalo življenje
lepoto je svetniško,
modrost, ki jo izbral je za nevesto,
poveljuje čelo mu mrliško.
Oklepa križ maziljena mu roka,
v Boga pogloblja duša se globoka,
v molitvi tihi z Večnim govori.
Ne sme, ne sme na ustnih mu zamreti
molitev zadnja, sveta oporoka,
naj sliši svet, naj čujejo stoletja
najzadnji klic apostola-preroka.

Srebrna solza mu oko zastre,
v zamaknjenju svetniškem k nebu zre:
»Mogočni Bog, Bog narodov in vekov!
Veliko, silno prošnjo v duši nosim,
usliši me!
Za narod svoj Te prosim.
Dodeli to, da vsi Slovani
časte Te v veri, Cerkvi eni,
da Rimu vsi so stanovitno vdani!«
Pogled ljubezni na razpelo,
smrt dahne svoj pečat na mrzlo čelo...

Odšlo je tisočletje preko groba ...
Danica upanja nad njim blesti:
kot solčna luč razžarja svod iztoka
svetniška večnolepa oporoka.
Zasije dan, morda ni več v daljavi,
ko vztočna Cerkev sveti Rim pozdravi;
tam, kjer je našel njen apostol večni mir,
sprejel bo k svoji zvesti čredi
jo trojnovenčani Pastir.

M. Elizabeta, O.S. URS.

Cirilov pogreb. V ozadju cerkev sv. Klementa.
Slikal Nobili; v kapeli sv. Cirila in Metoda v cerkvi sv. Klementa.

Na Krki

Krka, kot smaragd zelena,
v ranem jutru tiho sanja,
vodna lilija rumena
z mladim vrbjem k njej se sklanja.
Val igrivi jim šepet
listje v vetriču trepete.

A nad Krko golobica,
cerkev lepa, cerkev bela,
kot z višav bi rajska ptica
na prijazno trato sela.
Po vaseh se razgleduje,
kjer obkrški kmet domuje.

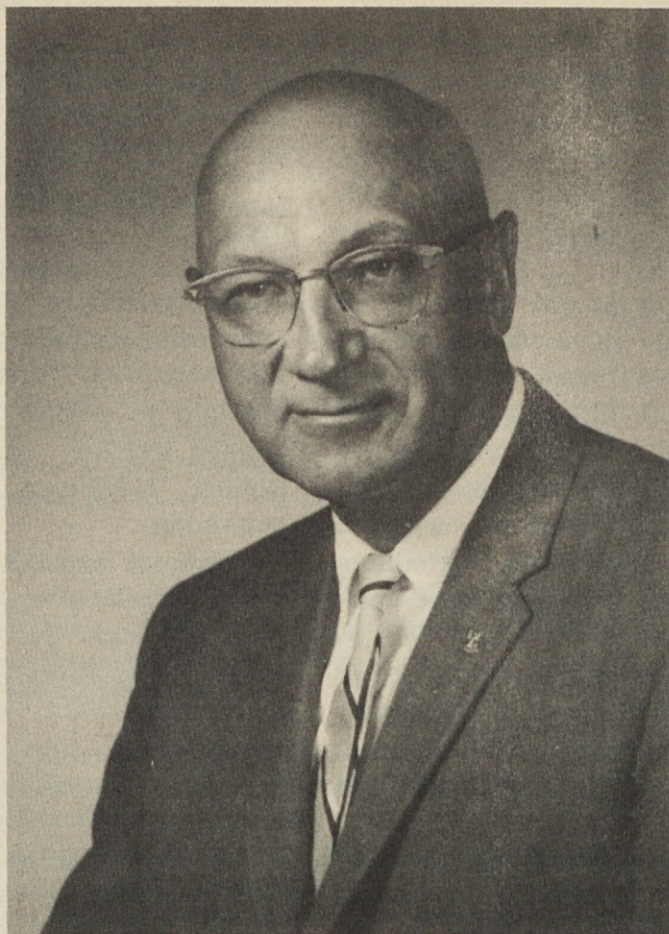
V cerkvi zvesta dva oproda,
Damijan in Kozma sveti,
stražita nebes Gospoda.
Njuni smo častivci vneti.
Saj sta ljubljena svetnika
nam v boleznih priprošnjika.

M. P.

Sveta zdravnika Kozma in Damjan sta bila pri krščanskem ljudstvu že od nakdaj v veliki časti. Njuni imeni izgovarja Cerkev vsak dan pri sveti maši, verniki pa se jima radi priporočajo v boleznih, zlasti se notranjih. Po svetu je mnogo cerkva njima na čast; tudi po naši domovini imata cerkve in oltarje. Slovenci so včasih jako radi romali k svetima Kozmi in Damjanu na dolensko Krko. Za Gorenjce in Kočevanje sta bili celo posebej določeni dve romarski nedelji pred godom imenovanih svetnikov dne 27. septembra.

M. P.

POKOJNI LUDWIG HOGE

Dne 9. marca 1962 je umrl Mr. Ludwig Hoge iz Bridgeport-a, Ohio, načelnik tamkajšnje policije in predsednik "Fraternal Order of Eagles" za državo Ohio. Umrl je v Dayton, Ohio, po svojem govoru, s katerim je odprl praznovanje 59. obletnice omenjene bratovske organizacije v Dayton-u. Po svojem govoru se ni počutil dobro; hotel je iti malo na zrak, a je omahnil, preden je prišel do vrat, zadet od srčne kapi. Poklicali so duhovnika, ki je umirajočemu podelil zakrament svetega poslednjega olja; nato so ga odpeljali v St. Elizabeth's hospital, a je kmalu izdihnil.

Ludwig Hoge je bil rojen 19. avgusta 1902 v Bridgeport, Ohio. Bil je sin slovenskih staršev že pokojnega Petra in še živeče Mrs. Mary Hoge, rojene Hochevar. Čeprav je bil rojen Amerikanelec je ljubil slovenski narod in je dobro ter rad govoril slovensko. Z veseljem je prebiral mesečnik Ave Maria, katerega zastopnik in dosmrtni naročnik je bil. Večkrat je povedal, da se je naučil brati in pisati iz "Ave Maria". To ve povedati tudi njegova še živeča mati. Vsako leto je obiskal s svojo ženo Lemont; bil je ponosen na ameriške Brezje. Saj je to edina slovenska božja pot, kjer se Slovenci lahko zatekajo k Marijipo

pomoč, je z navdušenjem rad povdarjal.

Deloval je tudi pri društvu sv. Barbare KSKJ; pri tem društvu je bil nekaj časa tajnik. Bil je član 4. stopnje Kolumbovih vitezov in predsednik bratovske organizacije Eagles za Ohio. Sedem let je bil načelnik policije v Bridgeport-u.

Pokojni Ludwig je bil mož, ki je delal z gorečnostjo in navdušenjem pri vsaki dobri stvari, katero je začel. Zgled njegove delavnosti in njegova vedno vesela narava sta osvojila vso njegovo okolico. To njegovo veselje je bilo naravno, ker je imelo osnovno v njegovi globoki veri. O njegovem zglednem življenju je govoril med pogrebom župnik fare Sv. Antona Rt. Rev. Msgr. Joseph P. Keiffer; povedal je, da je pokojni redno prejemal zakramente, posebno v postnem času, ko je vsak dan prejel sv. obhajilo v svoji policijski uniformi.

Njegov pogreb je pokazal, kako je bil priljubljen med vsemi, ki so ga poznali; bil je to največji pogreb, kar jih

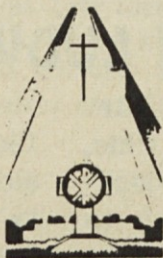
pomnijo v Bridgeport-u. Šolski otroci so se razvrstili v dolgi vrsti ob cesti pred šolo, mimo katere se je premikal sprevod, da so se poslovili od svojega varuha in prijatelja.

Pogrebna maša je bila 14. marca v cerkvi sv. Antona. Pogrebno mašo je daroval p. Benedikt Hoge, O.F.M., diakon je bil p. Tomaž Hoge, O.F.M. (oba brata pokojnika), subdiakon p. Mark Hochevar, O.F.M. (bratranec pokojnika), pridigal je domač župnik Rt. Rev. Msgr. Joseph Keiffer; obredničar je bil Bro. Robert Hochevar, O.F.M. (bratranec pokojnika).

Pokojni zapušča ženo Mary, rojeno Turk, hčerko Mrs. Evelyn Smith, sinova Ludwig Hoge Jr. in Bernarda Hoge; mater Mrs. Mary Hoge, brata Edwarda, dva strica - J. Hochevarja in Franka Hochevarja, teto Josephine Avsec, ki živijo v Clevelandu, in mnoge druge sorodnike.

Počivaj v miru, pokojni Ludwig, in uživaj plačilo za vse, kar si dobrega naredil v svojem zemeljskem življenju.

P.

Priplula je pomlád z nebá
Nesoč nam kóšček raja,
In po doléh in vrh gorá
Nam k cvetu cvet zasaja.

In čudo, glej, še vrh grobóv
Mladó, krepkó življenje!
Travic nebroj, nebroj cvetóv
Proslavlja tu vstajenje.

A ti srcé, a ti srcé,
Kje tvoji so cvetovi?
Gredice tvoje vse mrtvé?
Saj vsi cvetó — grobovi!

Simon Gregorčič, "Z grobov"

SLOVENSKI DUHOVNIKI

BAZNIK, Rt. Rev. Louis, 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio
 BLAZIC, Rt. Rev. John, 61 No. Mt. Vernon Ave., Uniontown, Pa.
 BUTALA, Rt. Rev. Mathias, 416 No. Chicago St., Joliet, Ill.
 JERSHE, Rt. Rev. John, 307 Adams Ave., Eveleth, Minn.
 KRALJIC, Rt. Rev. John, 3835 Balboa St., San Francisco 21, Calif.
 OMAN, Rt. Rev. John, St. Gabriel Hospital, Little Falls, Minn.
 POPESH, Rt. Rev. Bernard, College St. & Kenwood Ave., Duluth, Minn.
 SCHERINGER, Rt. Rev. Frank, 330 Oak St., Manistique, Mich.
 SCHIFFRER, Rt. Rev. John, St. Joseph's Church, Chisholm, Minn.
 SKERBEC, V. Rev. Matt., 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio
 TROBEC, Rt. Rev. Joseph, St. Francis Home, Breckenridge, Minn.
 ZAPLOTNIK, Rt. Rev. John, D.C.L., St. Patrick Church, Gretna, Nebraska

ADAMICH, Rev. Albert, 520 W. 10th St., Waukegan, Ill.
 AMBROZIC, Rev. Aloysius, Kingston Rd., Stop 15, Scarborough, Ont., Canada
 AMBROZIC, Rev. Bernard, ofm, 66 Gordon, Paddington, Sydney, Australia
 ANZIC, Rev. Anton, Carmelite of Mary, Wahpeton, No. Dakota
 ARCH, Rev. Joseph, 444 St. John St., Pittsburgh 35, Pa.

BANDI, Rev. Bonaventure, osb, Holy Cross Abbey, Canon City, Colo.
 BARAGA, Rev. Francis, 3547 E. 80th St., Cleveland 5, Ohio
 BARBIS, Rev. Rudolph, 2920 Azle Ave., Fort Worth, Texas
 BERGLES, Rev. Ignatius, 2020 So. Muskego, Milwaukee 4, Wis.
 BLATNIK, Rev. Francis, sdb, 202 Union Ave., Paterson, N. J.
 BLENKUSH, Rev. Mathias, 632 Julian St., Denver 8, Colo.
 BOGOLIN, Rev. Leonard, ofm, 386 Geneva Ave., Detroit 3, Mich.
 BOLJKA, Rev. Stanko, cm, 611 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada
 BORGOLA, Rev. Bonaventure, ofm, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.
 BREZNIK, Rev. Aloysius, Box 97, Uniontown, Washington
 BREZNIKAR, Rev. Victor, 722 W. Alder St., Walla Walla, Washington
 BROOKER, Rev. Richard, mm, Maryknoll Seminary, Glen Ellyn, Ill.

CADONIC, Rev. William, P.O. Box 457, Encinitas, Calif.
 CAGRAN, Rev. Joseph, ofm, 9546 Ewing Ave., Chicago 8, Illinois
 CANJAR, Rev. John, 4695 Pearl St., Denver 16, Colo.
 CAREK, Rev. Peter, 7470 Harwood Ave., Wauwatosa 13, Wis.
 CASL, Rev. Joseph, cm, 750 Roy St. E., Montreal Que., Canada
 CEGLAR, Rev. Chas., sdb, Don Bosco College, Jacquet River, N. B., Canada
 CEGLAR, Rev. Stanley, sdb, Sacred Heart Juniorate, Ipswich, Mass.
 CELESNIK, Rev. Joseph, 881 E. 222nd St., Euclid 23, Ohio
 CEPON, Rev. Dr. Ludwig, St. Vincent's College, Latrobe, Pa.
 CEPON, Rev. Michael, 6005 So. Marshfield Ave., Chicago 36, Ill.
 CERPICH, Rev. Richard, 3100 So. 41 St., Milwaukee, Wis.
 CHEMAZAR, Rev. Blase, ofm, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.
 CIMPERSAN, Rev. Victor, 881 E. 222nd St., Euclid, 23, Ohio
 CUK, Rev. Dr. Alphonse, St. Vincent's College, Latrobe, Pa.
 CUKJATI, Rev. Rudolph, 116 E. 12th Ave., Vancouver 10, B. C., Canada
 CVELBAR, Rev. Joseph, 810 Chartiers Ave., McKees Rocks, Pa.

KAJ MORA KATOLIČAN VEDETI?

Rimski katekizem odgovarja, da moramo vedeti šest poglavitnih resnic, ki so:

1. da je Bog;
2. da je Bog pravičen sodnik, ki dobro plačuje in hudo kaznuje;
3. da so tri božje osebe: Oče, Sin in Sveti Duh;
4. da se je Bog Sin, druga božja oseba, učlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in večno zveličal;
5. da je človeška duša neumrljiva;
6. da je milost božja za zveličanje potrebna.

Vera: . . . sprejemem za resnico vse, kar je Bog razodel; božje razodetje je ohranjeno v svetem pismu, ustnem izročilu (ali tradiciji); božje razodetje ohranja in uči sveta Cerkev, ki je v svoji učiteljski službi nezmotljiva.

Cerkev je nezmotljiva pomeni:

Papež je nezmoten: a) Kadar govori "ex cathedra", t.j. kot vrhovni poglavar in učitelj vesoljne cerkve s svojo vrhovno apostolsko oblastjo; b) v verskih in moralnih naukih; c) ako določen nauk končno in odločno določi kot obvezen za vesoljno Cerkev. (To je proglasil za versko resnico prvi vatikanski koncil, l. 1870.)

Skofje so kot nasledniki apostolov nezmotni, a samo

kot zbor ali celota; poedini škofi niso nezmotni. Rimski škof kot poglavar vesoljne Cerkve je nezmoten, ostali apostoli in njih nasledniki pa so prejeli učiteljsko oblast skupno s sv. Petrom in njegovimi nasledniki.

Vesoljni cerkveni zbor je nezmoten v verskih in moralnih vprašanjih, ako jih končno definira za vesoljno Cerkev.

Upanje: Upam, da mi bo Bog dal vse milosti potrebne za zveličanje; vse potrebne milosti nam Bog daje zaradi zaslug Jezusa Kristusa in zaradi svojih obljub po svoji dobroti, vsemogočnosti in usmiljenju.

Ljubezen: Ljubim Boga zaradi njega samega in vse ljudi zaradi Boga.

Bogu sem dolžan izkazovati najvišje čiščenje.

Bogočastna opravila so: molitev, daritev svete maše, sveti obredi, posebno sveti zakramenti, posvečevanje svetih časov, posebno nedelj in zapovedanih praznikov.

Zakramenti

Sveti krst

Sveta birma

Sveto obhajilo

Sveta pokora

Sveto poslednjo olje

Sveto mašniško posvečenje

Sveti zakon

Vsak clovek se lahko zmoti, ne pa celota zbrana skupaj; zakaj celota ima obljubo (nezmotljivosti), je dejal R. H. Benson (20. stoletje) o katoliški Cerkvi.

DALEY, Rev. Neil, ofm, 1615 Vine St., Cincinnati, Ohio

DEMSHER, Rev. Ferd., Chaplain, U.S. Army

DOBNIKAR, Rev. Ivan, osb, St. Procopius College, Lisle, Ill.

DOLSINA, Rev. John, 326 2nd St., Nashwauk, Minn.

DOLSINA, Rev. Stanko, St. Joseph's Church, Deerwood, Minn.

ERZEN, Rev. Edward, odm, 1050 No. Clark Rd., El Paso, Texas

ESTOK, Rev. Gabriel, ofm, 386 Geneva Ave., Detroit 3, Mich.

FALE, Rev. Richard, P.O. Box 33, Monroe, Louisiana

FARKAS, Rev. Dr. Andrej, 450 Pine St., Bridgeport, Conn.

FERKULJ, Rev. Joseph, 1340 No. 10th St., Quincy, Ill.

FERLIC, Rev. Ciril, sdb, St. Benedict's Church, Brooklyn, N.Y.

FERYAN, Rev. Philip (Innocent) ofm, Chaplain U.S. Army

FLAC, Rev. Mirko, sdb, 960 So. Soto St., Los Angeles, Calif.

FLAC, Rev. Philip, sdb, 960 So. Soto St., Los Angeles, Calif.

FLAJNIK, Rev. Rudolph, o.carm., Kenwood Dr. & Laughlin Ave., Louisville, Ky.

FURLAN, Rev. William, St. Charles Church, Herman, Minn.

GABER, Rev. Franc, St. Joseph's Church, Beroun, Minn.

GABRENJA, Rev. Edward, ofm, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.

GERMOVNIK, Rev. Francis, cm, St. Mary's Seminary, Perryville, Mo.

GNIDICA, Rev. Daniel, osb, 217 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

GNIDOVEC, Rev. Albin, 633 Bridger Ave., Rock Springs, Wyo.

GODINA, Rev. Joseph, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio

GODINA, Rev. Mirko, ofm conv., 330 E. 45th Ave., Gary, Ind.

GOLE, Rev. Joze, Sacred Heart Seminary, Hales Corners, Wis.

GOLIA, Rev. P., 236 Campbell Ave., Vancouver 4, B.C., Canada

GOLOB, Rev. Joseph, osb, St. Martin's Abbey, Lacey, Washington

GOLOBIC, Rev. John, Box 625, Tower, Minn.

GRABRIAN, Rev. Joseph, osm, Germany

GRABRIAN, Rev. Victor, osm, 7 Locust St., Carteret, N.J.

GREGOR, Rev. Joseph, cm, 1509 Tulane Ave., New Orleans 13, La.

GREGORY, Rev. Edmund, St. Mary's Church, Reddick, Ill.

GRDINA, Rev. Francis, sj, West Baden, Ind.

GROM, Rev. Lawrence, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

GRUDEN, Rev. John

GYORKOS, Rev. Stefan, Calgary, Alberta, Canada

H AJNSEK, Rev. Odilo, ofm, 66 Gordon, Paddington, Sydney, Australia

HITL, Rev. Mahias, 520 W. 10th St., Waukegan, Ill.

HLEBS, Rev. Milan, 11 First Street, Gilroy, Calif.

HOBART, Rev. Raymond, 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio

HOCEVAR, Rev. Mark, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

HODNIK, Rev. Emile, Waumandee, Wis.

HOGGE, Rev. Benedict, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

HOGGE, Rev. Thomas, ofm, 1852 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.

HORVAT, Rev. Stefan, 124 Maple St., Rossford, Ohio

HORVATH, Rev. Francis, 12704 Foothill Blvd., Etiwanda, Calif.

HORZEN, Rev. Bernard, osb, St. Bede's College, Peru, Ill.

HREN, Rev. Innocent, op, 505 Washington, Oak Park, Ill.

HRIBSEK, Rev. Aloysius, sdb, 178 Greenwich Ave., Greenwich, Conn.

IVANDIC, Rev. Louis, ofm, 1479 Albert Rd., Windsor, Ont., Canada

JAGER, Rev. Mahias, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio

JAKLICH, Rev. Dr. Francis, 5900 So. Lake Dr., Cudahy, Wis.

JAZBEC, Rev. Stanley, 2858 Ninth St., Riverside, Calif.

JENKO, Rev. Aloysius, 595 Minneford Ave., New York 64, N.Y.

JENKO, Rev. Valerian, ofm, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.

JERASA, Rev. Francis, P.O. Box 6, Olmitz, Kansas

KALCIC, Rev. Dismas, osb, St. Procopius College, Lisle, Ill.

KANOTI, Rev. George, cr., St. Louis, Mo.

KAPUS, Rev. Joseph, 107 E. Belt St., Yates Center, Kansas

KAPUSHION, Rev. Marvin, 611 Logan St., Pueblo, Colo.

KAUSEK, Rev. John, St. Joseph's Church, Gilbert, Minn.

KEBE, Rev. Matthew, 223 57th St., Pittsburgh 1, Pa.

KNIFIC, Rev. Francis, sdb, 148 Main St., New Rochelle, N.Y.

KOLARIC, Rev. Dr. Jakob, cm, St. Jakob im Rosental, Kamten, Austria

KONCNIK, Rev. Innocent, ofm conv., P.O. Box 501, New Cumberland, W. Va.

KOPAC, Rev. John, cm, 229 Brown's Line, Toronto 14, Ont., Canada

KOPUSAR, Rev. Dr. Milan, R. F. D. 1, Ashton, Nebraska

KORBIC, Rev. Benno, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

KOREN, Rev. Louis, 5960 W. Loomis Rd., Greendale, Wis.

KORETIC, Rev. Franc, St. Patrick Church, Collis, Dumont, Minn.

KOSTELZ, Rev. Richard, St. Peter's Church, Piper City, Ill.

KOTNIK, Rev. Bertrand, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

KOVACIC, Rev. Dr. Anthony, P.O. Box 742, New Bern, No. Carolina

KOVACIC, Rev. Francis, Chaplain, U.S. Army

KOZINA, Rev. Vladimir, 738 Calhoun St., Hayward, Calif.

KRALJIC, Rev. Stephan, St. Agnes Church, Kenmare, No. Dakota

KRISTANC, Rev. Leo, P.O. Box 2157, Niles, Calif.

KRIZEK, Rev. John, sj, 1220 No. 11th St., St. Louis 6, Mo.

KUZMA, Rev. George, St. Rose Church, Wilmington, Ill.

LANGERHOLZ, Rev. Kalist, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

LATTYAK, Rev. Clement, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

LAVRIH, Rev. John, 419 W. First St., Liberal, Kansas

LEKAN, Rev. Joseph, sm, 2056 E. 107th St., Cleveland, Ohio

LOCNIKAR, Rev. Julius, osb, Assumption Abbey, Richardton, No. Dakota

LOVRENCIC, Rev. Athanasius, ofm, 386 Geneva Ave., Detroit 3, Mich.

MACEK, Rev. Rudolph, 1281 Troy Ave., Brooklyn 13, N.Y.

MADIC, Rev. Aloysius, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

MAIERLE, Rev. John, 11031 Mack Ave., Detroit 14, Mich.

MAJHENIC, Rev. Pelagij, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

MALAVASIC, Rev. Roman, 416 No. Chicago St., Joliet, Ill.

MARTELANC, Rev. Jost, 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio

MAVSAR, Rev. Joseph, P.O. Box 367, Townsend, Montana

MAZOVEC, Rev. Robert, ofm, 536 Decker Ave., Johnstown, Pa.

MEJAK, Rev. Heliodore, 274 Orchard Ave., Kansas City, Kansas

Deset božjih zapovedi

1. Veruj v enega Boga
2. Ne skruni božjega imena
3. Posvečuj Gospodov dan
4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji
5. Ne ubijaj
6. Ne nečistuj
7. Ne kradi
8. Ne pričaj po krivem
9. Ne želi svojega bližnjega žene
10. Ne zeli svojega bližnjega blaga

Cerkvene zapovedi

1. Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih pobožno pri sveti maši
2. Pritrgaj se v jedi in zdrži se mesa na določene dneve (Postna postava na strani 2)
3. Spovej se svojih grehov vsaj enkrat na leto
4. Sprejmi sv. obhajilo o velikonočnem času
5. Doprinesi svoj delež v podporo Cerkve
6. Spolnui cerkvene postave o poroki

„Nikomur ne bodite nič dolžni, razen da se med seboj ljubite. Kdor namreč bližnjega ljubi, je postavo spolnil. Zakaj to: 'Ne prešustvuj, ne ubijaj, ne kradi, ne poželi', in če je kaka druga zapoved, je obseženo v tej besedi: 'Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.' Ljubezen bližnjemu ne dela hudega. Spolnitev postave je je torej ljubezen.”

(Rimlj 13, 8-10)

Duhovna dela usmiljenja

1. grešnike svariti
2. nevedne učiti
3. dvomljivcem prav svetovati
4. žalostne tolažiti
5. krivico potrpežljivo prenašati
6. žaljivcem iz srca odpustiti
7. za žive in mrtve Boga prositi

Telesna dela usmiljenja

1. lačne nasičevati
2. žejne napajati
3. popotnike sprejemati
4. nage oblačiti
5. bolnike obiskovati
6. jetnike reševati
7. mrličke pokopavati

NALOGA JEZUSOVIH UČENCEV

Vi ste sol zemlje; če se pa so spridi, s čim se bo solila? Ni za nič drugega več, kakor da se proč vrže in jo ljudje pohodijo.

Vi ste luč sveta. Ne more se skriti mesto, ki stoji na gori. Svetilke tudi ne prižigajo in ne postavljajo pod mernik, marveč na svetilnik in sveti vsem, ki so v hiši. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih.

Mt 5, 13 - 16

ZLATO PRAVILO

Vse, kar hočete, da bi ljudje vam storili, storite tudi vi njim.

Mt 7, 13

MELOVASICH, Rev. Frank, Box 745, Biwabik, Minn.
 MERVAR, Rev. John, 1640 Addison St., Berkeley 3, Calif.
 MIHELIC, Rev. Francis, 231 E. Camp St., Ely, Minn.
 MIHELICH, Rev. Francis, R.R. 5, Lindsay, Ont., Canada
 MIHELICH, Rev. Leopold, 4695 Pearl St., Denver 16, Colo.

NACHTIGAL, Rev. Frederick, P.O. Box 459, Brenham, Texas
 NADRACH, Rev. Adolph, 534 W. Kilgore, Kalamazoo, Mich.

OHMANN, Rev. Daniel, mm, 1920 Gerard Ave. So., Minneapolis, Minn.
 OKORN, Rev. Claude, ofm, 823 W. Mineral St., Milwaukee 4, Wis.
 OKORN, Rev. Dusan, St. Richard Church, Columbia Falls, Mont.
 OMAN, Rev. Edwin, R.F.D. 1, St. Stephen, St. Joseph, Minn.
 ORENDAC, Rev. Ciril, ofm conv., 405 Marie-Anne St. E., Montreal, Que., Canada
 OZIMEK, Rev. Joseph, 881 E. 222nd St., Euclid 23, Ohio

PAIK, Rev. Francis, 300 Union St., Bedford, Ohio
 PAKIZ, Rev. Rudolf, St. Francis Church, Carlton, Minn.
 PAPESH, Rev. Francis, P.O. Box 206, Avondale, Colo.
 PECOVNIK, Rev. Karel, St. Peter's Church, Dumont, Minn.
 PERCIC, Rev. Joseph, St. Hubert Church, Sebek, R. 1, Bluegrass, Minn.
 PERKOVICH, Rev. Francis, St. Louis Church, Floodwood, Minn.
 PETERNEL, Rev. Warren, ofm, 701 E. Pyron Rd., San Antonio, Texas
 PETRASIC, Rev. Martin, St. Patrick Church, Elkhorn, Nebraska
 PETRIC, Rev. Pius, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 PEVEC, Rev. Edward, 28700 Euclid Ave., Wickliffe, Ohio
 PIERCE, Rev. Justin, sds, Divine Savior Seminary, Lanham, Maryland
 PIRC, Rev. Joseph, 1845 Church Lane, San Pablo, Calif.
 PLANINSEK, Rev. Henry, cssp, 3610 Mary St., Riverside, Calif.
 PLAZNIK, Rev. John, Providence High School, 3400 E. Lincoln Hwy., Joliet, Ill.
 PLEVNIK, Rev. Joseph, sj, Loyola College, Montreal, Que., Canada
 POTOCHNIK, Rev. Aloysius, osb, P.O. Box 351, Canon City, Colo.
 PRAH, Rev. John, ocd, Box 276, Holy Hill (R. 1 Hubertus), Wis.
 PRAZNIK, Rev. Rudolph, 264 15th St. N.W., Barberton, Ohio
 PREBIL, Rev. Andrej, cm, 611 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada

REBOL, Rev. Anthony, 15519 Holmes Ave., Cleveland 10, Ohio
 REBOL, Rev. Francis, mm, Catholic Mission, Yuanli Miaoli Taiwan, Formosa
 REPENSHEK, Rev. Wayne, 3790 No. 12th St., Milwaukee, Wis.
 RINK, Rev. Louis, csc, Virika Cath. Mis., B.E.A. P.O. 76, Fort Portal, Uganda
 ROBERTS, Rev. Edward, sss, P.O. Box 542, Masaka, Uganda, East Africa
 ROGAN, Rev. Richard, ofm, 62 St. Mark's Place, New York 3, N.Y.
 ROGEL, Rev. Michael, Box 385, Philipsburg, Montana
 RUPAR, Rev. Aloysius, 6019 Glass Ave., Cleveland 3, Ohio
 RUS, Rev. Gabriel, sm, 149 Franklin St., Dayton, Ohio

SAVINSHEK, Rev. Stephen, ofm conv., Holy Rosary Church, Aurora, Minn.
 SCHWAB, Rev. Alan, osb, Box 351, Canon Canon, Colo.
 SCHWEIGER, Rev. Francis, 1501 Kenwood Ave., Duluth, Minn.
 SEDEJ, Rev. Francis, 2015 4th Ave. E., Hibbing, Minn.
 SEDLAK, Rev. Christopher, ofm, 1852 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.

SEDLAR, Rev. Daniel, ofm, 9546 Ewing Ave., Chicago 17, Ill.
 SELISKAR, Rev. Donald, sj, West Baden Springs, Indiana
 SELLAK, Rev. Jerome, ofm, 9546 Ewing Ave., Chicago 17, Ill.
 SENTA, Rev. Robert, St. Joseph's Church, Chisholm, Minn.
 SESEK, Rev. Raphael, ofm, 62 St. Marks's Place, New York 3, N. Y.
 SETNICAR, Rev. Dr. Math., 1210 So. 61 St., Milwaukee 14, Wis.
 SEVER, Rev. Edgar, ofm, 203 E. Washington St., Stockton, Calif.
 SHUBITZ, Rev. Thomas, St. Anne's Church, Kelly Lake, Minn.
 SILVESTER, Rev. Mirko, ofm, Holy Family Rectory, Willard, Wis.
 SIMCIC, Rev. Joseph, sdb, 2851 North Ave., Richmond, Calif.
 SKUMAVC, Rev. Franc, 1789 Lawrence Ave. W., Toronto 15, Ont., Canada
 SKUMAVC, Rev. Michael, 3240 Trudeau Rd., Duluth 11, Minn.
 SLAJE, Rev. Milan, 1709 E. 31 St., Lorain, Ohio
 SLAPSAK, Rev. Julij, 3547 E. 80th St., Cleveland 5, Ohio
 SMERKE, Rev. Frank, osc, Hostyn Rt. 3, La Grange, Texas
 SMERKE, Rev. John, osc, Our Lady of the Lake Seminary, Syracuse, Ind.
 SMERKE, Rev. Joseph, osc, 31 Gedney Park Dr., White Plains, N. Y.
 SNOJ, Rev. Joseph, P.O. Box 21, Bryn Mawr, Calif.
 SODJA, Rev. Franc, cm, 229 Brown's Line, Toronto 4, Ont., Canada
 SODJA, Rev. Max., on sick leave
 SOKLIC, Rev. Sebastian, tor, Chaplain U.S.A.F.
 SOKLICH, Rev. Dr. Anton, cm, 9745 Memorial Dr., Houston 24, Texas
 SPEHAR, Rev. George, 424 W. 2nd St., Leadville, Colo.
 SPENDOV, Rev. Wendelin, ofm, 1852 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
 SREBERNAK, Rev. Frank, 2221 Winchell Dr., Ann Arbor, Mich.
 STARC, Rev. Martin, P.O. Box 899, Stockton, Calif.
 STARESINIC, Rev. Edbert, oc, 6428 Dante Ave., Chicago 37, Ill.
 STARESINIC, Rev. Nicholas, oc, 6428 Dante Ave., Chicago 37, Ill.
 STEPANICH, Rev. Dr. Martin, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 STERBENTZ, Rev. Ralph, St. Ann's Church, Baraga, Mich.
 STERLE, Rev. Aloysius, 404 E. 87 St., New York 28, N. Y.
 STOPAR, Rev. Anton, 101 Boynton Lane, Reno, Nevada
 STRAGISHER, Rev. Henry, 407 So. Loudoun St., Winchester, Va.
 STRAGISHER, Rev. Raphael, ofm, Holy Family Church, Willard, Wis.
 STRANCAR, Rev. Ignatius, Box 743, Park City, Utah.
 SURTZ, Rev. Edward, sj, 6525 Sheridan Rd., Chicago 26, Ill.
 SUSTERSIC, Rev. John, P.O. Box 247, Pengilly, Minn.
 SUSTRICK, Rev. Stephen, osb, Box 351, Canon City, Colo.
 SVETE, Rev. Andrew, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 SVETE, Rev. Augustine, ofm, Holy Family Rectory, Willard, Wis.
 SVETE, Rev. Jernej, Box 6, Hartville, Wyo.

TARMAN, Rev. William, Church of St. John the Baptist, Bluffton, Minn.
 TKALEC, Rev. John, sdb, 960 So. Soto St., Los Angeles 23, Calif.
 TOMC, Rev. Victor, 7367 York Rd., Cleveland 30, Ohio
 TOMTZ, Rev. Louis, 120 Sherman Ave. No., Hamilton, Ont., Canada
 TRINKO, Rev. John V., ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.
 TRPIN, Rev. Thaddeus, ofm, 823 W. Mineral St., Milwaukee 4, Wis.
 TRUNK, Rev. George, 245 Linden St., San Francisco 2, Calif.
 TURK, Rev. Martin, 545 Mahon Ave., No. Vancouver, B. C., Canada

ZVELIČAVNE KREPOSTI

Blagor ubogim v duhu,
zakaj njih je nebeško kraljestvo.

Blagor krotkim, zakaj
ti bodo deželo posedli.

Blagor žalostnim, zakaj
ti bodo potolaženi.

Blagor lačnim in žejnim
pravice, zakaj ti bodo na-
sičeni.

Blagor usmiljenim, za-
kaj ti bodo usmiljenje do-
segli.

Blagor čistim v srcu,
zakaj ti bodo Boga gledali.

Blagor miroljubnim, za-
kaj ti bodo otroci božji.

Blagor njim, ki so za-
radi pravice preganjani,
zakaj njih je nebeško kral-
jestvo.

Blagor vam, kadar vas
bodo zaradi mene zasramo-
vali in preganjali in vse
hudo zoper vas lažnivo go-
vorili. Veselite in radujte
se, zakaj veliko je vaše
plačilo v nebesih.

Mt 5, 1 - 12

NE SODITE

Ne sodite, da ne boste
sojeni; zakaj s kakršno sod-
bo sodite, s tako boste
sojeni, in s kakršno mero
merite, s tako se vam bo
odmerilo. Kaj pa gledaš
iver v očesu svojega brata,
bruna pa v svojem očesu ne
čutiš

Mt 7, 1 - 3

NAJVEČJA ZAPOVED

Bog je ljubezen in, kdor
ostane v ljubezni, ostane v
Bogu in Bog ostane v njem.

1 Jan 4, 16

Nikomur ne bodite nič dolžni, razen da se med seboj ljubite. Kdor namreč bližnjega ljubi, je postavo spolnil.

Rimlj 13, 8

Ako kdo pravi: "Ljubim Boga", pa sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, ki ga je videl, kako more ljubiti Boga, ki ga ni videl? In to zapoved imamo od njega, da naj, kdor ljubi Boga, ljubi tudi svojega brata.

1 Jan 4, 19 - 21

Kdor pravi, da je v luči, pa svojega brata sovraži, je še zdaj v temi. Kdor svojega brata ljubi, ostane v luči in v njem ni spotike.

2 Jan 10 in 11

URBIC, Rev. Rudolph, R.2, Bloomer, Wis.

VALENTIN, Rev. Basil, ofm, 19 A' Beckett St., Melbourne, Vic., Australia

VARGA, Rev. Joseph, 9016 Buckeye Rd., Cleveland 4, Ohio

VIRANT, Rev. Ludwig, Box 235, Peninsula, Ohio

VODUSEK, Rev. Vital, 245 Linden St., San Francisco 2, Calif.

VOGRIN, Rev. Joseph, St. William Church, Parkers Prairie, Minn.

VOLK, Rev. Robert, ofm, 12400 So. Ada St., Calumet Park, Ill.

VOVK, Rev. Joseph, St. Mary's Church, Cook, Minn.

VUKSINIC, Rev. Anton, 146 Bell St., Port Colborne, Ont., Canada

WEBER, Rev. Albin, absent on sick leave.

WILIMEK, Rev. B.J., 822 New Jersey St., Sheboygan, Wis.

WOLBANG, Rev. Charles, cm, Box 351, Princeton, J.J.

YAKES, Rev. William, 9530 St. Mary's Ave., Detroit 27, Mich.

ZAGAR, Rev. Albert, tor, 24 Maryland Ave., Pittsburgh 9, Pa.

ZAGORC, Rev. Francis, csc, Box 176, Fort Portal Uganda East Africa

ZAVBI, Rev. August, 310 W. 2nd St., Reno, Nevada

ZDOLSEK, Rev. Aloysius, St. Gerard Hospital, Hankinson, No. Dakota

ZELEZNIKAR, Rev. Michael, 542 Crosat St., LaSalle, Ill.

ZITKO, Rev. Aloysius, 2620 Pleasant St., Oakland 2, Calif.

ZORE, Rev. Richard, 616 So. East St., Indianapolis, Ind.

ZORMAN, Rev. Fortunat, ofm, St. Mary's Seminary, Lemont, Ill.

ZRNEC, Rev. Anton, cm, 611 Manning Ave., Toronto 4, Ont., Canada

ZUPAN, Rev. Peter, osb, St. Vincent's Archabbey, Latrobe, Pa.

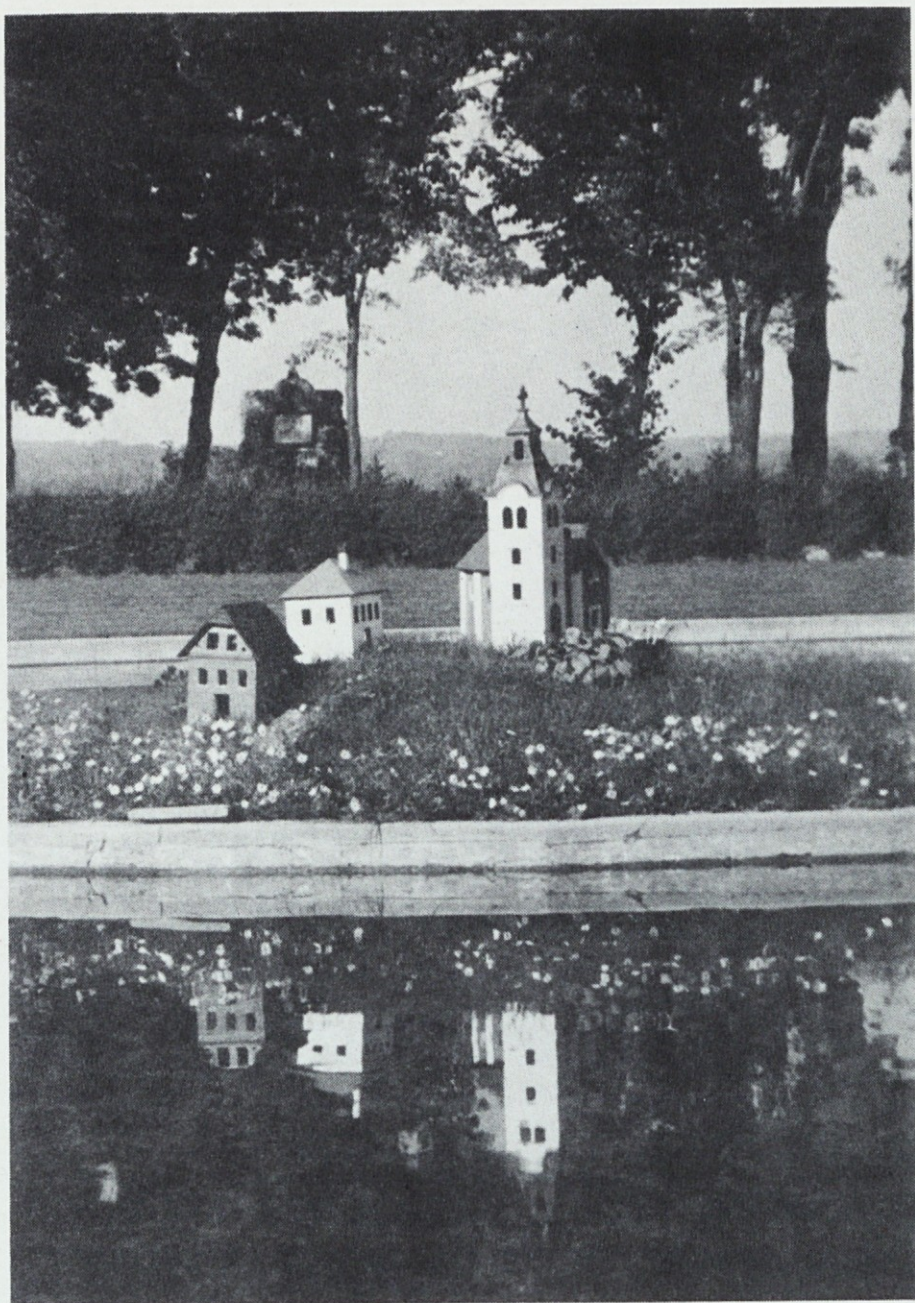
Zahvala

Lep je večer...
Zvezde so blizu,
Bog je še bliže.
S trudno roko,
dnevu v slovo,
napravil sem križe.

Hvala za dan.
Hvala za kruh;
hvala za vse
kar mi nudiš,
saj se v dobroti,
dobri moj Oče,
nikdar ne utruliš.

Marjan Jakopič

Naš "Blejski otok"

Slika na zadnji strani ovitka:

**Banderi Marije Pomagaj in Naše Gospe Fatimske
med procesijo v Lemontu**

Tiskarna AVE MARIA, Lemont, Illinois